

izpušne
cevi

Ob potoku 10, 8000 Novo mesto
Tel. 068/322-643, 322-278, faks 068/323-585

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

TOPLIČANI V SAN VITU

DOLENJSKE TOPLICE - Na atletskem mitingu v San Vitu v Italiji so uspešno nastopili tudi atleti iz Dolenjskih Toplic. Boštjan Šimunič je v troskoku s 15,51 m dosegel 5. mesto, v isti disciplini pa je bila med dekleti Gordana Djurič z 12,72 m četrta. Na državnem šolskem prvenstvu je Aleš Konda zmagal v skoku v daljini med starejšimi dečki, med mlajšimi deklicami pa je bila s 5,18 najboljša Nina Šimunič.

ŠENTJERNEJSKA ZLSD NA GORJANCIH

ŠENTJERNEJ - Občinska organizacija ZLSD Šentjernej priredi v nedeljo, 29. junija, srečanje svojih članic, članov in simpatizerjev. Srečanje se bo začelo ob enih popoldne pri lovskem domu pri Miklavžu na Gorjancih. Vse, ki se nameravajo udeležiti srečanja, pozivajo, naj se najkasneje do srede, 25. junija, prijavijo Tinci Kuhelj, tel. 42-066, ali Jožetu Hribarju, tel. 23-895. Tisti, ki se bodo odločili, da bodo šli na Gorjance peš, bodo na pot odšli ob 11. uri iz Cerovega Loga po dolini Pendirjevke mimo parti-zanske bolnice k Miklavžu.

DOBRO OBISKAN PRAZNIK ČEŠENJ - Brusniška krajevna skupnost in tamkajšnje gasilsko društvo sta minulo nedeljo pripravila tradicionalni praznik češenj. Ker so po daljšem času imeli srečo z vremeno, se je v Brusnice zgrnilo veliko ljudi od vsepovsod. Ogledali so si lahko češnjevo razstavo, kjer je razstavljalo češnje 31 domačinov, in razstavo kmečkih jedi. V spodnjih prostorih gasilskega doma je bila prodaja češenj in češnjevih jedi ter češnjevega žganja. Že do druge ure popoldan so prodali vseh 2.500 kg češenj in vse jedi. Med razstavljenimi češnjami so izbrali najboljše, letos jih je imel Stane Medle iz Brusnic. Popoldan je bila tudi povorka, na čelu katere je bila kostanjevska godba, potem voz z lanskeletno češnjevo kraljico in še devet vozov, ki so prikazovali stare kmečke običaje. Zvečer so izbrali letošnjo kraljico češenj: med devetimi dekleti so ta naslov podelili edini domačinki med njimi, in sicer Janji Gazvoda iz Malih Brusnic. (Foto: J. Dornič)

Partizani so obranili slovenstvo

Množica ljudi na vseslovenskem partizanskem taboru v Prečni pri Movem mestu - Dolenjska kot osrednje žarišče upora proti okupatorju - Pokopljimo vse mrtve!

PREČNA - Na sobotnem vseslovenskem partizanskem taboru na letališču v Prečni pri Novem mestu se je zbralo okoli 8.500 borcev, aktivistov Osvobodilne fronte, drugih udeležencev narodnoosvobodilne borbe, svojcev padlih in umrlih borcev, žrtev fašističnega nasilja in veliko mladih. Med udeleženci te množične manifestacije so bili tudi predsednik Slovenije Milan Kučan, predsednik Zveze združenj borcev NOB Ivan Dolničar in novomeški župan Franci Koncilija.

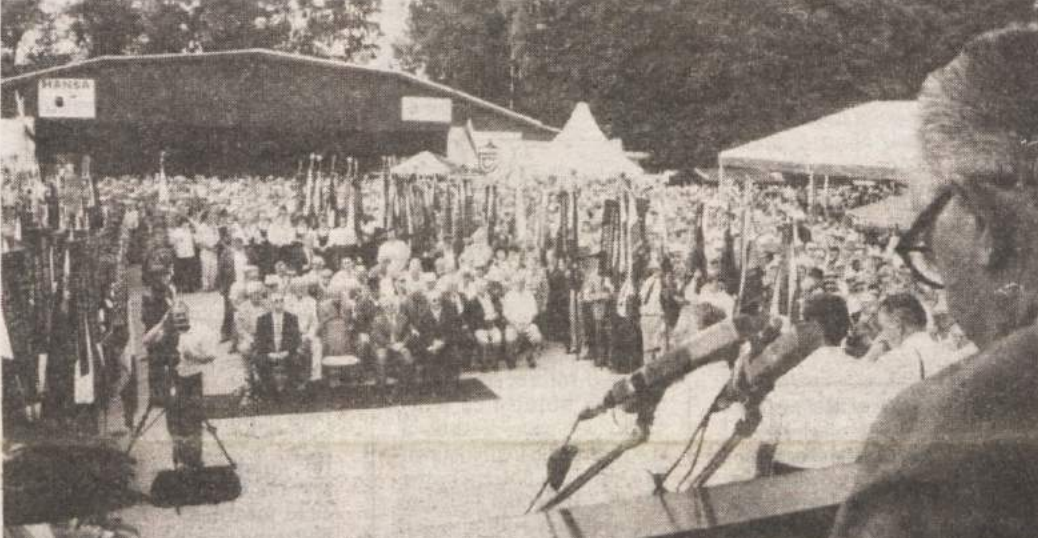
Partizanski tabor so pripravili v spomin na 55-letnico izrednega razmaha oborožene v staje slovenskega naroda, ko so ustanovili 16 bataljonov, 13 odredov in prve štiri brigade narodnoosvobodilne vojske Slovenije: Tomšičevo, Cankarjevo, Šercerjevo in Gubčevo. "Dolenjska je bila v letu 1942 osrednje žarišče upora proti okupatorju," je med drugim v svojem govoru dejal Ivan Dolničar. "Tu so aktivistke in aktivisti spletili široko in trdno mrežo odborov in organizacij Osvobodilne fronte kot temelj povezav domoljubnega in uporniškega dolenjskega prebivalstva." Z ustanovitvijo teh bri-

gad se je začel proces preoblikovanja partizanske vojske v redno vojsko, usposobljeno za bojevanje na okupiranem ozemlju. "In samo ta vojska je preprečila namere okupatorjev, da izbrišejo Slovenijo z zemljevida in uničijo slovenstvo. Ta vojska je že med vojno zedinila Slovenijo in slovensko zemljo očistila okupatorjev," je odločno poudaril Dolničar.

Z iskreno prisrčnostjo in navdušenjem je množica pozdravila predsednika Kučana, katerega očeta partizana so ubili na pragu svobode. "Tako sem tudi sam izkusil žalost in trpljenje desetstiso-

NAJSTAREJŠI - Najstarejši udeleženec partizanskega tabora v Prečni je bil Lojze Florjančič z Laz pri Uršnih selih. Krepki in bistri nekdanji partizanski borec je marca dopolnil 93 let. (Foto: A. B.)

MNOŽICA BORCEV - Na letališču v Prečni pri Novem mestu se je na vseslovenskem taboru v soboto, 21. junija, zbralo okoli 8.500 ljudi iz cele Slovenije. Na sliki: med govorom predsednika Zveze združenj borcev NOB Ivana Dolničarja. (Foto: A. B.)

TARTANSKO SKAKALIŠČE V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE - Danes zvečer ob 20. uri bodo pri osnovni šoli v Dolenjskih Toplicah izročili v uporabo novo atletsko skakališče, prekrito s tartanom.

Prva skupščina delničarjev Krke

V obdobju 1993 - 1995 je Krka ustvarila 6,735 milijarde tolarjev dobička - 500 tolarjev bruto za Krkino delnico - 4-članska uprava in 12-članski nadzorni svet

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek, 19. junija, je bila v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu prva skupščina delničarjev Krke, najuspešnejšega in najuglednejšega slovenskega podjetja. Delničarji so potrdili vseh osem predlogov sklepov začasne uprave in začasnega nadzornega sveta Krke.

Najpomembnejši je bil seveda sklep o delitvi dobička za obdobje treh let, za leta 1993, 1994 in 1995. V teh letih je Krka ustvarila 6,735 milijarde tolarjev dobička. Od tega bodo delničarjem v obliki dividend izplačali 1,77 milijarde tolarjev, tako da bruto dividenda na Krkino delnico znes 500 tolarjev; dividende bodo izplačali v mesecu dni. Nekaj manj kot 3,37 milijarde tolarjev so razporedili v proste rezerve, sko-

membe in dopolnitve štatuta družbe, ki se nanašajo na razširitev dejavnosti, število članov uprave in nadzornega sveta ter njihovo nagajevanje in omejitve glasovalne pravice za tujce na 20 odst. Uprava Krke ima po novem 4 člane in delavskega direktorja, nadzorni svet pa šteje 12 članov;

KONCERT GLASBENE ŠOLE TREBNJE

TREBNJE - V nedeljo, 22. junija, je bil v predavalnici OŠ Trebnje glasbeni večer. Obiskovalci so lahko prisluhnili koncertu Matevža Sile (pozavna) in Borisa Bizjaka (flavta).

ODLIČEN USPEH ZAGORCA V ITALIJI

NOVO MESTO - Na kolesarski dirki v Italiji je v mladinski konkurenci na 72 kilometrov dolgi hriboviti stezi zmagal novomeški kolesar Gregor Zagorc, ki je za 49 sekund ugnal Italijana Mora. Ravno tako je bil uspešen tudi drugi kolesar Krke - Telekom Jure Zrimšek, ki je osvojil vse gorske cilje. Ekipna zmaga je pripadla tudi novomeški ekipi Krka - Telekom. B. B.

Maščevalnost naj se spremeni v odpuščanje!

Spominska slovesnot v Rogu - Mašo daroval dr. Franc Rode

KOČEVJE - S slovesnostjo, priložnostnim kulturnim programom in mašo, ki jo je pri množičnem grobišču pod Krenom v Kočevskem Rogu letos prvič daroval slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Franc Rode, se je v nedeljo spominu na žrtve povojne morije poklonilo blizu 7.000 ljudi. Mnogi med njimi so prišli tudi iz Hrvaške in Srbije, saj je v roških brez-nih sklenilo življenje tudi veliko pripadnikov teh narodov. Na slovesnosti je bil tudi predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik.

Dr. Franc Rode je v svojem govoru spregovoril o zlu, ki so ga v tem stoletju povzročile ideologije nacizma, fašizma in komunizma. Dejal je, da so vse tri ideologije gradile na sovraštvu in da so si s tem, kot je pokazala zgodovina, sodile same. Spregovoril je tudi o tragediji, ki jo je povzročila delitev Slovencev na zmagovalce in poražence, na ljudi s pravico do besede in na ljudi, obsojene na molk, ob tem pa dodal, da je treba razlikovati med komunistično partijo in partizani, češ da je bilo med slednjimi mnogo poštenih slovenskih fantov, ki so šli v osvobodilni boj z najboljšimi nameni. "Poleg tega je tudi čas, da se maščevalnost spremeni v odpuščanje," je poudaril. M. L.-S.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Berite danes

- stran 2:
- **V IMP Livar niso "ubijali"**
- stran 3:
- **Ozka, vegasta pot, imenovana cesta**
- stran 6:
- **Politične igre ob ivanškem vrtcu?**
- stran 9:
- **Kmetijstvo bo brez zaščite propadlo**
- stran 10:
- **Trebnje središče samorastniške kulture**
- stran 11:
- **Novinarka v celoti oproščena**
- stran 12:
- **Veliki met atleta Igorja Primca**
- stran 22:
- **Šentjernejčani uspešno za Slovenijo**
- stran 23:
- **"Kakršna država, takšna živina"**

V ČAST JURIIA DALMATINA

RIBNICA - Slovensko protestantsko društvo Primoža Trubarja je na Trubarjevini na Rašici slovestno praznovalo 450-letnico rojstva Jurija Dalmatina. O njegovem pomenu za slovenski narod so spregovorili dr. Matjaž Kmecl, Jože Rajhman in Geza Filo. V kulturnem programu sta sodelovala vokalna skupina KUD Primoža Trubarja iz Velikh Lašč in skupina Prekmurka iz Puconcev.

ZLATA MEDALJA OBLAKU

Akademski slikar in grafik Polde Oblak, ki ga naši ljubitelji likovne umetnosti poznajo po njegovi največji pregledni razstavi, ki jo je imel v Kostanjevici, ter po sodelovanju v nekdanji Novoteksovi koloniji, je ta mesec dosegel odmeven mednarodni uspeh. Kot edinega slovenskega umetnika ga je Evropska umetnostna akademija v Parizu povabila k sodelovanju skupaj s 130 izbranimi evropskimi umetniki na februarjem Mednarodnem salonu. Za lito-grafijo Odisejeva preizkušnja, razstavljeno na Mednarodnem salonu, so mu ta mesec slovesno podelili zlato medaljo.

Šest let samostojni

Slovenija je končala šesto leto samostojnega državnega življenja, ki je bilo spočeto s Programom osamosvojitve na plebiscitu decembra 1990. "Brez dvoma je prišla v šestih letih zelo daleč. Življenje v državi in njen mednarodni položaj ni primerljiv s tistim pred letom 1990. Splačalo se je odločiti za ta Program. Ne zato, ker Slovenija ni imela druge alternative, pač pa zato, ker je bila to dobra alternativa," je na novinarski konferenci ob 6. obletnici osamosvojitve v Ljubljani dejal predsednik republike Slovenije Milan Kučan.

Ob tej pozitivni oceni je potreben tudi samokritičen premislek. Ali v Sloveniji še vedno ustvarjamo prihodnost, zaradi katere je bila Slovenija od sredine 80-let zanimiva za svet? Postavlja se tudi vprašanje, ali je pri nas namesto produkcije prihodnosti nastopila stagnacija, obračanje v preteklost. Tako zaradi malodušja, strahu za lastno preživetje in varno prihodnost, zaradi pešanja gospodarske rasti, nezaposlenosti, revščine, brezperspektivnosti mladine, krhke pravne varnosti in premajhne odgovornosti za državo.

Odgovori so različni, vendar, kot poudarja Kučan, je do skupnih odgovorov in premislekov nujno priti med upravljalci države, potrebno pa bi bilo tudi širše nacionalno soglasje. Čas teče, svet se hitro spreminja, Slovenijo, obremenjeno z notranjimi spori, pa prehitujejo druge države. "V svetu se je začelo veliko globalno tekmovalništvo in sodelovanje. Obstal bo tisti, ki bo zanj sposoben in nanj pripravljen. Med tistimi, ki bodo obstali, smo lahko tudi Slovenci," je zatrdil Kučan, ki je prepričan, da ima Slovenija še vedno eno samo dobro izbiro: evropeizacijo notranjega življenja in vključitev v Evropsko unijo in NATO.

PO deloma sončnem četrtku in petki bosta sobota in nedelja spet oblačna, možne pa bodo tudi krajevne padavine.

Na dopust na Hrvaško?

Morje je vaba. Dopustniki se mu praviloma upirajo takrat, če ga niso vajeni ali če zanj nimajo denarja. Za Slovenijo je značilno tudi to, da ima premalo morja celo za tiste svoje državljane, ki bi radi šli na dopust na obalo. Praksa kaže, kako si ljudje pomagajo v takih okoliščinah. Gredo na morje tja, kjer ga je več, npr. na Hrvaško.

Hrvaška jadranska obala je za mnoge tisto pravo: lepa obala, vonj po borih, vabljiva zabava ob značilni lokalni glasbi, prijetno druženje z radodarnimi domačini. Ali je za koga tudi dopustniški izhod v sili? Nekaterim, ki načrtujejo dopust, pomeni Hrvaška res drugo ime za vojno, za neprijaznost, za neprijetnost vseh vrst. Splošno veljavnega poročila o tem, kaj (slovenskega) dopustnika čaka na ob hrvaškem morju, pač ni. Velja osebna izkušnja, ki jo človek pridobi ne ob srečevanju z visokimi politikami Slovenije in Hrvaške, ampak z vsakdanjim druženjem s cariniki, policisti, z lokalnimi gostilničarji, receptorji, bankirji, naključnimi informatorji in podobnimi ljudmi iz vsakdana ob obali ali v notranjosti Hrvaške. Kaj boste, po tistem, kar ste slišali, doživeli na lastni koži, storili vi? Bi šli ali boste šli na dopust na Hrvaško?

JOŽE GRŠIČ, šofer avtobusa s Tanče Gore pri Dragatušu: "Vedno hodim na dopust na Hrvaško, le enkrat sem bil v Slovenskem primorju. Tudi ko je bila na Hrvaškem vojna, sem dopustoval v sosednji državi, zato tudi sedaj nimam razlogov, da ne bi šel tja. Priznati moram namreč, da nikoli nisem imel nikakršnih problemov. Letos name ravamo dopustovati v kampu v bližini Pulja."

STANE KRIŽ, strojni tehnik iz Metlike: "Vsa leta, tudi ko je bila vojna na Hrvaškem, sem hodil tja na dopust. Niti pomislil nisem, da bi imel kakšne težave, in jih tudi v resnici nisem imel. Moti me sicer, da moram skozi mejni prehod, a takšna je danes pač resničnost. Letos načrtujemo dopust v okolici Paga, ko pa bodo otroci odrasli, bomo šli še bolj proti jugu jadranske obale."

JOŽE CIMPERŠEK, strokovni učitelj pri Slovenskih železnica, doma v Sevnici: "Tudi lani sem bil na dopustu na Hrvaškem in nimam nobenih političnih ali kakšnih drugih presodkov, zakaj ne bi šel tja na oddih, kjer sem bil z družino zadovoljen predvsem zavoljo čiste jadranskega morja in sploh lepe narave. Kako bo z oddihom letos, se še nismo dokončno odločili zaradi večjih naložb doma."

FRANCRIBAR, vodja komercialne, doma iz Trebnjega: "Politike ne mešam s turizmom in bom letos po štirih letih spet letoval v Dalmaciji. Doslej sem preživel letni dopust na hrvaški jadranski obali v Istri in Kvarnerju. Nimam vzroka da bi se poslej odločil za drugačen način letovanja."

JOŽE ZAGORC, poklicni gasilec z Loke pri Šentjernej: "Z družino smo se odločili, da gremo letos na morje v Poreč, ker naša obala žal ne premore čistega morja. Na Hrvaškem smo po osamosvojitvi enkrat že letovali in imeli smo se zelo lepo. Sicer pa se neprijetne stvari vsakomur lahko pripetijo tudi doma."

MATEJA ZOBEC, diplomirana ekonomistka iz Ribnice: "Na Hrvaško ne bi šla na dopust. Nisem obremenjena s politiko, zdi pa se mi, da ljudje na Hrvaškem so. To se občuti tako v njihovem odnosu do Slovencev kot naroda, kot tudi do naših turistov na Hrvaškem. Tudi sicer že vrsto let letujem na slovenski obali, in če bom šla kam drugam, bom šla tja, kjer nas spoštujejo in smo dobrodošli."

ANDREJ PALMAN, lesni tehnik iz Kočevja: "Že vrsto let pred vojno in vsa leta po vojni z družino hodim na dopust na Hrvaško. Všeč nam je in nikoli nismo imeli nobenih težav. Zato gremo tudi letos tja. Politika name ne vpliva in dolgoletne dobre izkušnje, ki jih imam za seboj z dopustovanjem na Hrvaškem, kažejo, da tudi na Hrvaško ne vpliva. Do nas so takšni kot do vsakega drugega gosta."

BRANKO BLAŽEVIČ, zaposlen na občini Brežice, doma iz Kapel: "Zdi se mi, da je v primerjavi s slovensko obalo hrvaška lepša, morje je dosti čistejše. To so prednosti, ki jih je na dopustu treba izkoristiti. Res pa je, da je eno visoka državna politika in da je drugo vsakdanje srečevanje z domačini. Letos gremo po več letih na dopust na Hrvaško."

ANA UDOVIČIČ, medicinski tehnik, doma iz Krškega: "Slovenija ima premalo morja za vse, a to se ne da spremeniti. Zato bomo tudi letos šli na morje najbližje na Hrvaško. Ob tamkajšnji obali je ugodna klima in doslej na dopustih nismo imeli neprijetnosti. Pri vsem skupaj me moti meddržavna politika. Lahko bi se vladi obeh držav dogovorili, da ne bi imeli turisti nikakršnih sitnosti."

Partizani so...

(Nadaljevanje s 1. strani)

čev Slovenk in Slovencev, ki so v spopadu z okupacijskim vojaštvom, katerega del so, žal, bili tudi nekateri slovenski ljudje, izgubili svoje najdražje. Tudi zato mi je pri srcu partizanska pesem in globoko v sebi gojim spoštovanje do vseh, ki so se odločili za upor proti okupatorju v časih, ko je šlo za življenje in smrt slovenskega naroda. Izbrali so življenje," je dejal predsednik Kučan in opomnil, da se je Evropa, ki je bila med vojno prav tako razdeljena, s svojo zgodovino spravila. "V najglobljem smislu smo se tudi mi, ko smo skupaj, ne glede na vse razlike, zmogli enotnost, ko je šlo za odločitve o samostojni slovenski državi in ko je bilo treba braniti to odločitev. Takšna Evropa je tudi v najglobljem interesu Slovencev. Zato želimo sodelovati pri nastajanju njene podobe, da bi vanjo

POČASTITEV SLOVENSKE PISATELJEV - Na prapore partizanskih enot, ki so bile ustanovljene pred 55 leti, so pripeli spominske trakove. V imenu Društva slovenskih pisateljev ga je pripel njegov predsednik Evald Flisar. (Foto: A. B.)

vnesli svojo misel in svojo izkušnjo. Če bomo ostali zunaj, bodo o nas odločali drugi, tako kot skoraj skozi vso našo neprijazno zgodovino. Kadar pa so o nas odločali drugi, so vselej odločili v našo škodo.

• **Klic in naša zavezanost prihodnosti zahtevata, da ob dolžnem spominu na vse žrtve našega malega naroda med 2. svetovno vojno končno pokopljemo vse mrtve. Da mrtvi ne bi kar naprej segali po živih. Vsak človek ima pravico do imena na grobu, ne glede na to, kje je umrl in kako ga je usoda pripeljala do groba. Vsi, ki smo ostali živi, predvsem pa sedaj živeči rod Slovencev, smo dolžni skupaj storiti vse, da se vojne grozote na naših in bližnjih tleh ne bodo mogle več ponoviti."**

V programu so sodelovali novomeška godba na pihala, Partizanski pevski zbor iz Ljubljane, padalci, slovenska policija in vojska, folklorne, plesne in druge skupine. Družabni del prireditve je trajal do poznih večernih ur.

A. BARTEJ

PREDSEDNIK IN 90-LETNIK - Na pobudo novomeškega župana Francija Koncilije je v soboto predsednik republike Milan Kučan prišel na praznovanje 90-letnice Ladislava Klinca z Gorenjega Polja, ki je v gostišču Kos v Ločni v krogu družine, sorodnikov in prijateljev proslavljal visoki jubilej. Slavljenec, ki se je kot sin kmeta, župana in narodnega poslanca Antona Klinca šolal v Soteski, Črnomlju in v Novem mestu ter se strokovno usposabljal na Dunaju in v Bratislavi, se je v NOB vključil kot organizator soteske čete, sodeloval kot borec Levstikove brigade ter nato artilerijskega divizionja 14. divizije, kjer je bil izvoljen za odposlanca slovenskega naroda na kočevskem zboru 3. oktobra 1943. Predsednik Kučan je slavljenca s krepkim stiskom roke zaželel še mnogo zdravja in mu podaril "triglavo" - kapo, simbol slovenske partizanske vojske. Ladislavu Klincu je čestital tudi župan Franci Koncilija in mu poklonil umetniško sliko, cvetje in butelko cvička "za zdravje". (Foto: Peter Klinec)

V IMP Livar niso "ubijali"

Sestanek na županstvu v Ivančni Gorici z direktorjem IMP Livar in predstavniki Slovenskega ekološkega gibanja - Čez 2 meseca filtri že tudi na elektro pečeh?

IVANČNA GORICA - "Nikoli se nismo izogibali svoji odgovornosti za onesnaževanje okolja in smo tudi skušali po najboljših močeh, tudi s precejšnjimi naložbami v čistilne naprave, zmanjšati negativne vplive naše proizvodnje na okolje v Ivančni Gorici. Ne moremo pa pristati na pavšalne, nestrokovne očitke in že kar napade, da zastrupljamo ljudi. Take neodgovorne izjave v javnosti ustvarjajo zelo napeto ozračje, zato se niti ne čudim, če sem dobil kar nekaj neokusnih grozljivih pisem, da smo ubijalci otrok in podobno," nam je povedal glavni direktor ivanškega Livarja mag. Izidor Derganc po ponedeljkovem sestanku na ivanškem županstvu s predstavniki občine in Regijskega društva ekološkega gibanja v Ivančni Gorici (RDEG).

Na tem setanku so se dokaj strpno pogovarjali, kako preprečiti podobno onesnaževanje zraka z dimom in prahom, ki je dražil in pekel grla krajanov, kot se je primerilo v začetku maja, ko je iz neznanih vzrokov zgorelo okrog 160 (od skupno 680) vreč čistilnega sistema na kupolnih pečeh. Te so medtem zamenjali. Število zgorelih vreč je desetkrat večje od tistega, ki ga je navajal tehnični

direktor Livarja Alojz Kozan tudi na sestanku s člani RDEG Ivančna Gorica, na katerem so se dogovorili o ukrepih za sanacijo čistilne naprave in o pravočasnem obveščanju javnosti. Mag. Derganc je na naše vprašanje, ali se je njegov tehnični direktor zmotil pri navajanju številke, je pritrdil.

Generalni tajnik Slovenskega ekološkega gibanja, največje nevladne okoljske organizacije v

Sloveniji, Karel Lipič je pozdravil županov sklic tega sestanka neposredno prizadetih in zainteresiranih. Dejal je, da Livarja spremljajo vsaj že 3 leta, da bo potrebno urediti še odcejene vode na depozit, ki se zdaj stekajo v Krko. Lipič je izrekel priznanje Livarju, da je v zadnjih letih veliko naredil za čistejšo okolje. Zavrnil je očitke o "načrtnem beganju občanov" in o "gonji proti IMP". Meni je, da bi se s pravočasnim informiranjem lahko dalo marsikaj preprečiti. Zavzel pa se je za zdrava delovna mesta, za zaposlene in tiste, ki živijo v urbanem okolju, podobno, kot je o tem govoril ameriški predsednik Bill Clinton. SEG ni za zaprtje IMP. Predsednik RDEG Ivančna Gorica Franc Hegler je poudaril, da se bodo vedno oglašali, če bo kdorkoli onesnaževal okolje. Zanimalo ga je, kaj je s taljenjem pocinkane pločevine iz Revoza, pri kateri se izloča bel prah. Župan Jernej Lampret je vprašal, ali lahko prenehajo s tem početjem vsaj 2 meseca, dokler ne bodo čistilne vreče tudi na elektro pečeh. Direktor Derganc je dejal da brez te pločevine ne morejo, lahko pa omejijo njeno uporabo. Obljubil je, da bodo pisno obvestili županstvo, kdaj bodo filtrne naprave že v pogonu, in da bodo o vseh dogodkih redno obveščali javne medije.

P. PERC

Kočevski občini se obeta revizija

Predlagala jo bo LDS Kočevje

KOČEVJE - Izvršni odbor LDS Kočevje je prejšnji teden zavzel enotno stališče članov stranke do nedavnega sprejema zaključnega računa proračuna kočevske občine za preteklo leto. "Občani Kočevja zaslužijo prave informacije o uspešnem ali neuspešnem obračanju denarja," so zapisali v obrazložitvi strankinih

DARILO KRKE ODSEKU ZA BOLEZNI PREBAVIL

NOVO MESTO - Petkove slovesnosti ob predaji najnovejših videoendoskopske opreme Odseku za bolezni prebavil Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto so se poleg predstavnikov bolnišnice in predstavnikov Odseka za bolezni prebavil dr. Boštjana Gorjupa udeležili tudi vodilni možje tovarne Krka (med njimi generalni direktor Miloš Kovačič), ki je omogočila nakup te najnovejših opreme znamke Pentax, trenutno edine v Sloveniji in vredne 100.000 DEM. V endoskopskem kabinetu, kjer so začeli z delom leta 1993 in je številno pregledov vrtoglavo naraslo, bo nova oprema zelo olajšala delo. Slika iz telesa se preko kamere prenaša na zaslon, ena od prednosti pa je takojšen video zapis, ki omogoča bolj dokumentirano delo.

M. L.-S.

ZA DAN DRŽAVNOSTI IN KONEC ŠOLE

LOŠKI POTOK - Ker so praznovanja za dan državnosti pripravili v šoli in ker se bliža konec šolskega leta, je bila proslava že v petek pretekli teden. Za bogat skoraj dveurni program gre učiteljem in nadpajočim vsa pohvala. Kljub letnemu času je bila telovadnica polna, kot že dolgo ne. Ni pa bilo nobenega vidnega predstavnika lokalnih oblasti.

STIKI Z MADŽARSKO

NOVO MESTO - Gospodarska zbornica Slovenije, Območna zbornica Novo mesto in Gospodarska zbornica iz Madžarske organizirajo 2. srečanje slovenskih in madžarskih podjetij, ki bo 3. septembra v okviru mednarodnega sejma Szolnoku na Madžarskem. Če se zanimate za dogovore z madžarskimi partnerji, pokličite območno gospodarsko zbornico na telefon 322 185 ali 322 182 (Cvelbar). Prijave so možne le do 27. junija!

ske univerze dr. Ludvik Toplak in dekan teološke fakultete dr. Janez Juhart, nato pa je mariborski škof dr. Franc Kramberger uporabnikom Andreanuma simbolično podelil ključ. Izgradnja novega objekta, ki nosi ime po zavetniku mariborsko-lavantinske škofije apostolu Andreju, je veljala okoli 900 milijonov tolarjev. Velik del denarja so prispevali verniki in drugi darovalci.

V mestu gradijo še več drugih objektov, ki bodo spremenili videz štajerske metropole. Tako v najstrožjem centru mesta SKB-investicijsko podjetje iz Ljubljane gradi velik poslovno-trgovski center. Gre za največji poslovno-trgovski objekt v mestu, ki naj bi ga predali namenu še v letošnjem letu. Nedaleč stran na Lentu ob Dravi raste novi garni hotel, ki bo popestril mariborsko turistično ponudbo. Pod Pohorje pa podjetje Pohorje gradi ogromen luksuzni hotel izven kategorije Habakuk, ki bo imel preko 40 tisoč kvadratnih metrov uporabnih površin. Hkrati v Mariboru že načrtujejo izgradnjo novega sejmista.

Kljub temu da gospodarska uspešnost v Mariboru še vedno pada, se štajerska metropola razvija naprej.

TOMAŽ KŠELA

Mariborsko pismo

Maribor je dobil novi Andreanum

Kljub gospodarski krizi več novih investicij

MARIBOR - V Mariboru so konec minulega tedna predali namenu novo središče mariborske škofije - Andreanum. V njem je dobila nove prostore Teološka fakulteta, poleg tega pa bo v njem še dom za duhovnike, teološka knjižnica, cerkveno sodišče, škofijske pisarne, stanovanja za upokojene profesorje teologije ter prostori za pastoralno delo. Z izgradnjo Andreanuma je dobil dokončno podobo tudi Slomškov trg v Mariboru.

Andreanum ima 6300 kvadratnih metrov uporabnih površin in ga je blagoslovil apostolski nuncij v Sloveniji Edmond Farhat. Po maši so o pomenu Andreanuma zbranim spregovorili mariborski župan dr. Alojz Križman, rektor maribor-

Ozka, vegasta pot, imenovana cesta

Državni sekretar za ceste Pregelj v Šmarjeti - Prihodnje leto naj bi le razširili in obnovili regionalno cesto Kronovo - Šmarješke Toplice in uredili križišče

ŠMARJETA - V petek, 20. junija, je bil na obisku v Šmarjeti državni sekretar za ceste Žare Pregelj. Do obiska je prišlo na pobudo KS Šmarjeta, beseda pa je tekla predvsem o prepotrebni širitvi ceste Kronovo - Šmarješke Toplice, ureditvi križišča z odcepom proti zdravilišču, ki je sedaj prometna črna točka, in o izgradnji pločnikov.

"Za turistični kraj, kakršen so Šmarješke Toplice, in še posebej za zdravilišče je taka cesta, kakršna je od Kronovega sem, pravi zaviralec turističnega razvoja," je dejal direktor družbe Krka Zdravilišča Vlado Petrovič. Krka je letos za izgradnjo obvoznice in mostu v Dolenjskih Toplicah dala 700.000 nemških mark in bi bila tudi pri ureditvi križišča v Šmarjeških Toplicah pripravljena prispevati svoj delež, čeprav gre v tem primeru za regionalno cesto. Razširitev oziroma rekonstrukcija ceste od Kronovega do Šmarjeških Toplic in naprej do Šmarjete pa je seveda izključno stvar države. Vsekakor regionalna cesta Kronovo - Šmarješke Toplice ni primerna niti za lokalni promet, saj se ne moreta srečati avtobus in osebno vozilo, ne da bi eno od teh zapeljalo z asfalta.

S tem se je strinjal tudi sekretar Pregelj, še posebej, ker v tem primeru ne gre za velik strošek, vendar je takoj pristavil, da mora biti prej urejena vsa potrebna dokumentacija. To seveda pomeni, da letos na gradnjo ne gre računati, saj mora zadeva priti v državni proračun.

Vodstvo krajevne skupnosti je prepričano, da bodo letos dobili vsa potrebna dovoljenja, tako da bi cesto lahko obnovili in razširili prihodnje leto. Pregelj je

obljubil, da si bo prizadeval, da se za to gradnjo odpre postavka, brž ko bodo zbrali dokumentacijo, pa naj bi stekla dela.

Vendar v zvezi s cesto do Šmarjete ni kritičen samo odsek od Kronovega naprej, marveč prav tako ali pa še bolj cesta od Mačkoveca do Kronovega, ki je po besedah Jožeta Bega le z luknjastim in vegastim asfaltno prevlečena malo širša avstroogrška pot. Zato se zavzemajo, da bi po izgradnji avtoceste sedanja "avtocesta" od Mačkoveca do Kronovega nadomestila sedanjo regionalno cesto, ki teče ob njej in ne zasluži tega imena. A do takrat bo po bližnji Krki preteklo še veliko vode, zato se bolj realni zavzemajo, naj bi vsaj sedanjo cesto popravili in preplastili. To "varianto" podpira tudi sekretar Pregelj.

A. BARTELJ

Nekateri preživljajo tudi družine

NOVO MESTO - V novomeški študentski servis Terna na Novem trgu, ki ga vodi Ivanka Plut, prihaja te dni veliko dela željne mladine. Terna je že od leta 1991 zasebni študentski servis s koncesijo, pred tem pa je deset let deloval pod okriljem Počitniške zveze.

"Od 5000 včlanjenih dijakov in študentov jih v tem času išče delo okrog 3000 in iz leta v leto je več mladih, ki

Ivanka Plut

si želijo prislužiti svoj denar, med našimi člani pa so tudi taki, ki s svojim delom vzdržujejo celo družino," je povedala Plutova. Večina mladih je že v maju na podjetja naslovila prošnjo za počitniško delo in tisti, ki so jim ugodili, sedaj prihajajo po napotnice. Med deli je največ pomožnega proizvodnega dela, veliko pa je tudi zahtevnejših del, kjer je potrebno znanje in izkušnje ali poznavanje računalniških programskih jezikov.

Poleti, ko je največje povpraševanje po delu, nekoliko padejo tudi plačila, enostavna dela plačajo delodajalci po 400 do 450 tolarjev na uro, intelektualna dela, kot so npr. prevajanje ali težka fizična dela, pa od 1000 tolarjev navzgor. "Vedno več mladih se zaveda, da si s počitniškim delom ne pridobiva le delovne navade in nova znanstva, ampak tudi možnost za bodočo zaposlitev," je še dodala Plutova.

J. D.

PRAZNIK KS OTOČEC in 90-LETNICA PGD OTOČEC

OTOČEC - V soboto, 28. junija, bo od 19. ure dalje na jasi na Otočcu družabno srečanje v počastitev 90-letnice delovanja PGD Otočec ter praznika KS Otočec. Turistična društva Dolenjske se bodo predstavila s kulturno-etnološkimi značilnostmi svojega kraja, v kulturnem programu bosta nastopila OŠ Otočec in pevski zbor, športno društvo se bo pomerilo v malem nogometu, gasilci pa bodo prikazali ročno gašenje požara nekoč in danes. Za prijetno razpoloženje bosta poskrbela ansambel Objem in ansambel Tonija Deželana. Vstopnine ni!

OBCNI ZBOR DRUŠTVA SLADKORNIH BOLNIKOV

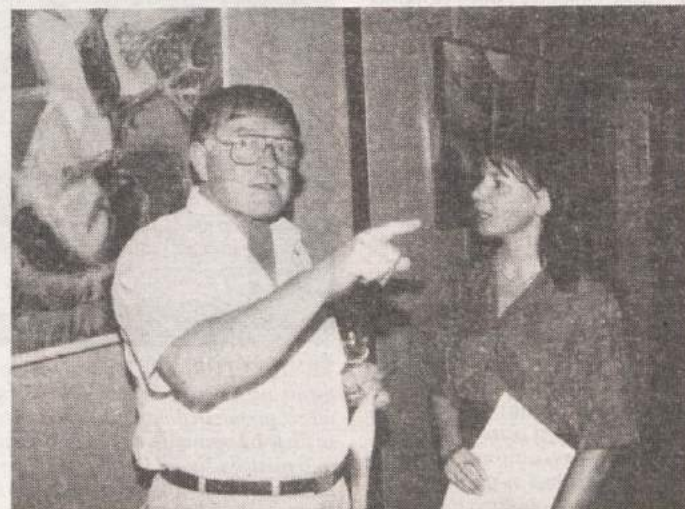
NOVO MESTO - Novomeško društvo za boj proti sladkorni bolezni vabi na občni zbor društva, ki bo v torek, 1. julija, ob 17. uri v prostorih izobraževalnega centra tovarne zdravil Krka v hotelu Metropol. Na občnem zboru bo predaval Janja Leskova, dipl. inž. živilske tehnologije, o maščobah v prehrani diabetika. Po občnem zboru bo degustacija dietetičnih izdelkov Ljubljanskih mlekar.

V ŽUŽEMBERKU OB DNEVU DRŽAVNOSTI - Petkova kulturna prireditev ob dnevu državnosti v osnovni šoli Žužemberk je pokazala celoletno delo učencev in njihovih mentorjev. Kar 43 učencev je skupaj z mentorji predstavilo zanimive raziskovalne naloge, ki so razstavljene v avli šole in si jih obiskovalci lahko ogledajo v dopoldanskem času. Številnim obiskovalcem, med njimi sta bila tudi državni sekretar Matjaž Vrčko in dr. Marija Konvalinka, je zapel mešani pevski zbor pod vodstvom Aleša Makovca, nastopili pa so tudi učenci podružničnih šol iz Ajdovca, Dvora in Šmihelja. Šola je na natečaju pod vodstvom g. Šuštaršiča in akademskega slikarja Jožeta Kumra izdelala znak šole, le tega so tudi predstavili. Na koncu so bila podeljena priznanja mladim raziskovalcem in knjižne nagrade mentorjem ter slovesna razglasitev športnikov leta OŠ Žužemberk. (Foto: S. Mirič)

V ŠMARJETI - Državni sekretar za ceste Žare Pregelj (v sredini) se je na poti do Šmarjete lahko nazorno prepričal, kakšna je cesta med Kronovim in Šmarješkimi Toplicami. (Foto: A. B.)

ŽELEZNIK V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH - V Zdravilišču Šmarješke Toplice so v soboto v prisotnosti lepega števila zdraviliških gostov in drugih obiskovalcev odprli razstavo novjših del slikarja Franca Železnika, ki zadnja leta veliko ustvarja na Dolenjskem. Slikarja, njegovo življenjsko in ustvarjalno pot je orisala zdraviliška animatorka Mojca Hočevar, v kulturnem programu pa je nastopil priljubljeni novomeški duet, violinistka Petra Božič in hamonikar Branko Rožman. Razstava bo odprta do konca julija in je tudi prodajna. Na fotografiji: slikar z animatorko Mojco. (Foto: A. B.)

USTANOVNI ČLANI PGD STARA VAS - LOKA - Na sobotni proslavi ob 60-letnici njihovega društva je bilo še posebnih čestitk deležnih pet ustanovnih članov, ki so v društvu že od vsega začetka in kljub starosti in boleznim še vedno aktivni. To so: Jože Potočar, Karel Kos st., Janez Hudoklin st., Jože Turk in Janez Pavlin, ki smo jih posneli za skupno mizo. (Foto: J. Dornič)

Ob 60-letnici PGD Stara vas - Loka

Proslave se je udeležil tudi slovenski minister za obrambo Tit Turnšek

GORENJA STARA VAS - Naši predniki so že zelo zgodaj dali velik podarek razvoju gasilstva, ker so se želeli obvarovati pred nesrečami. Gasilstvo ima ta pomen še danes. Minister za obrambo Tit Turnšek, ki se je preteklo soboto udeležil prireditve ob 60-letnici Prostovoljnega gasilskega društva Stara vas - Loka v Gorenji Stari vasi, pa je poleg tega v svojem govoru poudaril, da je slovensko gasilstvo tudi del nacionalne identitete.

Predsednik gasilskega društva Stara vas - Loka Franc Hudoklin je povedal, da je bilo društvo ustanovljeno leta 1937 in je ob ustanovitvi štel 27 članov. Leseni gasilski dom je stal drugje kot danes, bili pa so sorazmerno dobro opremljeni za tiste čase. Imeli so ročno brizgalno, voz za navijanje cevi in še nekaj druge opreme. Po drugi svetovni vojni so zgradili nov dom na mestu, kjer stoji še danes, le da je povsem prenovljen. Leta 1971 so s pomočjo krajanov in novomeške občinske gasilske zveze kupili novo opremo in motorno brizgalno, pet let kasneje so kupili novo gasilsko vozilo, ki pa so ga na žalost leta 1979 izgubili v prometni

MINISTER TURNŠEK je na proslavi v Gorenji Stari vasi poudaril, da so bili prav gasilci tisti, ki so se že v stari Avstriji postavili na začetni korakati pod slovenskim poveljstvom.

nesreči. Pred desetimi leti, ob 50-letnici društva, so gasilski dom adaptirali, dokončno pa so ga uredili letos. Postali pa so tudi lastniki parcele, kjer stoji dom. Danes šteje društvo 42 članov, od tega 5 nižjih gasilskih častnikov in 30 gasilcev.

Na proslavi, ki je bila posvečena tudi dnevu državnosti, so v kulturnem programu nastopili šentjernejški pihalni orkester, MePZ Ajda in orehovski osnovnošolci. Ob tej priložnosti so članom društva podelili številna priznanja in odlikovanja za večletno delo in prizadevnost v društvu in tudi priznanja in pokale desetinam, ki so se najboljše odrezale na občinskem gasilskem tekmovanju. Tekmovalo je 15 desetin, med moškimi je bila najboljša Maharovci I., med ženskimi desetinami pa Mokro Polje. Po proslavi so slovesno predali namenu novo gasilsko vozilo Renault Trafic.

J. D.

BALE - Namesto starosvetne košnje se za spravilo sena vse bolj uveljavljajo drugi načini, med njimi tudi tako imenovano baliranje. Kakorkoli že je ta način spravila sena ekonomičnejši, pa mu je moč z estetskega vidika krajina marsikaj zameriti. V bele bale zavito seno na travnikih pa je lahko tudi nevarna stvar. Zlasti, če se malopridnim pobalnikom zahoče igrati z njim na strmini. Tako so tako balo pred dnevi sprožili z Marofa in porušila vrtno ograjo in treščila v hišo pod travnikom. Podobno se je zgodilo pri vrtcu Labod v Ločni. Za sedaj še brez človeških poškodb.

PREGELJ - Državni sekretar za ceste Žare Pregelj je prejšnji petek napovedal obisk v Šmarjeti. Ob določeni uri ga ni bilo, tudi po preteku akademske četrti ni bilo o njem ne duha ne sluha. Živčni gostitelji so pogledovali na uro, se prestopali in menci pred domom krajevne skupnosti, ki naj bi kmalu postal domovanje nove občine Šmarjete. Potem so se pa oddahnili. Državni sekretar za ceste se je po mobitelu oglašil iz avta in spraševal, kako se pride v Šmarjeto. Glede na to, kakšne ceste vodijo tja, je vprašanje kar na mestu.

KEKEC - Pogovor v prijazni Cvelbarjevi zidnici v Mevcu o obnovi ceste Kronovo - Šmarješke Toplice je državni sekretar za ceste Pregelj sklenil z ugotovitvijo, da se da vse narediti, če je le dobra volja. Nekako tako je v enem najbolj priljubljenih slovenskih filmov pel tudi Kecec: "Dobra volja je najboljša." Ni problema - za dobro voljo vzbujajoči cvček bodo poskrbeli v Šmarjeti, Pregelj pa naj priskrbi denar za obnovo ceste. Pa bodo vsi dobre volje.

MARATON - Na straški enoti Zavoda za gozdove se pritožujejo, da po vsakoletnem mirnopoškem teku še dolgo na vejah dreves ob progi visijo travniki, ki označujejo tekaško pot. Tekaška proga pelje po precej prometni cesti in ti vihrajoči ostanki sicer lepe in koristne prireditve gotovo niso v čast in ponos organizatorjem, zlasti pa ne v okras naravi.

Ena gospa je rekla, da je današnje lobiranje le drugo ime za nekdanjo zidaniško politiko. Takrat ni šlo in tudi sedaj ne gre brez pečene prasete in sodečka vina.

Suhokranjski drobiž

NAKUP VHS KAMERE - Na predlog odbojkarkega kluba iz Žužemberka se teče akcija za nakup VHS kamere, s katero bi Suho krajino na širšem območju Dolenjske medijevski uveljavili na dolenjski regionalni televiziji postajali TV Vaš kanal. K sodelovanju pri akciji/nakupi so člani OK Žužemberk povabili KS Žužemberk in Dvor, OŠ Žužemberk, gasilsko, športna, turistična in ostala društva.

"STARI OČE, TUKAJ SEM!" - S temi besedami in solzami v očeh je te dni Karl Kozel iz Amerike prestopil prag rojstne hiše svojega starega očeta Janeza Koželja iz Mačkoveca. Ded Janez je odšel s trebuhom za kruhom v Ameriko, od koder se ni nikdar vrnil. V Ameriki si je ustvaril družino in zaživel novo življenje. Tudi v Mačkovecu se je v teku stoletja v rojstni hiši marsikaj spremenilo. Novi rod Pestomnikov je postavil novo hišo na istem mestu, kot je bila stara hiša. Prirčno in ganljivo je bilo prvo srečanje domačih s Karlom in njegovo prijateljico Ingrid Hobbs (na sliki).

Št. 25 (2497), 26. junija 1997

Obnova gimnazije znova preložena?

Stavba nekdanje in bodoče gimnazije še vedno čaka na začetek obnove - Prostorska stiska obeh srednjih šol poraja vse večjo nestrpnost - Držati se dogovora, tudi ministrstvo

KOČEVJE - Po programu obnove srednjih šol v Sloveniji, ki ga je ministrstvo za šolstvo sprejelo leta 1992, bi morali začeti obnavljati stavbo nekdanje gimnazije v Kočevju že v šolskem letu 1995/96. Čeprav je občina lani poskrbela za izpraznitev stavbe, tako da bi letos z obnovo lahko pričeli, pa je, sicer še neuradno, slišati, da bo ministrstvo za šolstvo in šport prenovo odložilo še za eno leto.

Kočevska gimnazija je edina štiriletna šola v celotnem območju zahodne Dolenjske. Od leta 1980 domuje v skupni stavbi s Srednjo šolo Kočevje, s katero si deli vsega le 21 učilnic. Za skupno 800 učencev obeh šol je na voljo 3.200 kvadratnih metrov površin, od katerih jih ima gimnazija s 370 dijaki le 1.320. "Imamo 11 učilnic in razen naravoslovnega kabineta

drugih nimamo. Da sploh lahko speljemo pouk, moramo najemati tudi prostore Ljudske univerze in klubske prostore Doma telesne kulture," pojasnjuje ravnateljica gimnazije Meta Kamšek.

O veliki prostorski stiski obeh šol priča tudi podatek, da ima gimnazija 3 omare za kemikalije, ki so jih letos dobili z ministrstva za šolstvo, shranjene v prostoru za

čistila. Ob takšnih delovnih pogojih pa poraja bivanje v skupnih prostorih tudi vse večjo nestrpnost med obema šolama, ki jo lahko reši le preselitev gimnazije v nekdanjo gimnazijsko stavbo, kjer bi samo zase imeli na voljo 2.700 kvadratnih metrov. "Zavedamo se, da gre za staro stavbo, ki je pod spomeniškim varstvom, ter da bo zato za njeno obnovo morda potrebno več od sedaj predvidenih 385 milijonov tolarjev, vendar so naše sedanje delovne razmere takšne, da smo upravičeni čimprej dobiti svoje prostore," pravi Kamškova.

Takšnega mnenja so tudi ostali v kočevski občini, ki je, zato da bi omogočila pričetek obnove stare gimnazijske stavbe, namenila iz občinskega proračuna 90 milijonov tolarjev. Denar so sicer porabili za nakup in obnovo stavbe, v katero se je preselila glasbena šola, vendar je bil to dejansko prispevek občine gimnaziji, saj je bilo dogovorjeno, da bo ministrstvo pričelo z obnovo stavbe, ko bo prazna. Sedaj je prazna že od decembra lani.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Deliti bo treba tudi dolgove

Kočevska občina ima za preko 200 milijonov spornih terjatev - Novonastalim občinam bo predlagala pobot

KOČEVJE - Kočevska občina ima poleg premoženja, ki ga bo morala deliti med novonastale občine Kočevje, Osilnica, Loški Potok in Dobropolje, tudi za preko 200 milijonov tolarjev spornih terjatev do štirih podjetij. Ker v Kočevju menijo, da je poleg premoženja potrebno deliti tudi dolg, bodo novim občinam predlagali pobot.

Edina zadeva, ki je med občinami že urejena, je razdelitev proračunskih presežkov v letu 1995, ki si jih bodo razdelili po kriteriju zagotovljene porabe. Sicer pa v Kočevju menijo, da tudi delitev premoženja in nepremičnin ne bo težka. Novonastalim občinam bi tako pripadalo okoli 8 odst. celotnega premoženja nekdanje kočevske občine. Težava pa bo z dolgom občine, ki izvira iz naslova spornih terjatev občine do štirih podjetij, med katerimi je Itas v stečaju največje (192 milijonov tolarjev).

Glede na število prebivalcev bi na nove občine odpadlo približno 8 odstotkov dolga, vendar pa o tem nečemu nič slišati. Mnenja so, da bi se morali o "zgrešenih naložbah občine", kot jim pravijo, pogovarjati ločeno od delitve ostalega premoženja, na kar pa kočevska občina ne pristaja. Občinam Osilnica, Loški Potok in Dobropolje bo zato v bližnjih prvih resnih pogovorih o razdelitvi

premoženja predlagala pobot. Ker ima občina tudi premoženje v delnicah, vrednostnih papirjih in stalnem dotoku izostanka dolga kupcev stanovanj, ki so stanovanja kupili na kredit - to premoženje pa krepko presega 300 milijonov tolarjev - bo novim občinam kočevska občina predlagala pobot med tem premoženjem in dolgom nekdanje skupne kočevske občine.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Teden kulture

V Dobropolju proslavili dan državnosti, zdaj še dan godbe

DOBROPOLJE - Že od nekdanje vsako leto od 23. do 29. junija v Dobropolju teden kulture. Letos je program tedna nekoliko okrnjen, saj so ga strnili na dva dni, na 24. in 29. junij.

V torek, 24. junija, so v počastitev dneva državnosti nastopili vsi pevski zbori (cerkveni in posvetni) iz občine, ki so najprej zapeli Zdravljico, nato pa so nastopili še posamezno. Za zabavo in ples je poskrbel ansambel Koma 750. Na programu so bile še recitacije, županov govor, kres in družabno srečanje pa tudi na štantih so ob tej priložnosti prodajali.

V nedeljo, 29. junija, bo dan godbe. Na njem bodo sodelovale godbe iz Novega mesta, Kočevja, Ribnice, Grosuplje, Stične, Dobropolja in z Doberdoba (Italija). Na sporedu bodo tudi nastopi drugih kulturnih skupin, na srečanju bodo prisotne narodne noše, udeležili pa se ga bodo tudi župani občin, iz katerih so nastopajoče godbe. Poleg teh se bodo prireditev udeležili še predstavniki krajevne skupnosti Kostanjevica v občini Krško, s katero občina Dobropolje prijateljsko sodeluje.

J. P.

V SOBOTO PETRUVO

OSILNICA - Glavna prireditelj ob "Petruvem v deželi Petra Klepeca", prazniku Osilniške doline, ki ga organizirajo Občina Osilnica, Turistično društvo Osilnica in Civilno gibanje za Osilniško dolino, bo v soboto, 28. junija. Najprej bo svečana maša v cerkvi sv. Petra in Pavla, popoldne pa kulturno-zabavna prireditev "Dežela Petra Klepeca" z bogatim programom. Seveda se bo pokazal tudi junak te doline Peter Klepec v osilniški narodni noši. Dan prej, na predvečer praznika, pa bo najprej tekmovalanje v balinanju v Bosiljvi Loki, ob 21. uri pa se bo začel že tradicionalni kresni večer v Osilnici s programom ob kresu in z ljudskimi veseljem.

J. PRIMC

PETOŠOLCI O TURIZMU - Sedem učencev petih razredov OŠ Ob Rinži je ob predstavitvi svoje raziskave turistične ponudbe Kočevja tudi z diapozitivi podrobno prikazalo zgodovino in sedanje stanje vseh pomembnejših stavb v Kočevju. Potrebne podatke jim je pomagala zbrati sodelavka kočevskega muzeja, kustosinja Irena Škufca. (Foto: M. L.-S.)

Ugotovitve enakovredne strokovnim

Predstavili raziskavo turistične ponudbe Kočevja

KOČEVJE - Ob pomoči mentorice Marije Bruner so učenci petih razredov turističnega krožka osnovne šole Ob Rinži v letošnjem šolskem letu opravili obsežno raziskavo obstoječe turistične ponudbe Kočevja. Svoje ugotovitve so predstavili v petek zvečer v Šeškovem domu, kjer bo še nekaj časa na ogled tudi njihova ob tej priložnosti odprta razstava "Ohranimo preteklost - stopimo v prihodnost".

Raziskava kočevskih osnovnošolcev ne bi bila deležna tolikšne pozornosti, če med ugotovitvami o dosežanih turističnih ponudbi Kočevja ne bi navedli pravzaprav vsega, kar Kočevje danes turistom ponuja. Zbrali so ves reklamni material, ki ga imajo na voljo M - KG, TD, gozdarji in lovci, ki so,

kot so pravilno ugotovili učenci, edini organizatorji turistične ponudbe Kočevja. Morda so nekoliko zanemarljivi posamezne gostince, jamarje, planince in še nekatere. Vendar pa nanje niso dočela pozabili, saj so jih omenili v svojih ugotovitvah o pomankljivostih kočevske turistične ponudbe. V občini pač ni osrednjega informativnega urada, ni povezav med turističnimi ponudniki, zato se veliko idej ne uresniči.

Za osnovnošolsko mladino je presenetljiva ugotovitev, da ljudje na Kočevskem nimajo razvitega čuta pripadnosti domačemu kraju. Pomankljivosti so tudi, da ima Kočevje premalo prenočitvenih zmogljivosti, ne dovolj privlačno gostinsko ponudbo, premalo urejenih parkirišč, športnih objektov in otroških igrišč, nima parkov in ima preveč onesnaženo Rinžo. V Kočevju ni povezav med turističnimi in kulturnimi delavci, turistični vodiči imajo skromno znanje tujih jezikov, premalo pozornosti posvečajo stavbni in kulturni dediščini in ob nedeljah v mestu nimajo odprte menjalnice.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Zanimivi, a malo znani Turjak

Predsednik TD Turjak Anton Janežič: Premalo denarja za vzdrževanje Turjaka - Dve grobnici in dve kapeli

TURJAK - Glavne turistične zanimivosti na območju Turjaka so turjaški grad, cerkev sv. Ahaca in grobnica Auerspergov - Turjačanov, ugotavlja predsednik 11 let starega turističnega društva Turjak Anton Janežič in dodaja, da je na tem območju še več zanimivosti, ki pa so manj znane, premalo propagirane pa tudi za turistični obisk še niso vse primerno urejene. Med temi so gotovo hiša skladatelja Marija Kogojca na Grašču, Bajdinski slapovi in rimska cesta.

Turjaški grad obišče na leto okoli 8.000 ljudi, največ je organiziranih izletov šolarjev. Grad je za ogled odprt ob sobotah in nedeljah, za najavljene skupinske obiske pa tudi ob drugih dneh. V viteški dvorani je stalna razstava o gradu in turških vpadih, ki pa že od leta 1993 ni bila dopolnjena. V gradu je tudi Lutrova oziroma Dalmatinova kapela, saj je Jurij Dalmatin prav na turjaškem gradu prevajal biblijo. V bližini je še turjaško pokopališče s staro luteransko kapelo v kateri so pokopani grofje in njihovi sorodniki;

POHOD NA AHCA

TURJAK - Zmaga Andreja Turjaškega v boju proti Turkom pri Sisku 22. junija 1593 je pomemben dan starejše slovenske zgodovine. Na zmago so najbolj ponosni Turjačani, ki so v nedeljo pripravili pohod na Ahca, idilično vasico, od koder pogled sega daleč neokrog. Dopoldne se je pred cerkvico zbralo nekaj sto pohodnikov, ki so se ob posvetitvi novih zvonov udeležili maše, nato jih je večina odšla po poteh turjaških znamenitosti. Zaključno srečanje so imeli v turjaškem gradu, kjer je predsednik turističnega društva Anton Janežič ljubeno razlagal zgodovino gradu.

na drugem koncu pokopališča pa je novejša grobnica Turjačanov.

Glavna naloga Turističnega društva bo letos poleg dokončanja peš poti Turjak-Rašica še nadaljnje urejanje gradu in okolice, za kar pa je malo denarja. Predsednik Janežič meni, da bi Zavod za varovanje naravne in kulturne dediščine lahko več naredil, a njegovo delo daje občutek, da raje nagaja, kot da bi pomagal. Nekaj pa je letos naredil župnik Jože Razinger, ki je s pomočjo krajanov urejal cerkev na Ahcu.

J. PRIMC

STARA KAPELA TURJAČANOV - Na fotografiji je predsednik TD Turjak Anton Janežič, ki dobro pozna Turjak z okolico in je po potrebi tudi turistični vodič. Pod oltarjem na fotografiji so pokopani otroci turjaških grofov, na ostalih treh koncih pod podom kapele pa odrasli člani te rodbine. (Foto: J. Primc)

Ribniški zobotrebci

KDO JE KRIV? - Nedavna okrogla miza o možnostih zaposlovanja v ribniški občini, ki jo je organiziral ribniški študentski klub, je po mnenju predsednika ribniških študentov Mihe Kluna klavirno propadla po krivdi študentov, češ da jih zaposlitev v domačem kraju ne zanima. Ob tem, da se organizatorju na tako "pomembno" okroglo mizo - na njej naj bi namreč vodilni občinski močje, gospodarstveniki, predstavniki obrtne zbornice in urada za delo študentom dali odgovore na njihova vprašanja o tem, kaj jim lahko ponudi občina in kakšne možnosti imajo, da se bodo s svojimi bodočimi poklici lahko zaposlili v Ribnici - ni zdelo vredno povabiti novinarjev, se zdi, kot da bi tudi sam organizator dvomil, da bo razgovor študentom prinesel kakšen odgovor. Zato je morda bolje, da se ne razglablja, kdo je kriv za neuspeh okrogle mize!

KOT PRED 20 LETI - Kljub opozorilom nekaterih, da bi ustanovitve občinskega glasila pomenila "vračanje 20 let nazaj", bo ribniška občina začela izdajati svoj časopis. Imenoval se bo Rešeto, vsa gospodinjstva v občini ga bodo prejela brezplačno, prinašala bo informacije o vseh pomembnejših dogodkih v občini. Na kratko: vse bo tako, kot pred 20 leti!

Krpanova kobila:

"Nekateri kritizirajo, da v občini Velike Lašče spreminjajo Trubarjevo domačijo v pivnico s kranjskimi klobasami in pivom. Sam Primož Trubar pa mi je povedal, da je vsak popotni gotovo vesel, če dobi na Trubarjevini malico, čeprav naj bi bila to le klobasa in pivo."

Dobropoljski krompirčki

KONČNO OTVORITEV - Poročali smo, da je bila za 1. maj predvidena otvoritev Papeževga gostišča v Polomu. Ker gre za objekt kmečkega turizma, upravna enota v Kočevju pa z izdajo takih dovoljenj nima izkušnje, se je izdaja dovoljenja zavlekla.

POBUD ZA PRAZNIK ŠE NI - Občina Dobropolje podaljšuje sprejemanje predlogov za občinski praznik do 30. avgusta, ker na prvi razpis ni prišel noben predlog. Na zadnji seji občinskega sveta sta bili dani dve pobudi: po prvi naj bi ga praznovali jeseni (oktobra, novembra), ko se zaključujejo investicije v občini in bi imeli kakšno otvoritev; po drugi pa naj bi bil praznik rojstni dan enega izmed umetnikov Toneta ali Franceta Kralja (september, marec); neuradni predlog pa je še, naj bi ga praznovali o kresu. Skupna značilnost vseh predlogov je, naj občinski praznik ne bi bil politično obarvan.

IZBIRAJO ARHITEKTA - Nekateri žele, naj bi bila čimprej zgrajena mrliška vežica na Vidmu, saj se je nekemu celo zareklo, da bi rad čimprej ležal v njej. Urejanje zadev v zvezi s to gradnjo pa se je komaj dobro začelo, saj šele izbirajo arhitekta.

Politične igre ob ivanškem vrtcu?

V.d. ravnateljice ivanškega vrtca Branka Kovaček zavrača očitke - Z regresom si ni kupovala glasov podpore za ravnateljico - Odgovor na članek v prejšnjem Dolenjskem listu

IVANČNA GORICA - Vrtilka dolžnosti ravnateljice VVZ Vrtec v Ivančni Gorici Branka Kovaček je na tajnem glasovanju za ravnateljico dobila podporo 19 (so)delavk, njena protikandidatka Marina Koščak pa le 6. Kovačkova je prepričana, da so vsi postopki okrog njene kandidature potekali pošteno, skladno z veljavnimi predpisi, o čemer se je posvetovala s pravniki. Odločno je zanikala, da bi skušala z delitvijo regresa za letni oddih en dan pred glasovanjem pridobiti večjo podporo kolektiva.

Povedala je tudi, da ni prav nič obljubila predsedniku komisije za volitve in imenovanja pri ivanškem občinskem svetu Nikolaju Erjavcu, da bo končala šolo, saj se zaveda, da ima po zakonodaji kot vzgojiteljica predšolskih otrok čas za to, da si pridobi višješolsko izobrazbo za ravnateljico do leta 2000. Svetniku Martinu Kuneju (LDS), ki je na zadnji seji ivanškega občinskega sveta začel razpravo - ta je na koncu privedla do neugodnega izida glasovanja za

Kovačkovo kot ravnateljico, saj je bilo 9 svetnikov za Kovačkovo, 2 sta bila proti, 10 pa se jih je vzdržalo - pa odgovarja, da ima s 7 leti delovne dobe tudi dovolj delovnih izkušenj za to vodilno delovno mesto.

Zavrnila je Kunejeve očitke, da je na svetu vrtca, na katerega je Kunej prišel enkrat samkrat, imela glavno besedo oziroma da se je vrtikala v vsako zadevo. Regres so izplačali šele 5. junija skupaj s plačo (v grosupeljskem vrtcu so ga

dobili že v aprilu), ker pač prej niso imeli denarja in so si ga morali sposoditi. Kovačkovo čudi, zakaj ni svetnik Kunej na isti seji občinskega sveta, kjer je sodelovala v zvezi s pravilnikom o sprejemu otrok v ivanški vrtci, že takrat sprožil tudi vprašanje, ki jih je ob koncu seje, ko nje ni bilo več poleg, da bi lahko takoj pojasnila svoja stališča in s tem ovrgla očitke o kakršnikoli "kuhinja". Boji pa se, da ima zadnje dogajanje na seji ivanškega sveta politično ozadje. Po mnenju Kovačkovo kaže glasovanje na zadnji seji občinskega sveta skrajno nezainteresiranost svetnikov, da bi uredili razmere v vrtcu, za kar si je doslej kot v.d. ravnateljice ves čas močno prizadevala.

P. PERC

102 ODKLONJENA OTROKA

IVANČNA GORICA - Ivanški občinski svetniki so sklenili razpisati koncesijo za izvajanje programov predšolske vzgoje na območju občine za obdobje 3 let. Kot je pojasnil ivanški "minister" za družbene dejavnosti Bogo Sušič bo po novih normativih lahko imel ivanški vrtci v šolskem letu 1997/98 vključenih le 234 otrok, to je 27 otrok manj kot v tem šolskem letu. Po odhodu 62 otrok v osnovno šolo bo lahko vrtci sprejeli le 39 otrok, kar pomeni, da bosta od 141 prijavljenih odklonjena 102 otroka. Najslabše stanje je na območju vrtca v Ivančni Gorici, kjer je odklonjenih otrok za 2 oddelka, v Šentvidu in na Krki, kjer je odklonjenih otrok za 1 oddelke, in na Krki, kjer je takih otrok več kot še za eno vzgojno-varstveno družino.

UČENCI ZA ZGLED - V šolskem letu 1996/97 se je različnih tekmovalnih udeležilo 67 učencev, največ s trebanjske osnovne šole, sledita ji mirenska in mokronška. Trebanjski učenci so postali državni prvaki v dveh atletskih disciplinah, ekipno pa v badmintonu in v teku na smučeh. Izjemno uspešni so bili učenci v obveznih šolskih dejavnostih, saj so si prislužili kar po šest zlatih Cankarjevih, Vegovih in Preglovih priznanj ter zlato priznanje v tujem jeziku. Posebne pozornosti na petkovem sprejemu trebanjskega župana Lojzeta Metelke pa je bila deležna nadarjena in marljiva Urška Ramovš s šentruperške osnovne šole, ki je osvojila kar 3 zlata priznanja. (Foto: P. Perc)

Ob 200-letnici Baragovega rojstva

V počastitev bo v trebanjski občini potekalo več prireditev in srečanj

Občina Trebnje praznuje rojstni dan Friderika Barage 29. junij kot spominski dan občine od leta 1995. Pred tem pa smo v občini v organizaciji turističnega društva Trebnje in v okviru prireditev pod imenom Trebanjski koš praznovali spomin nanj že vrsto let. Letos praznujemo 200-letnico Baragovega rojstva. Občina Trebnje je pripravila več prireditev. Pošta Slovenije pa je v sodelovanju z občino izdala priložnostno znamko, pisemski ovitek in poštni žig.

V soboto, 21. junija, se je izpred spomenika Friderika Barage pri župnijski cerkvi v Trebnjem začel pohod po Baragovih poteh preko Dobriča v njegovo rojstno Malo vas. Omenjena pot je bila določena in označena leta 1995. Pred rojstno hišo je bila manjša kulturna prireditev, zbrane pa je pozdravil predsednik občinskega sveta dr. Marjan Pavlin. Trebanjska občina je ob tej priložnosti skavtom Baragovega stega izročila omenjeno pot v upravljanje in skrb.

V petek, 27. junija, ob 20. uri pa bo v dvorani CIK-a slavnostna akademija. Pozdravni govor bo imel predsednik občinskega sveta dr. Marjan Pavlin, slavnostni govornik pa bo dr. Franci Suštar,

ravnatelj semenišča in predsednik Baragovega odbora v ljubljanski nadškofiji. Nastopila bosta tudi znani oktet Deseti brat in glasbeni šola Trebnje. Na koncu bo mag. France Baraga govoril knjižici Friderika Barage iz leta 1826 - Opominjanje, ki jo je v počastitev 200-letnice njegovega rojstva ponovno izdala trebanjska občina. Po akademiji bo gostilna Pavlin iz Trebnjega pogostila udeležence akademije.

V nedeljo, 29. junija, bo v Mali vasi ob 15. uri osrednja prireditev. Začela se bo že ob 14.30 s koncertom trebanjske godbe. Ob 15. uri bo maša, ki jo bo vodil ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode. Prisotne bo po-

zdravil župan trebanjske občine Alojzij Metelko, slavnostni govornik pa bo akademik in pisatelj Alojz Rebula. Nastopila bosta tudi oktet Lipa iz Trebnjega in pevski zbor Raglje. Pošta Slovenije pa bo predstavila priložnostni pisemski ovitek z žigom in znamko z Baragovo podobo. Med gosti bosta med drugimi predsednik državnega zbora Slovenije dr. Janez Podobnik in poslanec državnega zbora in vsakoletni udeleženec prireditve Lojze Peterle. Po prireditvi bodo vaščani Knežje vasi organizirali družabno prireditev.

V jeseni bo v Trebnjem drugi rokometni turnir za Baragov pokal.

M. Z.

Premagujejo osamljenost in se bogatijo

Na 1000 Slovencev po ena skupina starih za samopomoč

VRHTREBNJE - Okrog 220 ljudi z nastopajočimi vred se je zbralo pri lovski koči na Vrhtrebnjem na 4. srečanju skupin starih za samopomoč Dolenjske in Posavja. Skupine starih za samopomoč se srečujejo enkrat tedensko po dve uri. Namen našega druženja je, da drug drugemu ponudimo prijateljstvo, da premagujemo osamljenost, da s svojimi izkušnjami in znanjem bogatimo drug drugega in skupaj iščemo smisel življenja v starosti, je poudarila Anica Miklič, direktorica Centra za socialno delo Trebnje, ki je bil tokrat organizator tega srečanja.

Zahvalila se je Občini Trebnje, Pekarni Trebnje, Dani Mirni, Centrom za socialno delo in domovom starejših občanov na območju Dolenjske in Posavja, družini Sila, članom skupin nastopajočih s trebanjske osnovne šole pod vodstvom gospe Rotove in vsem drugim, ki so omogočili uspešno izvedbo 4. srečanja. Med gosti so na Vrhtrebnjem pozdravili tudi trebanjskega župana in brežiško podžupana, bila pa je to tudi priložnost za srečanje z novimi skupinami Tulipan, Kresnice in Žarja iz Kočevja ter z voditelji novih skupin iz Bele krajine.

V trebanjski občini delujejo 4 skupine z 52 člani: najstarejša skupina Sloga se od 25. maja 1993 sestaja v piceriji Karmen na Mirni, njena voditeljica pa je Andreja Erazem; skupino Lokvanj na sedežu trebanjskega društva upokoencev vodi Anica Miklič, skupino Štefan (sestaja se v lokalni Mišič v Štefanu) vodi Marija Koželj, Mokronožane na sedežu Društva upokoencev Mokronog pa usmerja Tina Plazar. Voditelji teh skupin, ne le v trebanjski občini, so praviloma socialni delavci, ki so se eno leto usposabljali v Inštitutu dr. Antona Trstenjaka za voditelje skupin, računa pa, da bodo privabili še več drugače izobraženih oz. strokovno podkovanih ljudi, ki so pripravljeni pomagati soljudem in pri uresničevanju cilja slovenske gerontologije in gerontogogike, da bi imeli na vsakih 1000 prebivalcev eno takšno skupino starih za samopomoč.

P. P.

Dva podžupana in tajnik v pomoč novemu županu

Sprejet "globalni" proračun

TREBNJE - Novemu trebanjskemu županu Lojzetu Metelku je uspelo prepričati občinske svetnike, da so po hitrem postopku sprejeli proračun, ki v celoti znaša nekaj več kot milijardo tolarjev. Metelko ga je imenoval "globalni", to pa utemelji s tem, da so poslednje le še spremembe znotraj posameznih proračunskih postavk. Zatorej na tej seji sploh niso obravnavali številnih prošelj oziroma delitve proračunskega denarja, čeprav so nekateri Metelkovi kolegi to prefinjeno skušali ravno pri njegovi najbolj "občutljivi" dejavnosti - kmetijstvu.

Pač pa so svetniki soglasno sklenili, naj občina naglo, z 1,1 milijona tolarjev pomaga Ramovševim iz Kamnja pri Sentrupertu, ker so sredi maja ostali brez gospodarskega posloplja, večine kmetijskih strojev, krme in večine živali, ko je strela treščila v poslopje in ga v trenutku spremenila v ogromno bakljo.

Polemična je bila razprava okrog županovega predloga, da bi pridobil pomoč dveh nepoklicnih podžupanov in še tajnika občine povrh, za katere prejšnjemu županu Cirilu Pungatniku ni uspelo pridobiti zelene luči. Zlasti svetnika Jože Vencelj in Toni Kotar (SDS) sta spraševala, koliko bo to stalo občino in s čim Metelko utemeljuje ta korak. Metelko je pojasnil, da prvega podžupana Marjana Zupanciča in drugega, podžupanja Marijo Starc, potrebuje predvsem zaradi njegovega nadomeščanja na mnogih prireditvah, da pa sta tudi dovolj strokovno podkovana na določenih področjih in da to dopušča tudi poslovnik. Podžupana naj bi prejemala do 33 odstotkov županove plače. Metelko je za poklicnega tajnika predlagal Marijo Pekolj in z večino glasov je vladajoča koalicija (SKS, SLS) potrdila vse tri nove občinske funkcionarje, ki se tudi po strankarski pripadnosti ujemajo z njimi, čeprav predsednik sveta dr. Marjan Pavlin ni dovolil razprave v tej smeri Toniju Kotarju, ko je ta spraševal po njihovi strankarski pripadnosti.

P. P.

SEVNIŠKO POLETJE

SEVNICA - Ob dnevu državnosti je sevniška gasilska zveza pripravila na Lisci srečanje mladih gasilcev. PGD Sevnica in sevniška ribiška družina pa vabita v soboto, 28. junija, ob 10. uri na tekmovalno sejo za pokal "Gasilec tudi ribič". V odsotnosti revije slovenskih gasilskih godb, ki se je letos izjemoma preselila zaradi 120-letnice PGD Lovrenc na Pohorju pod obronke Pohorja, bo v okviru Sevnškega poletja to soboto ob 16. uri na Glavnem trgu v Sevnici vedno zanimivo in zabavno tekmovalje gasilskih veterancev s starimi ročnimi brizgalnicami. Zvečer bodo na veselici za ples zaigrali Zasavci.

Sevniški paberki

SAMAJAMA - Državni sekretar za kmetijstvo mag. Franc But (SLS), ki so ga sevniški in krški občinarji popeljali na ogled kozjereje v kozjanskih hribih, je bil, potem ko so ga le pripeljali v Zalog pri Stranju (nad 700 m nadmorske višine!) pod obronki Bohorja, vidno pretresen. Po tako slabih cestah se gospod sekretar, ki je znotraj svojega resorja "zadolžen" tudi za evropske zadeve, še ni peljal. Ne bi bilo slabo, če bi But kdaj pripeljal s sabo še svojega strankarskega kolega, vsaj državnega sekretarja za ceste Zareta Preglja, če že ne kar prometnega ministra Bergauerja, da bi se v živo prepričal, kaj vse bogu za hrbtom so ljudje še pripravljani živeti.

STARKA - Upokojeni dentist s Senovega Vid Budna je eden tistih redkih ljudi, ki so se v resnici odločili, da prestopijo umazani prag politike, zato da bi pomagal drugim ljudem. Vid je sicer krški občinski svetnik LDS (s tem podatkom o strankarski pripadnosti sicer izrecno ni želel mahati v javnosti!), pomaga pa ostarelim in osamelim Bohorcem, da jim občinarji in krajevna skupnost širijo kolovoze v za promet uporabne poti. Morda bo tako, odkar je te dni Vid zgradil nekaj sto metrov ceste do njene skorodne domačije, tudi 94-letna Plahutova mamca iz Zaloga, do katere patronažna sestra iz Krškega se ni prišla, je pa že prišel celo pozimi k njej priljubljeni planinski dohtar Smit, le dobila občutek, da dni pozabljata.

P. P.

Kabelska TV omrežila Sevnčan

Že okrog 1500 uporabnikov dveh sistemov sevnške kableske televizije - Ustanovna skupščina Zavoda kableske televizije NHM Sevnica - Tudi 19 satelitskih programov

SEVNICA - Na kabelsko televizijo v Sevnici in okolici je priključenih že blizu 1500 uporabnikov, od tega le približno tretjina na Kabelsko-razdelilni sistem (KRS) Pečje - Sevnica, ki je v začetku devetdesetih let začel s kabelsko televizijo v starem mestnem jedru in se pozneje razširil na Dobravo, Grič, Kvedrovo cesto in celo do Žurkovega Dola. 460 uporabnikov KRS Pečje - Sevnica lahko spremlja 19 programov, od tega 7 zemeljskih, a zaradi zastarele tehnologije, predvsem pa slabe kakovosti položenega kabla iz Svetožarevega, ne omogoča dograditve večjega števila programov, večje stabilnosti in kakovosti signala.

Sodobnejša je mlajša sestra KRS Pečje - Sevnica, to je 30. maja letos ustanovljeni Zavod kableske televizije NHM (CATV NHM) Sevnica, ki omogoča 912 uporabnikom kakovosten sprejem 19 satelitskih in 8 zemeljskih programov. Začetek CATV NHM sega v jesen leta 1993, ko so se stanovalci bloka NHM 24 odločili, da si povečajo televizijsko programsko shemo s šestimi satelitskimi programi. Za novo leto 1994 so bili na kabelskorazdelilni sistem povezani že vsi stanovanjski bloki v Naselju heroja Maroka. V letu Vsako leto so program-

računu na 20.562.826 tolarjev. Vse naložbe so dokumentirane z ustreznimi računi. Sprejeli so plan

• Na ustanovni skupščini Zavoda kableske televizije NHM Sevnica so poudarili, da je uresničitev plana odvisna od rednega plačevanja vzdrževalnine. Sprejeli so poslovnik in statut zavoda, za predsednika skupščine izvolili Zdravka Groboljška, v svet zavoda pa Jožeta Cimperška, Riharda Černigaja, Franca Derstvenška, Branka Fona, Dušana Klenovška, Bojana Lipovška in Milana Povšeta.

sredstev za leto 1997. Letos načrtujejo za 4.896.904 tolarjev prihodkov, ki naj bi jih porabili za pokrivanje dejavnosti. Določili so, da je cena letne vzdrževalnine 3.780 tolarjev letno ali na dva obroka spomladi in jeseni po 2.100 tolarjev.

P. P.

GODBA NA SEVNIŠKEM GRADU - Preteklo soboto je imela Delavska pihalna godba pri PGD Sevnica pod vodstvom prof. Franca Zupanca (na posnetku) v okviru sevnškega grajskega poletja uspešen koncert. V atriju sevnškega gradu so poslušalci uživali v pretežno filmski glasbi, zlasti Bojana Adamiča - Ne glej nazaj, sine (solo trobenta Dejan Brečko), Vlada Kabeca - James Bond in Andrew Lloyd Webbera - Evita. Za dodatke so godbeniki zaigrali skladbo, primerno lepemu večeru, - Moonlight serenade. (Foto: P. P.)

Oko se je spet ozrlo na Stovička

Na brestaniškem gradu odprli razstavo krškega društva likovnikov Oko - Izkupiček z oktobrske javne dražbe za bolne otroke iz društva Sonček - Županovo dobro upanje

BRESTANICA - Na brestaniškem gradu so v petek zvečer odprli skupinsko razstavo, ki jo je pripravilo Oko, društvo likovnikov iz Krškega. Štiri petine dejavnih članov društva Oko, tj. 20 ljudi, se je predstavilo s 46 likovnimi deli.

Ta večer so na gradu dali besedo tudi navzoči Vladki Stoviček. Akademski kiparki so izročili tudi šopek, kar je pomenilo pozornost njej in naklonjenost njenemu pokojnemu očetu Vladimiru Stovičku. Prav v čast temu znanemu kiparju in še bolj znanemu medaljerju Stovičku je društvo Oko namreč pripravilo omenjeno razstavo na brestaniškem gradu. Vladka Stoviček je v takih okoliščinah izrekla organizatorjem najlepšo zahvalo, ker očeta zelo spoštuje in jo res veseli, da je njemu v čast in spomin ta razstava.

Oko, ki vključuje skupno 40 članov, bo počakalo z naslednjim javnim dogodkom do oktobra, ko bo na gradu Mokrice na svoji prvi javni dražbi prodajalo slike. Izkupiček bo poklonili otrokom, obolelim za cerebralno paralizo, ki so vključeni v posavsko društvo Sonček. Oko ima v nizu svojih dejavnosti tudi likovno kolonijo, na

katero odpira vrata tudi osnovnošolcem. Po besedah Blandine Marković-Randič, predsednice društva, ima ljubiteljska družina Oko za cilj dvigniti raven likovne kulture. Do tega cilja gre ob pomoči mentorjev z akademskimi

naslovi in z lastnimi iskanji.

Krška občina ve za Oko. To je potrdil tudi župan Danilo Siter v nagovoru ob otvoritvi omenjene razstave v Brestanici. Rekel je, da so ponosni na društvo, in izrazil upanje, da mu bodo lahko izboljšali možnosti za delovanje.

Kulturni program ob otvoritvi je prispevala Glasbena šola Krško.

M. LUZAR

OKO IN RAZSTAVA - Tokratna razstava je že druga zapored, ki jo je Oko pripravilo v spomin na znanega umetnika, čigar rojstni dan je 26. junij. Na posnetku: Vladka Stoviček prejema šopek organizatorjev razstave. (Foto: L. M.)

KROŽKARI RK IZ LESKOVCA - Smo krožek RK, ki deluje na OŠ Leskovec pri Krškem, vodi pa ga Mojca Vizler. Redno ga obiskuje 17 učencev in imamo se lepo. Pri socialnih igrar in otroških delavnicah smo se naučili veliko o sebi, o odnosih med spoloma, odnosih v okolju, družini, o zdravem načinu življenja in nevarnostih, ki jih prinašajo droge, kajenje, aids. Enkrat tedensko smo obiskali naše babice, dedke in druge starejše osebe in jim pomagali pri domačih opravilih ter se z njimi pogovarjali. V drugi polovici šolskega leta smo pripravili kratko duhovito igrico z naslovom Matilda, denar od predstav - nastopili smo trikrat - pa smo porabili za tridnevni tabor na turistični kmetiji Zveznik na Čatežu. Pripravljali smo se tudi za usposabljanje bolničarjev. Navdušeni smo bili nad zaključno terensko vajo. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam kakorkoli pomagali pri izvedbi programa. Spoznali smo najvažnejše: da v trenutku, ko potrebuješ nekoga, nisi sam. S tabo utripa toliko čudovitih src. (Krožkari RK na OŠ Leskovec pri Krškem)

Atleti in Vino skupaj vsaj še leto dni

Brežiški atleti z dosedanjim sponzorjem

BREŽICE - "Veseli smo, da lahko podpiramo klub, ki je v ponos tako nam kot vsej občini," je v petek ob enoletnem podaljšanju sponzorske pogodbe med atletskim klubom Fit Brežice in podjetjem Vino Brežice dejal direktor slednjega Karl Recer.

V primeru brežiških atletov gre za zares izjemne kolektive, kar kažejo tudi njihovi letošnji dosežki, ki so na državnih prvenstvih osvojili kar 19 zmag. Tem velja prišteti še dvajset 2. in enajst 3. mest. Postavili so tudi 18 državnih rekordov. To so res številke, o katerih tudi večji klubi lahko le sanjajo, čeprav brežiški stadion ne daje vtisa, da je na njem sploh mogoče kaj narediti. Zagnanost in trma fitovcev premagujejo to težavo, za kar ima veliko zaslug njihov trenerski kader z začetnikom brežiške atletike Poldetom Romanom na čelu. Ob njem so še Henrik Omezu, Vladimir Kevo in ne nazadnje Vladka Lopatič-Omezu.

E. S.

Toni Sotošek

S harmoniko od Koprivnice do Amerike

Glasba Tonija Sotoška

KOPRIVNICA - Nedolgo tega je bil pri Koprivnici harmonikarski piknik, ki ga je pripravil Toni Sotošek. Piknik se zaradi dežja ni razmahnil po pričakovanih organizatorja in rednih obiskovalcev, vendar je poznavalec tovrstnih dogodkov ostal v lepem spomину.

Sotošek je ljubiteljem diatonične harmonike širom Slovenije, zlasti pa v Posavju, dobro znano ime, saj je ta harmonikar iz Koprivnice pri Senovem med drugim dvakratni dobitnik zlate harmonike Ljubecne. "Igranje na harmoniko - to je moj posel," je povedal. Živi za glasbo in nekako od glasbe, saj ima svoj ansambel in poleg tega znanje prenaša na druge ljudi. Njegova učenca Jernej Kolar iz Artiča in Janez Lekše iz Hudenj pri Škocjanu sta pred časom zmagala na tekmovanjih v Italiji.

"Posel, ki ga opravljam, je zelo garaški, zato sem zelo vesel vsakega uspeha svojih učencev. Uspeh učenca pač pomeni tudi uspeh učitelja," je rekel k omenjeni zmagi Sotošek. Zmaguje tudi ansambel, v kateri igra sam; tako se ansambel lahko pohvali z zmago na tekmovanju v Vurberku.

Ko uči igrati, gleda, da bi iz učencev naredil glasbenike, "prave muzikante, ne avtomatov, ki znajo le uporabljati instrument in nič več! Znati morajo igrati koncertne in tekmovne skladbe," pravi, "in tudi zabavne, bolj zidanske vesele viže."

Koprivniški harmonikar samouk zaupa diatonični harmoniki, ki je že sama zase orkester. Zaupa glasbi, saj je glasba neskončnost, nekaj, kjer ni meja in kjer vedno lahko najdeš in pokažeš novo. Zaupa tudi sebi. Zato bo letos odpotoval na 14-dnevno turnejo v Ameriko. Čez lužo pojde kot harmonikarski solist.

M. LUZAR

Informativni listi v upravni enoti

Kažipot po krških uradih

KRŠKO - V upravni enoti Krško so v prizadevanju za prijazno, varčno in učinkovito delovanje enote pripravili poleg predstavitev strani na Internetu tudi informativne liste z napotki za stranke. Informativni listi so, kot je sporočil Anton Podgoršek, načelnik upravne enote, pripravljeni posebej za vsak upravni postopek po pristojnih uradnih oddelkih. Prinašajo praktične in koristne napotke o tem, kdo, kako in kje lahko vloži vlogo, katere dokumente mora priložiti k temu, obvestilo o višini upravne takse ter o pravni podlagi posameznega postopka. Informativni listi so na voljo v sprejemni pisarni upravne enote, kjer jih občani lahko sami poiščejo.

UPRAVNA ENOTA NA OBRTNEM SEJMU

BREŽICE - Upravna enota Brežice se bo predstavila na brežiškem sejmu obrti in podjetništva od 25. do 29. junija, in sicer želi tudi na ta način seznaniti s področnimi predpisi vse, ki se ukvarjajo s podjetništvom ali se bodo v prihodnje samozaposlili. Informacije o tem bo upravna enota posredovala tudi z brošuro, ki bo na sejmu na voljo pri delavkah enote.

S KOLESI NA GORSKI VRH

KOSTEL, KRŠKO - V ponedeljek bosta odpotovala v Španijo Tone Selan od Potoka v Kostelu in Roman Blatnik iz Krškega. V Andaluziji bosta s kolesi skušala doseči Pico de Veleta, najvišji evropski prelaz v pogorju Sierra Nevada na nadmorski višini 3.392 m.

KMEČKE IGRE V PODBOČJU

PODBOČJE - Društvo podeželske mladine krško in kmetijska svetovalna služba Krško pripravljata v nedeljo, 29. junija, pri osnovni šoli v Podbočju kmečke igre. Ob 13. uri bo parada konj, ob pol treh žrebanje ekip, tekmovanje pa se bo pričelo ob 15. uri. Organizatorji pripravljajo tudi bogat program: ogledali si boste lahko tekmovni plug Društva podeželske mladine, nastopili bodo folklorna skupina s Senovega, pevski zbor Aktivna kmečkih žena pod Gorjanci in ansambel Klas, slavnostni govornik pa bo župan občine Danilo Siter.

Krške novice

PRORAČUN IN POSLEDICE - Ker krškemu občinskemu svetu še ni uspelo sprejeti proračuna, se med državljanji oglašajo iskalci vzrokov za take razmere. Politična desnica obtožuje za zavlačevanje levico, slednja vali krivdo za sedanjí položaj na nasprotno stran. Župan pa pravi, da bo ustavil vsa že začeta dela, če ne bo proračuna. Pomanjkanje proračunskega denarja, bodisi v državi bodisi v občini, lahko hudo ohromi javno življenje. Zato je poučen primer iz zgodovine. V Krškem so nekoč že morali ukiniti sicer državno podprte in javno priljubljene dejavnosti, namreč čarovniške procese. Ustaviti so jih morali po tistem, ko organizatorji teh prireditev niso več pravočasno prejeli dotacij iz proračuna tedanje vrhovne oblasti.

DOM STAREJŠIH - Dom upokojencev v Krškem po toliko letih gradnje le dobiva končno podobo. V teh dneh so naredili celo cesto k njemu, kar verjetno govori o skorajšnjem koncu enega graditeljskega obdobja. Z vsem tem se praznuje občina Krško, z ostalim, kar bo sledilo, se bo okitilo ustrezno slovensko ministrstvo. Golo dejstvo, da je po toliko letih dom res v zaključni gradbeni fazi, zbujajo med meščani preplah, češ, v Krškem bodo ali potres, ali bodo volitve, ali pa se bo pripetilo kaj drugega nevsakdanjega.

NAPIS - Na zidu ob cesti med Senovim in Brestanico je še zmeraj velik napis Republikanci. Na Senovem, v Brestanici in tod okrog so torej še zmeraj v večini republikanci in v manjšini monarhisti in podobni profili. Če napis ne pomeni tega, potem so ga po volitvah preprosto pozabili prebarvati. Sicer pa, zakaj bi ga zbrisali na javne stroške, naj ga raje tisti, ki so ga napisali! Vendar so jo "tisti" verjetno po svoji akciji zbrisali neznanu kam.

DNEVI PIVA V KOSTANJEVICI

KOSTANJEVICA - Od petka do nedelje, 4., 5. in 6. julija, bodo pri Kostanjevici jami dnevi piva. To je druga tradicionalna prireditev, na kateri bosta nastopila ansambel Slavček in Krka, za postrežbo pa bosta skrbela Bar pri jami in okrepčevalnica Poni z Velikega Slatnika. V petek popoldne bodo pekli vola. V teh dneh bo obisk jame 10 odstotkov cenejši. Organizirana bo tudi vožnja s kočijami.

Novo v Brežicah

KOREJA - Brežice bodo kdaj najbrž namenile nekaj občinskega proračunskega denarja za to, da bodo naredile red v Koreji. Kaj bo občina tam naredila, se natančno ne ve, najbrž bo gradila tudi vodovod in stanovanja za ljudi z brežiškega območja. Da ne bi prišlo do mednarodnopolitičnega škandala in obtožb o domnevni Avšičevih kolonialnih težnjah v Aziji, povejmo, da gre v tem primeru za neurejeno naselje v Slovenski vasi, imenovano Koreja.

ODSOTNI - "Čudi me, da svetniki LDS niso danes tu, ko pa LDS pravi, da nekako nadaljuje tradicijo mladinske organizacije." Tako je dejal socialdemokratski svetnik Franc Vranetič na nedavni izredni seji občinskega sveta, na kateri so razpravljali o ustanavljanju centra za mlade v Brežicah. Predsednik sveta dr. Alojzij Slavko Sušinj je odgovoril, da so se odsotni opravičili zaradi službenih obveznosti. "Ne," ga je prekinil Vranetičev strankarski kolega, "Rainerja, za katerega je bilo rečeno, da je na poslovnem sestanku v Ljubljani, sem videl doma." Svet se je nasmejalo. Komu? Predsedniku, Rainerju, Zorku? Najbrž kar tako, ker je vse skupaj po malem smešno.

POROČNA DVORANA - V brežiškem gradu imajo že pripravljen prostor za poročno dvorano. Ta sobana sicer še ne obratuje, ker še nima vsega, kar naj bi imela. Vendar se meščanom zelo mudi z urejanjem. Sedanja poročna dvorana na mokriškem gradu je v kranskem delu občine, ki se namreč misli odcepiti od sedanje brežiške občine, in če bi do odcepitve res prišlo, bi bila brežiška občina brez poročne dvorane. To pa ne gre, ker je zanjo med ljudmi vendarle še nekaj interesa.

OB DNEVU DRŽAVNOSTI

KRŠKO - V četrtek, 26. junija, ob 19. uri bo v kulturnem domu v Krškem proslava ob dnevu državnosti. Nastopili bodo mešani pevski zbor Sviti iz Krškega, pesnik in igralec Tone Kuntner, predvajali pa bodo še dokumentarni film Operacija 2-1-13-62. Ob dnevu državnosti bodo podeljena priznanja občine Krško za leto 1997.

IZ KRŠKEGA

KRŠKO - V obtoku so nedavno tega tiskane razglednice. Na izdelku, ki je iz proizvodnih linij Džug designa, piše "moj bratranec iz Krškega". Razglednica prikazuje bitje, ki s kovčkom v roki hiti stran, v ozadju pa je podoba krške atomske elektrarne, ki je najbrž po mnenju oblikovalca sodobni krški zaščitni znak. Nekateri pravijo, da je figura z razglednice sodobni Krčan, ki potuje lepši prihodnosti naproti. V Krškem so sicer že v nejedrski preteklosti ljudje hoteli boljši prihodnosti naproti. Razglednic s podobami krških domačinov iz tistega časa ni, kar mogoče pomeni, da na tej poti niso prišli daleč.

AKUMULACIJSKA MLAKA

V četrtek smo imeli šestošolci naravoslovni dan. Odločili smo se, da pobje spoznamo enega najmanjših ekosistemov v Sloveniji. V razredu smo najpogumnejši predstavili in razstavili svoje plakate o mlaki. Zato smo dobili v redovalni eno oceno več. S kolesi smo se nato odpeljali do največje akumulacijske mlake pri Jelčiču. G. Jelčič je bil zelo prijazen in z njegovo pomočjo smo kmalu rešili liste, ki nam jih je razdelila tovarišica. Ker je mlaka narejena zgolj za namakanje, ne bi šlo brez sodobnih naprav za namakanje in prečiščevanje vode. Ko se je prijazen gospod umaknil, smo mlako premerili po dolgem in počez.

SANDI GORIŠEK, 6.a novinarski krožek OŠ Artiča

MILIJONSKA ŠKODA PO NEURJU

BREŽICE - 23. junija je brežiško občino v zgodnjih jutranjih urah prizadelo močno neurje, predvsem na orliškem območju. Poškodovana je komunalna infrastruktura, lokalne in krajevne ceste ter vodotoki. Po prvi oceni znaša škoda od 40 do 50 milijonov tolarjev. Po zbranih podatkih je občinska komisija preverila dejansko stanje in izdelala sanacijske programe za poškodovano komunalno infrastrukturo ter jih posredovala pristojnim organom.

E. PINTERIČ

Slovenska vas gre v civilne roke

Brežiška občina in obrambno ministrstvo podpisala dogovor o Slovenski vasi - Plačilo dolga kot pogoj za predkupno pravico - Vojaška delavnica ostaja - SKB solastnik

BREŽICE - Župan brežiške občine Jože Avšič in državni sekretar v ministrstvu za obrambo Boris Žnidarič sta nedavno podpisala dogovor o bodočem urejanju lastninskih in drugih vprašanj v trgovskoposlovnem središču Slovenska vas, nekdanjem Tehnično remontnem zavodu (TRZ) bivše zvezne armade. Po tem dogovoru bodo zainteresirani lahko kupili od obrambnega ministrstva objekte v poslovno-trgovskem centru.

Po Avšičevih besedah pomeni podpis začetak resnega urejanja odnosov o omenjenem območju v Slovenski vasi, saj bo ob znanem lastništvu nekdanjih vojaških objektov lahko začelo tudi že. dlje časa načrtovano Gospodarsko interesno združenje. Kot je spomnil župan, je bila Slovenska vas predmet številnih zapletov, vendar so na občinskem svetu sprejeli prostorsko-urejenske pogoje. Ta dokument je podlaga za prihodnje urejanje poslovnega središča v Slovenski vasi.

Nekdanji TRZ je doslej slabo zaživel. Potem ko sta leta 1992 brežiška občina in obrambno ministrstvo podpisala ustrezno pogodbo, je nekdanje vojaške objekte v Slovenski vasi dobila v najem brežiška občina in jih dajala v podnajem. Od tega občina ni imela dosti, saj mnogi niso plačevali najemnin. Ko se v Brežicah

sprašujejo o vzrokih takega nereda, priznavajo, da so podnajemniki zavlačevali s plačili tudi zato, ker niso vedeli, ali bodo sploh kdaj lahko lastniki objektov, ki so jih bili prisiljeni celo obnavljati.

Dogovor Avšič-Žnidarič sega tudi na to področje, in sicer določa, da bodo nekdanji najemniki objektov v Slovenski vasi lahko uveljavljali predkupno pravico, vendar bodo morali predtem plačati morebitno neporavnano najemnino. Omenjeni dogovor med drugim tudi določa, da bodo vse neprodane zgradbe v Slovenski vasi postale občinske in jih bo prodajala občina. Vse kaže, da je s podpisom znana tudi usoda zapuščenega vojaškega galvanizacijskega obrata. Ta tehnološki sistem bo, kot obljublja, v letu dni neškodljivo odstranilo obrambno ministrstvo, kar je sicer le eno

iz niza sedanjih tovrstnih zagotovil.

V poslovno-trgovskem središču v Slovenski vasi bo še naprej obratovala tudi mehanična delavnica Slovenske vojske, čeprav na manj kot četrtini vsega območja. Za zdaj ne govorijo o začasnem delovanju, čeprav se je brežiški občinski svet po razpravi na svoji nedavni seji razšel v prepričanju, da bo vojaški tehnični servis v Slovenski vasi tam le za določen čas.

Območje Slovenske vasi ima še enega lastnika. Že pred leti sta namreč pohitela z medsebojnimi

• Dragotin Sotler, ki je vodil nekatere postopke v zvezi z lastninjenjem Slovenske vasi, je ob podpisu dogovora slednjemu pripisal velik pomen. Sotler je označil Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije za poštenega pogajalskega partnerja.

posli obrambno ministrstvo in investicijsko podjetje iz sistema SKB, in tako ima omenjeni bančni poslovni sistem v lasti nekaj premoženja nekdanjega TRZ.

M. LUZAR

Obrtnik že davno ni več nezaželen

20 let Območne obrtne zbornice Trebnje - Obrt in podjetništvo dajeta kruh več kot 1300 Trebanjcem - Najmočnejša "tovarna" v občini - Priznanja za uspešno delo

TREBNJE - 37 trebanjskih obrtnikov je pred 20 leti ustanovilo Društvo samostojnih obrtnikov občine Trebnje. Pionir društva je bil elektroinštalater Ignac Škoda st., z Vine Gorice, ki je trebanjske obrtnike vodil celih 17 let. Za njegov prispevek pri razvoju obrtne zbornice se je škodi, edinemu častnemu članu OOO Trebnje, na petkovi slavnostni akademiji posebej zahvalil po vrsti že tretji predsednik OOO Jože Štepec.

Štepec je prevzel vodenje leta 1995 za gradbincem Lojzom Zupančičem. Članstvo v zbornici nenehno narašča, saj je danes že 534 članov, ki zaposlujejo 650 delavcev. Tudi trebanjski župan, Lojze Metelko je izrazil priznanje temu največjemu podjetju v občini, ki zaposluje več kot 1300

ljudi in ki ustvarja dobro četrtino skupnih prihodkov gospodarstva občine.

"Obrt je za mnoge postala izhod iz brezposelnosti, žal pa brez zadostnega poslovnega znanja, zlasti financ in trženja," pravi predsednik Štepec, ki se mu zato zdi nerazumljiva brezbrzičnost

države do zagat obrtnikov in podjetnikov. Slavnostni govornik na akademiji Miha Grah, predsednik Obrtne zbornice Slovenije, je dejal, da je bila pred 20 leti beseda obrtnik malo manj kot kletvica, da pa je tudi res, da so takrat obrtniki tisto, kar so naredili, dobili tudi plačano. Grah je pohvalil Trebanj-

• **Obrtna zbornica Slovenije je ob jubileju OOO Trebnje nagradila jubilarca z zlato plaketo, predsednik Grah pa je priznanje OZ Slovenije izročil Alojzu Zupančiču. Predsednik OOO Trebnje Jože Štepec je zatem izročil zlate, srebrne in bronaste plakete 50-im jubilarcom Območne obrtne zbornice Trebnje, pri čemer je spretni povezovalac sporeda akademije Alojz Podboj opozoril na Stanislava Hribarja, člana OOO že 41 let! Akademijo je obogatil še koncert trebanjskega okteta Lipa, jubilarci pa so čestitali kolegi iz metliške, črnomaljske in novomeške obrtne zbornice in ga obdarili z umetniškimi slikami.**

ce za dobro organiziranost in razširjenost obrti, ob tem pa izrazil upanje, da se teh lepih števil in moči obrti zavedajo tudi župan in svetniki.

P. PERC

20 LET OBMOČNE OBRTNE ZBORNICE TREBNJE - 70 trebanjskih samostojnih podjetnikov je konec preteklega tedna pokazalo svoje proizvodne programe v trebanjskem gasilskem domu na razstavi obrti in podjetništvu, ki sta jo odprla trebanjski župan Lojze Metelko in najstarejši član zbornice Stanislav Hribar iz Velikega Gabra (na posnetku: Metelko, Hribar in poslanec državnega zbora Ciril Pungartnik med ogledom zanimive razstave takoj po petkovi otvoritvi). Pred gasilski dom se je pripeljala tudi povorka avtoprevoznikov, ki jih je v OOO Trebnje 152 z več kot 300 vozili, in ti predstavljajo tudi četrtino vsega članstva. (Foto: P. P.)

NOVA POSOJILA DOLENJSKE BANKE

NOVO MESTO - Dolenjska banka je uvedla nekaj novosti na področju kreditiranja občanov. Tako je po novem moč dobiti posojilo za plačilo stroškov šolanja in izobraževanja, posojilo za nakup računalniške opreme in za letovanje. Gre za kratkoročna posojila z odplačilom v pol leta do enega leta, obrestna mera pa je od TOM + 7,5 odst. naprej. Posojila so namenska, višina pa je odvisna od kreditne sposobnosti občana in zavarovanja posojila, ki lahko znaša največ 80 odst. od vrednosti predračuna. Na področju stanovanjskih posojil je banka uvedla dve novosti: posojila za mlade do 35 let starosti in posojila na podlagi namenskega varčevanja. Obrestna mera za ti posojili je od TOM + 9,5 odst. dalje, z odplačilom do 15 let.

NOVE RAZGLEDNICE

KOSTELSKO - Turistično društvo Kostel je ta teden izdalo tri nove razglednice s po štirimi motivi iz Kolpske doline. Tiskajo pa tudi že tretjo izdajo zgibanke Zgornja Kolpska dolina.

BORZNI KOMENTAR

Delničarji, sledite razpisom!

Za delnico Krke lahko iztržite okoli 15.000 dolarjev, za Mercatorjevo od 4.200 do 4.400 dolarjev, za SKB preko 44.000, kar so vzpodbudne cene glede na dosežene v zadnjih dveh tednih. Nekoliko manj ugodne cene beležijo delnice Dolenjske banke, in sicer okoli 13.000 dolarjev, Kolinske okoli 1.800, za delnice Term Čatež pa se težko iztrži kaj več kot 11.000 SIT. Z ostalimi delnicami se je trgovalo izredno malo in po relativno nizkih tečajih.

Za imetnike delnic je pomembno, da večina podjetij posluje dobro in da dosegajo ugodne poslovne rezultate. Trenutno so cene delnic relativno nizke in ne odražajo rezultatov poslovanja. Za tiste, ki imate delnico kot dolgoročno naložbo, ne smejo biti trenutne cene zaskrbljujoče. Delnice podjetij, ki dobro poslujejo, bodo upravičile naložbo, zato je potrebno s prodajo počakati toliko časa, da bodo cene delnic dosegle ustrezno raven.

Za naš trg je značilna majhnost in nerazvitost. V razmeroma kratkem času beležimo izjemno veliko ponudbo delnic. Več kot petdesetletna odsotnost kapitalnega trga je povsem demotivirala investicijsko varčevanje. To se ne da spremeniti čez noč. To je proces, ki se bo razvil in se mora razviti, vendar je za to potreben čas.

Morda bi morala država na kakšen način zaščititi prehitro prodajo delnic iz privatizacije z obdavčitvijo. V praksi je ravno nasprotno. Tisti, ki proda delnico, ki jo je pridobil za certifikat,

nima nikakršne obdavčitve. Morda hitri prodaji botruje potreba po denarju, nezaupanje v delnice, morda neznanje, zato ponudba presega povpraševanje. Poleg navedenega smo bili v zadnjih letih v počitniških mesecih priča borznemu mrtvilu, zato vsi napovedujejo rast delnic v jeseni. Menim, da na borznem trgu ni mogoče skoraj ničesar zagotovo predvideti. Tako so na Švedskem v lanskih poletnih mesecih, z izjemo od preteklih nekaj desetletij, zabeležili rast delnic prav v počitniških mesecih.

Imetnik delnic je sam dolžan slediti javnim razpisom, ki se nanašajo na skupščino. Prav tako se mora pravočasno prijaviti na skupščino, če se je želi osebno udeležiti, sicer lahko koga pooblasti, da ga zastopa na skupščini. Za izplačilo dividend je običajno potrebno dostaviti davčno številko ter številko računa pri banki, na katerega želi lastnik prejeti dividendo. Če znaša dividenda manj kot 22.000 dolarjev, jo lahko dvigne osebno v gotovini pri določeni banki. Naj spomnim, da bo Krka izplačevala dividende po 18.7.1997, zato poskrbite, da jih boste tudi prejeli. Kar nekaj delniških družb je že izplačalo dividende za preteklo leto, zato preverite, če ste do njih upravičeni in če ste jih prejeli. Izplačilo dividend namreč zapade po treh letih.

LJUDMILA BAJEC
Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o.
Glavni trg 10, Novo mesto
Tel. 068/323-553, 323-552

Evropska konferenca permakulture

LJUBLJANA, GORENJA VAS, DOBREPOLJE - Včeraj, 25. junija, zvečer se je začela na prvi vzorčni permakulture kmetiji na Suhi 9 v občini Gorenja vas na Gorenjskem četrti evropska permakultura konferenca, ki se je udeležuje okoli 50 delegatov iz vse Evrope in še domači iz Slovenije. Gostitelji konference je Društvo za permakulturo Slovenije.

Med konferenco bodo gostitelji predstavljali Slovenijo in predvsem njeno ljudsko izročilo, se pravi domačo obrt, lončarstvo, klekljanje itd. pa tudi ljudske pesmi in folklor. Po konferenci si bodo od 29. junija do 3. julija udeleženci ogledovali posamezna območja Slovenije in posebnosti, med njimi tudi Kočevsko, kjer jim bo skupina gozdarskih strokovnjakov na čelu z Mlinškom pokazala zanimivosti kočevskih gozdov in pragozdov.

V okviru permakulturnih dni bo od 30. junija do 3. julija na obisku pri permakulturnih Jožici in Tonetu Fabjanu v Predstrugah v občini Dobropolje Max Otto Lidegger iz Avstralije (Qenslanda), ki je načrtoval več permakulturnih naselij in tudi prvo permakulturno naselje na svetu Crystal Waters v Avstraliji in je tudi permakulturni učitelj.

Društvo za permakulturo Slovenije pa je skupaj z 32 nevladnimi organizacijami organizalo pred kratkim v okviru REC dvodnevno predstavitev svojih dejavnosti v parlamentu.

J. P.

• Človek, ki se ima zgradaj za genija, je izgubljen. (Lichtenberg)

PESKOKOPI V NEGOTOVOSTI

MOZELJ PRI KOČEVJU - Prebivalci te vasi menijo, da območja peskokopov, ki je ekološko prizadeto, ne bo mogoče urediti tako, kot zahtevajo predpisi o rudarstvu. Ob tem zahtevajo, naj bi čimprej izdelali strokovno oceno stanja in načrt za vnaprej, oboje pa dala v javno obravnavo. Želijo vedeti tudi stališče republiškega rudarskega inšpektorja in ministrstva za gospodarske dejavnosti do prihodnosti tamkajšnjih peskokopov.

O VARSTVU OSEBNIH PODATKOV

NOVO MESTO - Društvo za kadrovske dejavnosti Dolenjske in Bele krajine pripravlja v torek, 1. julija, od 9. do 15. ure seminar o varstvu osebnih podatkov, ki bo v prostorih Krkeinega izobraževalnega centra v hotelu Krka. Dodatne informacije lahko dobite pri Dragici Ferbežar v kadrovski službi Revoza na telefonski številki 315 000.

DOBREPOLJE: PODPIS POGODBE - Župan občine Dobropolje Anton Jakopič (desno) in direktor inženiringa Gradbenega podjetja Grosuplje Brane Karič sta 17. junija podpisala pogodbo o gradnji prizidka k šoli na Vidmu, kar bo doslej največja investicija na območju sedanje občine Dobropolje. V spodnjih prostorih prizidka bo vrtec, v zgornjih pa še sedem učilnic za potrebe osnovne šole, ki se bo tako izognila dvoizmenskemu pouku. Gradnja se bo začela 1. julija, rok dograditve pa je do začetka prihodnjega šolskega leta. GP Grosuplje je bilo izbrano kot najugodnejše med sedmimi ponudniki. (Foto: J. Primc)

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 28. junija, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• Novo mesto: od 7. do 19. ure: Supermarket od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos od 7.30 do 20. ure: trgovina Darja, Ljubljanska od 7.30 do 20. ure: Vito, trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: mlečni diskont Vito, Šmihel od 8. do 21. ure: trgovina Žepke, Ragovska od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njeve od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija

• Uršna sela: od 8. do 16. ure: Urška • Šentjerej: od 7. do 17. ure: Market od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjereju • Metlika: od 7. do 21. ure: trgovina Prima

V nedeljo, 29. junija, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• Novo mesto: od 8. do 11. ure: Prodajalna Samopostrežba, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Market Seidlova

od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos od 7. do 13. ure: Vito, trgovina Darja, Ljubljanska od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: mlečni diskont Vito, Šmihel od 8. do 19. ure: trgovina Žepke, Ragovska od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 12. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 12. ure: market Pero, Stopiče od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njeve od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija

• Uršna sela: od 8. do 12. ure: Urška • Straža: od 8. do 11. ure: Prodajalna Straža • Šentjerej: od 8. do 11. ure: Market od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjereju • Žužemberk: od 8. do 11.30: Market • Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu • Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica • Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič • Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba • Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak • Semič: od 7.30 do 10. ure: Market • Metlika: od 7. do 21. ure: Prima

PRVA KOZJEREJSKA ZADRUGA

SEVNICA - Capra Bohor je prva kozjerejska zadruga na Slovenskem, to je med obiskom državnega sekretarja za kmetijstvo mag. Franc Buta kar nekajkrat ponosno poudaril direktor zadruge Ivan Doberšek. Sevniki in krški župan sta v goste sicer povabila ministra Cirila Smrkolja, a je bil ta zadržan. But in predstavniki obeh občin so si ogledali gradnjo sirarne pri Derstvenškovih v Zalogu na Bohorju, za katero je zmanjkalo denarja. Od države je zadruga doslej dobila 148.000 mark in s tem denarjem izgradila sirarno v Jelovcu, skoraj v celoti na Studencu, na Bohorju pa je objekt le pod streho. Mag. But je poudaril, da je reja drobnice na takih območjih še najprimernejša, če želimo preprečiti naglo zaraščanje kmetijskih površin, da pa bo potrebno urediti take medsebojne odnose med rejci in zadrugo ter trženje sirov, ki bodo zagotavljali, da bodo zmogljivo-sti sirarni čimbolj izkoriščene.

PROSILCI ZAPROSILI ZA ŠESTKRAT VEČJI ZNESEK

RIBNICA - Člani upravnega odbora sklada za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja so se prejšnji teden seznanili z vlogami, ki so prispele na drugi javni razpis ugodnih posojil, ki je bil objavljen 23. aprila letos. Do roka, 15. junija, je prišlo kar 558 vlog. Sklad je prejel 330 vlog za kmetijsko dejavnost, in sicer v skupni višini 1.468 milijonov dolarjev, ter 228 vlog za gospodarsko dejavnost, in sicer v skupni višini 2.757 milijonov dolarjev. Po razpisu je za oba namena na voljo le 700 milijonov dolarjev, kar pomeni, da bo lahko ugodeno le manjšemu delu tistih, ki so se prijavi na razpis.

KOVINOTEHNA

Prodajni center v BTC Novo mesto
Prodajni center v Intermarketu Brežice

nemogoče je mogoče

POLEPSAJMO OKOLICO

Zalivalnik "POLO"

SUPER CENA
1.699

Voziček za cev s priključki

SUPER CENA
4.199

Cev za namakanje 25 m s konzolo

SEZONSKA PONUDBA
1.299

Kosilnica na nitko B&D GL330

5.999

AKCIJA BELE TEHNIKE GORENJE SAMO ŠE DO 30. 6. 1997

CENIK ŽETVE IN BALIRANJA

NOVO MESTO - Novomeški strojni krožek obvešča vse kmetovalce, da je bil na sestanku z lastniki kombajnov sprejet cenik letošnje žetve žit. Cene za posamezne širine kombajnov so: do 2 m 5.500 tolarjev na uro, od 2 do 2,7 m 7.500, od 2,8 do 3,2 m 8.500, za 3,8 m pa 1.500 tolarjev na hektar. Sprejeli so tudi cenik baliranja kvadratnih bal: do 100 bal na uro je bala 45 tolarjev, nad 100 bal na uro pa 40 tolarjev. Ta cenik velja za člane krožka, za vse ostale kmetovalce so cene za 5 odst. višje. Dodatne informacije dobite pri vodji krožka Boštjanu Hrovatiču na tel: 79 - 562.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so branjevale ponujale vse, od lisičk do mlade zelenjave in sadja: lisičke so bile po 1000 do 1200 tolarjev kilogram, jurčki po 1000, krompir po 70 do 120, solata po 100 do 200, špinata po 500, fižol po 350, grah po 600, zelje po 150, paprika po 600, rdeča pesa in koleraba po 200, šopek mladega korenčka in šopek mlade čebule po 100. Česnje so bile po 300 do 500 tolarjev kilogram, višnje po 500, breskve po 450, hruške po 130, jabolka po 60 do 110, jagode po 200 košarica in po 400 kilogram, rdeči ribez po 150 košarica in po 250 kilogram, kozarec gozdnih jagod 500 do 550, kozarec borovnic 600, orehi 1000, sir 800, skuta 400, jajca 25, ocvirki 400 do 500, domače žganje 800 in pregrta smetana 600 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprda 110 do 3 mesece starih prašičev, 30 v starosti 3 do 5 mesecev in 20 starejših. Prvih so prodali 90 po 370 do 400, drugih 20 po 330 do 350, tretjih pa 10 po 200 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Kmetijstvo kot žrtev ceste

Slovenija ima evropsko pomembno zemljepisno lego, njen cestni križ pa je del zelo važnih tranzitnih poti, katerih promet se bo s posodabljanjem samo še povečeval. Kaj to pomeni za kmetijstvo, o tem se zdaj, ko je gradnja avtomobilskih cest v polnem zamahu, malokdo resno sprašuje. Za biološko kmetovanje, ki je lahko naša primerljiva prednost, pa se cestna evforija sploh ne zmeni.

Kljub velikemu tehnološkemu napredku ostaja avtomobil velik in nevaren onesnaževalec okolja, zlasti če ga poganja osvinčen bencin. Svinec se pri izogrevanju bencina pretvarja v bolj ali manj strupene anorganske spojine, bromide, kloride in karbonate, ki deloma prehajajo v ozračje, deloma pa se nalagajo v bližini ceste in na cesti. Na zelo prometnih avtomobilskih cestah uničijo vse rastline in v vmesnem zelenem pasu, bolj ali manj ga poškodujejo tudi na obeh straneh ceste, odvisno od oddaljenosti od nje.

Evropska zveza velja za izjemno napredno in urejeno skupnost, vendar še nima zakonsko določenih dopustnih razdalj med cestišči in obdelovalnimi površinami. Sosednja Avstrija že ima predpis, ki določa, da mora biti njiva ali druga pridelovalna površina oddaljena od ceste, ki ima promet nad 1.000 vozil na uro, najmanj 15 m. Švica onesnaževanje površin ob cestah preučuje že dlje in še načrtuje. Določene imajo mejne in opozorilne vrednosti za onesnaževanje s svincom, kadmijem, cinkom in drugimi težkimi kovinami, ki lahko s hrano pridejo v človeško in živalsko telo ter ogrožajo zdravje.

Tudi pri nas so bili na avtocesti Malence - Šmarje Sap na Dolenjskem opravljene prve meritve, ki so pokazale, da je na rastlinski masi, pridelani v razdalji do 10 m od ceste, vsebnost svinca znašala 20 mg/kg. To sicer še ni vznemirljiva količina, potrebno pa je ugotoviti, da je bilo to ugotovljeno leta 1993, ko promet proti vzhodu še ni dosegel nekdanje gostote. Strokovnjaki računajo, da bo za pridelavo hrane, zlasti biološke, izgubljeno poleg samega cestišča še 30 m širok pas zemlje levo in desno vzdolž ceste. To pomeni, da je za en kilometer avtomobilske ceste potrebno žrtvovati 10 ha zemlje, največkrat obdelovalne. 500 km avtomobilskih cest, ki jih kot vozniki večinoma težko pričakujemo, bo vzelo 5.000 ha zemlje, to pa je skoraj četrtina, kot je potrebujemo za pridelavo ob kruhu najpomembnejšega živila - krompirja. Tudi to je treba všteti v ceno napredka oz. "napredka".

Inž. M. L.

Kmetijstvo bo brez zaščite propadlo

Na Dolenjskem prinaša živinoreja kar 70 odst. vsega dohodka kmetij - Zaradi zahteve po visoki kakovosti že manjši odkup mleka, v hlevih zaostajajo pritanci

NOVO MESTO - Slovensko kmetijstvo se že od nekdaj srečuje s težavami in tudi zadnja leta mu ni prizaneseno, vendar so kmetje prepričani, da jih najhujše šele čaka z vstopom Slovenije v Evropsko skupnost. To bojazen so večkrat izrekli tudi na petkovem občnem zboru Mercatorja - Kmetijske zadruge Krka v Novem mestu. Po obravnavi pozitivnega zaključnega računa zadruge za lansko leto so kmetje največ časa namenili težavam, v katerih so se znašli.

Potarnali so nad slovensko kmetijsko politiko, ki premalo skrbi za zaščito kmetov, brez katere pa bodo ob vstopu v Evropo zagotovo propadli. Dolenjske kmete je zadnje čase prizadel odkup, ki zahteva visokokvalitetno mleko, vendar si ga lahko privoščijo le specializirane kmetije, potem nizka cena mleka ter preveliko število pitancev. V zadruzi so ugotovili, da prireja mleka po več kot desetih letih rasti letos ne dosega več lanskega odkupa. Letošnja prireja mleka je padla za 5 odst., pričakujejo pa, da se bo konec leta ta odstotek še povečal; še leta 1992 je oddajalo mleko 2.000 kmetov, sedaj pa jih oddaja le še 1000. "Tudi te kmetije imajo povprečno le do 20 krav v hlevu, medtem ko jih imajo evropski kmetje od 80 do 100 in v primerjavi z njimi tudi naši specializirani kmetje ne morejo biti konkurenčni," je razložil direktor kmetijske zadruge Krka Branko Premelj.

Velike težave imajo kmetje tudi s pitanci zaradi preveč spitanih živali, in prav v teh težkih časih za kmete je zadruga odkup pitancev

povečala. V prvih petih mesecih letos so odkupili za 20 odst. več pitancev kot lani, tako da je potem, ko je bilo pred meseci v zaostanku za odkup okrog 350 pitancev, sedaj v zaostanku le še okrog 100, upajo pa, da jim bo uspelo tudi ta zaostanek odpraviti. "Nekateri kmetje se že preusmerjajo z živinoreje v druge dejavnosti, predvsem v pridelavo vrtnin, kjer imajo za to možnosti, žal pa jih kar nekaj med njimi ni našlo primernega nadomestila," razlaga direktor. Predvsem v šentjernej-skem koncu so se nekateri zelo uspešno lotili pridelave vrtnin.

J. DORNIŽ

SAD ŠT. 6

KRŠKO - Junjska številka revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo objavlja daljši članek več avtorjev (dr. Tojnk, dr. Stampar, mag. Stopar, mag. Zibrik in Koron) o vzrokih nizkih povprečnih pridelkov jabolk in jagod v Sloveniji, dr. Mojca Vrščak Marn piše o uravnavanju rasti v sadjarstvu, dr. Gregor Urek o prednostih in slabostih uporabe fitofarmaceutskih sredstev, objavlja pa tudi dva krajša prispevka inž. Jurija Mamilovića.

PIVKA MED DOLENJSKIMI IN POSAVSKIMI KUPCI - Tretji največji proizvajalec perutninskega mesa v Sloveniji, v katerem prodajo okoli 6 do 7 tisoč ton mesa letno, je prejšnji teden v gostilno Kmečki hram v Kostanjevici povabil svoje kupce iz Posavja in Dolenjske. Po besedah Mirana Juraka, komercialista za to območje, poraba mesa iz Pivke v našem delu Slovenije narašča.

NI GA ČEZ DOBER NASVET Za lepši travnik

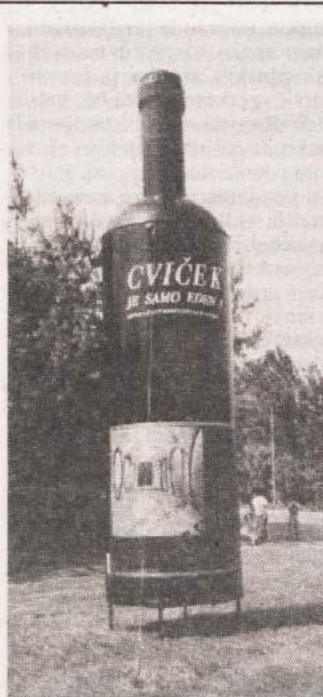
Vredno se je potruditi

Kmet Jože Počivalšek je imel na svojem malem posestvu v Podčetrtku grenko in kislo rušo, na kateri se še konji niso hoteli pasti. S pomočjo škropljenja pa je pridelal bogato spravilo. "Nekaj let sem opazoval, kako se po travniku razrašča plevel. Živali so se ga izogibale, po košnji pa je razpadel in spravilo je bilo skromno." Tako je začel svojo zgodbo kmet Jože Počivalšek iz Posušja, ki je strokovni nasvet agronomov iz Cinkarne in uporabil kemično sredstvo - pripravke Duplosan KV. V traktorjsko škroplilnico je nalil mešanico 2,5 l koncentracije pripravka in 300 litrov vode na hektar. Tega opravila se je lotil lanskega septembra, ko so bili plevali visoki do 20 cm in je bila temperatura zraka do 20° C. Ščavje se je zelo hitro sušilo in travnik je bil videti, kot da ima požgane predele. Čez nekaj dni se je začelo slabo vreme, prišla je zima. Spomladi je na praznih mestih, da bi preprečil ponovno zaraščanje plevelov, dosegel travno deteljno mešanico in uspeh prve košnje je bil presenetljiv. Košnja je bila obilna in čista, travnik je lep.

MIRA GORENŠEK

DAN PŠENICE

NOVO MESTO - Kmetijski zavod Ljubljana, oddelek Novo mesto, in Srednja kmetijska šola Grm organizirata Dan Pšenice, in sicer v torek, 1. julija, ob 10. uri v Srebrniči pri Novem mestu. Vabljeni vsi, ki jih zanima pridelovanje žit.

DEŽELA CVIČKA DOBIVA OBELEŽJA - Po zgledu drugih slovenskih vinskih območij so tudi na Dolenjskem ponekod postavili obeležja, ki označujejo območje, kjer pridelujejo cviček. Kstanjeviško turistično društvo je postavilo lične table z napisom "Dobrodošli v deželi cvička!" vinska klet KZ Krško pa je nasproti stadiona postavila veliko steklenico, ki opozarja na tega slovenskega vinskega posebnost. Smotno bi bilo, da bi se dolenjski vinogradniki in vinarji dogovorili o enotnih obeležjih za cviček po vsej Dolenjski. (Foto: M. Vesel)

Iz Pivke še kunci

Po požaru novi načrti tretjega največjega rejca perutnine

V Perutninskem kombinatu Pivka so si kljub težkem položaju v podjetju, ki ga je močno poslabšal lanski požar z 1,3-milijardno škodo, in kljub preobilici perutninskega mesa v Sloveniji - po nekaterih ocenah ga v Sloveniji priredimo kar trikrat več, kot ga porabimo - zastavili nove načrte. Tako želijo na domačem trgu, kjer trenutno dosegajo 20-odstotni tržni delež, ponovno doseči delež pred požarom, ko je bil 28-odstoten.

Čeprav po razpadu Jugoslavije v Pivki proizvodnja in prodaja padli kar za trikrat, si podjetje zopet utira poti na nekdanje in nove trge. To bodo dosegli s široko tržno akcijo, med drugim pa oblikujejo tudi novo zunanjo podobo podjetja. Po besedah v.d. glavnega direktorja Primoža Plahute v podjetju stavijo na nekatere prednosti: prirejo z domačo krmo, svojim proizvodom pa so dodali tudi kuneče meso, meso vodne perutnine in jeseni pa bodo trgu ponudili tudi začinjeno meso.

T. G.

ZA PŠENICO MANJ KOT LANI?

LJUBLJANA - Slovenska vlada je prejšnji teden določila letošnje odkupne cene žita, ki bodo veljale od 1. julija do konca leta. Odkupna cena pšenice, ki ustreza osnovnim kakovostnim zahtevam, bo letos 31,80 tolarja za kilogram, rži pa 29,69 tolarja. Odkupna cena pšenice, ki bo vsebovala manj kot 10 odst. beljakovin, bo le 20,70 tolarja. Zavod za blagovne rezerve bo odkupil vse ponujene količine doma pridelane pšenice in rži. Lani je odkup znašal 81.000 ton pšenice, povprečna odkupna cena je bila precej nad svetovno, saj je znašala kar 35,62 tolarja; zanjo ima največ zaslug nadpovprečna vsebnost beljakovin, ki je znašala za celoten odkupljen pridelek kar 12,9 odstotka. Ker letos beljakovin verjetno ne bo toliko in bo cena ustrezno nižja, lahko pričakujemo, da kmetje z njo ne bodo zadovoljni, saj povečini že lani niso bili.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Trgatev ni praznik, je delovni dan

V razmislek vinogradnikom

Neobičajen naslov v prvih dneh poletja, saj je trgatev jesensko opravilo. Vendar so razlogi za to. Sprehod po vinogradu dokazuje, da rast lepo napreduje, hitenje trte pa kar vzpodbuja, da razmišljamo naprej. Brez dobrega grozdja ni dobrega vina, zato moramo najprej vse narediti, da bo pridelek grozdja dovolj velik in da bo grozdje čim bolj zdravo in čim bolj zrelo. Ne smemo pozabiti na nevarnosti "zelenega" jesenske gnilebe grozdja. Treba je postoriti vse, da bi zdravo grozdje lahko čakalo na trti. Lepi, sončni jesenski dnevi namreč dobro denejo grozdju.

Toda kot je resnica, da se samo iz odličnega grozdja lahko pridelalo odlično vino, je tudi žalostna resnica, da se iz odličnega grozdja še prevečkrat naredi zanič vino. Ravno zaradi tega ni presodaj že sedaj, ko je trta komaj odcvetela, načrtovati trgatev in predelavo grozdja.

Trgatev je že kletarjenje, čeprav se dogaja v vinogradu. Je zelo strokovno opravilo, čeprav nepoučeni ljudje menijo, da zna vsako trgati grozdje. Zadnjih 40 let smo premalo naredili za bolj strokovno trgatev. Trgatev še vedno velja kot

zgodaj veselo opravilo, kjer se poje, vriska in pije malo več kot običajno. Nisem proti veselumu razpoloženju trgačev, toda zagovarjam zelo resno trgatev, brez pretirane hrane, brez harmonike in pametno odmerjeno količino vina na osebo, skratka: zagovarjam zbranost in odgovornost. Samo takšni trgači zaslužijo povračilo ob martinovanju: pečeno gos brez omejitvev pri žlahtni kapljici.

Prav tako ne smemo prilagajati roka trgatev prijateljem, ki bi radi doživeli pristno trgatev a nimajo časa priti takrat, ko je grozdje najbolj godno. Nevarni trgači so tudi razne "avtorite", ki se ne spoznajo na grozdje in vino in smo jim dolžni pozornost ali uslugo. Prijeto sem bil presenečen lani ob trgatevi na kateri so sodelovale znane politične osebnosti. To je bilo v združnih vinogradih na Vinomerju pri Metliki. Veljaki so bili za vzgled, delali so zelo marljivo in se podrejali strokovnemu vodstvu.

Priporočljivo je imeti za trgače dovolj škarij, in sicer takih, ki z lahkoto odrežejo grozd, a niso nevarne za poškodbe prstov. Rezila, s katerimi se pecelej grozdja težko odreže, so kriva, da je več grozdja ranjenega, ker ga morajo trgači močneje prijeti in jagode pokajo. Ranjeno grozdje se začne zelo hitro kvariti, posebno na soncu. Ranjeno grozdje zahteva večjo higieno posod za obiranje in prenašanje grozdja, kar draži trgatev.

dr. JULIJ NEMANIČ

KMEČKE IGRE PODEŽELSKJE MLADINE - Turistično društvo Slemen, ki je bilo ustanovljeno lani, in ribniška enota kmetijske svetovalne službe sta v nedeljo pri Sv. Gregorju pripravila druge kmečke igre podeželske mladine. Mladi so se preizkusili v košnji, grabljenju, sestavljanju voza, izdelavi prestov in vasovanju. Prvo mesto z 28 točkami so osvojili gostitelji, Slemen, 2. Veliki Osolnik - 27, 3. Metlika - 25, 4. Ribnica - 24, 5. Velike Lašče. Zadnji so bili tekmovalci Črnomelja - Semiča, ki so zbrali 21 točk. (Foto: Milan Glavonjič)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Okus po zgodnjem krompirju

V naši prehrani prištevamo krompir med osnovna živila. Danes je znanih že več kot 260 vrst krompirja. Razvrščamo ga glede na barvo jedra v belo in rumeno sorto. Beli krompir je bolj mokast, medtem ko je rumeni bolj lojnat. Mokaste vrste so primerne za pripravo krompirjeve testa, za cvrčenje, pire in kuhanje v enolončnicah. Rumeni lojnati krompir pa uporabljamo za praženje, kuhanje v sopari, gratiniranje in pečenje. Zgodni krompir ima tanko lupino in mehkejšo jedro, zato se s toplotno obdelavo hitro zmehča. Pred pripravo za pečenje mu ne odstranimo lupine, le za pripravo juh ga rahlo ostrgamo. Krompir, pripravljen brez masčobe, je lahko prebavljiv in primeren pri želodčnih in črevesnih obolenjih. Najtežje je prebavljiv ocvrt krompir, in sicer zaradi masčobe, ki se pri cvrčenju segreje nad 200° C. Jedi s kuhanim krompirjem použijemo sveže pripravljene. Nikoli jih ne zamrzujemo ali pregrevamo.

Za 4 obroke KREMNE KROMPIRJEVE JUHE potrebujemo 500 g mladega krompirja in 250 g svežega rdečega korenja. Krompir

in korenje očistimo, narežemo na kocke in kuhamo 20 minut v vodi ali juhi. Kuhano juho prepasiramo ali zmiksamo, ji dodamo 150 g kisle smetane, sol, poper in majaron. Okus ji lahko spremenimo z dodatkom posušenih gob. Okus krompirju lahko popestrimo tudi z omakami, kot je ZELIŠČNA OMAKA. V posodi zmešamo jogurt s tremi žlicami smetane. Dodamo po žličko sesekljane peteršilja, drobnjaka in česna ter sol in poper. Omako shranimo dobro zaprto v posodi še za naslednji dan.

Kot samostojna jed, primerna za večerjo, je GRATINIRAN KROMPIR S ČESNOM. Za 4 osebe potrebujemo 750 g ostrganega krompirja, 250 g kisle smetane, malo muškatnega oreška ali majarona, sol, poper, strt česen in trd sneg iz 3 beljakov. Krompir ostrgamo in narežemo na rezine, ki jih premešamo s soljo in poprom. Pečak premešamo z margarino, vanj naložimo krompir, potresemo z dišavami in prelijemo s kislom smetano. Jed pečemo 45 minut pri 200° Celzija. Zadnjih nekaj minut jed obložimo s stepenim beljakom in rahlo opremo, da se površina strdi in porumeni.

Svetloba iz temine

Pregledna razstava del slikarja Jožeta Tisnikarja v Galeriji Krka - Predstavitev bibliofilskih izdaj Krokarja

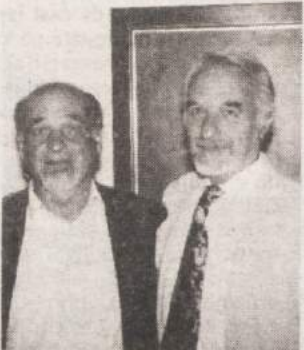
NOVO MESTO - V Galeriji Krka so v ponedeljek, 23. junija, zvečer odprli pregledno razstavo slik in grafik enega najbolj samosvojih slovenskih likovnikov, umetnika, ki je od ljubiteljskega slikarja prerasel v vrhunskega ustvarjalca, znane doma in v svetu. Gre za Jožeta Tisnikarja, ki se je s to razstavo najprej predstavil v ljubljanski galeriji Krka v okviru prireditve Evropskega meseca kulture, zdaj pa se z njo, okrnjeno le za nekaj del, predstavlja še ljubiteljem likovne umetnosti na Dolenjskem.

Tisnikar ni nov gost v Novem

mestu, saj je tu že razstavljal na samostojni razstavi in na dveh skupinskih, vendar se tokrat prvič predstavlja tudi kot grafik. Razstava je zastavljena tako, da pokaže strnjen pregled opravljene slikarske poti, glavni poudarek pa je na novejših delih, vključno z grafikami, posebej pa še na stvaritvah, ki so nastale v dve leti nastajajočem projektu: knjigi Krokar, ki vsebuje dvanajst izbranih pesmi pesnika Daneta Zajca, prevedenih v devet svetovnih jezikov, in Tisnikarjeva likovna dela. Knjigo je izdala založba Edina, ki je poskrbela tudi za natis Tisnikarjeve grafične mape in 40 bibliofilskih izdaj Krokarja. Gost otvoritve je bil zato pesnik Dane Zajc, ki je prebral nekaj svojih pesmi in skupaj s Tisnikarjem spregovoril nekaj malega o njunem skupnem projektu.

O sami knjigi in grafični mapi je govorila urednica Tatjana Pregl-Kobe, o Tisnikarju in njegovem delu pa dr. Milček Komelj, pisec spremne besede in pesmi v katalogu, ki ga je izdala Galerija Krka. Program, v katerem je nastopil instrumentalni trio Kurja koža, znan po igranju na stara, izvirna štajerska glasbila, je povezovala Barbara Barbič.

M. MARKELJ

SLIKAR IN PESNIK - Avtorja knjižnega projekta Krokar, slikar Jože Tisnikar in pesnik Dane Zajc, na otvoritvi razstave v Novem mestu. (Foto: MiM)

TURJAŠKA KAPELICA RAZPADA - Na fotografiji je kapelica ob cesti proti turjaškemu gradu, ki propada, razbite so šipe, v njej pa je bila nekdanja slika Marije s kačo, pravijo domačini, ki ne vedo, kdaj je bila kapelica zgrajena in tudi ne natančno zakaj. Vendar se je ohranila pripoved, da jo je postavil v zahvalo neki turjaški grof. Kočijaž (tu mu rečejo kučer) je peljal grofa na lov in tam so se konji splašali. V zahvalo, da je ostal živ, naj bi grof dal postaviti to kapelico. (Foto: J. P.)

Novo mesto v očeh fotoamaterjev

Do 5. oktobra je v Dolenjskem muzeju na ogled razstava Novomeška amaterska fotografija v prvi polovici 20. stoletja - 19 fotografov - Avtorica razstave in kataloga Ivica Križ

NOVO MESTO - Fotografija je neprecenljiv vir za proučevanje preteklosti, česar se dobro zavedajo predvsem v muzejih. V Dolenjskem muzeju so se letos načrtno lotili proučevanja fotografskega gradiva, ki so ga ustvarili novomeški fotoamaterji. Diplomirana etnologinja in arheologinja ter dobitnica letošnjega Valvasorjevega priznanja za lanske razstave Od antičnega vrča do majolke Ivica Križ je tako s pomočjo sodelavcev pripravila zanimivo razstavo z naslovom Novomeška amaterska fotografija v prvi polovici 20. stoletja, ki jo je v petek, 20. junija, zvečer v mali dvorani odprl Janez Mežan, predsednik Odbora za kulturo, šolstvo in šport pri državnem zboru RS.

Omenjena razstava, ki je sedma letošnja in četrta lastna v organizaciji Dolenjskega muzeja, je po dolgem času ena prvih takšne vrste. Prvo razstavo na temo starih fotografij Novega mesta je v tej ustanovi leta 1983 pripravil Bojan Radovič. Ivica Križ se je sedanje razstave lotila predvsem kot etnologinja, kar pomeni, da jo fotografija zanima predvsem kot vir za proučevanje življenja in ne toliko kot tehnični fenomen. Razstavljene fotografije so tako

vsebinsko zelo bogate in pričevalne. Pri raziskovanju amaterske fotografije v prvi polovici tega stoletja se je izkazalo, da je bilo ljubiteljskih fotografov veliko, čeprav v tem času organiziranega fotoamaterskega gibanja, kluba ali razstav ni bilo, in Križeva je dejala, da je zato zajela tiste, ki so se resnično nepoklicno veliko ukvarjali s fotografijo in presegli zgolj dokumentarni nivo, in tiste, ki so bili le nekakšni kronisti svojega in družinskega življenja. Največ razstavljenih fotografij je spominskega značaja, nato dokumentarnega in umetniškega.

Imena 19 ljubiteljskih fotografov: dr. Viktor Gregorič, dr. Ciril Ažman, Rudolf Smola, Stanko Pečar, Božidar Jakac, Viktor Fabian, Marija Gunde, Marjan Dobovšek, Vili Ipavec, Rudi Jereb, dr. Ivo Polenšek, Vida Nahtigal, Miran in Silvo Hočevar, Niko Paulič, Dušan Povh, Božo Kisel,

Ivan Marinček in Milan Gunde. Vsi so predstavljeni tudi v katalogu avtorice Ivce Križ, ki se javno zahvaljuje vsem, ki so prispevali fotografsko gradivo.

L. MURN

PREDSTAVITEV DVEH KNJIG

NOVO MESTO - V četrtek, 26. junija, bo ob 19. uri v veliki čitalnici Knjižnice Mirana Jarca dr. Dražgost Pokorn, eden največjih strokovnjakov za prehrano na Slovenskem, predstavil svojo najnovejšo knjigo Gastronomija. Sledil bo pogovor z njim in vodjo kuhinje hotela Krka Bredo Bunjevca, ki v ponudbo malic in kosil hotela uvaja zdravo prehrano. Jutri, v petek, 27. junija, bo ob 19. uri literarno-glasbeni večer, na kateri bodo predstavili pesniški prvenec Anice Macele - Kolar Moje pesmi in voščila.

SLIKARSKA RAZSTAVA RAJKA ČUBRA

BREŽICE - V Posavskem muzeju Brežice je bilo v torek, 24. junija, zvečer odprte slikarske razstave Rajka Čubra, ki so jo s kulturnim programom popestrili Prifarski muzikanti. Razstavo, ki jo je odprl direktor 1. festivala Brežice 1997 Klemen Ramovš, bo na ogled do 31. avgusta.

VLADO ŽABOT PREJEL KRESNIKA

LJUBLJANA - Na kresni večer, v ponedeljek, 23. junija, je na Rožniku potekala zaključna prireditev časopisne družbe Delo v izbiranju najboljšega slovenskega romana v preteklem letu. Nagrado kresnik (v višini okrog 900 tisoč tolarjev) je prejel Vlado Žabot za roman Volčje noči, ki je izšel pri Pomurski založbi. Nagradjenec je na Rožniku prižgal kres. Žirija je izbirala še med naslednjimi deli: Jože Hudeček: Ulice mojega predmestja, Uroš Kalčič: Numeri, Dušan Merc: Galilejev lestenec, Vinko Möderndorfer: Tek za rdečo hudičevko.

PESTRO ŽIVLJENJE V PRVI POLOVICI TEGA STOLETJA - Tako je mogoče sklepati po zbranih fotografijah. Na sliki so od leve proti desni: Janez Mežan, Ivica Križ in Zdenko Picelj. (Foto: L. M.)

Trebnje središče samorastniške kulture

Milan Kučan v soboto odprl 30. mednarodni tabor likovnih samorastnikov v Trebnjem - O pomenu tabora in galerije dr. Zoran Kržišnik - Do sobote ustvarjalo 28 umetnikov - Trije veterani

TREBNJE - "V Trebnjem je začetna slikarska kolonija slovenskih naivcev, v kateri je leta 1968 sodelovalo devet slikarjev, poživila kulturno mrtvilo kraja, slikarje, raztresene po Sloveniji, pa povezala med seboj. Razvoj tabora, ki je postal tradicionalen, je bil hitrejši in obsežnejši, kot smo si na začetku mislili. Rastla in bogatila se je zbirka - danes hrani 800 del - vrstile so se razstave, preko 70 jih je bilo doma, našo zbirko pa smo pokazali tudi zunaj naših meja. Ob tej priložnosti se vsem umetnikom zahvaljujem za sodelovanje," je na slavnostnem zboru ob odprtju 30. mednarodnega tabora likovnih samorastnikov v kulturnem domu Trebnje povedal Janez Gartnar, predsednik organizacijskega odbora.

Še posebej se je zahvalil trem veteranom udeležencem: Jožetu in Konradu Peternelju ter Antonu Plemlju, ki so bili na prvem in letošnjem jubilejnem taboru ter še mnogokrat vmes, vsem članom umetniškega sveta, Mariji Cugelj, ker od vsega začetka skrbi za dobro počutje gostujočih umetnikov, sponzorjem, RS in trebanjski občini. Tudi župan Alojzij Metelko je zbranim izrekel dobrodoščilo, letošnjim 28 udeležencem tabora pa zaželel prijetno bivanje.

Kratek pregled tridesetletne dejavnosti tabora in galerije je prispeval predsednik umetniškega sveta tabora dr. Zoran Kržišnik, ki je poudaril, da si je danes težko predstavljati, koliko naporov je

bilo potrebnih, da ima naivna umetnost v likovni areni pri nas takšno mesto, kot ga ima. Pohvalil je zgradbo sodelovanje organizatorjev in se ozrl v šestdeseta leta. "Med številnimi, ta čas uveljavljajočimi se likovnimi smermi, ki so se iz tega ali onega vidika odsevale v industrijsko družbo, vse bolj agresivno in preračunano tako, da so vedno v lagodju zasvojile celotnega človeka, se je

nenadoma kot protiutež pojavilo novo zanimanje za bistvenejše življenjske stvari. Naivna umetnost je postala vse bolj zanimiva tudi kot izpoved ekološke zavesti," je govoril Kržišnik. V imenu slovenske likovne srenje je izrazil hvaležno priznanje, kajti "Trebnje je danes uveljavljeno kot eno pomembnih središč samorastniške kulture. Slovenija je ponosna, ko pozdrav-

• Pokrovitelj tabora predsednik RS Milan Kučan je v svojem pozdravu dejal, da sta samorastniški tabor in galerija v Trebnjem pot umetnikovega srca v srca drugih ljudi.

Ija Trebnje kot enega izmed nespornih središč svoje likovne kulture."

L. MURN

BOGAT KULTURNI PROGRAM - Na slavnostnem zboru, ki ga je povezovala Zvonka Falkner, so v kulturnem programu nastopili: oktet Lipa, občinski pihalni orkester Trebnje z mažoretami, gledališka igralka, rojakinja Iva Župančič in orkester Mandolina iz Ljubljane. Posnetki s slovesnosti: zraven Milana Kučana sedita Alojzij Metelko in Janez Gartnar. (Foto: L. M.)

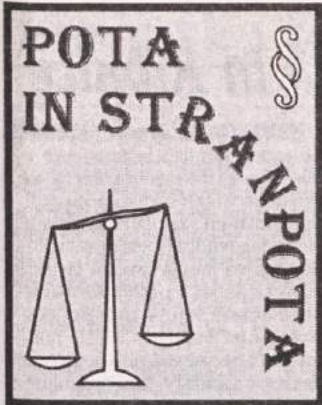

LEPOTA ORGELSKE GLASBE - Na tretjem koncertu, ki potekajo v okviru Novomeškega glasbenega festivala, je v ponedeljek, 23. junija, naša znana organistka Angela Tomanič na solističnem orgelskem koncertu interpretirala italijansko in nemško orgelske glasbo. Nastopila je v frančiškanski cerkvi, kjer je v prvem delu koncerta odigrala nekaj skladb na malih baročnih orglah v prezbitariju, v drugem delu pa je igrala na velike Goršičeve orgle na koru. Žal je lepota orgelske glasbe prisluhnilo bolj malo poslušalcev. Nekoliko spremenjen program je Tomaničeva odigrala naslednji dan na Glasbeni domačiji v Globodolu in na dan državnosti v župnijski cerkvi v Dolenjskih Toplicah. (Foto: M. Markelj)

KDO VESELO ŽIVI? - Jernej Lampret, župan Ivančne Gorice in predsednik upravnega odbora Tabora pevskih zborov, je v nedeljo, 22. junija, na to vprašanje, ki je moto letošnjega tabora v Šentvidu pri Stični, v svojem govoru odgovoril, da pevcu v Šentvidu. To je 241 zborov z okrog 7 tisoč pevci v vseh koncev Slovenije na skupnem koncertu nedvomno tudi dokazalo ne samo z ubranim prepevanjem, ki ga je vodil dirigent Igor Svára, ampak predvsem s prepevanjem s srcem. Tokrat je na Taboru sodeloval občinski pihalni orkester Trebnje z dirigentom Igorjem Teršarjem. Slavnostni govornik prof. Jože Kores, solist in pevec bivšega Slovenskega okteta, je v slavnostnem govoru podaril moč ljudske pesmi, zaradi katere smo to, kar hočemo, in moramo biti nanjo ponosni: "Tabor ni tekmovanje pevcev, ampak romanje pevcev, ki svojega časa ne žrtvujejo, ampak darujejo na oltar slovenske po-trditve, slovenskih korenin." Na slovesnosti, ki jo je lepo povezoval dramski igralec Aleš Valič, je najvišje priznanje - zlati grb - prejel Jurij Goršek. V Šentvidu pa je bilo veselo že tudi v soboto, 21. junija, na koncertu zamejskih pevskih zborov, ko so prepevali pevci iz Hrvaške, Italije, Avstrije in Madžarske. (Foto: L. Murn)

dežurni poročajo

NA PODSTREŠJU NAŠEL OROŽJE - V sredo se je na policiji v Sevnici zglasil 40-letni O. I. in prinesel revolver, ročno bombo in več kot 50 nabojev. Predmete je našel na podstrešju stanovanjske hiše in so bili po vsej verjetnosti last njegovega pokojnega očeta.

PRITISK ILEGALCEV - Prejšnji torek nekaj pred polnočjo so v Slovenijo med mejnim prehodom Obrežje in Slovensko vasjo vstopili štirje Romuni. Pot so nadaljevali v notranjost države, vendar samo do podvoza na magistralni cesti Obrežje - Grmovlje pri naselju Dvorci, kjer so jih ob 12.45 pri počitku zalotili policisti in jih vrnili na Hrvaško. Istega dne so policisti v naselju Podgračeno odkrili še tri Makedonce.

KOMBI IZGINIL IZPRED HOTELA - V noči na 22. junij je bil na parkirišču pred hotelom Terme v Čateških toplicah parkiran kombi Volkswagen podjetja Unis tours & travel. Neznane ga je odpeljal neznan kam.

HITROSTNI REKORDERJI - V soboto so krški policisti merili hitrost pri Skopcih na magistralni cesti št. 1, kjer je hitrost omejena na 100 km/h. Rekord sta postavila dva Turka, prvi s 185, drugi pa s hitrostjo 178 km/h.

OBČINA - V sedanji krajevni skupnosti Šmarjeta si močno prizadevajo, da bi postali samostojna občina, tako kot sosednji Škocjan. Po eni varianti naj bi se novi šmarješki občini priključila tudi KS Bela Cerkev, česar pa nekateri nočejo niti slišati. V Beli Cerkvi se je pred časom pojavil celo napis, da ta kraj ne bo nikoli v občini Šmarjeta. No, stara tabla na stari hiši pa še danes priča, da je tako nekoč že bilo. O tem, če se bo zgodovina v krajih pod Vinjim vrhom ponovila, pa bodo tako in tako odločili v Ljubljani. (Foto: A. B.)

NEDANOVSKEMU DVE LETI ZAPORA

NOVO MESTO - V sredo se je na novomeškem okrožnem sodišču končala 2-dnevna obravnavna zoper podjetnika Roberta Nedanovskega iz Sentejane. Obtožnica ga je bremenila goljufije. Sodišče ga je spoznalo za krivega, da je sebi oziroma svojemu podjetju pridobil protipravno premoženjsko korist, spravljaj druge z lažnim prikazovanjem in prikrivanjem dejanskih okoliščin v zvezi in jih tako zapeljal, da so mu v škodo svojih premoženj oziroma premoženj podjetij, kjer so bili zaposleni, izročali stvari, s takšnim ravnanjem pa je povzročil veliko premoženjsko škodo. V dobro svojega podjetja PMC Plastik Management d.o.o. je pridobil več kot 10 milijonov protipravne premoženjske koristi v škodo šestih podjetij, zato ga je sodišče spoznalo za krivega goljufije in mu izreklo dve leti zavora. Njegov zagovornik je že napovedal pritožbo. Sodba še ni pravomočna, več o obravnavi pa v prihodnji številki.

Težave zaradi tatvin lesa z Bohorja

V občini Krško kriminalnih središč sicer ni, največ kaznivih dejanj pa je bilo storjenih na območju krajevne skupnosti Krško, Senovo, Leskovec in Bretnica

KRŠKO - V občini Krško so bile v prvih petih mesecih varnostne razmere stabilne, saj so bili v celoti obvladani vsi varnostni pojavi, tako da so se število in posledice negativnih varnostnih pojavov glede na enako lansko obdobje zmanjšali.

V tem času so policisti obravnavali petino manj kaznivih dejanj, raziskati pa jim je uspelo kar štiri petine vseh. Med kaznivimi dejanji je največ tatvin, velikih

Krško Marjan Petan, so letos obravnavali tudi eno posilstvo in en spolni napad na otroka do 14 let.

"Pri raziskovanju kaznivih dejanj tatvin se srečujemo s problemom na Bohorju, kjer neznanci posekajo drevesa, jih izvlečejo do ceste ter les takoj prodajo. Gozdarski tehnik pa ugotovi tatvino po nekaj tednih, tako da na kraju kaznivega dejanja ne najdemo več nobenih sledi, ki nam bi pomagale

pri odkritju storilcev," pravi Petan in poudarja, da v občini Krško ni kriminalnih žarišč, največ kaznivih dejanj pa je bilo storjenih na območjih krajevne skupnosti Krško, na Senovem, na območju Leskovca pri Krškem in Bretnice.

V prvih petih mesecih so policisti obravnavali tudi 5 samomorov (lani 2) in 3 poskuse samomora ter 120 kršitev javnega reda in miru, kar pomeni 14-odstoten padec v primerjavi z enakim lanskim obdobjem.

T. G.

OBNAVLJALI BODO ZEMLJIŠKO KNJIGO

NOVO MESTO - Okrajno sodišče v Novem mestu sporoča, da bo zemljiška knjiga sodišča v Novem mestu od 31. julija do 17. avgusta zaradi obnove poslovala le v najnужnejših primerih, zato vas prosijo, da zadeve uredite predtem.

PREKO 600 OBISKOVALCEV KRŠKE POLICIJE - Uprava za notranje zadeve Krško, policijska postaja Krško in prometna policijska postaja Krško so v ponedeljek, 16. junija, pripravile dan odprti vrat, kar je sodilo v širši krog praznovanja dneva slovenske policije. Na ogled so bila tehnična sredstva in orožje, obiskovalce - teh je bilo več kot 600 - pa so seznanili z vsebino dela in prikazali slikovno in drugo gradivo, ki izvira iz kaznivih dejanj in prometnih nesreč. Policijske prostore in opremo so si s posebnim zanimanjem ogledali najmlajši. (Foto: T. G.)

Tretjino Romi

Varnost: ugodna

ŠENTJERNEJ - Na območju policijskega oddelka v Sentejane, ki pokriva občino Sentejane in Škocjan, so letos obravnavali manj kaznivih dejanj, kar komandir policijskega oddelka Sentejane Aleksander Kragolnik ocenjuje kot ugodno. Število prometnih nesreč se je povečalo, kar je posledica obremenjenosti magistralne ceste št. 1, ceste R 333, kjer se je letos zgodila smrtna nesreča, in tudi ostalih cest, čeprav črnih točk, kjer bi se nesreče ponavljale, ni.

Kot opažajo policisti, se kršitve javnega reda in miru selijo v stanovanja, medtem ko večjih kršitev kljub pogostim prireditvam predvsem v šentjernejski občini ni bilo. Občani se pogosto pritožujejo zaradi Romov. "Policisti lahko storimo to, kar nam nalaga zakon," pravi Kragolnik. Tako so letos obravnavali tri primere streljanja v romskih naseljih, pri katerih je šlo očitno za izžijevanja in objestnost, z Romi pa se policisti pogosto srečujejo tudi na cesti. Opazno je, da je že precej Romov naredilo vozniški izpit, med njihovimi avtomobili pa že prevladujejo registrirani. Med kršitelji cestno-prometnih predpisov znašajo romske kršitve slabo tretjino vseh.

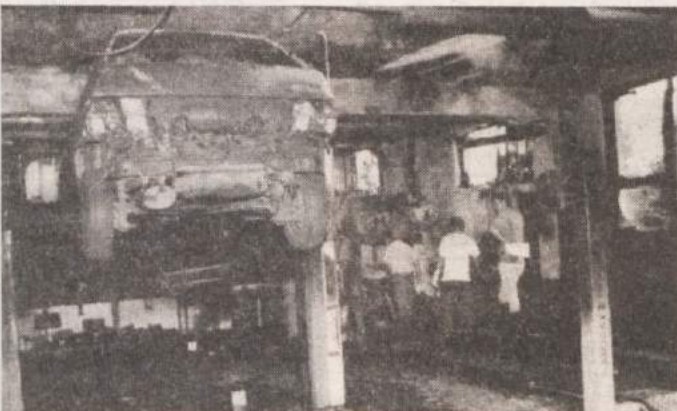
T. G.

Aleksander Kragolnik

GASILSKA SLUŽBA JE POTREBNA

KOČEVJE - V prostovoljnem gasilskem društvu je za potrebe kočevske občine vrsto let uspešno delovala dežurna služba. Zaradi odhoda delavke v pokoj je nastalo vprašanje, kako službo organizirati v bodoče. Sestanek na poveljstvu gasilske zveze Kočevje ni dal rešitve, ker za organiziranje dežurne službe primanjkuje denarja za plačevanje delavca, ki bo v bodoče opravljal to delo. Čeprav se še ne ve, ali služba v bodoče bo, pa gasilci menijo, da je potrebna, ker je skrbela, da so bili gasilci pravočasno obveščeni o požaru ali drugih nesrečah. V. D.

POŽAR RAZDEJAL DELAVNICO - V četrtek nekaj po 13. uri je v avtoservisu Dušana Faleskinja v Straži prišlo do požara, v katerem je nastalo za okoli 5 milijonov škodo, delavec pa se je pri tem hudo poškodoval. Tistega dne sta 33-letni P. Š. iz Obrha in 21-letni D. G. v delavnici popravljala škodo favorit. D. G. je z rezilko brusil kovice na končniku leve prednje roke, ki je bila vpeta v primež na delovnem pultu. Med brušenjem so goreči opilki padali proti 200-litrskemu sodu, v katerem je bil pralni bencin. P. Š. je medtem stal pod osebnim avtom in privijal končnik. Sod, v katerem je bil pralni bencin, ni bil zaprt, zato so hlapi uhajali, vanj pa so padali tudi goreči opilki, tako da je prišlo do močne eksplozije, v kateri je razneslo sod. Ogenj se je zelo hitro razširil in zajel vso delavnico. P. Š. je bil v požaru hudo poškodovan in se zdravi v kliničnem centru, D. G. pa je dobil le manjše opekline. (Foto: T. G.)

ZLATI ZNAK ZOFIJI KOLENC

NOVO MESTO - Letos organi za notranje zadeve že šestič praznujejo svoj praznik - dan slovenske policije v spomin na 10-dnevno vojno, zato so po Sloveniji potekale številne prireditve. V ponedeljek, 23. junija, so jo pripravili tudi v kulturnem domu v Metliki, kjer je bila na ogled razstava policijskih kap, predvsem tujih, na priložnost pa je načelnik UNZ Franci Povše podelil najuspešnejšim in najprizadenejšim priznanja: zlati znak za pomembne zasluge za varnost je prejela Zofija Kolenc, srebrni znak so dobili Janez Kuček, Dragica Kuzma, Štefan Misja in Jože Stopar, bronastega pa so dobili Nenad Filipovič, Ivan Jakobčič, Marjan Jandrič, Jožef Kočev, Ilija Kusič, Alojz Kovarčič, Karel Sikošek in Ivan Trs. Za širjenje varnostne kulture sta priznanje dobila tudi Komunala Trebnje in Andrej Poljšak.

16 ur po umoru se je storilec javil sam

Umor iz ljubosumja

MALI KAMEN - Umor, ki se je zgodil v noči na ponedeljek in je močno pretresel ljudi s Senovega, Koprivnice in okolice, je kriminalistom povzročil precej dela. Ko so v ponedeljek prijeli domnevnega storilca, za katerega se je izkazalo, da ni zakrivil umora, se je morilec nekaj pred 14. uro na telefonsko številko 113 javil 45-letni A. Z. iz Reštanja in povedal, da je on ustrelil 46-letnega zasebnika Vladimirja Mirta iz Velikega Dola. A. Z. je bil kmalu zatem aretiran, pri hišni preiskavi pa so mu zasegli pištolo znamke CZ M70, kalibra 7,65 mm, z naboji ter okrvavljena oblačila. A. Z. je dejanje priznal in ga tudi opisal.

Kot so ugotovili policisti, sta Vladimir in 64-letni V. O. čez dan popivala, zvečer pa sta se peljala s Senovega proti Malemu Kamnu. V bližini Malega Kamna je s travnika ob cesti do avta pritekel A. Z., potegnil pištolo ter skozi okno avtomobila dvakrat ustrelil v Vladimirja, ki je sedel za volanom. Potem je šel na drugo stran avta in še dvakrat ustrelil v Vladimirja, ki je predtem poskušal pobegniti iz avta in je po strelh obležal ob njem. Sopotnik V. O. je sicer policiji izjavil, da storilca ni poznal, zaradi okoliščin in sledi smodnika na njegovih rokavih pa so ga začasno pridržali na policiji.

Vzrok za umor je pripisati psihičnim težavam storilca, ki so bile na dan umora še posebej izrazite. Z žrtvijo se je srečal po naključju, za strel pa se je odločil iz ljubosumja. Storilca so pridržali in je bil v torek s kazensko ovadbo predan priskovalnemu sodniku okrožnega sodišča v Krškem.

T. G.

• Kaj pa če so železničarji krivi, da zamujamo na poti v Evropo? (Cjuha)

Novinarka v celoti oproščena

Novinarko Dela Zdenko Lindič - Dragaš je na ponovnem sojenju okrožno sodišče oprostilo razžalitve Dolenjske banke in njenega direktorja Francija Borsana

NOVO MESTO - Novomeško okrožno sodišče je konec septembra lani novomeško dopisnico Dela Zdenko Lindič - Dragaš, nekdanjo novinarko Dolenjskega lista, obsodilo zaradi dveh razžalitev, ki sta jo tožila Dolenjska banka in njen direktor Franci Borsan, za kar bi morala plačati 204 tisoč tolarjev in kriti stroške kazenskega postopka. Ker je višje sodišče v Ljubljani obsodilni del sodbe razveljavilo, je novinarka zopet sedla na zatožno klop v Novem mestu. Senat v isti zasedbi je tokrat novinarko v celoti oprostil očitkov iz zasebne tožbe banke in direktorja.

Dolenjska banka in njen direktor Franci Borsan sta v zasebni tožbi novinarki Zdenki Lindič - Dragaš očitala tri kazniva dejanja razžalitve in dve žaljivi obdolžitvi, sporna pisanja pa naj bi novinarka zapisala v prispevkih z naslovi Gospodarno pehanje v stečaj, TOB posluje pozitivno, a Ljubljanska banka Dolenjska banka jo sili v stečaj, Bančni diletantizem in Bo Ljubljanska banka Dolenjska banka dolenjski grobar, prispevki pa so bili objavljeni od oktobra do sredine decembra leta 1993.

Na petkovi obravnavi je Zdenka Lindič - Dragaš dejala, da je novinarka že 17 let in celovito spremlja dogajanja na Dolenjskem, njena naloga pa je poleg poročanja tudi komentiranje aktualnih dogajanj.

"Tega ne počnem, da bi koga žalila ali zasmehovala, pač pa zato, da bi ljudi podrobno informirala, do česar ima javnost pravico," je povedala in dodala, "da je bila leta 1993 najbolj aktualna gospodarska tranzicija. In prav TOB je bilo eno prvih podjetij, ki jim je grozil stečaj zaradi starih bremen, kot

so bančni krediti, zaradi teh pa je bila takrat pred stečajem cela veriga podjetij in pod vprašajem več tisoč delovnih mest. Zato se je ta problematika tedensko pojavljala na sejah izvršnega sveta novomeške občine, na skupščini občine, na sejah območne gospodarske zbornice, sestankih direktorjev... Večkrat mi je bilo očitano, da za informacije nisem vprašala nasprotne strani. A dejstva so bila jasna, zadeva TOB je bila tudi na sodišču, bili so štirje naroki in na vseh sem bila zraven, kot tudi na sestankih, kjer so govorili o tem."

Novinarka je še dodala, da so vse inkriminirane navedbe izrgane iz konteksta. Če prispevek prebereš v celoti, je smisel spornih besed, kot so: voditi za nos, gospodarska združba, poniglavo pečatiti usodo in drugi, drugačen.

Pooblaščenec zasebnih tožilcev odvetnik Borut Škerlj je tudi na tokratni obravnavi vztrajal pri vseh petih obtožbah, saj naj bi novinarka posegla v ustavo zajamčeno pravico do

osebnega dostojanstva in varstvo osebnih pravic, sodišče pa bi po njegovem mnenju moralo ocenjevati vsebino in namen pi-

• Senat je pritrdil besedam novinarkinega zagovornika mag. Draga Demšarja, da v prispevkih ni čutili zaničevanja, in sledil napotkom v celoti oprostil, zasebnima tožilcema Dolenjski banki in njenemu direktorju pa je naložil plačilo vseh stroškov kazenskega postopka. Sodba še ni pravomočna.

sanja in ugotoviti dejstva glede na resničnost in preverljivost.

Senat je kot nepotrebne zavrnil njegove dodatne predloge po zaslišanju še nekaj prič, o pridobitvi dokumentacije v zvezi s pripravami televizijske oddaje pri Tedniku, ko je novinar pripravil prispevek na podlagi člankov v Delu, pa se je, kot pravi Škerlj, izkazalo, da gre za netočne navedbe, senat pa je zavrnil tudi predlog, da bi sodišče pridobilo vse izdaje časopisa Delo od oktobra do sredine decembra leta 1993 zaradi primerjave izrazov in stila pisanja, ki ga je uporabljala novinarka, s pisanjem o ostalih dogodkih na Dolenjskem, primerjali pa naj bi tudi njene izraze z ostalimi novinarji, ki objektivno žaljivih izrazov niso uporabljali.

T. GAZVODA

Veliki met atleta Igorja Primca

Zlato odličje na mediteranskih igrah v Bariju - Bron za rokometiško Mojco Derčar

NOVO MESTO - Na 13. mediteranskih igrah v Italiji smo imeli kar pet športnikov, ki so se vrnilo domov z zlatim in bronastim odličjem. Veliki met je uspel zlasti atletu Igorju Primcu, ki je disk zalučal 61.66 m in je tako kot tretji dojenjski športnik v zgodovini mediteranskih iger osvojil zlato odličje (Marjeta Pučko - odbojka, Alžir 1995 in Jasna Dokl - gimnastika, Split 1979).

Po tistem smo pričakovali, da bi Novomešan Igor Primc, ki je letos v dobri formi, lahko iz Barija prinesel eno od kolajn. O tem, da bi ta bila zlata, si skorajda nismo upali razmišljati. Vendar je Igor presenetil vse svoje tekmece in tudi nas ter pod vodstvom trenerja Karla Gačnika dosegel veliki met. Ne gre tukaj za kakšen vrhunski dosežek svetovnih razsežnosti, kar se tiče same daljave, bolj gre za to, da je domov prinesel odličje, ki nekaj pomeni.

V senci velikega Igorja je bila mlada Novomešanka Mojca Derčar, ki je kot članica rokometnega kluba iz Žalca nastopila v slovenski reprezentanci, ki je malce presenetila, vendar povsem zaslužno pod taktirko dojenjske rokometne strokovnjakinje Marte Bon zasedla tretje mesto in osvojila bron.

Poleg teh dveh sta v Italiji nastopila še Novomešan Tomaž Božič in Brežičan Jure Rovani. Atletičista nista imela svojega dne. Tomaž je s skromnim rezultatom 10.67 na 100 metrov zasedel 13. mesto, boljši je bil Jure, ki je s palico preskočil pet metrov, čeprav je sposoben dosti več, in zasedel osmo mesto.

Precej bolje, lahko bi rekli celo odlično, se je na peto mesto uvrstil

naš kolesar - legionar Martin Derčar, ki sicer vozi za italijanski profesionalni klub, vendar je zdaj branil barve Slovenije in je v cestno-

hitrostni dirki osvojil eno izmed prvih mest. Tako se je po uspešnem nastopu slovenskih atletov v Bariju povečala tudi bera dojenjskih športnikov. Nosilci kolajn so: Marjeta Pučko (zlata), Jasna Dokl (srebrna in zlata), Darko Cujnik (srebrna), Igor Primc (zlata) in Mojca Derčar (bronasta).

S. D.

SPREJEM ZA IGORJA PRIMCA - Predsednik AK Novo mesto mag. Boris Dular je s svojimi sodelavci in mentorji ob povratku Igorja Primca iz Barija zanj pripravil sprejem. Čestitk s strani športnih tovarišev ni zmanjkalo. Atletski klub Novo mesto je svojemu najboljšemu atletu za nagrado namenil 1.000 DEM. Na sliki: Igor Primc sprejema čestitke predsednika Borisa Dularja. (Foto: S. Dokl)

IGOR RUS ZMAGAL

ČRNOMELJ - V nadaljevanju belokranjske teniške lige. V finalu sta se srečala Igor Rus in Mitja Goršek. Zmagal je prvi z rezultatom 7:5, 7:6. Tretje mesto je osvojil Klemen Vitkovič, ki je premagal Sandija Strgarja. Naslednji krog bo v Dragatušu.

LOVRO MERVAR DRUGI NA GROBNIKU

GROBNIK - Na cestnohitrostni motorski dirki na Grobniku, ki je veljala za slovensko državno prvenstvo in za Pokal Alpe - Jadran, so v dveh kategorijah nastopili tudi tekmovalci novomeškega Hrasta. Tako je Lovro Mervar v kategoriji motorjev 600 SS dosegel drugo mesto, Matej Dulc pa tretje. V kategoriji motorjev do 125 GP je bil Silvo Judež tudi tretji.

PLANINCI VABLJENI NA TABOR V BOVEC

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka vabi na tabor v Bovec. Odhod bo v nedeljo, 13. julija, ob 17. uri izpred Krke v Ločni, vrnitev pa v soboto, 19. julija, zvečer. Odhod bo z osebnimi avtomobili, nastanili pa se bodo v Kaninski vasi. Vsak dan bo okrog 10 ur naporne hoje. Povzpeli se bomo na več vrhov, med drugim tudi na Rateško Ponco, na katero se bomo povzpeli iz Italije, zato bomo potrebovali potni list. Stroški bivanja in vodenja so za šest dni približno 12 tisočakov. Hrano si bo lahko pripravljali vsak sam, ker so v apartmajih urejene kuhinje, ali pa se bo hranilo v gostišču. Spoznavna tura bo 5. julija na Gorjance. Dobimo se ob 8. uri v Gabrju. Prijave pri vodju tabora Petru Repovžu na tel.: 312 - 459 ali 73 - 671.

Odmevna zmaga Slovenije

Ljubljenec številne krške publike je bil hrabri Matej Ferjan, ki je naši ekipi priboril kar 17 točk.

KRŠKO - Ljubitelji speedwaya so v soboto zvečer uživali v lepi predstavi, ki so jo prikazali naši tekmovalci (Matej Ferjan, Izak Šantej in Gerhard Lekše). V kvalifikacijski skupini B bi se reprezentancam Slovenije, Avstrije, Francije, Italije in Hrvaške morali pridružiti tudi vrsti Belorusije in Holandije, vendar teh tekmovalcev v Krško ni bilo. Kljub temu je bila predstava, ki jo je spremljalo kakih 5.000 gledalcev, na višini A skupine, saj je naša trojica s svojimi smelimi vožnjami dokazala, da sodi v najvišjo skupino evropskega speedwaya, kamor se je tudi uvrstila.

Junak tega zanimivega tekmovanja, ki se je zaradi številnih padcev v zadnjih krogih zavleklo v pozno noč, je bil mladi Matej Fer-

jan, ki je s svojimi drznimi vožnjami spravil gledalce na noge. V šestih dirkah je oddal eno samo točko, in to znanemu italijanskemu tekmovalcu Andrei Maida, ki je višje uvrščen na evropski lestvici kot vsi naši tekmovalci. Vse čestitke našemu tekmovalcu, ravno tako pa tudi Krčanu Lekšu in Šanteju, ki sta tudi prispevala svoj delež.

Rezultati: 1. Slovenija 38 točk (Ferjan 17, Šantej 14 in Lekše 7), 2. Italija 29, 3. Avstrija 24, 4. Hrvaška 14 in 5. Francija 11 točk.

Slovenija in Italija sta se tako uvrstili v skupino A, kjer ju že čakajo Češka, Latvija, Norveška, Madžarska in Ukrajina. Dirka bo 24. avgusta v madžarskem Debrečinu. S. D.

Šport iz Kočevja in Ribnice

• SODRAŽICA - Prizadevni člani BSK Sodražica so bili gostitelji tudi državnega prvenstva za mladince v balinanju, v hitrostnem izbijanju. Med 20 zmagovalci območnih tekmovanj je tekmoval tudi domačin Tadej Košmrlj, ki je ob koncu zasedel 10. mesto. V 7. krogu notranjske balinarske lige so igralci Sodražice doma premagali Cerkno s 16:0. To je druga letošnja zmaga z najvišjim izidom. Sodražani so na drugem mestu in se bodo po vsej verjetnosti septembra z Logatcem potegovali za prvo mesto.

• GROBNIK - Na 3. motociklistični hitrostni dirki za državno prvenstvo, ki je bila tudi tokrat na Grobniku pri Reki, so se vnovič izkazali tekmovalci ribniškega Inotherma. V razredu do 125 SP je zmagal Štern, do 250 SP je bil Hudovernik tretji, v najmočnejšem razredu, "superbiki", je Samleku za dolžino motorja ušlo prvo mesto. V skupini razvrstitvi so bili Ribničani drugi.

• KOČEVJE - V 8. krogu občinske lige v Kočevju so bili doseženi naslednji izidi: AS-Tri Zvezde 0:0, Črni Potok-Zeljne 7:0, Kostel-Krempa Štalcerji 4:3, Rog-Babilon 3:4, AG Kovinar-Slovenka 2:2. Na lestvici vodijo Tri zvezde z 22 točkami. Izidi 8. kroga v drugi ligi: Atletika-Mozelj 1:6, Flamengo-Mahovnik 3:11. Prosta je bila ekipa Marofa, ki vodi na lestvici s 16 točkami.

• RIBNICA - Potem ko so prejšnji teden končali tekmovanje v občinski ligi malega nogometa, so v nedeljo v Dolenji vasi pripravili še tekmovanje za občinski pokal. Nepričakovno, a povsem zaslužno so prvo mesto osvojili igralci Grafita, ki so v odločilni tekmi premagali občinskega prvaka Avtocenter Presige s 3:1. V tekmi z tretje mesto je Spectrum Traid z enakim izidom premagal Bibo Market.

• KOČEVJE - Na tradicionalni tekmi na Idrijsko Belo na 14-ki-lopmetrski progi, tekma je štela tudi za Severnoprimeški pokal - sta se vnovič izkazala kočevska tekača. V članski kategoriji je Srečko Majetič dosegel četrto mesto s 53,16, Franci Kocijančič pa s časom 53,45 sekunde po pričakovanih zmagal med veterani in prepričljivo vodi v seštevku za Severnoprimeški pokal.

• KOČEVJE - Tekmovalna komisija odbojarske zveze Slovenije ni upoštevala pritožbe kočevskega LIK Tilie, kar pomeni, da so klub izločili iz nadaljnjega tekmovanja. Ker je v Sloveniji zanimanje za žensko odbojko pod pričakovani, Kočevkam ne bo treba igrati v občinski ligi, ampak so se uvrstile v tretjo ligo, zopet brez kvalifikacij. Tam bodo igrala pod imenom OK Kočevje, saj LIK in Tilia ne bosta več sponzorja.

M. GLAVONJIČ

Dobili štiri državne prvake

Metalec diska Igor Primc potrdil dobro formo, ravno tako skalec s palico Jure Rovani

NOVA GORICA - Na državnem atletskem članskem prvenstvu je sodelovalo močno zastopstvo naših atletskih klubov iz Novega mesta, Brezice in Sevnice. Poleg tega so naši atleti, ki so kar v dobri formi, osvojili še nekaj drugih in tretjih mest. Večina je upravičila svoj nastop, kar velja zlasti za Igorja Primca in Jureta Rovana.

Oba naša vodilna atleta sta z lahko zmagovala, čeprav se je mladi Brežičan moral kar dobro potruditi, da je ugnal Mariborčana Lorenčiča. "Kratkih rokavov" je ostal lanskeoletni najhitrejši Slovenec Toma Božič, ki letos ni osvojil niti brona. Nadarjeni Novomešan bo imel letos še veliko priložnosti, da bo dokazal, da sodi še vedno med najhitrejših sprinterjev v Sloveniji. Prijeto je presenetila tudi nadarjena metalka kladiiva Kozmusova, ki se iz tekmovanja v tekmovanje po-

pravlja, ravno tako njena klubska kolegica Novakova.

Rezultati: ženske - 100 ovire: 3. K. Jankovič (Krka) 14.06, 400 m: 4. Klemenčič 56.65, 400 m ovire: 3. Klemenčič (Krka) 62.12, troskok: 4. Blatnik (Krka) 12.43, 5.000 m: 4. Bregar (Sevnica) 19:18,05, kladiivo:

1. Kosmus 49.36, 2. Novak 42.88 (obe Brež.). Člani - 100 m: 4. Božič (Krka) 10.74, 200 m: 4. Božič (Krka) 21.56, daljava: G. Rovani (Krka) 7.23 m (osebni rekord), 800 m: 2.

• ŠTIRJE DOLENJCI V ATLETSKI REPREZENTANCI - Slovenski atletski selektor Boris Mikuž je v atletsko reprezentanco Slovenije, ki bo v soboto in nedeljo nastopila v skupini A druge lige evropskega pokala v danskem Odenseju, kar štiri dojenjske atlete. V reprezentanci so Jure Rovani, Vladimir Kevo, Igor Primc in Aleš Tomič. Od vseh štirih pričakujemo najvišje uvrstitve, kar bi pomagalo tudi naši reprezentanci do prvega mesta in do uvrstitve v A skupino evropskega atletskega pokala. S. D.

SMUČARSKI SKOKI V ZABRDJU

ZABRDJE - V organizaciji smučarske zveze Slovenije in največjih slovenskih klubov se je končal spomladanski del tekmovanja v smučarskih skokih na plastiki. Na tekmovanju je sodelovalo tudi SD Zabrdje pri Mirni, njegovi tekmovalci pa so dosegli naslednje rezultate: 3. mesto - Damjan Utič in 6. mesto - Matej Dolničar. Za SD Zabrdje je velik uspeh, da je bil Damjan Utič sprejet v planiško skakalno šolo, to je v selekcijo najperspektivnejših mladih skakalcev v Sloveniji, ki gredo po poti Primoža Peterke.

15. MIRNOPEŠKI TEK

MIRNA PEČ - Za jubilejni 15. Mirnopeški tek, ki sodi v kategorijo maratonom in uličnih tekov AIMS 61AAF, in v sklop tekmovanja Alpe - Jadran je vse nared. Velika športna prireditelj se bo začela v soboto, 28. junija, ob 17. uri v središču Mirne Peči. Po prijavah sodeč, se bo teka udeležilo blizu 300 tekmovalcev iz domovine in tujine. Med znanimi imeni velja omeniti Mirka Vindiša, Madžara Janosa in večkratnega zmagovalca Etiopijca Terefeja Mekonnena.

TENIŠKI TURNIR "KRKA JUNIOR OPEN"

NOVO MESTO - V nedeljo je na teniških igriščih na Loki potekal turnir za mlade, ki so ga poimenovali "Krka junior open". Nastopilo je 53 mladih tenisačev iz Novega mesta, Črnomlja, Brezice, Metlike in Dragatuša. Zmagovalci - do 8 let: Nika Drkušić in Jan Strgar, od 9 do 10 let: Kaja Vukšinič in Rok Zagar, od 11 do 12 let: Manja Matič in Nejc Župevc, ter nad 13 let: Katja Škof in Matej Balon.

M. R.

DOLENJSKI LIST

uaš četrikov prijatelj

Preporod novomeškega nogometa

Veliko zaslug za to ima trener Milenko Sivko

NOVO MESTO - Po sušnih letih je še pravi čas prišel preporod novomeškega nogometa. Mladi nogometaši, v glavnem gre za lastni kader, so že od samega začetka tekmovanja v 3. republiški ligi - zahod pokazali resne namene, da si priborijo igranje v višjem razredu.

Veliko zaslug gre na račun nogometnega strokovnjaka Milenka Sivke iz Trbovelj in nogometnega strokovnjaka Matjaža Jakopiča iz Ljubljane, ki je tudi veliko pomagal, ravno tako ne gre pozabiti prizadevne uprave, ki jo vodi predsednik Marjan Mihelič, naš današnji sogovornik.

"Po kriznem obdobju, ki je grozilo, da bo dojenjski nogomet šel v pozabo, se kaj takega na glas nismo upali razmišljati. Ko smo zakrpal vrzeli, ki so zijale na vseh koncih, se je pokazalo tudi pri igrah mladih nogometašev, ki so nas iz kroga v krog razveseljevali. Ko smo se po prvem delu tekmovanja znašli na prvem mestu, so seveda želje nekoliko porasle, kar se je pokazalo v drugem delu tekmovanja, ko smo brez poraza z dvema remijema sklenili tekmovanje. Da se je to zgodilo, so zaslužni naši delavci Jože Pavlin, Igor Gruden, Jože Stibrič, Roman Doljak, Vlado Kirn, Borut Novak, Mile Spasevski in še kdo. Brez njih in naših sponzorjev, kot so tovarna zdravil Krka, Radio Krka, Hrast, VGP, Varovanje Bradač, GIMPE in Agencija za šport, uspeha ne bi bilo," pravi Mihelič.

Kaj pomeni igranje v II. republiški ligi?

"Ne skrbi nas igralski kader, ki ga bo ob pomoči trenerja Matjaža Jakopiča vodil Milenko Sivko. Bolj nas skrbi drugo. V prvi vrsti bo potrebno poiskati rezervni

Marjan Mihelič, predsednik NK Radio Krka, ki ima tudi veliko zaslug za preporod novomeškega nogometa

štadion (Brštin ali Šmarješke Toplice), ker sta v Portovalu ne prenese tolikšne obremenitve. Takšno igrišče, kot ga imamo sedaj, ne ustreza več zahtevam igranja v višjem razredu. Mislim, da imamo do jeseni dovolj časa, da vse te zadeve uredimo."

Kakšni so vaši cilji?

"Želim si uvrstiti se v sredini prvenstvene lestvice in da ne bi trepetali za obstanek. Razmišljanja o tem, da bi Novo mesto spet imelo prvoligaša, so prava utopija. Bodimo realni. Zadovoljni bomo, če nas bodo naši nogometaši razveseljevali z dobrimi igrami, s katerimi bodo tudi pritegnili ljubitelje nogometa, ki jih na Dolenjskem ravno ne manjka. Skratka, želimo dobro uvrstitev in da ne bi 'plesali eno samo poltetje'."

SLAVKO DOKL

Evropska tekma v prostem streljanju

Na mednarodnem prvenstvu Slovenije v prostem streljanju v peskopu Cerov Log nastopilo skoraj 200 tekmovalcev iz 14 držav - Velik delež Ludwika Dvojmoča

CEROV LOG - Ob koncu prejšnjega tedna je bilo v peskopu Cerov Log odprto mednarodno prvenstvo Slovenije v prostem streljanju (revolver in pištola), ki je pritegnilo veliko število tekmovalcev. Organizator je imel velike težave, nagajalo je vreme, potem pa je tekmovalcev v peskopu, kjer se je temperatura dvignila na 40 stopinj, motila tropska vročina.

ČOLNARSKI DAN NA KRKI - Klub za podvodne aktivnosti Novo mesto, ki ima zelo razvijeno podvodno dejavnost, se v zadnjem času zelo trudi, da bi oživil tudi nadvodno dejavnost. Tako je minulo soboto na novomeški Loki pripravil čolnarski dan, ki pa je samo na pol uspel. Ni bilo množičnosti. Če ne bi bilo raftingov iz Straže in Maribora, bi bil čolnarski dan kar žalosten. Zanimiva je bila zlasti tekma raftingov, kjer je prva ekipa Gimpexa s težavo ugnala svojo drugo ekipo, Mariborčani pa so bili za dolžino čolna zadaj.

ZADOVOLJNI V KRANJU - Velika nagrada Save je ob veliki nagradi Krke najmočnejša kolesarska dirka v Sloveniji, letos pa je bila kranjska prireditelj zaradi spremenjene proge in mokre ceste še posebej težka, kar je znal izkoristiti trenutno najboljši slovenski kolesar Martin Hvastja, član italijanskega poklicnega moštva Cantina Tollo. Na koncu so bili lahko z doseženim zadovoljni tudi Novomeščani, ki so bili ves čas 180 km dolge dirke med najbolj aktivnimi, Branko Filip je ob Hvastji in Avstralcu Janu Konečnyju kot tretji stopil na zmagovalne stopničke (na sliki), Gorazd Štangelj pa je bil peti. (Foto: I. V.)

NAJMLAJŠA EKIPA NK BELA KRAJINA V PRVO LIGO - Ekipa mlajših dečkov nogometnega kluba Bela krajina iz Črnomlja je v minuli sezoni osvojila drugo mesto v 2. ligi MNZ Ljubljana in se s tem uvrstila v prvo ligo. Na tekmah so kar 19-krat zmagali, dvakrat so igrali neodločeno, petkrat pa so bili poraženi. Ekipa je treniral Vasilij Dornič, k dobri rezultati pa so veliko pripomogli tudi zagnani starši in sponzorji ekipe: Gradbena mehanizacija Panjan, ZIK Črnomelj, Avtoprevoznik Skušek, Slaščičarna vanilij in Ford Stepan. V ekipi so igrali (od leve proti desni stojijo): Robi Jakobčič, Mitar Pavlovič, Rok Hudak, Rok Lipar, Aleš Mikeš, Jule Kočvar, Tine Puškarič in Andrej Zupančič, od leve proti desni pa sedijo: Tomaž Čurk, njihov navijač Sašo, Mario Drinič, Igor Čurk, Zoran Brčina, Denis Dervišević, Zoran Vasič, Simon Štefanič in Janko Novak.

IZLET TABORNIKOV V ČEŠČO VAS - Prvo soboto v juniju je Rod gorjanskih tabornikov organiziral izlet za medvedke in čebelice v Češčo vas. Šest tabornikov se nas je zjutraj peš odpravilo iz Šmihela proti športni dvorani Marof. Tam smo se pridružili ostalim tabornikom in nadaljevali pot čez Marof, skozi Bršljin do velodroma v Češčo vas. V gozdu smo nabrali suhljad, zakurili ogenj in si v naravi skuhal hrenovke. Pa tudi iger ni manjkalo. Prijetno utrjeni in zadovoljni smo se popoldne vrnili domov. (Foto in tekst: Helena Murgelj, četa Porečani, Šmihel, Rod gorjanskih tabornikov, Novo mesto)

Glavni organizator Ludwig Dvojmoč je izjavil, da ga je tekmovalstvo precej utrudilo. Kajti ni imel tiste pomoči, ki jo je pričakoval. Preveč zahtevni so bili zlasti upravni organi pa zavarovanje in še bi lahko naštevali. Prizadevni športni delavec je dejal, da namerava prihodnje leto organizirati svetovno prvenstvo v prostem streljanju, ki pa ga bo verjetno organiziral kar na Hrvaškem, kjer pogoji za tekmovalstvo niso tako zahtevni, kot je to pri nas.

Rezultati - moški, odprti razred: 1. Walgren, 2. Ohlsen (oba Norveška), 3. Crevaz (Avstrija). Ekipno: 1. Tanfoglio International, standardni razred: 1. Magli, 2. Vezzoli (oba Italija), 3. Vysni (Slovaška), 6. Feguš, 10. Leban, 12. Jakše, 14. Pavlič, 17. Kačič, 18. Pesek (vsi Slovenija). Ekipno: 1. Slovaška, 2. Slovenija 1. (Feguš, Leban, Pesek, Dvojmoč), 3. Slovenija II. (Jakše, Pavlič, Kačič, Umek). Ženske - posamezno: 1. Glaser, 2. Steurer (obe Avstrija), 3. Kučerova (Slovaška), 4. Hasenkopf (Avstrija), 5. Theodorou (Grčija), 9. Košmrl, 10. Brinovec (obe Slovenija).

S. DOKL

DAN POSAVSKE ODOBJKE

GLOBOKO - Minulo nedeljo so v Globokem pripravili dan posavske odbojke, ki so ga organizirali prizadevni člani domačega športnega društva. Na tekmovalnem prizorišču so nastopili devet ekip iz vseh posavskih občin. Pri ženskah so zmagale Brestančanke, druge so bile odbojkarice iz Globokega. Pri moških so bili spet najboljši odbojkarji iz Brestanice, 2. Šveps team iz Kapel.

S. P.

Športni tedni za počitnikarje

Skupina novomeških športnih pedagogov bo na Lutrškem selu pripravila športno aktivne tedne mladih

LUTRŠKO SELO - Potem ko je športno aktivni teden mladih, ki ga je na igriščih teniškega centra Lutrško selo ob pomoči skupine novomeških športnih pedagogov lani in predlani pripravil Djuro Olujič, naletel na dober odmev med šolsko mladino, so se letos odločili, da izbor aktivnosti, s katerimi bodo mladi iz Novega mesta in okolice na Lutrškem selu krajšali vroče poletne dni, še razširili.

Lani se je športno aktivnega tedna mladih na Lutrškem selu udeležilo 54 otrok, letos pa jih po besedah športnega pedagoga Djura Olujiča pričakuje še več. V programu imajo predvsem učenje tenisa, ki pa udeležencem še zdaleč ne bo vzelo največ časa. Poleg tenisa bodo športni pedagogi Dušan Okleščen, Alojz Hlača, Bojan Jaklič in Matjaž Cerkovnik izvedli vadbo in tekmovalstvo v orientaciji, otroci se bodo poskusili v ribolovu, lokostrelstvu, veslanju s kajaki in kanuji, v nogometu, košarki in odbojki na mivki ter plavanju. Poskrbeli bodo tudi za neplavalce, da ob koncu tedna ne bo med udeleženci nikogar, ki ne bi znal plavati. Otroke bodo razdelili v tri starostne skupine (od 5. do 7. leta, od 7. do 9. ter od 9. do 12. leta), v vsaki skupini pa bo največ šest otrok. Glede na izkušnje pričakujejo, da bo največ udeležencev iz Novega mesta. Vsako jutro se bodo zbrali pri novomeškem

GREGOR ZAGORC SLAVIL V ŠKOFJI LOKI

ŠKOFJA LOKA - Mladinci KK Krka-Telekom so preteklo soboto nastopili na kriterijskih kolesarskih dirkah za pokal Škofje Loke. Pri mlajših mladincih je bil 1. Novomeščan Gregor Zagorc, 2. pa klubski tovariš Jure Zrimšek. Pri starejših mladincih pa sta Novomeščana Jože Puš in Matevž Šuštarč dosegla drugo oziroma tretje mesto.

B. B.

NOČNI TURNIR V MALEM NOGOMETU

ČRNOMELJ - V soboto, 28. junija se bo ob 18. uri v Črnomlju pričel nočni turnir v malem nogometu. Prijave sprejemajo v petek od 20. do 22. ure v Alfa baru. Informacije lahko dobite vsak dan od 6. ure do 7.30 na telefon (068) 53-645.

LAMEX B DRUGI V LJUBLJANI

LJUBLJANA - Na hipodromu v Stožicah je bila tradicionalna kasaška dirka, kjer so nastopili tudi kasači iz Krškega in Šentjerneja. V zahtevni konkurenci prvih mest za naše kasače ni bilo, zato pa je Lamex B pod vajejmi Šepetavca iz Posavja zasedel drugo mesto. Tretje mesto sta osvojila: Pelizona (V. Maletič) - Šentjernej in Jari II. (Cetin) - Posavje Krško, četrto Figar AS (Humeč) - Šentjernej.

ROKOMETNI TURNIR V ŠKOCJANU

ŠKOCJAN - Rokometni klub Škocjan bo v počastitev občinskega praznika pripravil v soboto, 28. junija, ob 10. uri v Škocjanu ženski rokometni turnir, kjer bodo nastopile štiri ekipe: ŽRK Škocjan, RK Liska (Sevnica), RK Zagorje in RK Šentjernej. Finalna tekma za prvo mesto bo ob 16. uri na igrišču OŠ Škocjan.

Djuro Olujič

štadionu ob 8. uri. Od tam se bodo na Lutrško selo odpeljali s kombijem, vrnili pa ob 15. uri.

Športno aktivni teden je za mlade lahko prijetna predvsem pakoristna popestritev počitnic. Prva skupina otrok bo šestdnevni športni program začela v ponedeljek, 30. junija, zadnja skupina pa zaključila 23. avgusta. Ob koncu tedenskega programa bo pikenik, na katerem bodo udeležencem podelili zaslužena priznanja in nagrade. Na svečanost bodo povabili tudi starše.

I. V.

OSNOVNA ŠOLA DRAGOTIN KETTE Šegova ulica 114 8000 NOVO MESTO

razpisuje prosta delovna mesta

- 6 defektologov DP, VII. st. - za vzgojno delo v domu za nedoločen čas
- 1 defektologa DP, VII. st. - za vzgojno delo v domu v nočnem času za nedoločen čas

Začetek dela: 1.9.1997.

Poskusno delo: 2 meseca.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v osmih dneh po objavi razpisa. O izbiri boste obveščeni v zakonskem roku.

mladinska knjiga

M

TRGOVINA

PREDNAROČILA
ZA
OSNOVNOŠOLSKÉ
UČBENIKE
SPREJEMAMO
DO
1.7.1997

LIVARŠTVO DOBOVA V STEČAJU

8257 DOBOVA
BRATOV GERJEVIČEV 79,

ki ga zastopa stečajni upravitelj mag. oec. S. Ninkovič, objavlja na podlagi sklepa št. 29/95 stečajnega senata Okrožnega sodišča v Krškem z dne 13.6.1997

JAVNO DRAŽBO,

ki bo dne 4. julija ob 14. uri v prostorih Okrožnega sodišča v Krškem, in sicer v razpravni dvorani 5, Cesta krških žrtev 12.

1. Predmet prodaje je premoženje stečajnega dolžnika, in sicer:

a) nepremičnine:

- proizvodni objekt na parc. št. 182, k.o. Veliki Obrež, v izmeri 1457,50 m²;
- skladišče na parc. št. 182, k.o. Veliki Obrež, v izmeri 411,20 m²;
- pisarniški prostor na parc. št. 182, k.o. Veliki Obrež, v izmeri 90 m², v sklopu proizvodnega objekta;
- zaklonišča na parc. št. 919, k.o. Veliki Obrež, v izmeri 52,45 m²;
- zemljišča: parc. št. 919, parc. št. 924/2, parc. št. 182, vse vložna številka 487, k.o. Veliki Obrež;
- zemljišča: parc. št. 925, parc. št. 926/2, parc. št. 1123/3, parc. št. 1125/2, parc. št. 1126/2, parc. št. 1127/2, parc. št. 1128/2, parc. št. 1229/2, vse vložna številka 1182, k.o. Veliki Obrež;
- zemljišče parc. št. 1271/2, vložna številka 1223, k.o. Veliki Obrež;
- zemljišče v skupni izmeri 16.061 m²;

b) premičnine-stroji, oprema, repromaterial in drobni inventar po cenitvenem seznamu št. 160196-2.

Izključna cena za nepremičnine je 69.516.712,00 SIT.

Izključna cena za premičnine je 9.951.398,00 SIT.

2. Na dražbi lahko sodelujejo glede nakupa nepremičnin fizične osebe, ki so državljani RS, in pravne osebe s sedežem v RS.

3. Dražitelj so dolžni pred začetkom dražbe plačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun stečajnega dolžnika pri Agenciji za plačilni promet, nadziranje in informiranje Brežice, št. 51620-690-86629.

4. Rok za plačilo kupnine je 60 dni po sklenitvi pogodbe. Kupec mora skleniti prodajno pogodbo v 8 dneh po končani dražbi in v 15 dneh po sklenitvi pogodbe predložiti nepreklicno bančno garancijo na prvi poziv, da bo celotno kupnino plačal v 60 dneh po dnevu sklenitve pogodbe.

5. Prodana stvar se kupcu izroči in prenos pravice na kupca opravi po plačilu celotne kupnine.

6. Dražiteljem, ki na dražbi ne bodo uspeli, bomo plačano varščino vrnili najkasneje v 3 dneh po končani dražbi.

7. Vse stroške in davek na promet z nepremičninami in premičninami, ki so povezani s predmetom kupoprodaje in s prenosom lastništva, plača kupec.

8. Za morebitne informacije v zvezi s tem razpisom se obrnite na Livarstvo Dobova v stečaju, 8257 Dobova, Bratov Gerjevičev 79, po telefonu 0608/64-486 in 62-891 stečajni upravitelj S. Ninkovič, vsak delavnik od 6. do 8. ure in od 14. do 20. ure.

SPET BOLJŠA POT DO KOSTANJEVIŠKE JAME - Kostanjeviški jamarji morajo večkrat letno pljuniti v roke in urediti kilometer makadamske poti, ki pelje od Kostanjevice do največje urejene kraške jame na Dolenjskem. Tako so tudi prejšnji teden z lastnimi sredstvi in ob pomoči člana avtoprevoznika Jožeta Cvelbarja "posodobili" pot, čeprav upajo, da bo nekoč ta cesta, ki je sicer v programu krajevnih skupnosti, enkrat tudi asfaltirana. Če prej ne, vsaj do leta 2000 ali pa do 750-letnice Kostanjevice. Jama je namreč spet vse bolj priljubljena točka turistov. Letno jo obišče preko 7 tisoč ljudi. Sicer pa je do 1. julija odprta vsak vikend in med prazniki od 10. do 18. ure, v juliju in avgustu pa bodo vodiči na voljo vsak dan. (Foto: T. G.)

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 22. junija 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Novomeška kronika

Dol. list št. 24, 19. junija

Spoštovani!

V 23. številki tednika Dolenjski list, ki ga ne berejo radi samo Dolenjci, ste na prvi strani lepo in korektno predstavili odprtje malteškega hospica sv. Janeza Krstnika v Šmarjeti. Pravi pomen in vrednost tega dosežka vztrajnih prizadevanj Malteškega viteškega reda oziroma njegove Slovenske malteške bolniške pomoči se bosta pokazala šele sčasoma, saj je gotovo, da bo vedno več ljudi potrebovalo pomoč sčloveka. Mednje sodijo zlasti ostareli in bolni in med temi še posebej tisti, ki za to ne morejo plačati. Samo želimo si lahko, da ne bo ostalo pri prvem malteškem hospicu, ampak da mu bodo z velikodušno pomočjo javnosti in gospodarstva kmalu sledili še novi. Zaželeno in koristna je tudi dobra beseda. Številni sodelavci in drugi sotrudniki so je še kako potrebni pa tudi vredni! Zato ni odveč, če Vas v uredništvu spomnim na precej zafrkljivo marnjanje o istem lepem dogodku v Šmarjeti na tretji strani istega časopisa. Ali je to res potrebno? Mogoče pa prizadevni možje iz malteške bolniške pomoči raje razmišljajo o tem, kako bi pomoči potrebnim nudili hitro in učinkovito pomoč, kakor pa da bi brusili škarije. Tudi kar se jezika tiče, je mogoče reči, da tisti, ki potrebuje pomoč, kaj malo misli na to, v katerem jeziku mu bo ponujena. Zatrdo pa velja tudi tista naša: več jezikov znaš, več veljaš... Ne vzemite, gospodje uredniki, tega kot kritiko. To, da ste javnost korektno obvestili o pomembnem dogodku v Šmarjeti, je hvale vredno in se vam kot bralec zahvaljujem za profesionalno opravljeno delo.

Za SMRO
ANDREJ LENARČIČ

Judež in politika ter mladina in denar

Dol. list št. 23, 12. junija

Pisalo se je študijsko leto 1991/92 in v Novem mestu se je kar lepo število mladih ljudi začelo zbirati okrog ideje, da je treba storiti nekaj za mlade. Vsi smo se strinjali, da bomo morali mladi prispevati svoj delež pri izpeljavi tako velikih idej, kot so realizacija prostora za novomeško mladino in stalna program-ska ponudba na področju kulture, športa, izobraževanja in zabave. Tako so najbolj zagnani ustanovili Mladinski kulturni center, ki naj bi širše združeval vso novomeško mladino (znotraj naj bi deloval tudi Klub novomeških študentov). Ideja je bilo ogromno, energije tudi in stvar se je začela premikati. Do neke mere je novo organizacijo podprla tudi tedanja občinska oblast, ki je zato prispevala nekaj sto tisoč tolarjev (po besedah enega izmed tedanjih članov se temu lahko reče tudi nekaj deset tisoč tolarjev). Izpeljanih je bilo tudi nekaj prireditve, predvsem na zabavno-glasbenem področju. Na žalost se glavni organizatorji niso mogli pohvaliti z realnim gledanjem na probleme organiziranja prireditve, saj so bili stroški prireditve preširoko zastavljeni, in tako je izguba bila sestavni del novonastale organizacije. Koliko je k tej izgubi prispevala reprezentančna dejavnost nekaterih aktivnejših, lahko le ugibamo, po besedah nekaterih, ki so bili zraven, ni šlo ravno za majhne denarje. Problemi so se vrstili, na koncu pa

je zaradi študija v tujini opustil delo pri MKC tudi vodja in hkrati najaktivnejši član organizacije. Tako je po slabih dveh letih delovanje skoraj povsem zamrlo brez pravih rezultatov, kljub temu da so se v MKC tedaj vključili skoraj vsi aktivni mladi Novomeščani.

Ker je nekaj mladih tedaj ocenilo, da je bil pristop do sicer pravilno izbranega cilja napačen, je prišlo do ideje, da se z drugačnim pristopom zopet poizkuša oživiti dejavnost novomeške mladine. Glavna pomanjkljivost Mladinskega kulturnega centra je bila, da je vse slonelo na visokoletnih idejah, ki sicer lahko dajejo zagon in energijo za eno leto, problem pa je, kako naprej. Zato je skupina, ki je ustanavljala Društvo novomeških študentov, krenila po drugačni poti. V prvem letu delovanja ni bilo skoraj nič velikih in zvencih akcij, je pa bilo storjenega veliko volonterskega dela, ki je bilo usmerjeno v utrjevanje temeljev delovanja DNS-ja. Pri tem imam v mislih predvsem zagotovitev lastnih in trdnih finančnih virov za izvajanje občudijske dejavnosti študentov in dijakov. Ker sta tedaj v Novem mestu delovala le dva privatna študentska servisa, ki nista odvajala sredstev za delovanje mladinskih organizacij v višini in na način, kot je to zahtevalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (na žalost niso bili dovolj dosledni pri svojih zahtevah), je bila edina rešitev v ustanovitvi res pravega študentskega servisa v okviru Društva novomeških študentov. Ta je sčasoma lahko zagotavljala že skoraj polovico dajatve, ki jo študentski servis zaračunava delodajalcem kot plačilo za storitev, za izvajanje projektov Društva novomeških študentov (še vedno smo v Novem mestu soočeni z dejstvom, da se večina denarja, ki ga zaračunava privatna študentska servisa, ne nameni občudijskim dejavnostim). Tako je Društvo po prvem letu delovanja lahko pričelo z organiziranjem široke palete dejavnosti, kot je bilo tedaj zastavljeno v programu. Začeli so se tudi pogovori z občino, ki je v DNS-ju videla resnega partnerja, saj je DNS ponudil pester program dejavnosti za novomeško mladino z obljubo, da bo Društvo zagotavljalo vsaj tri četrtine potrebnih sredstev iz lastnih finančnih virov (študentski servis, sponzorji) in se je od občine pričakovalo le četrtino potrebnih sredstev. Tako je de-

- preko 70 kvalitetnih koncertov, ki so Novo mesto postavili med pet slovenskih mest z najbolj razgibano klubsko dejavnostjo,

- vsako nedeljo zvečer trije posebni avtobusi že dve leti vozijo novomeške dijake in študente v Ljubljano po skoraj polovičnih cenah glede na redne linije (poseben avtobus pelje tudi v petek v obratni smeri),

- organiziranje športnih mladinskih tekmovanj v tenisu, košarki, badmintonu ter v zimskem času rekreacija v najeti šolski telovadnici,

- založniška dejavnost (pomoč mladim pesnikom, razglednice Novega mesta)

- kulturne prireditve, kot so pesniški večeri, ter številne druge aktivnosti. S širjenjem dejavnosti je tudi vse več novih članov pristopilo v DNS, tudi številni aktivni člani nekdanjega MKC. Tako lahko danes po štirih letih ugotovimo, da imamo v Novem mestu močno študentsko in dijaško organizacijo v Društvu novomeških študentov, ki se lahko pohvali, da je eden najaktivnejših študentskih klubov v Sloveniji.

Na žalost pa z močno prisotnostjo in aktivnim delovanjem v Novem mestu hitro koga zbežeš v oči. Le tako si lahko razlagam članek Slavka Gegiča v Dolenjskem listu 12. junija 1997. Poleg številnih obtožb, ki so namenjene vodstvu občine, je večkrat omenjeno Društvo novomeških študentov ob različnih neargumentiranih predsojdih in podtikanih. Kot prvo me moti, da S. Gegič toliko piše o DNS-ju, pa ni še nikoli obiskal sedeža društva, prav tako se ni nikoli vključil v nobeno izmed dejavnosti znotraj društva. Ravno zato sem v želji po bolj objektivnem informiranju javnosti napisal te vrstice, saj sem sam bil aktiven tako znotraj MKC-ja, kot kasneje med ustanovitlji DNS-ja.

Želim tudi odgovoriti na nekaj najbolj nizkih podtikanj, ki imajo cilj zgolj podtikati, ne pa prispevati k argumentirani analizi. DNS avtor članka večkrat poveže z določeno politično stranko, kar naj bi bil argument o ozki usmerjenosti društva. Naj avtor raje pove, kakšna je ta povezanost in kako je zaradi te povezanosti okrnjena širina dejavnosti novomeške mladine. Ali se je kdaj zgodilo, da kdo zaradi političnega prepričanja ni imel vstopa na kakšen koncert DNS-ja ali se ni smel peljati z avtobusom v Ljub-

tudi pot za uresničitev zastavljenih ciljev. Tako je naloga vsake civilnodružbene organizacije, da stranke le izkoristi kot legitimno orodje izvajanja oblasti, ne pa da postane orodje v rokah posameznih strank. Tega smo se vedno zavedali tudi v DNS-ju, kjer smo pazili, da ni nihče vnašal svojega političnega prepričanja v delo društva. Mnogi so nam sicer očitali, da smo sprejeli brezplačno ponujen prostor za delovanje v prvem letu in pol od aktivne članice politične stranke, vendar se bojim, da je le malo takih, ki bi to tedaj storili. Prav tako je splošno znano, da smo se preselili v najete prostore, takoj ko so to omogočale finance društva (čeprav je morda sramota, da mora neprofitno društvo plačevati komercialno najemnino za prostore). Tako si upam trditi, da nihče izmed članov vodstva v zadnjih treh mandatnih obdobjih ni bil oz. ni član nobene politične stranke oziroma podmladka le-teh. Zanimivo pa bi bilo pogledati, v katerem političnem podmladku je bilo že leta 1991 ali kasneje nekaj najaktivnejših članov MKC-ja. Tako smo kot že mnogokrat soočeni z dejstvom, da največji politikanti najbolj obsojajo druge s to opazko.

Na koncu pa svetujem S. Gegiču, če bo še pisal članke proti posameznim političnim predstavnikom, v katerih niti ne bo pretirano skrito politično ozadije, naj v to ne vpleta Društva novomeških študentov, kajti večine novomeških dijakov in študentov ne zanimajo pravne neke posameznikov, marveč dejstva; ta pa so aktivnosti, organizirane za njih. Škoda tudi, da S. Gegiča ni nikoli videti na prireditvah DNS-ja, saj bi njegove tožbe iz zaprte kamrice zvenele drugače. Če pa je Slavko mnenja, da nimam prav, ga rade volje izivam na soočenje na kate-remko novomeškemu radiu. Lahko se bova pogovorila, kaj je on storil za novomeško mladino in kaj sem jaz oz. kaj je storil MKC in kaj DNS. Naj teče pogovor o dejanjih - ta šteje, in ne o hipotetičnih podtikanih, ki naj kompromitirajo be tiste-ga, ki sploh kaj dela.

GREGOR MACEDONI
Novo mesto

Judež in politika ter mladina in denar

Dol. list št. 23, 12. junija

Avtorju članka očitamo naslednje navedbe:

• "...politikantsko mladinsko organizacijo DNS, ki izgleda podaljšana roka novomeškega SKD-ja."

Z nobeno politično stranko nimamo nikakršnega spornega dogovora, saj poskušamo biti politično in ideološko nepristranski, MKC pa je v letih 1992/93 pripravil predvolilna shoda za eno od strank na Loki in na Novem trgu. Naloga DNS-ja je tudi čimbolj plodno, pa vendar kritično sodelovanje z občinsko oblastjo. Sodelovali smo s prejšnjo in zagotovo bomo tudi s prihodnjo ne glede na to, kakšne politične barve bo, če bo le korektna.

• "...študent tisti, ki mora pokazati na vse nepravilnosti v družbi, skrbeti mora za razne marginalne družbene skupine, pa osebnosti, kulturni in siceršnji razvoj mladih. To DNS-ju ni in očitno nikoli ne bo jasno."

Podlo se mi zdi, da avtor modruje o poslanstvu študenta, sam pa ni za študente nikdar kaj prida storil, je pa vedno rad kazal "na vse nepravilnosti". Dejanja štejejo. Na koncu neupravičeno diskreditira kulturno zavest DNS-ja.

• "...se velik kup denarja steka v roke peščice mladih, ki nato delajo kot krava z mehoma."

Avtor ni nikoli obiskal ali bi mogoče zvedeti kakršnokoli informacijo o našem "potratnem" poslovanju, saj se ni nikoli oglašil pri nas. Trdim pa, da le ob varčnosti in striktnosti pri poslovanju lahko društvo doseže take uspehe. To nam je uspelo brez kakršnegakoli začetnega kapitala, sedaj pa nam občina zagotavlja le četrtino vseh potrebnih sredstev, ostali del sami priskrbimo z našim študentskim servisom DNS (Prešernov trg 8) in sponzorji. Za vsak izdelek je pristojen upravni odbor, ki je sestavljen iz dijakov in študentov, o poslovanju pa redno obveščamo tudi vse člane društva na letnem obnem zboru društva.

• "DNS se zdalec ne združuje vse mladine, predvsem pa ne ustvarjalne."

V tem delu članka si avtor privoščil res preveč, ko diskreditira vse skupine in posameznike ter njihovo ustvarjalnost pri dosežkih, ki so jih izpeljali s pomočjo DNS. V DNS res

niso vključeni vsi Novomeščani med 15. in 27. letom, skušamo pa kljub temu povezati vse tiste, ki so željni sodelovanja, potrebni pomoči ali pa jim ni vseeno, v kakšnem okolju živijo, ter so pripravljeni nekaj storiti. V mesecu marcu in aprilu je bila izpeljana po vseh srednjih šolah tudi akcija vabljenja s plakati. Prepričani smo, da predstavljamo velik del mladinskih interesov, z vsakim našim uspehom uresničevanja letih pa ne pridobijo samo tisti, ki podpirajo DNS, temveč vsi.

To, da je avtor znan kot mlad politični aktivist ene od strank, pove dovolj o motivu za pisanje tovrstnih člankov. Avtor pa se mora zavedati vse škode, ki jo mestu, predvsem pa mladini, s takim pisanjem povzroča. Novomeščani bomo pa še težje prišli do mladinskega kluba, ki je kljub vsem naporom še vedno vprašljiv.

MARKO ZAJC
predsednik Društva novomeških študentov

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 23, 12. junija

Svet KS Šentrupert je na seji 23. junija obravnaval vsebino članka, objavljenega v Dolenjskem listu z naslovom Spreobrnjeni ravnatelj in sprejel naslednjo izjavo:

Svet KS Šentrupert je začuden nad takšnim nepreverjenim pisanjem vašega novinarja o gospodu Jožetu Zupanu. Neprimerjenost oz. podtikanja po telefonu je očitna, saj se je gospod Jože Breznikar prišel gospodu Zupanu opravičiti za ta članek z utemeljitvijo, da on "Dolenjca" zagotovo ni poklical.

Smatramo, da je vaše pisanje grob napad na človekovo dostojanstvo, versko ali politično prepričanje, česar si vaš časopis, ki bi želel biti ugleden in bran na področju Dolenjske, ne bi smel privoščiti. Mnenja smo, da se lahko gospod Zupan sam in po svoji vesti odloča, ali bo šel v cerkev ali ne. Obisk cerkve ob pogrebu pa je odraz spoštovanja do pokojnika, s katerim je dolga leta sodeloval.

Naj še razložimo, da je bil gospod Zupan kot predsednik komisije za kulturo pri svetu KS član pripravljalnega odbora za proslavo 500-letnice gotske cerkve v Šentrupertu. Kot že mnogokrat doslej je bil tudi tokrat organizator in aktivni izvajalec vseh priprav (slikarska razstava, sodelovanje z mediji, članki za medije) ob tem praznovanju. Napad nanj v zvezi z 500-letnico gotske cerkve, smatramo tudi kot napad na kraj in svet KS, ki je bil eden od pobudnikov te proslave. Ponosni smo, da imamo takega ravnatelja, ki je ime kraja in šole Šentrupert ponesel v medije povsje Sloveniji. Žalostno je, da šola in ravnatelj dobivata pohvale in priznanja iz različnih okolij v Sloveniji, domači časopis pa je njima tako nenaklonjen.

Svet KS Šentrupert

PRIPIS UREDNIŠTVA - Dopis sveta krajevne skupnosti Šentrupert ne zanika bistvenega - sporne trditve o svoječasnem šikaniranju učenec, ki so obiskovali verske obrede. Posebej pa moramo poudariti, da ne gre za pisanje naših novinarjev, ki so dolžni vsestransko preveriti resničnost trditve v svojih člankih, marveč za telefonsko sporočilo v rubriko "Halo, tukaj je bralec Dolenjca!", v kateri nudimo demokratično možnost našim bralcem, da o dogodkih in pojavih v družbi izrekajo svoja mnenja in ocene. Žal se je to zgodilo, da je zloben in zahrbtn človek nizkotno zlorabil naše zaupanje, zavedajoč se, da uredništvo niso na voljo policijske metode, s katerimi bi pravočasno odkrilo njegovo identiteto. Da se je to zgodilo v primeru prof. Jožeta Zupana, našega dolgoletnega dopisnika in sodelavca, nam je še posebej žal in se mu javno opravičujemo.

In še to: zelo krivična je v dopisu KS Šentrupert navedena trditev, da je Dolenjski list z nenaklonjenostjo pisal o prireditvah v Šentrupertu ob 500-letnici dozidave gotske cerkve sv. Ruperta. Toliko in tako afirmativno ni o tem poročal noben drug list na Slovenskem, tega nam ni težko dokazati.

Za uredništvo DL:
MARJAN LEGAN
odgovorni urednik

DOLENJSKI LIST
vaš četrtikov prijatelj

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 23, 12. junija

Organizacijski odbor za 500-letnico dozidave cerkve v Šentrupertu protestira ob zapisu v Dolenjskem listu (rubrika "Halo, tukaj je bralec Dolenjca") z dne 12.6.1997, št. 23/2495, o neprimerjenosti polresnicah o ravnatelju OŠ dr. Pavla Lunačka v Šentrupertu, gospodu prof. Jožetu Zupanu, ki je tudi član tega odbora.

Osnovna naloga časopisa je, da brani integriteto sleherne osebnosti, in ne da razgalja osebne odločitve posameznikov, še manj, če te niso preverjene. Ravnatelj prof. Jože Zupan pa je za promocijo Šentrupertu v preteklosti veliko naredil.

Predsednik organizacijskega odbora
JANEZ VIDIC, župnik

Sanjal sem

Sanjal sem: Gorjanska vila prav prijazno je vabila, da v svoje hrame ne popelje, da izpolni mi vse želje.

Kaj še čakal bi slovesa šel sem z vilo v "nebesa" Neki zlodej ušiv je v tistem hipu me zbudil.

Sanjal sem: Pismo od cesarja! V njem zahteval je denarja, predno mesec ne zaide, iz naslova dohodnine.

Vso noč so terjali biriči. Denar hoteli so pri priči. Noben zlodej ušiv me do jutra ni zbudil.

JURE MURN

Kruh za papeža

Doživljaj za spomin

VELIKE LAŠČE - "Doživljaj, ki ga ne bom nikoli pozabila, je bilo vseslovensko romanje k papežu v Rim oz. Vatikan decembra lani, ko so tja pripeljali tudi kočevsko smreko," se spominja danes Veronika Ivanc iz Hrastrinj-kov v občini Velike Lašče.

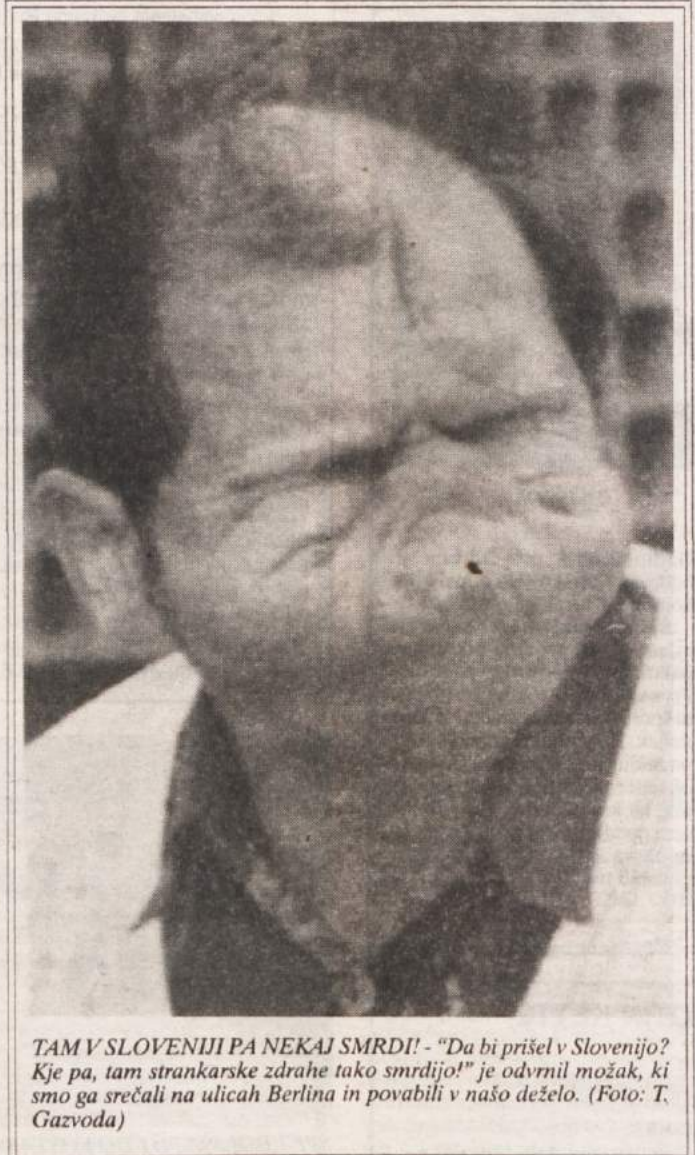
V Rim sta potovala skupaj z možem Francetom in skupino slovenskih narodnih noš. Oba sta bila presenečena, ker so ju kar tam izbrali, da bosta nesla slovenski kruh in vino papežu. Darilo, 2 kg slovenskega kruha, ki ga je nesla Veronika, in sodeček s šest litri vina pa sta predala papeževemu namestniku kardinalu Sodani, ki je takrat maševal namesto papeža. To predajo slovenskega darila papežu je snemala in direktno prenašala televizija.

Veronika in njen mož sta se predstavila v narodni noši tudi ob nedavnem prazniku občine Velike Lašče in na mnogih drugih prireditvah. V Laški občini nastopata v nošah dve leti, sicer pa sta člana skupine noš pri turističnih društvih v Domžalah in Kamniku.

J. PRIMC

Veronika Ivanc

TAM V SLOVENIJI PA NEKAJ SMRDI! - "Da bi prišel v Slovenijo? Kje pa, tam strankarske zdrahe tako smrdijo!" je odvrnil možak, ki smo ga srečali na ulicah Berlina in povabili v našo deželo. (Foto: T. Gazvoda)

lovanje Društva novomeških študentov podprla prejšnja občinska garnitura, enako pa je storila tudi sedanja.

Z leti se je količina in širina dejavnosti DNS-ja večala in tako se lahko danes Društvo novomeških študentov pohvali z bogato paleto realiziranih projektov. Če naštejemo le najbolj pomembne:

ljano? V Novem mestu, kjer čutimo ogromno pomanjkanje dejavnosti za mlade, bi bilo dobrodošlo, če bi tudi politične stranke in njihovi podmladki kaj postorili. Se pa popolnoma strinjam, da je za mladino najbolje, če se njihova organizacija ne navezuje na politične stranke ali njihove podmladke. Stranke so v politični demokraciji

Anton Štampoharju v slovo

V soboto, 14. junija 1997, je v svoji rodni Beli krajini preminil Anton Štampohar. Njegovo izredno plodno življenjsko pot je prekinila dolgotrajna in zahrbtna bolezen, ki ga je spremljala vsa zadnja leta življenja. Rojen je bil 9. maja 1943 v Gradcu v Beli krajini, izhajal pa je iz napredne družine. Osnovno šolo je obiskoval v bližnjem Podzemlju, nato pa je šolanje nadaljeval na učiteljskišči v Novem mestu in ga uspešno zaključil leta 1963. Nato je bil štiri leta zaposlen kot učitelj predmetnega pouka na osnovni šoli Dragatuš. Jeseni 1967 se je vpisal na Pedagoško akademijo v Ljubljani in jo absolviral leta 1969, diplomiral pa z odličnim uspehom leta 1970. V tem času si je prišel ustvarjati družino, zato se je pe kot absolvent zaposlil kot vzgojitelj v Vajenskem domu v Ljubljani, v šolskem letu 1970/71 pa je poučeval zgodovino in zemljepis na osnovni šoli Trnovo v Ljubljani. Ker ga šolsko delo ni zadovoljevalo, se je v letu 1971 takoj odzval na razpis Dolenjskega muzeja v Novem mestu, ki je takrat potreboval kustos-a-zgodovinarja v oddelku NOB in ljudske revolucije. V službo ga je sprejel takratni ravnatelj Janko Jarc, po rodu prav tako Belokranjec. Te spremembe se je rad spominjal, saj je ob raziskovanju dogodkov iz naše preteklosti dobe, torej najbolj viharne dni slovenske zgodovine, našel samega sebe.

Po začetnem spoznavanju specifične muzejskega dela je že v drugem letu službovanja v Dolenjskem muzeju pripravil svojo prvo razstavo Tito in Dolenjci. Nato pa je do leta 1986, ko je prvič resno zbolel, pripravil 11 samostojnih razstav, treh krajevnih in dveh šolskih zbirk NOB, ob tem pa nenehno objavljaj v dnevnem in strokovnem časopisu. Med njegova pomembnejša dela moremo šteti: Razvoj ljudske oblasti na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje (1975), Iz revolucionarne preteklosti na območju Gorjancev 1918-1941 (1983), Kronološki pregled naprednega političnega gibanja na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje 1931-1941 ter Delavska telovadna in kulturna zveza Svoboda - podružnica v Novem mestu (1983), Iz bo-

Anton Štampohar

Leto 1942 na Dolenjskem¹

Priča oči prispevek, napisan ob "Vseslovenskem partizanskem taboru" 21. junija 1997 na letališču Prečna pri Novem mestu, predstavlja nekatere značilnosti italijanske okupacije (brez delovanja civilne uprave), katere cilj je bil poitalijančenje in fašizacija slovenskega naroda in s tem njegovo uničenje. Osvobodilna fronta slovenskega naroda, ki je združevala vse domoljube in protifašiste, je s svojo oboroženo silo, narodnoosvobodilno partizansko vojsko in narodno zaščito ne načne prečela. Besedilo govori o dogajanju na območju tedanjega črnomeljskega in novomeškega okraja oziroma belokranjskega in novomeškega okrožja Osvobodilne fronte.

Od takrat je minilo petinpetdeset let. Povojna ureditev sveta, ki je temeljila na zmagi protihitlerjevske koalicije, je v zadnjih letih doživela korenite spremembe. Na tleh naše nekdajne države SFR Jugoslavije so se po izbruhu nacionalističnih strasti le-te izrodile v krvavo tragedijo. Država, ustvarjena v štiriletnem skupnem narodnoosvobodilnem boju nekdanjih jugoslovanskih narodov, je razpadla zaradi načrtno vzpodbujane sovraštva, pri čemer so odigrale skrajno negativno vlogo sile, ki so odločilno sodelovale pri njenem nastajanju. To sta bili Komunistična partija oziroma Zveza komunistov Jugoslavije in Jugoslo-

jev novomeških tekstilcev (1984) ter Društva kmetijskih fantov in deklet na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje (1985). Ob tem je nenehno zbiral muzejsko gradivo na terenu, sodeloval v radijskih in televizijskih oddajah, napisal več recenzij, pripravljaj gradiva za potrebe šol, krajevnih skupnosti in drugih, pisal utemeljitve v zvezi z dogodki in udeleženci NOB itd. Njegova zasluga je tudi, da se je Dolenjski muzej od njegovega prihoda v letu 1971 znatno obogatil s predmeti, dokumenti, fotografijami in drugim gradivom iz obdobja delavskega gibanja in NOB na Dolenjskem. Njemu gre tudi zasluga, da so vsa spominska obeležja na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje, vezana na obdobje 1941-1945 (preko 500 spomenikov in plošč), trajno dokumentirana, dokumentacija pa arhivirana v Dolenjskem muzeju.

Pri svojem delu se je vedno zavzemal za uresničevanje širšega kulturno-prosvetnega poslanstva muzeja, saj je poleg strokovnih vodstev v muzeju opravil številna vodstva po partizanskih krajih Dolenjske in Bele krajine. Prav tako je imel vrsto predavanj o naši polpretekli zgodovini za udeležence ekskurzij ali srečanj ter ob drugih prilikah. Spričo svoje doslednosti in zavzetosti si je v strokovnih krogih pridobil sloves uglednega muzealca, kulturnega delavca, raziskovalca in publicista. Razumljivo je, da je vse našeto delo lahko opravil le ob žrtvovanju neštevilnih ur svojega prostega časa. Leta 1985 je prejel Trdinovo nagrado.

Navkljub hudim bolezenskim težavam - leta 1986 je bil operiran na srcu - je nadaljeval svoje delo po najboljših močeh. Tako je med drugim napisal spremno študijo k dnevniku Slavke Kersnikove, napisal več gesel za Enciklopedijo Slovenije itd. Njegov zadnji tekst je Leto 1942 na Dolenjskem. Vsekakor se je s svojim publicističnim delom trajno zapisal v slovensko zgodovinsko, saj njegova bibliografska zapuščina obsega preko 60 enot na skoraj 1000 straneh.

Toneta Štampoharja pa nismo spoštovali le kot strokovnjaka, temveč tudi kot človeka. Bil je poštenjak od nog do glave, na zunanji včasih robat, a po srcu kakor odprta knjiga, ki jo z veseljem listaš. S seboj je nosil posebno gradaško hudomušnost - njegovim dovtipom, domislicam in mladostnim anekdotam smo se pogosto do srca nasmejali. Žal ga nekateri takšnega niso zmogli ali niso hoteli poznati. Iz polen, ki so mu jih zmetali pod noge, bi nastala zajetna skladišnica. Zato mu recimo vsaj tisti, ki smo ga spoštovali: hvala ti Tone za vse, kar si naredil.

LUDVIK TONČIČ

Jože Franko

V nedeljo, 1. junija, smo se poslovili od člana naše krajevne organizacije Zveze borcev Jožeta Franka, rojenega 1. januarja 1910, iz Hrastja 5 pri Orehovi. Že pred vojno je imel stike z organizatorjem OF, intelektualci in študenti, tako da je ob napadu na Jugoslavijo bil med prvimi borci. Bil je borec Gorjanskega bataljona in Cankarjeve brigade. Dobro je poznal Dolenjsko in bil kurir v operativnem delu brigade in delegat na Kočevskem zboru.

Jože je bil razgledan in priljubljen med tovariši, vaščani in prijatelji. Po končani drugi svetovni vojni je bil zelo zagnan pri delu. Bil je med prvimi sodniki porotniki v Novem mestu, organiziral Kmetijsko zadrugo Orehovica na Vrhom in sodeloval pri organizaciji orehovske lovske družine. Ves čas je sodeloval pri gradnji lovske kočice na Gorjancih. Več kot 70 let je bil aktiven, kasneje pa tudi časten član gasilskega društva. Krajevna skupnost ga je imenovala za predsednika poravnalnega sveta. Bil je tudi član Zveze komunistov, vendar je kasneje izstopil in obdržal svoje nazorsko prepričanje. Ko se je v Orehovi ustanovila krajevna organizacija Zveze borcev, je bil ves čas aktiven član in dvakrat po dva mandata tudi predsednik. Za prizadevanje delo v organizaciji smo mu vsi člani hvaležni.

Jože Franko je ljubil dolenjsko zemljo, v njej je našel tudi svoj zadnji počitek. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

KO Zveze borcev Orehovica

ŠENTJERNEJSKI 50-LETNIKI PRI MIKLAVŽU - V soboto, 28. junija, je bilo pri Miklavžu na Gorjancih srečanje tistih ljudi iz šentjernejske župnije, ki letos obhajajo 50 let življenja. Na srečanje so vabili vseh 123 50-letnikov, ki so se rodili v šentjernejskem koncu ali so tja priseljeni, udeležilo pa se ga je kar 69 žensk in moških, ki so se letos že ali se še bodo srečali z Abrahamom. To je bilo že 17. srečanje šentjernejskih 50-letnikov; prva tri so bila pri Mirčevem križu, potem pa so se že 14-krat dobili pri Miklavžu. Seveda je bilo v soboto pri Miklavžu veselo in pristrčno, saj so se srečali stari znanci in prijatelji, med njimi tudi taki, ki se niso videli celo 35 let. (Foto: A. B.)

V Krškem skrajni čas za spremembe

Odprto pismo predsedniku sveta Franciju Bogoviču in županu Danilu Siterju

Sklepi izredne seje občinskega sveta, s katerimi je večina v občinskem svetu želela spremeniti dosedanje neuspešno politiko v občini Krško in vsaj v zadnji tretjini svojega mandata zahtevati od župana in njegovih bistveno drugačno in uspešnejše delo, žal pri županu ni našli pozitivnega odziva. Namesto konstruktivnega sodelovanja pri najpomembnejših nalogah, ki stojijo pred občino, se je župan odločil za politiko ignoriranja stališč večine v občinskem svetu. Namesto nujnih kadrovskih sprememb, med katere je v prvi vrsti šteti zamenjavo dosedanjega občinskega tajnika, ki mu je uspelo v dveh letih ustvariti popoln nered in razsulo v občinski upravi, vztraja pri nadaljevanju dela dosedanjega, sedaj že neligitimnega tajnika Vinka Baha, kateremu ni nerodno, da se v javnosti še vedno predstavlja v vlogi tajnika. Župan se seveda ni odzval na priporočila občinskega sveta, naj odstopi.

Težje je razumeti, da očitno ne želi sprejeti dobromernega nasveta, naj pripravi predlog za enega ali več podžupanov, ki bi prevzeli z vsemi pooblastili vodenje izjemno pomembnih projektov, od katerih je bistveno odvisen nadaljnji razvoj občine, kot npr. novi odnosi v zvezi z Jedrsko elektrarno Krško, problemi novih delovnih mest na Senovem, hidrocentrale na spodnji Savi, srednješolski center, nova šola v Krškem, projekt Kostanjevica 2002, odnos

do krajevnih skupnosti, in še mnogo drugih projektov. Vse aktivnosti na teh projektih mirujejo, za nekatere pa so pobudo prevzele sosednje občine. Bistvena kritika se je nanašala na izvajanje občinskega proračuna, pri katerem gre za pojave nezakonite samovolje, ter potratnost, kar je tudi vzrok, da še nista bila sprejeta zaključna računa za leto 1995 in 1996. Ker imajo nepravilnosti v izvrševanju proračuna za leto 1996 hude posledice za sestavo proračuna 1997, seveda ni bilo mogoče do sedaj obravnati osnovnega proračuna, dokler se v celoti ne razčisti zadeve iz lanskega leta, sicer se bo lahko zgodilo, da bodo proračuni za nadaljnja leta predstavljali zgolj poravnano nezakonito sprejetih obveznosti iz preteklih let.

Zaradi vsega tega ni mogoče sprejeti izjav svetnikov iz vrst Slovenskih krščanskih demokratov, ki želijo odgovornost za nevezdržne razmere v občini prevzeti na svetnike, ki so na izredni seji izglasovali nujno potrebne ukrepe za spremembo občinske politike. Velika škoda je, da niso razumeli osnovnega sporočila večine svetnikov, da takšna dosedanja politika vodi občino Krško v nazadovanje in da je skrajni čas za spremembe.

V iskreni želji, da se nevezdržnost razmer na občini preseže in da se vendar s skupnimi močmi ne glede na strankarsko pripadnost

posvetimo reševanju najbolj perečih problemov in projektov, predlagamo:

Predsedniku občinskega sveta, naj kar najhitreje skliče posvet vodij svetniških skupin z županom, na katerem bi se dogovorili o nujnih aktivnostih vključno s sprejetjem proračuna za leto 1997. Pričakujemo, da bo na tem posvetu prišlo do sporazumnega dogovora.

Županu občine Krško naj pripravi za sejo kolegija in občinskega sveta svoj predlog aktivnosti, ki temeljijo na stališčih občinskega sveta in ki se nanašajo na razreševanje najpomembnejših zadev v občini, katere bi morali začeti reševati ali pa realizirati še v tem mandatu.

Združena lista socialnih demokratov s svojo svetniško skupino izraža pripravljenost za tvorno sodelovanje.

Območna organizacija ZLSD Krško: predsednik MAKSIMILJAN BABIČ

• Nikdar ne poslušajte tistih, ki govore slabo o drugih in dobro o vas! (Tolstoj)

Res Divji potok

Različni odnosi do narave

KOČEVSKÉ POLJANE - V soboto, 14. junija, je skupina ljubiteljev čiste narave izvedla očiščevalno akcijo ob potoku Črmošnjica, ki mu domačini pravijo Divji potok in v katerem so do nedavnega živeli celo potočni raki. V neposredni bližini se nahajata tudi stara žaga in mlin, kjer je bila med vojno partizanska orožarna, zato sta danes zaščitena kot kulturna dediščina.

V samem osrčju tega predela se je bohotilo divje smetišče. Zato se je skupina devetih domačinov odločila, da to območje očisti sama. Bera odpadkov je bila res pestra: kartonske škatle in gajbice od sadja, plastika, odsluženi gospodinjski aparati itd. Iz doline so vso šaro zvežli na bližnji parkirni prostor za tovornjake, kjer čaka na odvoz, ki so ga obljubili v novomeškem komunalnem podjetju. Na parkirnem prostoru nameravajo v kratkem postaviti smetnjake in opozorilne table, da je odlaganje smeti prepovedano. S tem bi radi preprečili ponovno oskrnitev Divjega potoka.

NATAŠA POVŠE

tizanov ne da uničiti, je tedaj izrekel uničujočo sodbo o beli gardi: "Po-vedal Vam bom odkrito, kaj jaz mislim o MVAC. Nisem Slovenec, a tako gledam na Slovence in njihov boj: MVAC nam Italijanom mnogo pomaga, a med vami Slovenci ustvarja takšno sovraštvo, da ga petdeset let ne boste mogli odpraviti".

Petinpetdeset let - leta 1942 bi lahko trdili, da je generalova ocena preveč črnogleda - je minilo od takrat in iskra, ki jo sile zla vneto razpihujejo, grozi, da se bo sovraštvo nadaljevalo v naslednja desetletja, za kar so med drugim dokaz farne spominske plošče z lažnimi posvetili. Tudi razlaga, da so med vojno v srcu vsi dobro mislili, torej tudi tisti, ki so ubijali borca za svobodo slovenskega naroda, je nesprejemljiva. Žal Osvobodilni fronti ni uspelo, da bi preoblikovala slovenski narodni znajaj.

V vseh civiliziranih, svobodoljubnih in demokratičnih družbah že od nekdaj spoštujemo borca za narodno svobodo in človeško dostojanstvo ter odklanjajo dejanja potomcev Kajnov, Efiatov in Quislingov. Bo slovenski narod prevrednosti pojme o dobrem in zlem in se v lastno sramoto odrekel najsvetlejšemu obdobju v svoji zgodovini, narodnoosvobodilnemu in protifašističnemu boju samo zato, ker ga je organizirala in vodila komunistična partija? Ostaja neizpodbitno zgodovinsko dejstvo, da sta Komunistična partija Slovenije in narodnoosvobodilno gibanje kot celota v usodnem zgodovinskem trenutku častno izpolnila svojo dolžnost do domovine in se s tem neizbrisno zapisala v zgodovi-

no slovenskega naroda.

Že nekaj let poslušamo skorajda obupne klice: Evropa, Evropa, Nato, Nato! Da, prej prvo kot drugo, toda na brezpogojno enakopravni ravni, sicer lahko slovenski narod doživi usodo Mateja iz Župančičeve "Dume". In ne "tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji", bati se je, o čemer priča usoda koroških Slovencev, da bomo izginili na lastni zemlji. Vendar moramo, dokler bodo med narodom živeli domoljubi kova partizanskih narodnoosvobodilnih borcev, z zaupanjem zreti v narodovo prihodnost. Tudi leta 1941 je bila usoda slovenskega naroda na prvi pogled brez upanja za preživetje. Toda veliki pesnik ni obupal in je zapel: "Se bo kdaj pomlad, še bo napačil zor..."

Priča smo tudi skrunjenju pomnikov narodnoosvobodilnega boja, ihtavo nestrpnemu spreminjanju imen ulic in šol, poimenovanj po borcih ali dogodkih iz časa boja za svobodo, opuščanju priznanih iz dni bojev za narodov obstoj in drugim pojavom, ki naj bi izbrisali zgodovinski spomin.

"Za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje!" Si naj na pragu 3. tisočletja iščemo vzore v za Slovence hlapčevskem srednjem veku, parazitskem kapitalizmu in anahronističnem misticizmu?

ITALIJANSKA OKUPACIJSKA VOJSKA

V začetku maja 1941 so štajerski nacisti, vzpodbujeni zaradi pronemških manifestacij, samovoljno pri-

ključili Spodnji Štajerski del Italiji dodeljene Dolenjske. Meja je namesto 10 do 15 km južno od Save tekla blizu Trebnjega in Novega mesta ter je na vzhodu dosegla Gorjance. Tako je bilo do 9. junija 1941. To je bil eden od razlogov, da je italijanska vojska pohitela z zasedanjem "njenege" ozemlja. Po ustanovitvi Ljubljanske pokrajine je Novo mesto v začetku maja 1941 postalo sedež 14. pehotne divizije "Isonzo" (Soča), katere poveljstvo je bilo vse do kapitulacije Italije v poslopju okrožnega sodišča. Njene enote so bile razporejene po celotnem območju črnomeljskega in novomeškega okraja.

Divizijo so sestavljali: 23. in 24. pehotni polk "Como" s po tremi bataljoni s sedežem v Črnomlju in Novem mestu, 6. topniški polk s sedežem v Novem mestu, 98. legija črnih srac v 98. in 117. bataljonom črnih srac s sedežem v Trebnjem, 14. minometni bataljon s sedežem v Št. Vidu pri Stični ter dlje časa 111. bataljon strojničarjev s sedežem v Vinici in nato v Črnomlju. Poleg tega je imela prištabne in inženirske enote ter razne službe.

Takoj po prihodu 1. bataljona 23. pehotnega polka v Metliko je dal njegov poveljnik pod grajskim vrhom postaviti drog, na katerem so razobesili italijansko zastavo. V nagovoru je zatrjeval, da ne bo šla italijanska vojska nikoli več iz Metlike. Toda kot so s strahom prišli, tako so jo septembra 1943 s še večjim strahom zapustili. Tudi dvoječna plošča, s katero so zaznamovali svoj prihod, je bila odstranjena.

GASILCI IZ BOŠTANJA Z DVEMA POKALOMA - V okviru praznovanja 90-letnice PGD Šentjanž je sevniška gasilska zveza v tem dolenskem kraju pripravila tekmovanje 31 ekip. Spet so bili najboljši Boštanjčani (na posnetku), ki so zmagali pri članih A (nad Tržiščem in Blanco) in pri članih B (nad pred Sevnici in Blanci). Izkazali so se tudi Ločani in Ločanke z zmago pri veteranih in pri članicah B. V tekmovanju članov s Tomosovo brizgalno so bili prvi Zabukovljani. (Foto: P. P.)

PARKIRIŠČE NA MIKLAVŽEVH TRATAH - Lepi poletni dnevi zvabijo v naravo veliko ljudi. Vendar se danes vse manj ljudi na izlet odpravi peš. Veliko se jih hoče prav do izbranega prostora za piknik v naravi pripeljati z avtom. Zelo priljubljen kraj za poletne izlete so Gorjanci in tako se ob lepem koncu tedna trate pri Miklavžu sprememijo v parkirišče. Do stopanega nogometnega igrišča 200 m od doma pri Miklavžu se je pač treba pripeljati z avti, in to igralci in navijači! (Foto: A. B.)

OBNOVLJENA KAPELICA SV. GREGORJA - V šempetrski fari je v tem letu domači župnik Blaž Gregorc blagoslovil že dve obnovljeni kapelici. 8. junija se je množica ljudi zbrala v Razbarih nad Črešnjicami pri obnovljeni kapelici sv. Gregorja. Ta se nahaja v sredini črte Trška gora - Sv. Jurij v Grčevju. Kapelica je bila zaraščena in v ruševinah, nekoč last boštanjskih vinogradnikov. Sedaj je z nje lep razgled na šempetrsko farno dolino Krke, gradova Stari grad in grad Otočec. Pri kapelici so postavljene tri klopi. Do nje je mogoče priti z vseh strani peš, tudi na oddih. (V. R.)

Kreme, ki pečejo bolj kot sonce

Izzvale celo novo bolezen - fotokontaktno alergijo

Belokoži severnjaški tipi, ki posegajo po kremah za sončenje z visokim zaščitnim faktorjem, bodo letos dvakrat premislili, preden jih bodo razmazali po svoji nežni koži. Raziskava, ki jo je naročila Evropska komisija, je odkrila, da lahko zaščitna krema povzroči vsaj toliko težav, kot jih blaži. Znanstveniki so ugotovili, da kreme, ki so postale stalnica počitniške opreme vsake družine, včasih pošteno zatajijo. Zaščitni faktorji so lahko nezanesljivi, medtem ko nekateri koži celo škodujejo.

Evropska komisija je naročila laboratorije v petih državah - Avstriji, Franciji, Nemčiji, Grčiji in Veliki Britaniji - naj v naslednjih dveh letih iznajdejo boljše načine preverjanja učinkovitosti zaščitnih krem. Krema, ki jih danes kupujemo Evropejci, bodo preizkušali na stotinah človeških poskusnih zajčkov z različnim tipom kože in merili njihovo zaščitno delovanje ter škodljive vplive na kožo.

"Težava z zaščitnimi kremami je v tem, da na trg prihajajo prehitro in o njih ne vemo veliko. Mnogokrat sploh niso tako dobre, kot mislimo," pravi dr. Hans Meffert, znanstvenik z berlinskega dermatološkega inštituta, ki vodi raz-

iskovalno skupino Evropske komisije. Zaradi uporabe zaščitnih krem smo bogatejši za novo bolezen, ki jo imenujemo fotokontaktna alergija, dodaja Meffert. "Vzrok je skupno delovanje zaščitnega filtra proti UV-žarkom in sončne svetlobe na kožo. In to ni le nedolžna alergija: koža močno pordeči in neznosno srbi. Lahko sproži stanje, kot je psevdolifomna, ki je videti kot kožni rak."

Komisija pravi, da bo po končani raziskavi vpeljala standardne preskusne postopke s sodelovanjem Colipa, Evropske kozmetične, toaletne in dišavne zveze. Toda ko je tednik The European to Zvezo povprašal o novih raziskavah, agencija o njih ni vedela še nič. "Mi že imamo preskuševalni standard," je dejal predstavnik Colipa Rory MacMillan. "Toda če namerava Komisija v zvezi z zaščitnimi kremami storiti še kaj več, ji bomo hvaležni."

Ta projekt je eden od devetih, ki jih je Evropska komisija potrdila konec prejšnjega meseca in za katere bodo skupaj porabili 37 milijonov dolarjev. Drugi se ukvarjajo z varnostjo elektromagnetnega sevanja mobilnih telefonov in zanesljivostjo protivlomih alarmnih naprav.

J. P.

Za pravice nas prostovoljcev gre!

Za prostovoljno delo tudi koncesije? - Nujna je ureditev davčne zakonodaje, ki bi spodbujala darovanje, in redno financiranje - Pri nas preko 12 tisoč organizacij in društev

Pred kratkim mi je prišel v roke kongresni zbornik prispevkov 1. slovenskega kongresa prostovoljstva, ki je bil septembra lani v Ljubljani, organizirala pa sta ga Slovenska fondacija in Socialna zbornica Slovenije z namenom promovirati prostovoljno delo. V zborniku žal nisem nikjer zasledil prisotnosti predstavnikov slovenskega prostovoljnega gasilstva.

V svetu je prostovoljstvo že dolgo sestavni del vsakdanjega življenja in uveljavljena oblika medčloveških odnosov, zato sem prepričan, da bi prav slovenski prostovoljni gasilci imeli o tem kaj povedati, saj 130-letna tradicija gotovo nekaj pomeni.

Prostovoljci so nedvomno prvi in osnovni člen prostovoljnega dela, saj so to ljudje dobre volje, ki darujejo svoj čas, energijo, znanje in delo za dobrobit drugih. Pri tem se običajno pozablja, da imajo prostovoljci svoje pravice, ki so zapisane v Evropski konvenciji o prostovoljnem delu, ki velja za osnovni dokument prostovoljstva nasploh. Med te pravice na primer sodijo informacije o organizaciji, ustrežno uvajanje v delo, možnosti usposabljanja, izrekanje lastnega mnenja ter možnosti soodločanja, zavarovanja, povračila stroškov...

Na že pred časom dani predlog je v okviru vlade v pripravi zakon o prostovoljni službi (kar žal že predolgo traja!), ki naj bi to področje uredil in pri tem v celoti upošteval Evropsko konvencijo o prostovoljnem delu. Vsekakor bosta morala biti v zakonu natančno določena položaj prostovoljcev in status njihovih organizacij (tudi gasilskih).

ZAKLJUČNI KONCERT SEZONE NAPOLNIL DVORANO IN SRCA

BREŽICE - Brežiško kulturno-umetniško društvo je v soboto, 21. junija, v viteški dvorani brežiškega gradu priredilo zaključni koncert sezone. Poleg ženskega in moškega pevskega zbora pod taktirko Elizabete in Dragotina Križaniča so se občinstvu z lastnimi pesmi predstavili še člani literarne sekcije Žarek pod vodstvom Draga Pirmana in citrarji z mentorico Matejo Ferenčak. Gost večera je bil tamburaški orkester iz Artič. Za organizacijo koncerta, ki so ga podprli številni sponzorji, je poskrbel predsednik KUD Brežice Janez Avšič, ki se je zahvalil nastopajočim za koncert ter občinstvu za obisk. Koncerta so se udeležili tudi predstavniki mešanega pevskega zbora iz Stražišča pri Kranju, ki je pobraten z našimi zbori. S prepletanjem petja, pisane besede, citer in tamburic je iz nastopa amaterskih ljubiteljev kulture nastal pravi poetični venček, ki sta ga navzočim spletala povezovalca programa Spleta Jenko-Sunčič in Drago Pirman.

D. PIRMAN

Pitna voda problem

Vodovod z Jatne

DOLE PRI LITIJU - Krajan KS Dole se oskrbuje z vodo iz približno 16 večjih ali manjših zajetij. Vodovod je edino v vaseh Dole, Zagod in Zavrh. Za ostale velja načelo, da dokler teče, teče. Svet KS si prizadeva zagotoviti pitno vodo za vso KS iz enega zajetja na Jatni, saj je z razvojem podeželja in s tem tudi kmetijske dejavnosti potreba po pitni vodi v teh demografsko ogroženih krajih vsak dan večja. Vodo z Jatne sedaj uporablja 53 ljudi in 110 glav živine v okoliških vaseh.

Svet KS Dole si že več let prizadeva dobiti denar za sanacijo obstoječih vodovodov, iskanje novih vodnih virov in za gradnjo vodovoda za celotno KS z Jatne. Toda od občine Litije ni mogoče dobiti ničesar. Ostaja upanje na letošnji občinski proračun, ki se ni sprejel. Sami sredstev niso sposobni zbrati.

Želja članov sveta KS Dole pri Litiji je zagotoviti letos sredstva za izdelavo idejnega projekta in iskanje zajetja z zadostno količino pitne vode, naslednje leto pa pridobiti sredstva na natečaju za demografsko ogrožene, ki ga vsako leto razpisuje ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj RS.

K. SUŠTERŠIČ

Danes se v praksi te organizacije srečujejo z več ovirami: voditi morajo enako knjigovodstvo kot podjetja, druge pridobitne organizacije in zasebniki. Za svoje dobro delo so te organizacije pogosto "nagrajene" s tem, da morajo državi plačati še davek od dobička pravnih oseb! Humanitarne organizacije tudi upravičeno pričakujejo spremembo davčne zakonodaje oziroma takšno, ki bo omogočala financiranje le-teh iz državnega proračuna, saj prav ta dejavnost s svojim delovanjem razbremeni državni proračun.

Država naj bi na podlagi ustreznega zakona podpirala te organizacije s podelitvijo koncesije, organizacije pa bi sklepale s prostovoljci pogodbe o prostovoljnem delu. Predlog je tudi, da prostovoljno delo ne bi bilo plačano, da je časovno omejeno, da je prostovoljec zagotovljen brezplačno nastanitev in bivanje, da prostovoljec prejema žepnino in da ima celo proste dneve, v času opravljanja prostovoljnega dela pa naj bi bili prostovoljci socialno in zdravstveno zavarovani.

Da bi prostovoljni sektor preživel, mu je treba nujno zagotoviti

trajne vire financiranja - ustrezno davčno in finančno zakonodajo, ki bo vzpodbujala tako podjetja kot posameznike k darovanju, pa tudi druge predpise. Vse to pomeni neposredno podporo države ne-profitnim prostovoljnim organizacijam.

Zato država ne bi smela razmišljati na način zavistnega sosedu, češ če imaš toliko denarja za humanitarnost, potem ga imaš tudi zame oziroma z mojo nenasitno blagajno. Ob vsem naštetem pa je prisotna še ena bojazen: da bo prostovoljna dejavnost izgubila del svoje avtonomnosti in da bo postala preveč odvisna od države. Prepričan sem, da se bo moralo vodstvo slovenskih prostovoljnih gasilcev zelo intenzivno vključevati ter sodelovati in skupno z ostalimi prostovoljnimi organizacijami odločno zahtevati sprejem zakona o prostovoljstvu kot tudi izboriti spremembe davčne zakonodaje. Ker so v teku priprave za 2. kongres slovenskih prostovoljcev, odločno na plan s svojimi upravičenimi zahtevami za celovito ureditev tega področja!

RUDOLF NANGER

Novo mesto

V prvi bitki je DeSUS zmagal

Brez svoje stranke in svojih poslancev ne bi šlo

Ko sem pred nekaj tedni pisal o sporazumu med DeSUS in LDS, sem zapisal, da je ta sporazum naš veliki uspeh, da pa bo šele njegovo uresničevanje v praksi pokazalo, ali je to res ali ne.

Prvi praktični preizkus trdnosti sporazuma je bilo odločanje o sredstvih za rekreacijo upokojencev, ki naj bi po našem predlogu znašala za upokojence z nižjimi pokojninami 42.000 tolarjev, za druge pa 21.000 tolarjev. Na to določilo v zgoraj navedenem sporazumu je vlada najprej skušala pozabiti, nato pa začela barantati, češ da zaradi izgub po železniškem štrajku in drugih izgub ni mogoče zagotoviti potrebnih sredstev in da naj se upokojenci zadovoljijo z regresom v lanskii višini. Pri tem so padale tudi grenke na račun upokojencev.

Naši poslanci in predsedstvo stranke pa so ostali neomajni in zahtevali, naj se dogovorjeno tudi izpolni. Končno so zneski zagotovljeni, izplačano pa bo z junjskimi pokojninami 30.000 oziroma 15.000 SIT, ostanek 12.000

Srečanje se ni spremenilo v protestni shod

V Celju domala 20.000 upokojencev

CELJE - Še pred dnevi so upokojenci napovedovali, da bodo svoje tradicionalno vsakoletno srečanje - deveto je bilo tokrat 19. junija, spremenili v protestni shod, če jim ne bodo izplačali regresa. No, to se ni zgodilo, saj so jim pristojni obljubili regres v tem in v enem od prihodnjih mesecev.

Upokojence, ki so prišli iz vse Slovenije - po podatkih Pres centra skoraj 20 tisoč - je najprej pozdravil predsednik ZDU Slovenije Vinko Gobec. V svojem govoru je poudaril zaskrbljenost in ogorčenost, ki vlada med upokojenci, in dejal, da se ne bodo pustili odriniti na rob dogajanja, čeprav je sedanja politika usmerjena v škodo tistemu delu upokojencev, ki se že tako komaj preživijo.

Predsednik države Milan Kučan je v daljšem govoru zagotavljal trdne temelje, ki jih ima Slovenija; v teh temeljih je tudi trdo delo sedanjih upokojencev, zato se upravičeno potegujejo za svoj prostor v družbi in pri državnem odločanju, tudi glede približevanja za vstop v evropske integracije. Ogromna množica je najbolj prisluhnila, ko je govoril o pokojninski reformi in povedal, da zakonodajalci zagotavljajo, da upokojenci ne bodo prikrajšani za pravice, katere so si pridobili z delom in vlaganjem v razvoj in z ogromnimi vlaganji v pokojninski sklad.

A. KOŠMERL

oziroma 6.000 SIT pa do 10. oktobra 1997.

Torej prva konkretna zmaga DeSUS-a. Toda ostaja grenak priokus ob razmišljanju, kako malo veljajo danes sprejeti dogovori, kako raste v naši družbi egoizem in kako se vse bolj in bolj odriava upokojece na stranski tir.

Sedaj lahko zagotovo trdimo, da gornjega ne bi dosegli brez naše stranke in naših poslancev in kako prav je, da imamo svojo stranko, in da jo bo treba še bolj okrepiti. V družbi, v kateri gleda vsak le nase, bomo morali tudi mi upokojenci še vnaprej odločno braniti naše pravice.

MIROSLAV VUTE

SODRAŠKA POBUDA V DRŽAVNEM ZBORU

RIBNICA - Svet KS Sodražica je 27. marca soglasno sprejel sklep, da se KS kot del ribniške občine izloči v novo občino Sodražica. Pobudo so poslali tudi občinskemu svetu Ribnica; na zadnji seji pa so svetniki prejeli še "Studijsko utemeljenost samostojne občine Sodražica". V njej podpisani člani sveta KS Zvone Janež, Anton Matelič, Vinko Drobnik, Franc Lesar, Brane Košir, Vinko Čampa in Vinko Zajc ob pomoči sodelavcev na 60. straneh predstavljajo Sodražico nekdanj in danes in vizijo gospodarjenja na svojem. Projekt občine Sodražica temelji na analizi sedanjega stanja in sprejeti zakonodaji o lokalni samoupravi. Prepričani so, da so sposobni sami najbolje urejati skupne javne potrebe in da bodo sami denar najbolj smotrno porabili.

KDAJ OBČINSKI PRAZNIK?

LOŠKI POTOK - Že tretje leto teče od ustanovitve občine, pa leta še vedno nima svojega praznika. Krajevna skupnost Loški Potok je kar nekaj desetletij slavila 31. julija. Praznik je bil posvečen spominu na tragične dogodke, ki so se zgodili v znani roški ofenzivi daljnega leta 1942. Praznika sicer ni še nihče preklinal, ni pa več tisto, kar je bil nekoč. Za ohranjanje praznika skrbijo predvsem KO ZZB in vaščani Travnika. Letošnja proslava bo na predlog KO ZZB 2. avgusta pri znani partizanski bolnišnici na Ogenjcu. V organizacijo proslave se je vključila tudi občina, sicer pa je tokrat pričakovati resnično dostojno proslavljanje. Za slavnostnega govornika napovedujejo Janeza Podobnika, predsednika Državnega zbora.

A. K.

BILO JE PRED STO LETI
Vse dre v Ameriko

Izbral Miloš Likar

Neki gospod, prijatelj Dolenjcev, ki živi in dela v Bosni, takole piše za naše Dolenjske Novice:

"Prestopivši reko Kolpo, gledam na Kranjsko zemljo ves začuden. Ko sem bil zadnjič tu pred dolgimi desetimi leti, nisem videl, da se tu orje brez moških ljudi, da ena žena vole goni, druga pa s plugom ravna. Vprašam hlapca, ki me spremlja, pa dobim odgovor, da so možje in fantje vsi v Ameriko odšli. V Metliki samej se mi je pripovedovalo, da je od 225 hiš, kar jih ima Metlika, čez 300 oseb v Ameriko odšlo, da je to po vaseh še hujše, da so vasi, kjer ni razum otrok in starcev nobene moške duše."

V mojej službi mi je dana prilika, da sem se spoznal s sajenjem tobaka. Večkrat sem si mislil, da bi dober tobak kakor v Bosni mogel rasti tudi v tistih krajih, kjer vino dobro zori - ob reki Kolpi in dolnjem Krki in še v okrajih Novo mesto, Krško, Kostanjevica, Črnomelj in Metlika. Posebno v Metliki bi se mogla pridelovati jedna najboljše vrste tobaka za cigarete. V obsegu mojega okroga v Bosni nahaja se okraj, katerega podnebje v celoti novomeškemu odgovarja. Tu živi 35.000 duš in nasajenih ima 6.200.000 rastlin tobaka. S tobakom povprečno zaslužijo 800 gld. na ha. Hočem povedati, če bi Dolenjska pridobila dovoljenje za sajenje tobaka, bi s tem uspešno zaprečila izseljevanje ljudi v Ameriko."

Dolenjske Novice 1897

Srečanje kmetič

Zbralo se jih je 250

Društvo kmetič Posavja, ki obsega občine Brežice, Krško in Sevnica, je imelo 21. junija 4. srečanje pri Sv. Vidu nad Catežem ob Savi. V idiličnem naravnem okolju, z enkratnim pogledom na Krško polje in stajerske hribe, se je zbralo okrog 250 kmetič. Pripravili so kratek kulturni program, sledila pa je maša, pri kateri so kmetice lepo sodelovale z ljudskim petjem. Potem je bila pogostitev, ki se je ob igranju ansambla, kvizju, petju in pogovoru zavlekla do večera.

V časih, ko ostajajo naša polja vedno bolj neobdelana, travniki vse bolj zaraščeni in poklic kmetice vedno manj spoštovan, so takšna srečanja še kako potrebna. Zato so udeležence toliko bolj prisluhnila sporočilu srečanja o važnosti sedanjega trenutka, ko poslanstvo žene spet dobiva svojo vrednost in so prav one poklicane, da varujejo domačo ognjišča, ljubijo vire življenja in imajo srce za novi rod.

Prehitro je minilo to druženje. Kmetice so se vrnile domov bogatejše za novo doživetje sprejetosti in vrednotenja kmečkega dela in s spoznanjem, da tudi one lahko s svojo vzgojo in delom veliko naredijo za medsebojno sožitje z naravo in ljudmi. To pa je pogoj za graditev civilizacije ljubezni in tako potrebnega miru na zemlji.

JOŽE PACEK

IZLET NAJSTAREJŠIH KRAJANOV

OO RK Kot Brezje je za najstarejše krajanje tega območja organizirala lep izlet. Peljali smo se skozi goste kočevske gozdove do Planine, kjer nas je lepo sprejel okrbnik. Nato smo šli do Mirne gore in si tam ogledali obnovljeno cerkev. Ob vračanju smo se ustavili v Dolenjskih Toplicah ter nazadnje pristali v Iskrinem domu v Črmošnjicah, kjer je bila krasna večerja. Zabavali smo se pozno v noč, saj smo imeli s sabo tudi muzikanta. Domov smo odhajali pomlajeni in zadovoljni. Želimo še veliko takih doživetij. Vsem, ki so kaj prispevali za to prijetno srečanje, se starostniki zahvaljujemo.

K. P.

• Vsakdo je gol in nag pod svojo obleko. (Malina)

Kravata ni copata

Vroči poletni meseci morda res niso pravi čas za poučevanje o zavezovanju in negovanju kravate, toda vsak moški - bodisi vsak dan zaradi poklica bodisi ob bolj svečanih priložnostih - mora obvladovati tradicionalno veščino. Žal pogosto srečujem mlajše in tudi starejše, ki temu modnemu dodatku ne posvečajo dovolj pozornosti. Kravata jim stoji postrani ali pa je od nošenja zmečkana. Nikar si ne dovolite tovrstne zanemarjenosti! Kravate se razlikujejo po kvaliteti materialov, barvah, vzorcih in načinu izdelave. Danes pa govorimo o negovanju.

NASVETI:

1. Nikoli ne nosite iste kravate dva dni zapored, da pridobi svojo obliko.

2. Preden jo snamete, razvezite vozle, da ne bo zmečkana.

3. Obesite jo na obešalnik.

4. Če je potrebna likanja, to storite s primerno temperaturo, čezno položite bombažno krpo, da se izognete lesku.

Vsaka kravata ima svojo obliko in temu primeren vozle. Pri izbiri le-tega upoštevajte material in širino.

JERCA LEGAN

Uspel prvi pohod po Baragovi poti

Več kot 60 pohodnikov se je v soboto odpravilo iz Trebnjega do Male vasi - Ogledali so si znamenitosti kraja - Pred Baragovo rojstno hišo krajši kulturni program

Pohoda od Baragovega spomenika v Trebnjem do Male vasi se je v soboto udeležilo preko šestdeset pohodnikov. Zbrali smo se pri Baragovem spomeniku pred trebanjsko cerkvijo, kjer je Marko Kapus spregovoril o načrtovanju in izdelavi projekta Baragove poti, pri kateri je sodelovala vrsta domačin in tujih strokovnjakov. Traso poti pa je izdelala skupina študentov in domačinov.

Pri kratkem postanku je bil pri gostilni Cugelj, kjer smo v zloženko Baragova pohodna pot dobili prvi žig. Sledil je precej naporen vzpon na Vrhtravnje. Skavti so sproti pobrali nekaj odpadkov, namestili nekaj manjkajočih smerokazov in že smo bili pri cerkvi, kjer nas je gospod Smolič seznanil z zgodovino Vrhtravnjega, žena pa je ponudila številne dobrote, da smo potešili žejo in lakoto. Ogledali smo si tudi cerkev, ki jo pripravljajo za sprejem novomašnika. Na najvišji točki (581 m) smo se vpisali v knjigo,

potem pa smo šli proti Šahovcu. Že od daleč sta nas vabili harmoniki, Jureta in Mitje, ki sta na ta način zaželela dobrodošlico pohodnikom. Spet nekaj informacij o kraju in kratek skok v vaško cerkev.

Pot po gozdu je bila prijetna, čeprav nekoliko razmočena zaradi obilice padavin. Po spustu v dolino smo videli, da se bližamo Dobrnju. Po vasi Lokve smo bili hitro na naslednjem postanku. Po seznanitvi s krajevnimi značilnostmi in obisku v cerkvi smo zavili v gostilno Škrajanc, kjer smo dobili drugi žig. Iz dobriške doline smo spet zavili v hrib in kmalu zaslišali zvoke harmonike. Vasi Železno se pohodna pot sicer ogne, a so nas prijazni gospodinjci in vaški instrumentalisti pričakali na jasi ob gozdu. Gospodinjci sta nas pogostili s hlebcom domačega kruha in slanine. Pa naj še kdo reče, da ljudje ob Baragovi pohodni poti nimajo česa ponuditi. Imajo in znajo!

In že smo bili v lepo urejeni Knežji vasi. Po ogledu cerkve so nas občani prijetno pogostili in spet smo hiteli naprej, v daljavi pa smo zagledali podobo malovaškega gradiča. Celotna Baragova pohodna pot je zamišljena krožno, torej bi morali nadaljevati še preko Luže, Griča, Belšnje vasi, Benečije in v Trebnje. A tokrat smo se odločili, da pohod zaključimo v Mali vasi, v Trebnje pa smo se kasneje odpeljali z avtobusom oz. osebnimi avtomobili.

Po kratkem nagovoru nas je v Baragov čas popeljala dekljska skupina Ragle, ki je zapela vrsto starih, že nekoliko pozabljenih ljudskih pesmi. Nato smo nekaj pesmi zapeli še skupaj. Spregovoril je predsednik občinskega sveta dr. Marijan Pavlin in poudaril pomen Barage, nato pa je s posebno listo predal Baragovo pohodno pot skavtom v upravo. V imenu skavtov je listino prevzel Franci Bevec. Gospodinja Martina je medtem postregla s hrenovkami in pižčo.

Vidimo se na drugem tradicionalnem pohodu!

IVANKA VIŠČEK,
Klemenčičeva 3
Trebnje

SPET IDEJE BREZ MEJE

KOSTEL - V KS Kostel se je 21. junija začel raziskovalni tabor Ideje brez meje, ki bo trajal še do 29. junija. Na njem sodeluje 36 učencev osmih razredov iz vse Slovenije in še nekateri iz tujine ob pomoči 12 mentorjev. Raziskovalni tabor deluje po skupinah: krajinski, kartografski, arheološko-umetniški zgodovinski, biološki, etnološko-sociološki, novinarski in likovni.

SREČALI SO SE MLADI IN STARI ŠAHISTI

SEVNICA - Šahovski klub Milan Majcen iz Sevnice je pripravil 6. srečanje mladih in starih šahistov tega kluba. Mladi so z 39:25 premagali starejše šahiste. Pri mladih je bil najboljši Zvonko Mesojevec (7 točk), pri starejših pa Toni Kranjec (6,5 točke). V srečanjih samo mlade generacije je spet slavil Zvonko Mesojevec, kot pri starejših pa ponovno Toni Kranjec. Prehodni pokal je osvojil skupni zmagovalac 6. srečanja Toni Kranjec, ki je zbral na tem hitropoteznem turnirju 13,5 točke. Mlado vrsto so sestavljali šahisti Zvonko Mesojevec, Bojan Kuzmič, Andrej Grile, Bojan Smerdel, Predrag Lazič, Mojca Grile, Igor Glavač in Zvonko Grahek; starejšo pa Toni Kranjec, Miroslav Šibila, Jože Kolman, Rudi Prosenik, Rudi Šoper, Martin Mirt, Jože Blas in Miro Gačnik.

J. BLAS

HVALA VAM, DOBRI LJUDJE!

Predsedstvo Društva invalidov Novo mesto se z vsem spoštovanjem zahvaljuje darovalcem finančnih ali materialnih sredstev za kulturno prireditve ob 15-letnici delovanja društva. Izvedbo prireditve so omogočili: Revoz Novo mesto, generalni sponzor - ITZ Stavbo pohištvo Hrastovšek, Novo mesto - Občina Novo mesto, sekretariat za družbeno dejavnost - Krka, d.d., Novo mesto - Labod, Novo mesto - Obrtna zbornica Novo mesto - Komunala, Novo mesto - TPV Novo mesto - Vizija, Novo mesto - Dolenjske lekarne, Novo mesto - Leran, Novo mesto - Kovinotehna MKI, Novo mesto - ga. Neli Gunde, Novo mesto - KS Grm Novo mesto - KS Center Novo mesto - Stoklarstvo Doljak, Novo mesto - Avtoagalant, Novo mesto - Trgovina Tilia, Novo mesto - Zavarovalnica Adriatic, Novo mesto - Trgovina Mak, Novo mesto - Ruska družina Otočec - ga. Rezi Rus, Metlika - GG Vrtnarija, Novo mesto - OŠ Grm Novo mesto - Elektromehanika Cerovšek, Novo mesto - Ljubljana, Novo mesto - Filatelistično društvo Novo mesto - Sitotiski Cemič, Novo mesto - Usnjena galanterija Babnik, Novo mesto - Ivan Božič, Smolenja vas - Ivo Šteblaj, Novo mesto - Bernard Bucik, Semič - Janez Ancelj, Prebold - Štefan Šuštaršič, Novo mesto.

Zahvaljujemo se tudi delovnim organizacijam, podjetnikom, samostojnim obrtnikom, posameznikom in članom društva za darovane predmete za izvedbo srečelova.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem nastopajočim ansamblom in posameznikom, ki so se odpovedali honorarju ob izvedbi kulturnega programa.

IZ LUBLANE BULANE**Študent naj bo, film pa tudi**

Prvih trideset otvoritvenih vrstic, ki bodo vnašale kulturne dogodke iz prestolnice na področje Dolenjske, namenjam filmu. Razlogov je več, že v današnji prilogi si lahko preberete članek o snemanju novega slovenskega celovečernega igranega filma, za katerim stoji brežiška naveza: režiser Sašo Podgoršek in scenarist Goran Šalamon, sicer pevec skupine Demolition Group.

Drugi razlog, ki je tudi vnesel tistega študenta v naslov, je moj skromni prispevek asistenta kamere na dveh študentskih snemanjih. Govorim seveda o igranem filmu, torej tretjem letniku akademskih režiserjev, ki se na takšnem snemanju prvi srečajo s problemom velike ekipe ljudi in medčloveškimi odnosi o njej. Za lažje razumevanje: filmsko ekipo sestavljajo sektor režije, sektor kamere, scenarska tehnika, ekipa za luč, igralci in pa seveda producenti, ki ponudi organiza-

torja snemanja. Med posameznimi sektorji obstajajo tesni odnosi, ki morajo biti korektni z vseh strani, drugače se to pozna na delu celotne ekipe.

Če se poruši "naravno ravnanje" odnosov med ekipami, trpi celotna ekipa oz. celoten film. Največkrat se to dogaja mladim režiserjem, kateri mislijo, da je treba ukazovati vsepovprek, opravljati delo celotne ekipe, pri tem pa čim večkrat potatati, kako morajo vse delati sami. Zaupanje v sodelavce je prvi pogoj za delo pri filmu tudi zato, da pri tridesetih nisi že čisto siv, saj sem na snemanju bil priča zametku živčnega zloma. Edina tolažba, ki se vsemu skupaj ponuja, je ta, da to so vendar študentje in da se bodo že še naučili. Vendar dvomim, da na svetu obstaja akademija, ki te lahko nauči normalnih odnosov z ljudmi. Ali to imaš v sebi ali pa nimaš. BORIS PETKOVIČ

15 let društva invalidov

Trebnje: Ob obletnici bogat kulturni program - Srečanja, izleti in aktivnosti za člane

TREBNJE - Minulo soboto je društvo invalidov občine Trebnje, ki združuje skoraj 400 članov, praznovalo svojo 15-letnico. Navzoče sta pozdravila župan občine Lojze Metelko in predsednik Milan Turk, nastopili pa so učenci osnovne šole Mirna pod vodstvom Duške Peček in ob spremljavi harmonike Staneta Pečka. Vzdušje je poživil s humorjem in igranjem tudi Lojze Pungartnik.

V društvu si prizadevamo, da bi ustregli čim večjemu številu članov, zato pripravljamo različne aktivnosti, izlete in srečanja, članom pomagamo pri plačilu zdravljenja v termalnih zdraviliščih,

preko celega leta pa številne člane obiskujemo po bolnišnicah, domovih starejših občanov ali na njihovih domovih. Ob novem letu jih obdarimo s skromnimi darili, socialno ogroženim pa tudi finančno pomagamo. Dobro sodelujemo s koordinacijo Dolenjske in Bele krajine in s skupnimi močmi pomagamo pri razreševanju invalidske problematike. Tesno sodelujemo tudi z zvezo društev invalidov Slovenije kot tudi z drugimi organi in ustanovami v občini. V uradnem času v društvenih prostorih našim članom nudimo strokovne nasvete.

REZKA MAJER

V TANGU GLASBA OD SREDE DO SOBOTE

OTOČEC - V restavraciji Tango oziroma na terasi bo od 25. junija pa do konca avgusta vsako sredo in četrtek od 20. do 24. ure živa glasba dua Objemček, v petek in soboto pa tako kot vse leto polna zasedba ansambla Objem.

PROTI PODRAŽITVI INTERNET STORITEV

Združena lista socialnih demokratov, nenazadnje ko prva med političnimi strankami s svojo internet stranjo, protestira proti odločitvi vlade na njeni zadnji seji, da podraži internet storitve. Predvsem vzbuja skrb tako skokovita podražitev in dejstvo, da bo pričakovani skupni učinek sprememb (vključno s podražitvijo telefonskih storitev) kljub temu zelo majhen. Kolikor ima podražitev internet storitev stvaren negativni učinek, toliko ima tudi negativen simbolični učinek, saj se je vlada odločila krepko podražiti način komunikacije, ki že pripada prihodnosti. ZLSJ je prav nasprotno prepričana, da bi morala slovenska vlada z neštetimi ukrepi spodbuditi takšen način komuniciranja in ga približati čim večjemu številu uporabnikov. Ali ne bi bila to koristna investicija v znanje za večjo konkurenčnost slovenske družbe v Evropi?

Zato ZLSJ poziva vlado, naj umakne predlog za povišanje internet storitev in namesto njega predloži ukrepe za spodbujanje njegove široke uporabe.

ZLSJ Slovenije
Služba za odnose z javnostmi

Da bo pot do zdravnika čim lažja

V dopolnjeni brošuri Kako do zdravnika je seznam izvajalcev zdravstvenih storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, s katerimi ima zavod pogodbo

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je pred kratkim izdal tretjo, dopolnjeno in razširjeno brošuro Kako do zdravnika. Nekateri so namreč še vedno v zadregi, kakšne so njihove možnosti za zdravljenje pri zasebnih zdravnikih in zobozdravnikih, zanima jih, kako se v tem primeru zagotavlja obvezno zavarovanje.

Na ta in še mnogo drugih vprašanj lahko najdemo odgovor v brošuri, ki jo je sicer možno brezplačno dobiti in vseh Zavodovih območnih enotah, prinaša pa osnovne podatke o izvajalcih zdravstvenih storitev s seznamom zdravstvenih in drugih zavodov ter zasebnikov, s katerimi je Zavod za pogodbeno leto 1996/97 sklenil pogodbe in predstavljajo mrežo javne zdravstvene službe v Sloveniji. V seznamu ni tistih zasebnih zdravnikov, zobozdravnikov in drugih zdravstvenih

delavcev, ki sicer lahko opravljajo zasebno zdravstveno dejavnost, vendar nimajo koncesije in niso sklenili pogodbe z Zavodom, kar pomeni, da zavarovane osebe lahko pri njih v sili poiščejo le nujno zdravniško pomoč, za katero jim Zavod povrne priznani strošek. Vse druge storitve mora bolnik v celoti plačati sam.

Brošura v uvodnem delu pojasnjuje osnovne značilnosti sistema zdravstvenega zavarovanja, poleg sprememb v mreži javne zdravstvene službe, ki so nastale z uva-

njem zasebnih zdravnikov v javno zdravstveno službo, je opisan tudi proces vsakoletnega določanja programa zdravstvenih storitev in obsega potrebnih sredstev za njegovo uresničevanje. Zavarovanci lahko v brošuri najdejo konkretne odgovore na vprašanja, kako se uveljavljajo pravice do zdravstvenih storitev pri zdravnikih na ravni osnovne, specialistične in bolnišnične dejavnosti. Tokrat je prvič objavljen tudi seznam območnih enot in izpostav Zavoda z odgovornimi osebami, ki so dolžne sprejemati morebitne pritožbe. Kot poseben dodatek je objavljen še seznam pooblaščenih dobaviteljev in izposojevalnic tehničnih pripomočkov.

T. G.

Klečal v bankah in cerkvah

Spomini Lada Bambiča o izgubi pisma za Tita

TURJAK - "Tisto leto sem kot pionirček nosil štafeto palico s pozdravi za predsednika Tita od Skočjana pri Turjaku nekaj 100 m proti Grosuplju. Nesreča pa je hotela, da je med tekom s palice odpadel pokrov, nato pa še list s pozdravi za predsednika Tita. Pokrov sem našel in ga namestil

Lado Bambič

nazaj, papirja pa ne, in sem palico predal naslednjemu nosilcu brez pisnega pozdrava Titu. Sicer pa tistih papirjev Tito tako gotovo ni bral," se spominja 57-letni Lado Bambič, ki je bil rojen v Malem Ločniku pri Turjaku, danes pa živi na Rakovniku v Ljubljani in dela pri sinu, ki ima parketarsko obrt. Zato je razumljiva njegova pripoved: "Za ta spodrsilaj mi ni bilo treba klečati, toliko več pa sem klečal v bankah in cerkvah in še drugih stavbah, saj sem polagal parket v cerkvah v Zelimljah pri Turjaku, na Rakovniku, na ljubljanskih Žalah in drugod, pa tudi v SKB banki v Ljubljani, banki v Osilnici in drugod. Ko sem dokončal polaganje parketa v nekem hotelu na Brionih, sem se od tam odpeljal isti dan kot predsednik Tito: jaz domov k mami, on pa v ljubljansko bolnišnico, iz katere ni več prišel živ."

J. P.

Hrastinjaki za osamosvojitev

Zdaj sodijo v vas Mala Slevica - Ime po hrastih

HRASTINJAKI - "Naši vasi se pravilno reče Hrastinjaki in ne Mala Slevica," trdi Franc Ivanc o novi vasi, ki je zdaj še vedno zaselek Male Slevice. Nekdaj je bil tu le hrastov gozd, danes pa je zrastle že 18 hiš.

Poleg gozda so bili tu še slabi travniki, na katerih so kosili le enkrat letno, pove Franc Ivanc in dodaja, da je bila ta zemlja nekdanje malo vredna, zdaj pa je zaradi zazidljivosti pridobila ceno. Naseljenci zahtevajo, naj postane njihovo naselje samostojna vas Hrastinjaki, za kar imajo več utemeljitev. Tako jih danes poštar težko najde, ker dobivajo pošto na Malo Slevico. Če je kdo šel k šivlji ali mizarju na ta konec, je vedno dejal, da gre v Hrastinjake in ne na Malo Slevico. Danes ni v vsej Sloveniji nobenega kraja s takim imenom, zato ime Hrastinjaki ne bi smelo biti ovira. Imajo tudi bife, avtomehanično delavnico (servis za mercedese!), konjeniški klub itd.

Franc Ivanc

"Imamo pa slabo elektriko, saj njena napetost močno niha. Radi bi tudi še asfalt in javno razsvetljavo, za kar smo pripravljeni prispevati," pravi Franc, ki piše tudi krajevno kroniko.

J. PRIMC

DEŽ NAGAJA KMETOM - Na prehodu iz pomladi v poletje je na območju zahodne Dolenjske pogosto deževalo, da se imeli kmetje težave s košnjo, sušenjem in spravilom sena. Tudi ostrnice in kozolčke na dolenjskem polju pri Ribnici je dež namočil in kmetom onemogočil, da bi seno odpeljali domov. (Foto: J. Primc)

90 LET PGD VELIKA LOKA - Požarna bramba v Veliki Loki sega v marec 1907, ko so na pobudo vaščana Alojza Šlajpaha obnovili lopo pri zdajšnji kmetiji Bukovec, ki je gasilec služila za sestanke in hrambo gasilskega orožja. Teh začetkov in razvoja PGD Velika Loka se je preteklo nedeljo popoldne na svečanosti ob 90-letnici društva spomnil predsednik PGD Andrej Kotar. Tajnik PGD Jože Klemenčič je med gosti pozdravil trebanjskega župana Lojzeta Metelka in predsednika občinskega sveta dr. Marjana Pavlina. Jubilantu sta čestitala tudi župan in podpredsednik GZ Trebnje Silvo Prpar. Novi gasilski prapor je razvil v imenu pokrovitelja prireditve, M-KZ Trebnje, direktor Ludvik Jerman (na posnetku) in ga izročil praproščaku Petru Novaku. Prapor je blagoslovil šentlovenski župnik Stan-ko Štefanič. Posameznikom in jubilantu so izročili številna priznanja in odlikovanja. (Foto: P. Perc)

GOLOBI IN WC - Za golobe velja, da so kot politiki - ko so na tleh, ti jedo z roke, ko so nad teboj, pa se ti us... jejo na glavo. Če se gremo pravno državo, naj zakoni veljajo tudi za golobe. Nekoliko presenečen zgleda pernat prijatelj na naši sliki, ko raca mimo kužupa za prostor, kamor je hodil tudi cesar peš, a predloga najbrž ne bo upošteval. Po težavah z golobi so najbolj znani Benečani (slika zgoraj), saj na enega prebivalca mesta na kolih pride cela desetnija pernatih nebodilhtreba. (Foto: I. V.)

PLANINSKI TABOR ZA NAJMLAJŠE NA MIRNI GORI - V prvi polovici junija je v dveh izmenah potekal na Mirni gori tabor za cicibane planince iz novomeških vrtcev. Udeležilo se ga je 63 otrok v spremstvu njihovih mentorice. Mladi so vsak dan opravili planinsko turo v spremstvu gozdarjev, ki so jim razkrili skrivnosti pragozda in gozdno učno pot. V koči je za dobro počutje in okusno hrano skrbela oskrbnica Tončka. Ob večerih smo se zabavali ob plesu, družabnih igrah, kurili taborni ogenj, obiskali pa so nas tudi odrasli planinci. Nepozaben bo nočni pohod z baterijami in iskanje zaklada planinskega škrata. Na Mirni gori je lepo, zato priporočamo tudi vam, da se odpravite tja. (Cicibani planinci z mentorici)

ODLIČNIAKI PRI ŽUPANU - Ob zaključku šolskega leta je v ponedeljek kočevski župan Janko Veber v prostorih hotela Valentin sprejel 21 osmošolcev - odličnjakov, in sicer: 11 iz OŠ ob Rinži, po pet iz OŠ Stara Cerkev in Zbora odposlancev ter enega iz OŠ Fara. V odkritem in priskrbenem pogovoru je župan Veber povedal, da pričakuje, da se izšolani kader vrne v domači kraj, saj občina potrebuje številne strokovnjake. V pogovoru se niso mogli izogniti prostorski stiski pri pouku. Odhajajoči učenci so dvoizmenški pouk označili kot "neumno dejanje". (Foto: Milan Glavonjić)

LOVEC IN OTROCI - Otroci iz stopiškega otroškega vrtca Škrat so pred nedavnim v spremstvu vzgojiteljev preživeli nekaj dni pri Gospodični na Gorjancih. Med zanimivimi dogodki, ki jih je bilo seveda veliko, je bil tudi obisk lovca (na posnetku). (Foto: L. M.)

Sprejem v pionirje je bila "fora"

Bil je velik odmev, tudi pri županih - "S politiko se ne ukvarjamo" - Morda bodo zdaj pri Komi 750 pripravili še božični večer

DOBREPOLJE - Po rock koncertu ansambla Koma 750 za dan mladosti na turjaškem gradu in "sprejemu v pionirsko organizacijo" sem po več poizkusih le našel doma vsaj enega. To je bil Matej Ahačevčič iz vasi Podpec, ki je na moja vprašanja odgovoril tako:

"V ansamblu, ki je bil ustanovljen leta 1990, igramo: Damjan Strnad (bas kitara), Tine Hočevar (bobni), Tone Grm (kitara), Robert Peterlin (kitara), jaz (bas kitara), Tomaž Zabukovec pa je pevec. Največ igramo rock glasbo, poleg tega pa še nekaj svojega, balade in plesno glasbo. V glavnem imamo samostojne nastope vsaj enkrat na mesec, včasih pa tudi z drugimi skupinami in posamezniki iz Dobrepolja. Najbolje sodelujemo z godbo na pihala in pevkami "Mavrice".

S politiko se ne ukvarjamo. Nastopamo tudi, če nas kdo povabi. Dostopni smo za zanimive ideje in tako smo sprejeli tudi idejo o praznovanju dneva mladosti, ki so jo predlagala nekatera dekleta. Pobudo smo zgrabili bolj iz "fore", kot da bi o tem kaj več razmišljali, in užgalo je, saj je bila velika viteška dvorana na turjaškem gradu polna. Ljudje so se dobro zabavali. Prišli so tudi starejši od 30 let in celo nekdanji borci. "Poslava" je bila očitno za-

nimiva, saj je bil odmev velik, tako pohvalen kot kritičen. Oglasila sta se celo oba župana, ki sta bila precej kritična, čeprav ju na predstavi ni bilo in tako nista mogla vedeti, za kaj je šlo. Mislimo, da je bil nastop uspešen, čeprav s finančne plati ne, saj smo delili pasulj in drugo zastoj, pa še natakari so v kokakolo dajali prevelike merice stocka. Imeli smo namen narediti "foro" uspelo nam je. Nekateri že predlagajo, naj bi kaj podobnega izvedli za božič, in morda bomo.

S prireditvami ne služimo. Nekateri nam pomagajo kot pokrovitelji in tudi sicer, največ pekarna Blatnik in dobrepoljska godba, pri zadnjem nastopu pa tudi občinski mož Slavc Palcar, pa še nekateri drugi prispevajo malenkosti."

J. PRIMC

PRIZNANI SLIKARJI V ŠENTRUPERTU

Na hribskih od Slovenske vasi proti Šentrupertu je kar nekaj cerkvic, največja pa je v središču Šentruperta. To je središče najstarejše parafare na Dolenjskem. Ta cerkev je ena najlepših gotičnih cerkva in v tem tednu bomo praznovali njeno 500-letnico. Da bi bile lepote našega kraja upodobljene tudi na platnu, so bili prejšnji teden vabljene znanstveniki iz vseh krajev Slovenije. Največ so risali cerkev. Uporabljali so različne tehnike. Učenci, ki smo uspešni pri likovnem pouku, smo jih v skupinah obiskali. Razložili so nam tehniko risanja, kaj najraje rišejo in katere barve najraje uporabljajo. Radi so nam odgovarjali na zastavljena vprašanja. Njihove slike bodo razstavljene v osnovni šoli, vaščani pa jih bodo lahko tudi kupili. Razstavo si bomo ogledali tudi jaz. Tudi na ta način bomo popestrili praznovanje 500-letnice dograditve cerkve.

VESNA LOGAR, 7.r. novinarski krožek OŠ dr. Pavla Lunačka, Šentrupert

• Kar smo včasih brali med vrsticami, je zdaj v naslovih. (Cjuha)

MLADI DOPISNIK

OSVOJILI NAGRADO EPTA

Založba Epta je ob dnevu knjige pripravila v Ljubljani razstavo z naslovom Podarimo prijatelju knjigo in cvet. Na razstavi smo sodelovali tudi cicibani brežiškega vrtca - starši in otroci dveh skupin: Zajčki in Ostržki. Starši so doma otrokom prebrali eno izmed slikanic založbe Epta, opisali in narisali so glavnega junaka slikanice. V vrtcu smo iz od doma prinesenih materialov izdelali plakate cvetov. Z njimi smo sodelovali na razstavi. Razveselili smo se obvestila, da smo Zajčki za svoj izdelek nagajeni s slikanicami. Naslednji dan smo v vrtcu dobili paket s 25 slikanicami - za vsakega zajčka ena, pozabili pa niso niti na vzgojiteljico. Za nas je založba Epta resnična založba, saj izdaja najlepše slikanice.

ZAJČKI iz vrtca Mavrica Brežice

IZLET PEVSKEGA ZBORA

V ponedeljek, 19. maja, smo se pevci z avtobusom odpeljali na izlet na Gorenjsko. Kmalu smo prispeli v Arboretum Volčji Potok, kjer smo si ogledali različne vrste rož. Tam smo tudi malicali. Nato smo se odpeljali v Vrbo, kjer se je rodil France Prešeren. Nana nam je povedala nekaj o njegovem življenju. Naša naslednja postaja je bil Blejski grad. Ogledali smo si sobane, kjer so živeli graščaki. Zdaj pa je prišlo na vrsto najlepše doživetje tega dne - piknik v avtocampu Zaka. Koliko različnih igral: tobogani, vrtiljak, lokomotiva in gugalnice! Pekli smo čevapčice in hrenovke. Bilo je imenitno. Želim si še veliko takšnih izletov v prijateljski družbi in z organizatorjem, kakršen je naš učitelj telesne vzgoje.

MATEJA JERIČ, 4.a literarno-novinarski krožek OŠ Veliki Gaber

PROSTA MESTA V DIJAŠKEM DOMU VIČ

LJUBLJANA - Ker v teh dneh potekajo zadnji izbori za srednjo

USPEŠNI MLADI KEMIJI - Dijaki kemijske usmeritve na šolskem centru so na državnem tekmovanju dobili več Preglovih plaket. Na fotografiji so skupaj z mentorji, ravnateljico in predstavnicami Krke. (Foto: J. Dornič)

Zelo uspešni mladi kemiki

Dijaki tehniške kemijske šole iz šolskega centra so dobitniki zlatih, srebrnih in bronastih Preglovih plaket

NOVO MESTO - Prejšnji petek dopoldan je bilo v novomeškem šolskem centru srečanje z najboljšimi dijaki kemijske usmeritve in njihovimi mentorji. Ravnateljica strokovne zdravstvene in poklicne ter tehniške kemijske šole Zvonka Krištof je v nagovoru dejala, da postaja šola prava kovačnica za mlade strokovnjake, zato na šoli vzpodbujajo dijake, da svoje znanje in sposobnosti primerjajo z dijaki drugih šol na različnih tekmovanjih. Dijakom je za dosežene uspehe čestitala tudi vodja Krkinge izobraževalnega centra Alenka Pučko.

Ceprav je kemijska šola na šoli šele tretje leto, so dijaki v tem času dosegli številna priznanja na kemijskem pa tudi na ostalih področjih. V letošnjem šolskem letu so na državnem tekmovanju iz kemije v kategoriji znanja njihovi dijaki od skupno 37 podlajenih Preglovih plaket osvojili kar 5 in bili s tem drugi v Sloveniji, takoj za II. gimnazijo Maribor. Srebrno Preglovo plaketo so med dijaki drugih letnikov osvojili: Anton Kočevar, z 2. mestom, Lidija Kovačič s 3. mestom, Andrej Klobčar s 6. mestom in bro-

nasto Preglovo plaketo Matjaž Gril s 7. mestom. Vsem je bila mentorica mag. Zora Torbica. Med tretjimi letniki je bronasto Preglovo plaketo dosegel Jože Moškon z 2. mestom pod mentorstvom Mateje Horvat. Jože Moškon je tudi na državnem tekmovanju kemijskih tehnikov dosegel 2. mesto in se s tem uvrstil v ekipo, ki bo zastopala Slovenijo na tekmovanju Grand prix chemie v Rotterdamu na Nizozemskem. Na to tekmovanje je Jože pripravil pod mentorstvom Matejke Kure.

V kategoriji znanja z raziskovalno nalogo pa so dijaki Anton Kočevar, Andrej Klobčar in Lidija Kovačič zagovarjali raziskovalno nalogo z naslovom Določanje vsebnosti sestavin in vrednotenje kakovosti hrenovk (pod mentorstvom mag. Zore Torbica). Anton Kočevar in Lidija Kovačič sta z zagovarjanjem naloge edina v Sloveniji dosegla zlato Preglovo plaketo, Andrej Klobčar pa srebrno Preglovo plaketo. Predstavniki šole in tovarne zdravil Krka so jim čestitali in podelili simbolična darila.

J. D.

smo pisateljevo rojstno hišo. Ogledali pa smo si tudi Krjavljevo koč. Na Muljavi smo si kupili spominke in se posladkali s sladoledom ter pomalicali. Ko smo pojedli, smo se odpeljali v Žužemberk, kjer smo si ogledali grad. Na izletu mi je bilo lepo, saj sem spoznala spet nekaj krajev naše prelepe Slovenije.

TANJA ŠUSTERŠIČ, 2.r. PB OŠ Šmihel

POUČNA IN RAZVEDRILNA SOBOTA

Zaključevalo se je šolsko leto in na vrsto so prihajali izleti. Vedeli smo, da nam bo Dolenjska banka spet pripravila presenečenje. Ogledali smo si Dolenjsko. V soboto, 7. junija, je bil za učence in mentorje SH in literarnih krožkov organiziran nagrajni izlet. Učenci OŠ Koprivnice in drugih posavskih šol smo se zbrali v Krškem. Prva točka je bil Žužemberk. V avtobusu smo si ob govoru Marije Rus kraj predstavljali, a je bil še lepši. Ogledali smo si kulturnozgodovinske znamenitosti: cerkev, grad, peko peciva in kruha ter to tudi pokušali. Sledila je predstavitev kajakaštva in raftanja na Krki. Z avtobusi smo odšli na OŠ Prevole, kjer so nam pokazali stare obrti in nam približali kraj.

ADRIJANA PEČNIK, 6.r. OŠ Koprivnica

LUTKOVNI MARATON

Naši četrtišolci so gledališka skupina pod imenom Mavrica. Vodi jih prof. Rozika Vodopivec. V soboto, 7. junija, so se predstavili v Smreču pri Vrhniki, kjer je potekalo 9. republiško Linhartovo srečanje lutkovnih in dramskih predstav. Naši igralci so nastopili z igro Revolucija v kraljestvu bonbonov. V zvezi s tem so izdali tudi brošuro. Na poti so jih spremljali njihovi starši, ki so jih snemali, da bodo imeli lep spomin, ter nekaj pedagoških delavcev. Nastopali so tudi igralci iz Izole in z igro nastopili tudi na naši šoli.

ALENKA PAVLIČ, PETRA KNEŽ, 6.r. OŠ Globoko

LIONS BOLNI DEKLICI - Novomeški Lions klub je pred kratkim Žani Gajič, učenki 7. razreda novomeške OŠ Center, podaril računalnik. Kljub temu da je od rojstva bolna in je prestala veliko operacij, ni nikoli ponavljala razreda. Zaradi boleznih na njeno izbiro za šolanje na srednji šoli omejena. Zanima se za administrativno šolo in tudi njeni zdravniki se s tem strinjajo. Računalnik ji bo pri pridobivanju spretnosti, potrebnih za administrativno šolo, zelo koristil. Na sliki: članica novomeškega Lions kluba mag. Eli Rustija izroča računalnik Žani Gajič. (Foto: I. K.)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 26. VI.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.40 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.50 VIDEORING
10.20 TEDENSKI IZBOR
MOESHA, amer. naniz., 11/14
10.40 DEDINJA, amer. film (čb)
12.30 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI, franc. dok. nadalj., 4/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrice
14.30 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
14.55 PUNČKA, KI UBUJA, franc. drama
17.00 OBZORNIK
17.10 SPREHODI V NARAVO
17.25 QUASIMODOVE ČAROBNE DOGODIVŠČINE, fran. serija, 10/26
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TEDNIK
21.05 FORUM
21.15 UMAŽANO STARO MESTO, film
22.10 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.55 ODSTRINJANJA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 14.15 Tedenski izbor: Filmski triki; 14.45 Portret Vinka Globokarja; 15.45 Posadka, amer. naniz., 19/20 - 16.10 Atletika - 17.20 Sredozemske igre - 17.45 Ljubezen boli, angl. nadalj. 3/10 - 18.35 Skrb za zemljo, angl. dok. serija, 7/13 - 19.00 Oddaja o računalništvu - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.00 Up in slava, angl. film - 21.55 Gibljive slike - 22.25 Košarka

KANAL A

10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Vročica noči (ponov.) - 15.00 Dannyjeve zvezde - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (nadalj.) - 17.45 Rajska obala (naniz.) - 18.10 Očka major (naniz.) - 18.40 Nora hiša (naniz.) - 19.05 Družinske zadeve (naniz.) - 19.35 Cooperjeva družina (naniz.) - 20.00 Princ iz Bel Aira (naniz.) - 20.30 Elen (naniz.) - 21.00 Vzhodno od raja, 3. del - 23.30 'alo, 'alo (naniz.) - 0.00 Babilon 5 (naniz.) - 0.45 Vitez za volanom (naniz.) - 1.35 Dannyjeve zvezde

HTV 1

7.45 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 118/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.10 Izobraževalni program - 17.15 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Dok. oddaja - 19.05 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Kulturna krajina - 21.15 To sem jaz (show program) - 22.20 Opazovanja - 22.50 Klub, d.d. - 23.10 Potnik (nem.-franc.-grški film) - 1.00 Poročila

HTV 2

14.00 Tv koledar - 14.10 Potovanje - 15.05 Susan je tukaj spala (amer. film) - 16.50 Telo in duša (serija) - 17.15 Obalna straža (serija) - 18.05 Glasbena oddaja - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.35 Dosje X (serija 36/49) - 21.30 Betty (fran. film) - 23.00 Filmska gibanja - 23.40 Seinfeld (hum. serija)

PETEK, 27. VI.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.15 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.55 VIDEORING
10.25 OTROŠKI PROGRAM
LJUBEZEN BOLI, ang. nadalj., 3/10
11.15 UP IN SLAVA, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
15.15 MLADI VIRTUOZI
15.35 POVEČAVA
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 HUGO, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.10 IGRE BREZ MEJA
21.45 V KRVI, angl. dok. serija, 3/6
22.40 ODMEVI, VREME, ŠPORT
23.25 ROULA, dan. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.00 Tedenski izbor: Mostovi; 13.30 Resnična resničnost; 14.00 Igrani film; 15.30 Gibljive slike; 16.00 Rorun - 16.10 Zgodbe iz školjke - 16.40 Na drugi strani gore, ponov. amer. filma - 18.15 Jake in Ben, kan. nadalj. - 19.00 Okolje in mi - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.00 Oleana, amer. film - 21.30 Otvoritev mednarodnega grafičnega bienala v Ljubljani - 22.25 Košarka

KANAL A

10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45

Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Vitez za volanom (ponov.) - 14.55 Karma - 16.00 Oprah show - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (nadalj.) - 17.40 Kuharska oddaja - 17.50 Rajska obala (nadalj.) - 18.15 Očka major (naniz.) - 18.40 Nora hiša (naniz.) - 19.05 Družinske zadeve (naniz.) - 19.35 Cooperjeva družina (naniz.) - 20.00 Princ z Bel Aira (naniz.) - 20.30 Tinta (naniz.) - 21.00 Film: Caroline - 22.40 Luknje v spominu (film) - 0.20 Karma - 1.05 Ulica ljubezni (naniz.)

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 119/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.15 Izobraževalni program - 17.15 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Govorimo o zdravju - 19.05 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša - 21.40 Po ure za kulturo - 22.15 Opazovanja - 22.45 Potovanje (dok. serija) - 23.45 Glasbena oddaja - 0.30 Poročila

HTV 2

12.55 Tv koledar - 13.05 Seinfeld (hum. serija) - 13.30 Zlata princesca (češki film) - 15.00 Hišice v cvetju - 15.45 Triler - 16.50 Telo in duša (serija, 55/120) - 17.20 Zvezde steze (serija) - 18.05 V družini - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon v L.A. (serija, 36/44) - 21.10 Popolni tuji (serija, 3/24) - 21.40 Daljni sever (amer. film) - 23.10 Salo na stran (hum. serija, 6/6) - 23.34 Uničevalna moč (amer. film)

SOBOTA, 28. VI.

SLOVENIJA 1

7.15 - 23.35 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.50 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
10.10 TABORNIKI IN SKAVTI
10.25 SPREHODI V NARAVO
10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.10 AL ANDALUS, FLAMENCO, 1. del
11.35 TEDENSKI IZBOR
HUGO, tv. igrice
12.05 TEDNIK
13.00 POROČILA
13.05 KARAOKE
14.05 STRELA Z JASNEGA, nem. naniz., 7/28
15.15 OTOK OTROK, franc. film
17.00 OBZORNIK
17.10 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 4/9
18.00 NA VRTU
18.25 OZARE
18.35 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.00 UTRIP
20.10 NABRITI KANONI, amer. film
21.40 ZA TV KAMERO
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.35 ZLATA NAVEZA, angl. nadalj., 9/12

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 15.10 Tedenski izbor: Oleana, amer. film; 16.40 Pomp - 17.40 Teniški magazin - 18.10 Košarka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.00 Kreslin, Lovšin, Predin - 21.00 Cesarstvo žuželk, ang. serija, 6/6 - 21.30 Zlata šestdeseta slovenske popevke - 22.30 V vrtincu - 23.00 Sobotna noč

KANAL A

8.40 Risana serija - 9.00 Kaličopko - 10.00 Risana serija - 10.30 Nora hiša (ponov.) - 10.55 Očka major (ponov.) - 11.20 Cooperjeva družina (ponov.) - 11.45 Princ z Bel Aira (ponov.) - 12.10 Film: Caroline - 13.50 Kako je bil osvojen divji zahod (nadalj.) - 15.35 Ta čudna znanost - 16.00 Alf - 16.30 Muppet show - 17.00 Aladin: Račje zgodbe - 17.50 Miza za pet (nadalj.) - 18.40 Atlantis - 19.25 Dva neumna psa (risana serija) - 20.00 Mladi Sherlock Holmes (film) - 21.50 Ninjino maščevanje (film) - 23.25 Vroči pogovori - 23.55 Siegfried (erotični film)

HTV 1

8.30 Tv koledar - 8.40 Poročila - 8.45 Klub d.d. - 9.00 Dobro jutro - 11.00 Risanka - 11.25 Ljudje in kralji v Afriki (dok. serija) - 12.00 Poročila - 12.20 Tri male nindže in izgubljeno blago (amer. film) - 12.40 Briljant - 14.55 Morje - 15.55 Dok. oddaja - 16.40 Televizija o televiziji - 17.10 Poročila - 18.15 Potovanje po Hrvaški - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Svet zabave - 20.55 Melodije Istre in Kvarnerja - 22.45 Opazovanja - 23.20 Frostov pristop (serija)

HTV2

8.25 Tv koledar - 8.35 Obalna straža - 11.35 S knjigo v glavo - 12.20 Telo in duša - 14.10 Zakon v L.A. (serija, 36/44) - 15.00 Skrita kamera - 15.20 Theatron - 18.00 Alpe-Donava-Jadran - 18.30 Sri Lanka (dok. film) - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.25 Velika gneči v kitajski četrti (amer. film) - 22.05 Hišice v cvetju (serija, 10/45) - 22.50 Triler - 23.50 Glasbena oddaja

NEDELJA, 29. VI

SLOVENIJA 1

7.15 - 23.35 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.25 OZARE

8.30 OTROŠKI PROGRAM
MEDNARODNA IZMENJAVA OTROK, niz. dok. naniz., 3/3
8.50 ŽIVŽAV
9.40 DODOJEVE DOGODIVŠČINE
9.45 NA VRTU
10.10 KONCERTI ZA MLADE
11.00 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI, amer. dok. serija, 5/13
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 POMAGAJMO SI
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
13.50 IGRE BREZ MEJA, ponov.
15.20 MC HALE'S NOVY, amer. film
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI SVET, amer. naniz., 3/12
17.40 PO DOMAČE
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 ZOOM
21.15 VEČERNI GOST
22.05 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.20 AMERIŠKA NOROST, amer. film (čb)

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 14.15 Mali oglasi - 15.30 Tedenski izbor: V vrtincu; 16.00 Zlata šestdeseta slovenske popevke - 17.00 Evrovizijsko tekmovalje mladih plesalcev - 18.30 Šport - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.00 Goli, avstral. naniz., 3/6 - 21.00 Slovenski magazin - 21.30 Svet čudes, avstral. dok. nadalj., 9/13 - 21.55 Šport - 22.25 Portret Pavarottija - 23.15 Tok noč tok

KANAL A

8.40 Risana serija - 9.00 Kaličopko - 10.00 Risana serija - 10.25 Atlantis (ponov.) - 11.10 Avtovizija (ponov.) - 11.45 Mladi Sherlock Holmes (film) - 13.30 Kuharska oddaja - 13.40 Daktari (naniz.) - 14.35 Miza za pet (ponov.) - 15.20 Najstniki proti vesoljcem - 15.45 Super Samuraj (naniz.) - 16.10 Alf (naniz.) - 16.40 Muppet show - 17.10 Skoraj človek (mlad. film, 2. del) - 18.00 Korak za korakom (naniz.) - 18.25 Kung Fu (naniz.) - 19.10 Mantis (naniz.) - 20.00 Willy Wonka in tovarna čokolade (film) - 21.45 W.B., Blue in Bean (film) - 23.15 Britansko prvenstvo turnih avtomobilov - 0.15 Odklop - 0.45 Osumljeni (film)

PONEDELJEK, 30. VI.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.40 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.30 Euronews
10.05 VIDEORING
10.35 TEDENSKI PROGRAM
OTROŠKI SVET, amer. naniz., 3/12
11.05 AMERIŠKA NOROST, amer. film (čb)
12.20 ZA TV KAMERO
12.30 UTRIP
12.45 ZRCALO TEDNA
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.05 TEDENSKI IZBOR
ZOOM
15.05 VEČERNI GOST
15.55 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
17.45 JAKE IN DEBELUH, amer. naniz., 13/23
18.35 O NARAVI IN OKOLJU
18.40 LINGO, tv igrice
19.10 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 ŽUPNIK ZA 10 TEDNOV, angl. nadalj., 1/6
21.00 TV KONFERENCA
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.45 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 1/23
23.10 ZLATA NAVEZA, angl. nadalj., 10/12

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.20 Na potep po spominu - 14.25 Tedenski izbor: Okolje in mi; 14.55 Šport; 15.30 Al Andalus, Flamenco, 1. del; 15.55 V krvi, dok. oddaja, 3/6; 16.45 Obzorje duha; 17.15 Portret - 18.05 Goli, avstral. naniz., 3/6 - 19.00 Recept za zdravo življenje - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.00 Karaoke - 21.05 Peter in Petra, mlad. film - 22.05 Hong Kong: Odstevanje, fran. dok. oddaja - 22.55 Brane Rončel izza odra

KANAL A

10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 Alf (ponov.) - 14.00 Kung Fu (ponov.) - 15.10 Dannyjeve zvezde (ponov.) - 16.10 Rajska obala (nadalj.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.45 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.10 Rajska obala (nadalj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Cooperjeva družina (naniz.) - 19.35 Korak za korakom - 20.00 Princ z Bel Aira (naniz.) - 20.30 Otroci Shwinga (film) - 22.25 Osumljeni (naniz.) - 23.10 'alo, 'alo (naniz.) - 23.40 Vražja novinarja (film) - 0.30 Klic dolžnosti - 1.20 Dannyjeve zvezde

TOREK, 1. VII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.40 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA

11.15 VIDEOING
10.45 TEDENSKI IZBOR
JAKE IN DEBELUH, amer. naniz., 13/23
11.35 VRČ, iran. film
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
13.35 TEDENSKI IZBOR
PO DOMAČE
15.00 TV KONFERENCA
15.55 MOSTOVI
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
TABORNIKI IN SKAVTI
17.25 OTROCI POLDERJEV, nizoz. naniz., 1/6
17.50 HAVAJSKI DETEKTIV, amer. naniz., 2/25
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 LOČITVENE VOJNE, amer. film
21.40 ODDAJA O TURIZMU
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 2/23
23.05 ZLATA NAVEZA, angl. nadalj., 11/12

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 12.00 Sobotna noč - 14.00 Tenis - 16.30 Tedenski izbor: Pomagajmo si; 17.00 Recept za zdravo življenje - 17.30 Poletna noč: Caroline v velemestu, amer. naniz., 1/23 - 17.50 Slovenski magazin - 18.35 Župnik za 10 tednov, angl. nadalj., 1/6 - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Duh velikih jezer, dok. oddaja - 22.30 Berlin Alexanderplatz, zadnji del - 0.20 Svet poroča

KANAL A

10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost (naniz.) - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 14.00 Osumljeni - 15.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show (ponov.) - 17.45 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.10 Rajska obala (nadalj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Co-operjeva družina (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Družinske zadeve (naniz.) - 20.30 Strasilno in gospa King (naniz.) - 21.20 Odklop - 21.55 Nenavadna doživljaja - 22.40 'alo, 'alo (naniz.) - 23.10 Vročica noči (naniz.) - 0.00 Bergerac (naniz.) - 0.50 Jezero pri Podpeči (dok. oddaja)

SREDA, 2. VII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.05 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.40 VIDEORING
10.10 TEDENSKI IZBOR
HAVAJSKI DETEKTIV, amer. naniz., 2/25
11.00 LOČITVENE VOJNE, amer. film
12.35 SVET ČUDES, avstral. dok. nadalj., 13/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 TEDENSKI IZBOR
MARIJANCA, 1. del
15.05 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 4/9
15.55 SLOVENSKI UTRINKI
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.20 MOESHA, amer. naniz., 12/14
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 RDEČI KROG, franc. film
22.25 ODMEVI, VREMÉ, ŠPORT
23.10 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 3/23
23.35 ZLATA NAVEZA, angl. nadalj., 12/12

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.00 Tenis - 17.15 Tedenski izbor: Svet poroča; 17.45 Turistična oddaja - 18.00 Poletna noč: Caroline v velemestu, amer. naniz., 2/23 - 18.25 Cesarstvo žuželk, zadnji del - 18.55 Filmski triki - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 19.55 Atletika - 22.30 Omizje - 0.00 Koncert Bing banda - 1.00 Tenis

KANAL A

10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 13.35 Bergerac (ponov.) - 15.10 Jezero pri Podpeči (ponov.) - 15.40 Avtovizija (ponov.) - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.45 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.10 Rajska obala (nadalj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Cooperjeva družina (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Nora hiša (naniz.) - 20.30 Odlična hiša (film, 1. del) - 22.05 Mantis (naniz.) - 22.55 'alo, 'alo (naniz.) - 23.20 J. F. Kennedy - 0.10 Življenje v mestu (nadalj.) - 0.55 Živeti danes - 1.20 Vebhati večnost (dok. oddaja)

RADIO

104.5 105.9

107.3 107.5

91.2

OGNJIŠČE

Čestitke, osmrtnice, obvestila...
od ponedeljka do petka med 7. in 14. uro
na telefon 061/1521126 in 1521671
ter po faksu 061/1521647.

ANSAMBEL, KI SE BORI PROTI MAMILOM - Na fotografiji so od leve proti desni: člani ansambla Koma 750 Damjan Strnad, Tomaž Zabukovec, Tine Hočevar, Robert Peterlin, Matej Ahačevič in Tone Grm. Ansambel ima v svojem programu tudi boj proti mamilom, za katerega nekateri v občini menijo, da niti ni potreben, ker drog tu ni oziroma jih je malo, člani ansambla pa menijo, da je navzven videti le vrh ledene gore.

Naj bo močnejši od bolezni!

Marijanu Novini aprila letos tumorja niso mogli odstraniti - Sobotni koncert zadnji v tej zasedbi?

NOVO MESTO - Družina Novina z Gumberka pri Otočcu deluje kot glasbena skupina 12 let, leta 1989, ko je oče Marijan izvedel, da je ima raka, pa so se odločili, da bodo, če bo preživel, z družino nastopali na samostojnih dobrodelnih koncertih, zbrani denar pa bodo poklonili bolnim otrokom. Od prvega takšnega koncerta je minilo 8 let in oče Marijan ter sinova Marijan in Borut - zadnja leta se je triu pridružil tudi najmlajši Tomaž - so nastopili na okoli 130 dobrodelnih koncertih. Za ves zbrani denar - nabralo se ga je okoli 60 tisoč nemških mark - so nakupili aparature, igrače, instrumente in še kaj ter poklonili bolnim v bolnišnicah, zavodih in v drugim ustanovah. Marijan je aprila letos preživel že sedmo težko operacijo, in čeprav je njegovo življenje pred leti že viselo na nitki, se ni dal. Zasluge sam pripisuje psmi, družini, veri ter prepričanju, da

samo stiska rodi novo nenavadno željo po delu in življenju, svoj smisel pa je našel v darovanju.

"Aprila letos sem zopet zbolel za rakom, tokrat na trebušni slinovki. Kljub težki operaciji tumorja ni bilo možno odstraniti, vendar upam, da mi bo uspelo bolezen premagati in nadaljevati začrtano pot... V nasprotjem primeru pa sem srečen, ker vem, da bo moja družina to pot nadaljevala," pravi Marijan.

Prav zaradi dvomov in nič kaj razveseljive diagnoze bo sobotni koncert v kulturnem centru Janeza Trdine obiskovalcem gotovo ostal v spominu. Tako zaradi zbranega denarja, s katerim bodo Novinovi razveselili otroke hematookološkega oddelka v Ljubljani ter bolne v brežiški in novomeški bolnišnici, predvsem pa zaradi želje vseh nas, da bi Marijan tudi tokrat dobil bitko za življenje. T. G.

NASTOP NOVINOVIH ZADNJI V TAKŠNI ZASEDBI? - Sobotnega koncerta družinskega tria Novina, ki se mu vse pogostejše pridruži tudi najmlajši družinski član Tomaž, so se udeležili: direktorja novomeške in brežiške bolnišnice, dr. Tone Starc in Tone Zorko, predstavnica centra za usposabljanje invalidnih otrok iz Vipave, župan mestne občine Franci Koncilija, ustanovni člani humanitarnega društva M&V Novina in drugi, koncert pa je bil poln topline, hvaležnosti in upanja, da bo Marijan tudi tokrat močnejši od bolezni. (Foto: T. G.)

DOLENJSKI LIST

DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado **Moji Zupančič iz Vavte vasi**. Nagrajeniki čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:

- (1) Prijatelj gora - ANS. VASOVALCI
- (2) Dolenjski cviček - ANS. AKORD
- (3) Fantje muzikantje - ANS. IVANA PUGLJA
- (4) Pomladne radosti - ANS. TONIJA DEŽELANA
- (5) Kruh ponoči spi - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- (6) Ko šmarnice so zacvetele - ŠALEŠKI FANTJE
- (7) Ko ajda spet zacveti - ANS. PETRA FINKA
- (8) Akacija - ANS. MEH
- (9) Laboda - ANS. LABOD
- (10) Lovska - AN

AVTOSERVIS MURN, s.p.
Resslova 4, 8000 Novo mesto
tel./fax: 068/24-791

CENTER

- prodaja vozil
- rezer. deli in dodatna oprema
- servis

- ugodni krediti T + 6%
- ugodni leasing polog od 20% do 50%

NOVO: KARTICA ZAUPANJA

VITARA CABRIO 29.990 DEM
1000 DEM doplačila za trdo streho
SAMURAI CABRIO 19.990 DEM
SWIFT 15.990 DEM
2 x AIR BAG, centr. zakl., el. pomik stekel...
BALENO klima
1.3 GL 3V 21.990 DEM
1.3 GL 4V 22.990 DEM
WAGON 28.990 DEM
WAGON 4x4 31.990 DEM

Kredit 1 — 5 let T + 6%

Servisiramo tudi automobile ostalih znamk!

ZARJA

Zarja d.d., Prešernov trg 5, 8000 Novo mesto

PRENAVLJAMO STANOVANJSKI OBJEKT
KOČEVARJEVA 10 v Bršljinu v Novem mestu.

NAPRODAJ SO:

- garsonjere (19m²)
- enosobna stanovanja (40m²)
- dvosobna stanovanja (60,50m² in 54,50m²)

Dodatne informacije

so kupcem na voljo na sedežu podjetja ali po
tel. 068/323-171, 322-970

MANA
turistična agencija

Kandijska 9, Novo mesto

tel.: 068/325-477, 321-115, fax: 068/342-136

HVAR	hotel BODUL	7 dni	POL	od 275 DEM/os
JELSA	hotel PHAROS	7 dni	POL	od 270 DEM/os
KORČULA	hotel MINA	7 dni	POL	od 211 DEM/os
DUBROVNIK	hotel PARK	7 dni	POL	od 265 DEM/os
	hotel ADRIATIC	7 dni	POL	od 270 DEM/os
*** in še veliko možnosti				
*** popusti za otroke!				
*** možnost plačila na 5 čekov!!				

Vabimo vas na tradicionalni

NEDELJSKI SEJEM

ki bo pri **AGROSERVISU**
v nedeljo, 29. junija, od 7. do 12. ure

- prodaja nove mehanizacije
- predstavitev strojnega krožka N. m.
- sejem rabljene mehanizacije

Vabljeni prodajalci in kupci

M KZ KRKA, z.o.o., PE AGROSERVIS, Knafečeva 2, NOVO MESTO, v okviru tradicionalnega sejma, ki bo v nedeljo, 29. junija objavlja javno licitacijo naslednjih rabljenih in poškodovanih vozil:

1. R TRAFIC — povišan	1. 1995 IZKL. C.	800.000,00 SIT
2. R MEGANE 1.4 RL	1. 1996 IZKL. C.	850.000,00 SIT
3. R CLIO 1.4 RT — klima	1. 1997 IZKL. C.	720.000,00 SIT
4. HYUNDAI Lantra 1.8 GLS	1. 1996 IZKL. C.	900.000,00 SIT
5. DAEWOO RACER GS I	1. 1995 IZKL. C.	360.000,00 SIT
6. SUBARU LEGACY 2.0 GL	1. 1996 IZKL. C.	1.300.000,00 SIT
7. OPEL ASTRA 1.6 Diamond	1. 1996 IZKL. C.	1.600.000,00 SIT
8. DAEWOO NEXIA GLX	1. 1995 IZKL. C.	400.000,00 SIT
9. Tov. MAN 22.281 FNL	1. 1985 IZKL. C.	1.800.000,00 SIT
10. OPEL VECTRA 1.6 GLS	1. 1991 IZKL. C.	1.080.000,00 SIT
11. FIAT TIPO 1.8 IE	1. 1990 IZKL. C.	750.000,00 SIT
12. FIAT TIPO 1.6 DGT	1. 1991 IZKL. C.	780.000,00 SIT

Licitacija bo v nedeljo, 29. junija, ob 9. uri v prostorih PE AGROSERVIS, Knafečeva 2, Novo mesto. Ogled vozil v petek, 27. junija, od 8. do 15. ure ter eno uro pred začetkom licitacije. Vozilo pod zap. št. 9 — MAN je nepoškodovano, s priklopnim vozilom ITAS P 14 PAL. 10%-na vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. Na izlicitirano vrednost se plača 5%-ni prometni davek.

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

LERAN, d.o.o.

promet z nepremičninami
Novo mesto, Lebanova 24
Prodamo:

- **stanovanja:** v Novem mestu, Straži, Žužemberku, Šmarjeških Toplicah (novi blok), Krškem, Brežicah, Senovem, Metliki, Črnomlju in Ljubljani;
- **hiše:** v Novem mestu, Otočcu, Trebnjem, Mokronogu, Krškem, Brežicah, Črnomlju, Metliki, Kranju, Hrastovljah pri Koprju, Kostanjevici, Žužemberku, Meniški vasi, Senovem, Brestanici, Šentjanžu, Kranju, Straži, Stari trg ob Kolpi, Jablanici pri Boštanju, Gabrju, Dobruški vasi, Stehanji vasi, Vinji vrh, Črmošnjice pri Novem mestu in drugod v vseh dolenskih občinah;
- **kmetije:** Trebnje, Bela krajina, Krško, okolica Dol. Toplice in Šmarjeških Toplic in drugod;
- **vikendi in zidanice:** Straža, Lokvice, Hrušica, Vinji vrh, Dobin dol, Karteljevo, Ajdovec, Sromlje, Gor. Leskovec nad Senovim, Dednja vas, Pišembreg, Metlika z okolico, Cerklje, Vrbovska vas, Semič, Zagradska gora in drugod;
- **poslovno-stanov. objekti:** Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Trebnje;
- **trgovine in gostinski objekti:** Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Vrčice.

Tel./fax: 068/322-282,
068/342-470
Mobitel: 0609/633-553

PLAVA LAGUNA

POČITNICE V POREČU

so nekaj posebnega, so doživetje!

Posebej pa Vas želimo informirati o posebnostih letošnje ponudbe za termin **do 4.7.1997.**

Vse apartmaje Astra, Citadela in Laguna park smo opremili s TV sprejemniki, direktnimi telefoni in sušilci za lase!

Dnevna najemnina apartmaja že od 53 DEM!

Dobrodošli v avtokampih Zelena laguna, Bijela Uvala in Naturist v centru Ulika. V vseh so bazeni, rekonstruirane in nove sanitarije, urejene plaže, pristanišča za čolne, športni centri, marketi in še marsikaj.

Pričakujejo Vas rekonstruirani in popolnoma obnovljeni hoteli Laguna park (klimatiziran v celoti), Plavi in Zorna (klimatizirani dnevni prostori) s TV sprejemniki, direktnimi telefoni in sušilci za lase.

Cene polpenzion po osebi na dan že od 51 DEM!

V hotelih B kategorije: Delfinu, Galebu, Istri in Lili so **cene polpenzion po osebi dnevno manjše od lanskih: že od 35 DEM!**

V vseh hotelih so vam za zajtrk in večerjo na voljo samopostrežne bufet restavracije!

POLEG VSEGA NUDIMO ZNATNE POPUSTE ZA OTROKE!

Turistična taksa je 2,20 DEM po osebi na dan!

Otroci do 12 let je ne plačajo. od 12-18 let pa samo 50%.

INFORMACIJE PRI AGENCIJI VAŠEGA ZAUPANJA
ALI PA PRI

PLAVA LAGUNA, MARKETING, POREČ

tel.: 00385/52/410-101
fax: 00385/52/451-044

VEDEŽEVANJE
090 44 09

HARRAN 156 sit min

• Grlo je ozko zato, da iz njega besede ne bi hitro letele. (Armenški pregovor)

• Zdaj, ko slovenski politiki govorijo samo slovensko, ni skoraj nič boljše. (Cjuha)

• Ko tako gledam prihodnost od daleč, se mi zdi podobna preteklosti. (Petan)

• V vsako življenjsko obdobje vstopamo kot novinci in zanj nimamo izkušenj. (La Rochefoucauld)

• Samo tisti je nekdo, ki ima kaj rad. Biti nič in ne imeti nič rad je isto. (Feuerbach)

d.d.

Proizvodnja in predelava plastičnih mas, d.d.
Rosalnice 5, 8330 Metlika

Prodajno-razstavni salon Kolpa v Rosalnicah 5 pri Metliki
vas v času od 16. 6. do 28. 6. 1997

oziroma do odprodaje zalog med 8. in 19. uro
— v soboto pa od 8. do 12. ure — vabi, da jih obiščete.

- Za vas smo znižali cene:
- tuš kabine od 8.194 SIT dalje
  - opuščeni programi, 30% popusta
  - kopalne kadi in tuš kadi, od 30% popusta za opuščene barve in 70% za opuščene modele
  - kuhinjska korita, do 50% popusta
  - pri nakupu kuhinjskega korita je posebna nagrada
  - Armal armature, 25% popusta
  - velik izbor keramičnih ploščic, do 20% popusta.

Za nakup nad 100.000 SIT možnost plačila na 5 čekov.
Tel. 068/59-492, 58-273.

kolpa-san®

kolpa-ker®

kerrock®

KOVINOTEHNA

**V INTERMARKET CENTRU
V BREŽICAH**

nemogoče je mogoče

10 %
GOTOVINSKI
SEJEMSKI POPUST

30. 6. 1997
2. OBLETNICA
za 2 največja
nakupa dneva
2 NAGRADI!

OBIŠČITE NAS NA OBRTNEM SEJMU V BREŽICAH od 25. do 29. JUNIJA 1997

Temni angeli usode

FOTO: T. OSTANEK

Režiser Sašo Podgoršek ter Goran Šalamon, scenarist in pevec Demolition Group v družbi igralc Anemarije Jurhovšek in Petre Zupan.

Prva klapa novega slovenskega celovečernega igranega filma scenarija Gorana Šalamona in režiserja Saša Podgorška je padla včeraj, 25. junija, na dan državnosti v Ljubljani. Snemanje, ki bo predvidoma končano do konca julija, bo potekalo v Ljubljani in Brežicah.

Poleg članov skupine Demolition Group, ki bodo nastopili v glavnih vlogah, se bodo v filmu pojavili še nekateri znani estradniki: Elvis J. Kurtović, Let 3, Helena Blagne in Janja Zupan, medtem ko bosta barve profesionalnih igralcev branila Lotos Vincenc Šparovec in Karin Komljanec. Direktor fotografije bo Sven Pepeonik, kostumografija je zaupana Alanu Hranitelju, vse skupaj pa poteka v produkciji TV Slovenija.

Avtorja postavljata zgodbo v današnji čas, v malo mesto (morda v malo žepno državico, op. pis.), kjer si moč in oblast razdeli pet ljudi, ki so se že v svoji zgodnji mladosti odločili, da bodo obvladovali in usmerjali življenje ljudi v svoji okolici. Film jih predstavlja kot bad guyse - hudobne fante. Vloge preroka, župnika, predsednika, šefa policije in sodnika pa so dodeljene članom skupine Demolition Group, ki svojo "hudobnost" kot zaščitni znak skupine gojijo že celo desetletje. Označeni so kot temni angeli usode. V vsakdanjem življenju zavzemajo položaje vseh vej oblasti, so ljudje, ki uživajo neomejeno zaupanje in spoštovanje okolja in ki oblikujejo miselnost in moralo družbe. Taista družba pa je vseskozi prepričana, da so ti ljudje pametni in plemeniti delovni ljudje, ki smisel življenja iščejo v žrtvovanju za blagor soljudi in ki nikoli ne pomislijo nase in na lastno korist. Vendar jim funkcije in položaji, ki jih zasedajo, omogočajo neomejeno diktaturo in tiranijo nad ljudmi, ki se iz kakršnegakoli razloga pojavijo na njihovi poti. Gre za mafijško ali, lahko bi rekli, prostozidarsko ložo, tajno navezo, v kateri si privoščijo izživiljanje vseh svojih perverzih in podlih želja in namer.

Vsekakor gre za film, ki bo v zatohlo slovensko filmsko produkcijo vnesel nekaj duha in svežine, saj od ustaljenih norm odstopa tako po scenariju kot tudi po izbiri igralcev. Poklicna molčečnost me zavezuje k temu, da ne povem kaj več o scenariju, vendar lahko rečem, da so igralci največkrat v položaju, ko igrajo sami sebe, torej ko jim bomo verjeli vsako izgovorjeno besedo ter se vživljali v vsak njihov gib. Liki so skorajda stripovski, v svojih izhodiščnih položajih zelo "črno-beli", kot taki pa kot nalašč, da jih odigrajo underground in mainstreamovske zvezde. Tudi zgodba je žanrsko zelo trdno zakoličena, nima težanje po umetniškosti, morda je najboljša definicija črna gangsteriada.

Film nastaja kot produkt brežiške naveze med Goranom Šalamonom, pevcem in avtorjem besedil skupine Demolition Group, ki se pojavlja kot scenarist, in režiserjem Sašom Podgorškom, ki je svoje sodelovanje s skupino udeležal kot avtor njihovih petih videospotov v zadnjih petih letih. Skupina Demolition Group je na slovenski glasbeni sceni prisotna že od leta 1983, ko je bila ustanovljena njihova praskupina Gast'r'rajtr's, ki je, povejmo kot zaščitnost, tistega leta nastopila na

Rock Otočcu 83. Letos se bodo zopet pojavili na prireditvi z istim imenom, skupaj še z enim veteranom, ki je nastopil leta 1983. Njegovo ime je Elvis J. Kurtović in, glej ga zlomka, tudi njega bomo zagledali v filmu Temni angeli usode.

Vendar se vrnimo nazaj k "hudobnim fantom", ki se leta 1985 ustanovijo kot Demolition Group, ter od takrat pa do danes ohranijo podobo neodvisne skupine, ki je ohranila oz. izoblikovala lasten glasbeni stil ter s tem ostala samosvoja in avtohtona. Leta 1987 se skupina odloči za

podpis pogodbe s takrat najmočnejšo italijansko neodvisno založbo Cruisin'hia, za katero izda dve plošči, življenje gastar-bajterjev pa podkrepi s številnimi nastopi doma in v tujini. V tistih letih nastopi na nekaterih pomembnejših evropskih festivalih, kot so San Remo Rock '88, Barcelona Bienal '87, Berlin Independence Days '89, Druga Godba '86 itd. Razmerje z založbo prekinejo leta 1991 zaradi komercialnih zahtev, s tem pa končajo svoje profesionalno obdobje in z domačih tal začnejo graditi novo obdobje v svoji karieri. Ob desetletnici obstoja izdajo dva albuma: Bag Gag 2 in Demolition Group plays Gastrajtr's. Video za skladbo Model (v režiji Saša Podgorška) z albuma Bad Gag 2 je bil izbran za nosilni spot kompilacije Trans Slovenia Express, ki je izšla za londonsko založbo Mute Records, in kot tak bil predvajan v večini evropskih držav. Leta 1994 se začne plodno sodelovanje skupine z gledališkim režiserjem Matjažem Pograjcem, saj se glasba Demolition Group znajde v treh gledaliških predstavah: Roberto Zucco, Butterandfly in Mesto, kjer nisem bil, vse v Slovenskem mladinskem gledališču. Glasba s predstav je za beležena na njihovem zadnjem izdelku, ob plošči z naslovom Deep True Love. Jeseni leta 1997 bo izšel njihov novi album, ki bo hkrati tudi napoved celovečernega filma Temni angeli usode režiserja Saša Podgorška.

Temni angeli usode bo prvi celovečerni film režiserja Saša Podgorška. In vendar je Podgoršek režiser, ki bo letos posnel dva celovečerna filma, kar je svoje-

vrsten primer v slovenski kinematografiji. Kljub dejstvu da snema prvenec, Podgoršek ni neznan širši javnosti, saj je dobitnik nagrade žirije za najboljši slovenski film 1996 na festivalu v Portorožu (Vrtoglavi prtič), njegov kratki film Koza je preživela je bil leta 1992 na taistem festivalu proglašen za najboljši slovenski film, poleg tega pa je bil nagrajen tudi na Festivalu filmskih šol München (producentska nagrada za največji talent), v Angersu (posebna nagrada žirije) in v Oberhausnu (zopet posebna nagrada žirije). Film Prostor pogleda je bil na Grand Prixu Beograd proglašen za najboljši jugoslovanski eksperimentalni film 1991, dobil pa je tudi nagrado novinarjev (YU Fipresci) za najboljši jugoslovanski kratki film 1991. V letu 1996 je na prireditvi Zlati petelin za video spot Anje Rupel Odšla bom še to noč prejel nagrado za najboljši slovenski glasbeni video spot. S tem Podgorškova filmografija še zdaleč ni končana, vendar bi naštevanje njegovih izdelkov vzelo preveč dragocenega prostora. Omenimo le nekaj ustvarjalcev, s katerimi je sodeloval v svoji karieri: koreograf in plesalec Iztok Kovač, Vlado Kreslin, Laibach, Enzo Fabiani Kvartet, Mitja Vrhovnik Smrekar, Aleš Hadalin itd.

Vrnimo se nazaj k filmu, ki v tem trenutku nastaja. Brez dlake na jeziku lahko rečemo, da je to film zmagovalcev, čeprav je prvenec tako za režiserja in scenarista kot tudi za večji del igralske zasedbe. S tem mislim predvsem na skupino Demolition Group, ki bo filmu poklonila tako svojo glasbo kot tudi igralški prispevek. Njihovo sodelovanje z Heleno Blagne, ki se je začelo na glasbenem področju na otvoritvi letošnjega Zlatega tedna, se nadaljuje tudi na celuloidni trak. Presežek filma se bo zagotovo zgodil s prisotnostjo sarajevske legende Elvise J. Kurtovića, začetnika gibanja novi pri-

mitivizem, ki se je sredi osemdesetih let v nekdanji nam skupni državi razmahnilo do skrajnosti. Reška skupina Let 3 je tudi že prerastla v kult, tako da z njihovim pojavljanjem film dobiva še en plus več. O tem, da bo v filmu nastopila tudi nekdanja miss Slovenije Janja Zupan, pa tudi ni vredno zgubljati besed. Torej končno se snema film, ki bo pokazal "face", katerim ne bo potrebno "igrati".

Torej: prva klapa filma je padla 25. junija na znanem ljubljanskem poletnem zbirališču na Špici ob Ljubljani na Prulah. Prvi snemalni dan je predviden za prizore iz otroštva, torej za "flashbacke", ki se bodo pojavljali kot obrazložitev zgodbe. Drugače bo približno pol materiala za film posnetega v Ljubljani - predvsem bodo to interjeri - druga polovica pa bo posneta v Brežicah. Brežiško okolje bo predvsem ponujalo posnetke na prostem, nekaj pa bo tudi posneto v brežiških lokalih. Tudi dolenjska prestolnica bo "pofilmana", natančneje: snemalo se bo na Otočcu. Gre za finalni prizor filma, ki ga bodo snemali "v živo" na festivalu Rock Otočec 97. Potencialni obiskovalci tega dogodka bodo torej tudi potencialni statisti v novem slovenskem celovečernem igranem filmu Temni angeli usode.

Povejmo na koncu še to, da je bil avtor teh vrstic z ustvarjalci filma domenjen za intervju, do katerega najverjetneje zaradi prezaoplenosti samih ustvarjalcev in kreativne napetosti pred samim snemanjem ni prišlo. Torej krivdo za to, da informacije o projektu, ki se dogaja v naši neposredni bližini, dobivate izpod peresa svobodnega, neprofesionalnega novinarja, nikakor ne sprejemem nase, zalučam jo v obraz samim ustvarjalcem. Malček več profesionalnosti pred začetkom snemanja ne bi škodilo.

BORIS PETKOVIČ

LJUBITELJSKA KULTURA V STIČNI

Godba oživljala kot ptič Feniks

Kulturno življenje je bilo nekdaj v Stični presenetljivo živahno, za kar gre zasluga tudi godbi na pihala, katere zametki segajo celo tja v leto 1887. Godba torej praznuje 110-letnico delovanja.

Pred 2. svetovno vojno sta bila v Stični dva zelo uspešna pevski zbora: cerkveni in posvetni, ki sta nastopala na mnogih koncertih in ob različnih drugih priložnostih. Delovala sta tudi tamburaški orkester in godba na pihala, ki ji je italijanska vojska uničila del instrumentov. Podobno kot še marsikaj v tistih usodnih časih za slovenski narod sta stiška godba in ljubiteljska kultura nasploh med 2. svetovno vojno doživeli ne le kot nekakšen kulturni molk, temveč kot največje uničenje.

Pisnih virov na začetke delovanja stiške godbe je bore malo, mnogo več je dokumentov iz tega stoletja, zlasti od leta 1977 do danes, do nedavne 20-letnice Godbe Stična, ko je ta doživela novo pomlad. Za to ima, kot so povedali na slavnostnem koncertu ob jubileju stiške godbe, ki so ga obogatili tudi dobrepoljski in novomeški godbeniki, največ zaslug Lojze Ljubič, predan gasilec s tenkočutnim posluhom za ljubiteljsko kulturo.

Živahna gledališka dejavnost

V Stični je dramska skupina že pred 2. svetovno vojno uprizarjala zahtevne predstave: Veriga, Sosedov sin, Jurij Kozjak... Slednje so uprizorili na prostem, s pravimi konji, sicer pa je imela skupina v samostanu lepo dvorano z odrom in bogato garderobo. Med vojno je bila v njej vojašnica italijanske vojske, uničeno in izropano dvorano pa so takoj po vojni od samostana prevzeli stiški gasilci. Tako se je delo dramske družine nadaljevalo pod okriljem gasilskega društva. Stiški gledališčniki so uprizorili prvo dramo, Razvalino življenje, že 14. oktobra 1945, ob koncu tega leta pa še veseloigro Miciki je treba moža.

Pozneje je gledališka skupina nadaljevala delo spet v okviru na novo ustanovljenega kulturnega društva z dramami in veseloigrami: Veronika Deseniška, Divji lovec, Zupanova Micka, Matiček se ženi,

Pohujšanje v dolini Šentlorjanski... Pokojna Julčič Jerlah-Zupančič pa je bila celo avtorica operete Ljubezen ne pozna meja. S pomočjo te predstave so amaterski ljubitelji Talije pridobili toliko denarja, da so iz jute sešili zavese na odru in na oknih. Po odhodu nekaterih igralcev in nastanku igralske skupine na posestvu Marof-Stična se je stiška dramska družina razdvojila in za nekaj časa zamrla.

Pevski zbor je od leta 1957 deloval pod streho gasilskega društva, edinega takrat dejavnega društva v Stični. Dramska skupina je zlagoma oživljala predvsem z lahkotnejšimi nastopi na tradicionalnih pustnih prireditvah. Ko je bil Lojze Ljubič leta 1969 izvoljen za odbornika grosupeljske občinske skupščine, se je odločil, da svoje organizacijske sposobnosti in dobre zveze vpreže tudi v voz, ki bo potegnil Stično iz kulturnega mrtvila. Z lobiranjem je uspel privabiti leta 1972 v Stično 2. konferenco Zveze kulturnih organizacij občine Grosuplje. Za to priložnost so obnovili obnovili kulturno dvorano v samostanu, vse to pa

je bila spodbuda za poživitev kulturnega življenja v Stični. Po ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za kulturo je bilo več denarja tudi za ljubiteljsko kulturo, zato je leta 1978 stiški pevski zbor prestopil h Kulturnemu društvu Stična.

Pred 50 leti je bil v Stični velik pevski festival, na katerem je nastopilo več kot 700 pevcev skupaj z godbo iz Zadvora. Po Ljubičevem mnenju lahko štejemo ta kulturni dogodek leta 1947 tudi kot zametek Tabora pevskih zborov v Šentvidu pri Stični.

Pobrali so jim instrumente

Pri tamburaškem orkestru in godbi na pihala je zavzeto sodeloval zdaj že upokojeni general Jože Šeme, ki je igral mali boben, Janez Lesjak, ki se je udomil v Grosupljem, je igral bas. Iz krilnice je izvajal melodije Anton Omahen, po domače Malnarčkov iz Potoka, Jože Skubic z redovniškim imenom pater Antonin pa je igral na trobento, ki jo še hrani v svojem arhivu. Godba je gostovala tudi po Sloveniji, predvsem po Dolenjski.

"Leta 1947 so se pripeljali iz Šentjurja pri Grosupljem po nalogu Okraja Grosuplje v Stično in brez vprašanja ter od-

škodnine nasilno odvzeli še iz vojne preostale instrumente godbe. Moja največja želja je bila, da bi obnovil v prejšnjem stoletju delujočo pihalno godbo. Za nove instrumente ni bilo denarja. Zato sem se s posredovanjem gospe Helene v trgovini Melodije na Prešernovem trgu v Ljubljani seznanil z dolgoletnim kapelnikom Viktorjem Kavaličem, ki mi ni samo pomagal, da smo stiški gasilci zvedeli, da ima naprodaj rabljene instrumente GD Ribno pri Bledu, ampak se je gospod Kavalič celo ponudil za kapelnika naše godbe. Vaditi so godbeniki pričeli 9. januarja 1977, posladki tega leta pa so neko nedeljsko dopoldne pred našim gasilskim domom že imeli prvi javni nastop. Nekako simbolično, da se ve, od kod so prispeli instrumenti, so najprej zaigrali skladbo Jaz pa pojdem na Gorenjsko," se spominja Lojze Ljubič.

Veliko zagnanosti je bilo potrebno, kajti grosupeljska kulturna skupnost sprva ni hotela plačevati kapelnika, temveč so stiški godbi vso moralno in gmotno podporo dajali stiški gasilci. Lojze Ljubič je kapelnika Kavaliča tudi dvakrat tedensko vozil na vaje iz Ljubljane v Stično in nazaj. Po petih letih, ko je izvajal svoj prvi samostojni koncert, je imela godba 41 članov in okoli te številke se suče število godbenikov še danes.

Stiški godbeniki so navezali zelo tesne stike s sevniškimi godbeniki, obnovljeni orkester pa je doživel največji uspeh na tekmovalju godb leta 1986, ko je v Artičah med 16 godbami zasedel 4. mesto. Po 16 letih je Kavalič predal taktirko Maksu Kozoletu, pod njegovim vodstvom pa je stiška godba še napredovala. Selila se je iz gasilskega doma v samostan, nato v šolo v Stični, naposled pa spet v posebne prostore gasilskega doma, kjer je še danes. Uspehi godbe in ljubiteljske kulture v kraju s 1500 prebivalci niso naključni, saj cele družine, na primer Omejec, Kastelic, Čož in Kovačič, dobesedno živijo za godbo in se v njej srečuje že več generacij najzgodnejših sorodnikov.

PAVEL PERC

Šentjernejčani uspešno za Slovenijo

FOTO: M. HOČEVAR

Nastope slovenske ekipe na Igrah brez meja je spremljalo navdušenje na prizorišču samem, kadar se je ekipa odlično odrezala, in na tribunah, kjer so tekmovalce spodbujali navijači.

Za nastop v evrovizijskem spektaklu Igre brez meja, na katerem sodeluje tudi slovenska televizija, je bila za slovenske zastopnike izžrebana ekipa športnikov iz Šentjerneja. V začetku junija so se udeležili prvega tekmovanja, ki je potekalo v Budimpešti na Madžarskem. Dosegli so lep uspeh in upajo, da bodo nastopili tudi na finalnem tekmovanju na Portugalskem.

Na pot v Budimpešto smo se predstavniki iz Šentjerneja odpeljali 6. junija z avtobusom. S seboj smo ponesli spominke iz domačega kraja: keramičnega petelina lončarstva Pungerčar, spominško knjigo Kartuzija Pleterje, cviček iz vinske Štembergerjeve kleti in laški rizling kot značilno slovensko vino. Za srečo smo s seboj ponesli tudi našo maskoto, petelina, ki je na igrah zbujal veliko zanimanja.

Pot do Budimpešte je trajala 12 ur, krajšali smo si jo s pijačo in z dobrotami, ki so jih napekle udeležence Igre brez meja. Z vso opremo in veliko športnega duha ter z veliko željo po zmagi se je ekipa namestila v hotelu Stadion v glavnem madžarskem mestu. Sledil je družabni večer, na katerem so se domači ekipi pridružili zabavni Italijani, Norvežani, Švicarji in nekoliko zadržani Francozi. Tujci nas poznajo po našem najuspešnejšem smučarskem letalcu Primožu Peterki. Ekipa iz ostalih držav udeleženk so bile nastanjene v nekem drugem od dvestotih budipeštanskih hotelov.

Po zabavni noči je sledilo srečanje z našo voditeljico oddaje Igre brez meja Evo Longyko, in urednico tega programa Dajano Makovec, ki je trenerko Zdenko odpeljala na prvi sestanek s sodniško ekipo pod vodstvom slavne Deni. Pričelo se je resno delo za tekmovalno ekipo, ki se je istega popoldneva udeležila uradne predstavitev z ostalimi ekipami v šotoru, ki so ga postavili v neposredni bližini samega prizorišča.

Tu so tekmovalci prejeli svoje številke, ki so bile neprenosljive. Številke so na generalni vaji in na tekmovanju služile za istovestnost tekmovalca. Razburljiva je bila novica, da bo žreb določil tekmovalca za posamezno igro tako na generalki kot posebej na uradnem tekmovanju. To pomeni, da nihče ni dvakrat tekmoval v isti igri ali v panogi, ki mu ustreza. Napetost je pričela naraščati ob predvajanju posnetka z demonstracije iger, ki smo si ga morali ogledati kar v našem avtobusu, saj hotel ni premogel primerne naprave.

Šele proti jutru je sledil počitek. Vsem je rojilo po glavah, kako se bomo obnesli. Res je, da ni pomembna samo zmaga, je pa lepo, če si opaženi, pomembna. Priigrati zmago za domači kraj, za Slovenijo - to bi bilo nekaj!

Zmagovalno na vajah

V nedeljo popoldan smo tekmovalci pomerjali kostume, župani s spremstvom pa so se sestali pri županu centralne občine v Budimpešti. Na sprejemu so si izmenjali darila, značilnosti krajev, ki so jih zastopali. Šentjernejski petelin je zbujal veliko zanimanja, prav tako cviček iz Štembergerjeve kleti. Potem je sledil ogled mesta. Budimpešta ima zelo bogato kulturno izročilo in značilno arhitek-

turo. Ima preko dva milijona prebivalcev. Preko Donave, ki ga deli na Budim in Pešto, je speljanih več deset čudovitih in veličastnih mostov, promet pa v glavnem poteka naravnost in z zavijanjem v desno. Zavijanje v levo je dovoljeno le v redkih križiščih. Po zaslugi izkušnega šoferja Tonija smo bili kos prometnim zankam. Budimpešta je res vredna ogleda.

V taboru so se tekmovalci ves čas mrzlično pripravljali na poskusno snemanje oziroma na generalno vajo. Na prizorišču se je počasi mračilo. Ko se je stemnilo, so tekmovalci poskusno nastopili, vendar samo z rekviziti in brez kostumov, zaradi katerih so Igre brez meja tako zabavne. Na vajah smo Šentjernejčani v prvi igri prepričljivo zmagali. Navdušenje. No, sledilo je še devet iger. V drugi igri zopet zmaga, v tretji bolj slabo, v četrti drugo mesto, peta igra je bila katastrofa, po vložitvi jollyja pa zopet navzgor. Na koncu je ekipa Slovenije delila prvo mesto z ekipo iz Francije. Na vajah smo se izvrstno odrezali, a kako bo jutri, na pravem tekmovanju?

Po vaji smo ob 2. uri zjutraj sedli na avtobusu in med vožnjo vneto razmišljali, kako do še boljšega rezultata. Kje so zanke, kateri so odločilni trenutki v igri, ko lahko pomaga le sreča. Drug drugemu smo dajali napotke, saj se že vedelo, kdo bo tekmoval v kateri od iger na tekmovanju. Od razburjenja in napetosti seveda nismo mogli kmalu zatisniti oči. Kako lepo bi bilo, če bi zmagali in bi z zmago ponesli v svet ime naše Slovenije in bi v svetu slišali za naš Šentjernej!

Po počitku, če se temu lahko tako reče, so že prispeli naši navijači in pihalni orkester, ki je kar pred hotelom priredil pravi pravcati koncert za ekipo in vse, ki so bili v hotelu in v njegovi bližini. Navdušenje nad znanci in prijatelji iz do-

CENTER MLADIH V BREŽICAH

Mlade v zapore ali vojaško hišo?

Društvo študentov Brežice, ki je že z imenom blizu mladi generaciji, je pred dnevi s projektom Mladostnik in droge opozorilo na pereč problem zasvojenosti in sploh na odprta vprašanja. Omenjeni projekt Društva kaže, da brežiški mladi torej mislijo o sebi in o družbi in da iščejo poti iz zadreg. Mlada generacija v Brežicah torej ne miruje. Ali bo še manj v prihodnje? V povojih je Center za mlade, za katerega je Projektni odbor za mlade že naredil program. Ta načrt je odbor predstavil nedavno na seji občinskega sveta Brežice.

Ali bo center mladih sploh zaživel? Pred tem bodo v Brežicah morali še nekaj postoriti. Iz zamisli o mladinskem središču ne bo nič, če omenjeni center ne bo imel lastnih prostorov. Tako poudarjajo v projektnem odboru za mlade in o tem so prišli prepričevati tudi občinske svetnike.

Kje je pravi prostor?

Pri prostorih, kjer naj bi v bodoče deloval brežiški center mladih, se zatika. Predstavniki mladih, v imenu katerih se je na občinskem svetu goreče pogajal Ivan Vogrinc, se zavzemajo za ureditev centra v nekdanjih brežiških zaporih. Tisti, ki se navdušujejo za center v starih zaporih, se pri tem sklicujejo na sklep, sprejet na 24. seji občinskega sveta Brežice oktobra 1996. Sklep določa, naj se nekdanji zapori v Brežicah namenijo "za izvajanje dejavnosti in programov za mlade".

Župan je junija letos ponudil projekt-nemu odboru za mlade namesto starih zaporov prostore v bivšem domu JLA "kot ugodnejšo rešitev". Po županovih navedbah bi bili stroški delovanja centra v nekdanjem vojaškem objektu manjši, manj denarja pa bi potrebovali tudi na začetku vsega, saj je vojaška stavba razmeroma dobra in je ne bi bilo treba obnavljati. Po besedah Ferda Pinteriča,

tajnika brežiške občine, bi lahko začel delovati center v nekdanjem domu JLA takoj, le opremiti je treba prostore.

Dom JLA, nekdanje priljubljeno šajališče vojaških pilotov, ne bo mogel nikoli ponuditi strehe centru mladih, odgovarja na županove in tajnikove predloge projektni odbor za mlade. Tak upor županu mladi opirajo na zelo praktično izkušnjo, češ, v ponujenem domu JLA je že

deloval mladinski Forum ustvarjalcev kulture, ki ni imel ravno dobrega imena. Če bi center mladih prišel v vojaško zgradbo, bi se ga takoj oprijel slab sloves forumovcev.

"Kdor hoče, ta ima že zdaj"

Medtem ko se v Brežicah še niso mogli dogovoriti o prostorih bodočega šajališča mladih, pa je zelo veliko tistih, ki so prepričani, da mladi potrebujejo možnosti za zdravo preživljanje prostega časa. Pri tem so v zraku tudi vprašanja, ali v brežiški občini zdaj ni prav nobenega društva ali ustanove, kjer bi se mladi koristno izživel, si izmenjevali zamisli, kritizirali, predlagali, zgolj poklepetali, se izobraževali, skratka, ali se v Brežicah mlad človek res nima kam dati in ali nima kaj početi?

FOTO: M. LUZAR

Ivan Vogrinc, goreč pogajalec na strani mladih

mačega kraja je ves čas spremljala skrb, da jih ne bi razočarali. Za zmago na vajah si niti nismo upali povedati. Vprašanjem, kako je bilo na generalki, smo se nespretno izmikali, a se je vseeno zvedelo, da je bila zmaga naša. To je dvignilo moralno navijačem in godbenikom, ki so še z večjim navdušenjem z veselimi vižami spodbujali ekipo že pred samim začetkom tekmovanja.

Upajo na uvrstitev v finale

Veličastno prizorišče Iger brez meja se je ovijalo v temo. Prižgali so se reflektorji, drug za drugim. Na ekranih pred publiko se je prikazal avizo Iger. Na višji tribuni (barva Šentjerneja) so v ritmu šentjernejske godbe na pihala pričele spodbudno plapolati zastave Slovenije in Šentjerneja. Ostale barve na tribuni so bile še prazne. Sledil je ognjemet, nato pa je šlo zares. Pričelo se je tako, kot smo vajeni videti na televiziji: scena, predstavitev igre, nastop v kostumih, nato pa se je začelo tekmovanje...

Kako je potekalo, ne smemo povedati, ogledali si ga boste lahko na 1. programu TV Slovenija v petek, 18. julija, ob 20. uri. Da pa boste lažje dočakali zanimivo oddajo, naj povem samo to, da smo se Šentjernejčani vrtni zelo zelo srečni, da so se nam uresničile želje. Za naš kraj in za našo Slovenijo smo naredili veliko in lepo promocijo.

In ostajamo ambiciozni. Upamo in želimo si uvrstitev v finalne Igre brez meja, ki bodo avgusta na Portugalskem. Srečni in zadovoljni se zahvaljujemo vsem, ki so nam finančno omogočili udeležbo na igrah in s tem predstavitev domačega kraja in naše domovine. Prav tako smo hvaležni vsem, ki so nas spodbujali na poti do zmage. Velika zahvala velja Marjanu, animatorju slovenske publike, ki ni odnehal niti tedaj, ko je bilo na prizorišču najbolj kritično.

ZVONKA JAMNIK

Iz brežiške osnovne šole je slišati glas, da Brežice niso tako prazne in zanične, kot bi si mislil kdo ob seznamu dejavnosti, s katerimi želi nastajajoči center mladih zaposliti, razvedriti in spodbuditi brežiško mlado generacijo. Milena Jesenko, ravnateljica OŠ Brežice, je prepričana, da je toliko najrazličnejših dejavnosti in možnosti, da "kdor želi, se najde in znajde". Jesenkovi se zdi največji problem, kako pritegniti v različne dejavnosti tiste mladi ljudi, ki jih ne zanima nič in ki se nočejo vključevati nikamor. "Ni problem delati z mladimi, ki želijo sodelovati; ti delajo že zdaj. Kako boste z mladimi, ki ne želijo delati?" je Jesenkova opozorila na po njenem zelo pomemben problem, na katerega bo, kot je prepričana, naletel tudi bodoči Center mladih.

S čigavim denarjem?

Centra mladih, ki torej nastaja v ognju različnih vprašanj in nasprotnih predlogov, za zdaj v Brežicah še nimajo s čim plačati. Župan odsvetuje vselitev Centra v stare zapore, češ da bi obnova stavbe zaporov stala preveč denarja, kar je domala nesmiselno ob dejstvu, da je dovolj dobrih prostorov v omenjenem domu JLA. Občina, kot je povedal tajnik Pinterič, je izvedela, da ustreznega ministrstva in vladni uradi ne bodo dali za brežiški mladinski center nič denarja, če bo zadeva dosegla previsoke številke.

Kako daleč je ustanavljanje Centra za mlade v Brežicah? Čisto na začetku ne, saj je občinski svet obširno razpravljal o vsej zadevi in sprejel okvirni vsebinski načrt. S tem da je pobudo za ustanovitev Centra poslal v obdelavo tudi svojima odboroma za družbene dejavnosti in finance, je dal dodaten čas za razmislek, in sicer pogajalcem z mladinske in občinske strani ter svetnikom. Prav slednji bodo jeziček na tehtnici. Mladinsko prepričevanje po "hodniku" brežiškega občinskega sveta pa bo zdaj odločilo, kje bo mladinsko središče: ali v zaporih ali nekdanjem domu JLA, ki ga je obrambno ministrstvo dalo za 20 let v najem brežiški občini.

MARTIN LUZAR

"Kakršna država, takšna živina!"

Temni oblaki, iz katerih je bilo vsak trenutek pričakovati dežne kaplje, so se prejšnjo sredo sprehajali po nebu, v pisarni novomeške enote Dolenjsko-posavskega veterinarskega zavoda pa je bilo okrog sedmih živahno kot vsako jutro. V službo so prihajali veterinarji, veterinarski tehniki, tisti iz pisarn in ostali ter ob kavici za lažje uvajanje v nove delovne obveznosti še malce klepetali. Eden izmed njih je pridno dvigoval telefonsko slušalko in si zapisoval naročila kmetov, ki so prosili za obisk na domu.

"Danes bo neverjeten dan, že do sedaj je toliko klicev, kaj bo šele do pol devetih, dokler jih sprejemamo!" mi je dejal in že je spet pozvonilo. "Ja, gospa, sem zapisal. Ne, ne vem, kdaj se bomo oglasili, danes je zelo veliko dela, saj boste doma, ne? Ja, v redu, nasvidenje!"

Vsa jutra so si podobna. Včasih je naročil več, včasih manj, dela pa vedno dovolj, saj novomeška enota Dolenjsko-posavskega veterinarskega zavoda pokriva območje novomeške, šentjernejske in škocjanske občine. Delo si razdelijo: veterinarski tehniki - tu jih je pet - se trudijo z osemenjevanjem živine, živinozdravniki, ki jih je sedem, pa čakajo še zahtevnejše naloge, kot so zdravljenje živali, preventiva, pomoč ob porodu, operacije itd. Biti morajo v stalni pripravljenosti in neredko se zgodi, da jih pokličejo tudi ponoči.

Psu ni bilo pomoči

Vodja novomeške veterinarske enote veterinar Igor Osterman, ki me je prijazno sprejel, je bil to sredo v službi že od pol petih zjutraj, kajti nadzoroval je nakladanje živine. "Tudi kolega Marko Čuk, s katerim boste danes spoznavali naš poklic na terenu, bo prišel kasneje, ker ima podobno delo," me je opozoril in mi v tem času razkazal njihovo lekarno in ambulanto za male živali. V njej je ravno takrat na mizi ležal pes, ki sta ga lastnika, nič hujšega sluteč, pripeljala na pregled, ter bila nad zdravnikovo diagnozo presenečena. Rentgenska slika je namreč pokazala tumor, velik kot jajce, in s solzami v očeh sta se odločila, da je bolje, da psa pustita na postaji, kjer bodo poskrbeli britejskin zivani, ki so s seboj prinesli, in itd., je pristop našega dela čisto drugačen kot na primer pri živini. Tu gre za čustveno navezanost, kmet pa gleda vse z ekonomskega vidika, kar je tudi razumljivo," je pripovedoval Osterman. Če je krava vredna povprečno le okrog 80 tisoč tolarjev, potem kmet res razmišlja, ali se mu jo splača zdraviti ali pa je bolje, da jo proda za v zakol in več sreče poskusi z novo.

Šele okrog devetih je v lekarno, kjer so se kar vrstili kmetje z najrazličnejšimi problemi - pri nekom so teleta dobila drisko, drugi je pri prašičih opazil gliste, tretji je prišel po vitamine itd. - prihitel veterinar Marko Čuk. Pregledal je že svoja naročila, ki so se končala pri številki dvanajst, kar za en delovni dan sploh ni malo, ter v škatlo nabiral vse, kar naj bi na kmetijah potreboval. Njegov avto je čez nekaj minut, ko sva se odpravila na pot, bil pravcaro lekarno v malem.

Krava po porodu noče vstati

Dež naju je pospremil k prvi domačiji, k Rajerjev in Dolenjo vas pri Otočcu. Pred starim hlevom je žalostno postopala starejša gospa in se razveselila, ko je prepoznala veterinarski avto. "Samo da ste prišli, z našo kravo je bolj slabo!" Takoj se je prikazal še gospodar. "Včeraj je imela teleta, vse normalno, tudi 'opucala' se je, ko pa je danes zjutraj šla žena molst, krava ni vstala," je dejal in odprl hlevska vrata. Krava je ležala na sredini in nas, tako se je zdelo, prav žalostno in obenem hvaležno pogledala, da vendarle prihaja pomoč. Klinični pregled veterinarja - merjenje vročine in utrip srca - ni kazal bolezenskih znakov, verjetno pa je krava, ki je bila sicer močna, lepo grajena, in kot je dejal kmet, vedno pripravljena jesti, po porodu ostala preslabotna.

Gospodinja je že točno vedela, kaj mora pripraviti: na leseni pručici je čakal lavor mlačne vode, milo in brisača. Veterinar Marko se je iz avta vrnil s kupom steklenič z najrazličnejšimi vitamini, ki jih je potem s pomočjo injekcije kravi pošiljal v žilo in drugam. Briznila je kri in njegova čista bela halja je že v prvem hlevu postala krvava in umazana od gova. Krava je bila nemirna, pogledovala je

zdaj svojega telička, ki je zadovoljno ležal v kotu, zdaj ostale krave, in težko smo jo udržali. Vstala pa kljub temu ni. Gospodinja je stekla še po žganje in po veterinarjevem nasvetu z njim masirala kravi hrbet in bedro, na katerem je že (pre)dolgo ležala.

"Tako, če ne bo vstala, pokličite še zvečer, v vsakem primeru pa zjutraj, da vidimo, kaj bo," je svetoval veterinar Marko, ki je kravi v zadnjico še potisnil nožnico, ki je vse bolj ležala ven, ter se nato spravil k pisanju računa. "Že tako je hudo na kmetih. Samo delo, mleko slabo plačano, nobenega zasluga z ničemer, če pa zbolijo živina, ni za govorit," mi je žalostno pripovedovala gospodinja in kravi pred gobec nosila seno.

"Od zemlje dandanes ni nič!"

Prenehalo je deževati, ko sva se napotila na Potov Vrh h Kocjanovim. "Dobro, da veste, kje so vse te vasi, da najdete," sem rekla. "To je res prednost," je dejal veterinar Marko, ki pa se pred dvema letoma, ko je iz okolice Idrije prišel v službo v Novo mesto, s tem ni mogel pohvaliti. Vse mu je bilo neznano. Toda vsakdanje terensko delo te prisili, da se hitro učiš. Hišne številke so po mnogih vaseh postavljene čisto nelogično in Kocjanovo hišo nama je pomagala najti gospa, ki je ravno zunaj čistila kokoši. "Malo predalec sta se peljala, zavijta dve hiši prej na levo," je rekla.

"Dobro dan, kako je?" je veterinar prijazno vprašal gospodarja, ki je skozi kuhinjsko okno že zagledal obisk in prišel ven. "Slabo kaže! Kakršna država, takšna živina! Če nimamo zaupanja v državo, potem ni nič!" in že je stopal v hlev pokazal, dobila vnetje vimen. Njegovo mico je iz dneva v dan postajalo bolj rjavo. Veterinar je v dlan namolzel kri. Spet je bila pomoč sestavljena iz zdravil iz najrazličnejših steklenič.

Kmet si ni mogel kaj, da ne bi vmes razočarano razlagal, kako se od zemlje in iz štale dandanes res ne dobi nobenega tolarja. "Poglejte, za 330 litrov mleka v enem mesecu smo dobili manj kot deset tisoč tolarjev! To je neverjetno! Predlani smo se odločili, da bi se ukvarjali s prašičerjo, pa smo v enem letu pridelali sto tisoč tolarjev izgube! In taka država! To ne pelje nikamor in človek nima nobenega veselja več do dela," je govoril. Kasneje se je lepo zahvalil za obisk in zatem kljub vsemu izraženemu pesimizmu zelo verjetno poprijel za kakšno opravilo na kmetiji. Kmet pač ne more brez dela.

Na pot tudi v snegu

Ni bilo preveč prijetno voziti se v dežju do naslednje kmetije, toda vseeno bolje kot pozimi, ko se je treba prav tako odpeljati tja, kamor te pokličejo. In vse

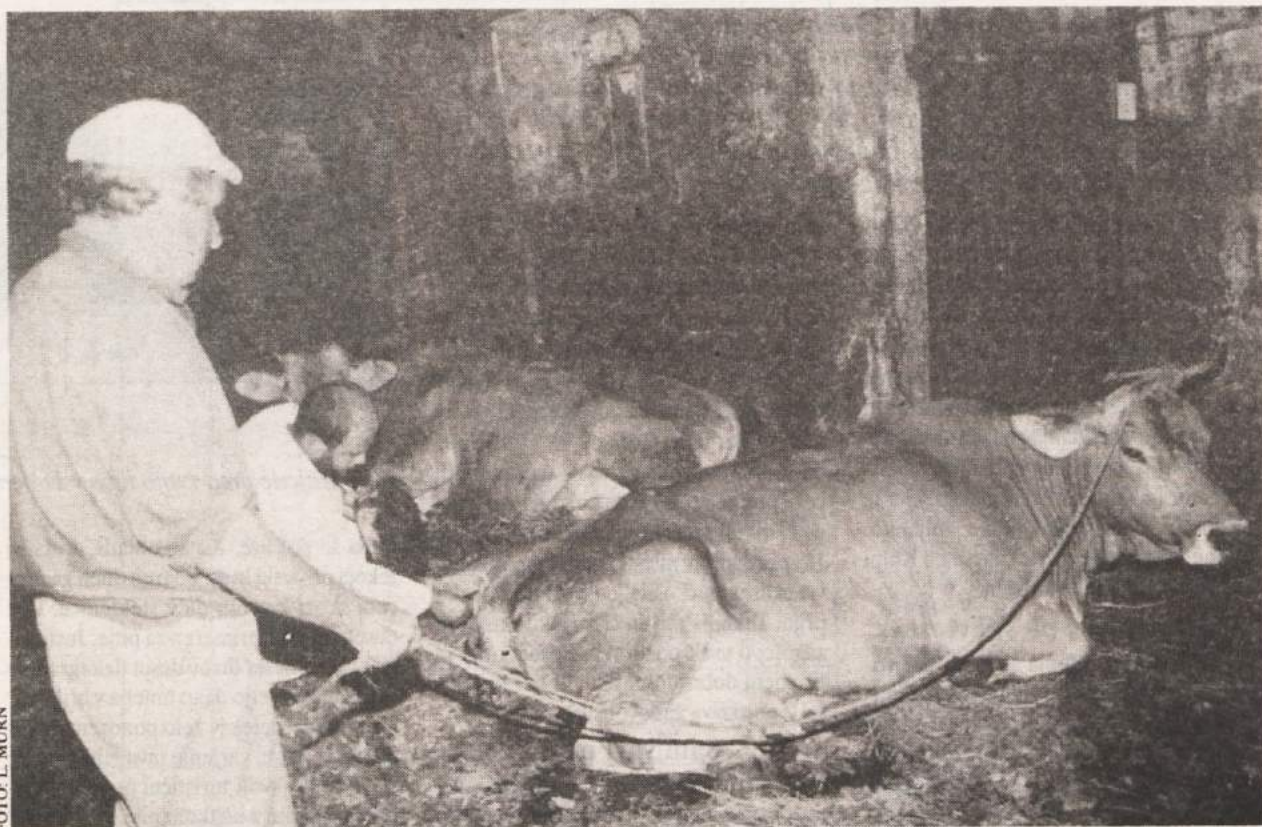

FOTO: L. MURN

Veterinar Marko je zaradi svoje prijaznosti in strokovnosti pri kmetih zelo priljubljen. To so povedali tudi Rajerjevi v Dolenji vasi pri Otočcu, kjer je bilo to sredo največ dela, saj krava po porodu ni mogla vstati.

vasi niso ravno v okolici Novega mesta. "Nekoč pozimi, ko je močno snežilo, so me poklicali v Žvirče, vas v Suhi krajini, ki je od tod oddaljena kakih 50 kilometrov. Še enkrat sem po telefonu vprašal gospodinjco, ali je cesta očiščena in se da priti do hiše, pa je dejala, da ja. Nisem ji preveč verjel, a sem se vseeno napotil tja. Skorajda nisem mogel verjeti, ko je bila stranska cesta veliko bolje prevozna kot glavna," je svoje izkušnje pripovedoval veterinar Marko. Ker je skorajda vedno na cesti, ga tudi policisti radi ustavijo, toda kaj hujšega še ni bilo, da res vozi previdno, pa sem se prepričala tudi sama.

Strah, da bo krava poginila

vasi sva bila hitro gotova. Mladega gospodarja je skrbela krava, ki jo bolila zadnji nogi. Težko vstaja, da ima bolečine, pa je bilo očitno tudi ob veterinarjevem pregledu. Verjetno je nekaj narobe s prakilji, čeprav so jih po gospodarjevih besedah nedolgo tega z vaščani sami porezali. Do teh težav pride pogosto tudi zato, ker vse manj kmetov svoje krave vodi na pašo. Tako se manj gibljejo, postajajo bolj lene in tudi manj odporne.

V Dolenjih Lakovnicah sva kar hitro našla Beletove. V velikem novem hlevu sem našla preko deset glav, veterinarja pa so poklicali zaradi krave, ki strašno kašlja, da se jo sliši celo k sosedovim, v kratkem času pa je tudi veliko shujšala. "Strah nas je, da bo kar naenkrat crknila. Lani smo bili namreč kar ob tri krave, menda jih je kap, in to res ni šala. Kar s strahom gre potem človek v štalo. Najraje bi jo dali v zakol," je pripovedovala gospodinja, kar pa ni tako enostavno, ker imajo kravo zavarovano in ima pri tem besedo tudi zavarovalnica.

Domača sinova sta ob pregledu dobro držala kravo, kar je zelo pomembno. Včasih se namreč zgodi, da je pri hiši samo eden, ki si ne upa dobro poprijeti krave za smrček, in nevarno je, da koga tudi brene. Veterinarju Marku se je to zgodilo enkrat in nima najlepših spominov. No, ker je bilo slabo vreme za delo na poljih in travnikih, so bili kmetje to sredo res večinoma doma.

Pujski dobili injekcije z vitamini

Med potjo do naslednje vasi, Dolenjih Sušic, je najino klepetanje zmotilo zvonjenje mobitela. Že nekaj mesecev ga ima v avtu vsak veterinar. "Marko, kdaj prideš na postajo? Tu te čaka še nekaj jutranjih je bilo sedem. "Ja, kmalu ne bo. Ko naredim te, pridem. Okrog 16. ure," je na moje presenečenje brez razburjenja odgovoril. Bližalo se je namreč že pol dne, pa še ni bilo časa za kakšno malico, kaj šele kosilo. "Ponavadi si spotoma kupim sendvič, pa je," je dejal. Vsak obisk pri kmetu zahteva svoj čas in sedaj, ko so dopusti, pride na enega še več dela.

Kako se ustreže, če ubiješ več muh na en mah! V Dolenjih Sušicah sta namreč na veterinarja čakali dve stranki. Gradišarjeva krava se noče oplemeniti, kar gospodarja po več poskusih že skrbi. V takih primerih, ki sploh niso redki, pogosto poskusijo z zdravljenjem plodnostnih motenj tudi s hormoni. Veliki novi hlev pri Šeničevih pa ni bil poln goveje živine, pač pa prašičev. Redijo prašiče za pitanje in zakol. V lepo urejenih prostorih živi okrog 15 svinj. "Tale prasica je imela ravno danes ponoči mlade, več kot deset. A niso luštni?" je na prvi boks ponosno pokazal gospodar ter se pošalil, da ta del svinjaka, kjer so notri "mame z otroki",

imenuje kar porodnišnica. Veliko jih je bilo, mam in otrok, in temu primeren je bil tudi smrad. Ampak se navadiš.

Veterinarjeva naloga je bila več kot dvajsetim prašičkom dati vitamine, da bodo bolje rastli. Gospodar je vsakega prijel in držal, ko mu je Marko zarinil dve injekciji v zadnjico, ob koncu pa ga je označil z zelenim flomastrom, da je bilo jasno, kateri je že dobil svojo dozo. Civiljenju ni hotelo biti konca. V sosednjem svinjaku, kjer je kraljeval velikanski merjasec, je veterinar pregledal še eno svinjo, ki so jo bolele noge. In že sva odpravila naprej.

Delavnik brez konca

Delovno popoldne se je nadaljevalo z obiskom hlevov v Vavti, Jurki, Češči vasi, dveh kmetij v Prečni in Bršljini, problemi pa so bili različni: od mastitisa, zdravljenja plodnostnih motenj, pa do čiščenja po porodu. Pri zadnji kmetiji v Bršljini zaradi pozne ure gospa kar ni več pričakovala veterinarjevega obiska. "Ves dan sem doma, tudi na njivo si nisem upala, še najmanj pa k frizerju, kar bi bilo nujno, ker grem jutri na izlet," je povedala. Ja, to res ni prijetno, toda pomisliti je treba tudi na veterinarja in njegovo delo, ki niti najmanj ni lahko, konča pa se takrat, ko obišče vse prijavljene.

Z veterinarjem Markom sva se po obisku 12 kmetij vračala na novomeško veterinarsko postajo malo pred 16. uro in po poti srečevala kolone avtomobilov. Še zadnji so se iz služb vračali domov. Kdaj je ta pot to sredo čakala njega, ne vem, kajti na postajo je šel še po nova naročila kmetov in nato spet na teren. Vsaj deževati je medtem prenehalo.

LIDIJA MURN

Veterinarja Igorja Ostermana (na desni), ki je vodja novomeške enote Dolenjsko-posavskega veterinarskega zavoda, je že zjutraj čakala stranka, ki je na pregled pripeljala psa. Žal je bila diagnoza tumor.

FOTO: L. MURN

Veterinar Marko je s pomočjo gospodarja Šenice z Dolenjih Sušic več kot 20 prašičkom dal injekcije z vitamini za hitrejšo rast. Kako bodo krulili šele potem!

Naprodaj je lahko tudi mir

Poljanska dolina ob Kolpi pod Starim trgom je eden najlepših predelov Bele krajine. Popotniku, ki se po poti spusti proti dolini, se odpre prelep pogled na z gozdom poraslo hrvaško hribovje, ob vznožju katerega se vije Kolpa, ob njenem levem bregu pa so vse do vznožja slovenskega hribovja skrbno obdelana slovenska polja. Na obrobju teh polj so posejane bele hiše in gospodarska poslopja.

Kar precej ljudi si je postavilo dom v dolini ob Kolpi, ki pa je bila nekdaj očitno bolj prijazna v očeh prišlekov kot domačinov. Medtem ko so jo prvi občudovali, so se od drugih mnogi izseljevali po svetu. Šli so s trebuhom za kruhom. A zadnja leta ne le da ostajajo, ampak se nekateri celo vračajo v nekdanja gnezda ali si spletajo nova. Precej zaslug za to imata tovarni Unior in Komet v Starem trgu, kjer je našlo zaposlitev veliko ljudi iz Poljanske doline, ne gre pa prezreti, da se ob Kolpi vse bolj razvija tudi turizem.

Vegetarijanec po sili razmer

Pred dvema letoma se je po trintridesetih letih življenje vrnilo tudi v Majerletovo hišo v Dolenjih Radencih. Zadnji stanovalec, ki jo je leta 1962 zapustil, je bil dedek sedanjega stanovaleca Jurija Majerleta. Jurij je imel nekdaj v najemu mehanično delavnico v Črnomlju. Pravi, da so prišli časi, ko ni več mogel dobiti pomočnika in ni imel nikakršnega dohodka, zato je delavnico zaprl. Da bi se upokojil, je premlad in tudi premalo delovne dobe ima, zato pa je prijaven na zavodu za zaposlovanje in prejema socialno podpora. Za 6 tisoč tolarjev na mesec je je. Po njegovem do večjega denarja ni upravičen, ker ima zemljo tik ob Kolpi pa tudi precej velik vrt ob hiši. In še gozd povrhu, iz katerega občasno proda kakšen hloď, da je nekaj denarja za sproti. "Kaj hočem, po sili razmer sem postal

celo vegetarijanec. Na srečo imam svoj vrt, kjer si pridelam zelenjavo, najraje pa imam čebulo in česen," se nasmehne Jurij. "No ja, saj nisem zaprisežen vegetarijanec. Tudi kakšno hrenovko ali kurjo perutničko si kupim pa trinajst zajcev redim. Zaklal jih ne bom sam, ker tega ne morem narediti, jedel pa jih bom. Sicer pa se kar dobro znajdem v tej dolini, in če bi prej vedel, da je na kmetih tako lepo, ne bi nikoli začel z mehanično delavnico. Jaz pravzaprav nisem kmet, ampak samo vrtičkar, kmečko življenje pa mi še kako prija. Tukaj je mir in čist zrak in tu bi se zagotovo vsak pozdravil. Posebno pa je pri meni dobrodošel tisti, ki bi rad shujšal," ne skriva zadovoljstva.

Sam vari pivo

Majerle pravi, da sicer vsak dan kaj počne, da pa njegovo življenje ni napeto. "Nikoli si nisem mislil, da si bom moral sam kuhati in prati, saj sem bil prepričan, da je to žensko delo. Sedaj pa vse to opravi sam," pravi. Več dela ima jeseni, ko pripravlja jabolčni kis, suši krljce, sicer pa kuha tudi žganje in celo vari pivo. Za pivo obstaja v svetu sicer veliko receptov, Jurij pa je svojega našel v eni od knjig. Ječmen pusti stati čez noč v vodi, potem pa ga da za tri ali štiri dni na sonce ter poliva, da začne kaliti. Potem ga posuši, da preneha rasti, ter poldrugo uro kuha. Nato doda hmelj v briketih, ki ga je dobil iz Inštituta za hmeljarstvo iz Žalca, ter

Jurij Majerle pred svojo hišo v Dolenjih Radencih

kuha še pol ure. Ko se ohladi, doda še tekoči pivovski kvas. Po treh dneh ga precedi skozi krpo in da v steklenice. Čez deset dni je že primeren za pitje. Jurij potrebuje za deset litrov deset dekagramov kvasa in poltretjo deko hmelja v briketih. Na ta svoj izdelek je zelo ponosen in prepričan je, da bi varjenje piva lahko predstavil tudi v svoji turistični ponudbi. Čeprav pivo sam z učitkom pije, ga meni ne ponuja preveč. Pravi namreč, da je pravzaprav še mošt in da ni še do konca dozorel, vendar je kljub temu dobrodošel ob nadležni poletni žeji.

Pri Majerletovih se je ustavil čas

Jurij si tudi sam speče kruh, kar pa posebej v teh vročih dneh ni tako enostavno, saj mora nalašč za peko zakuriti krušno peč. V hiši namreč ni elektrike, čeprav je že kar nekaj časa ob vhodu vzdana električna omarica, v veliki sobi, ki je ena od treh prostorov v hiši, pa ima na

mizi pripravljene žice, stikala, vtičnice in luči. V Majerletovi hiši je pravzaprav še vedno tako, kot je bilo pred petintridesetimi leti, ko jo je Jurijev dedek zapustil. V kotu veže je črna kuhinja in hkrati kurišče za krušno peč, ki ogreva veliko sobo; le-ta je tudi spalnica, jedilnica, kuhinja in dnevna soba. Ta prostor ima tudi edini strop iz debelih desk, medtem ko je iz veže in shrambe na drugi strani hiše videti opeke na strehi. V shrambi hrani Jurij nekaj pohištva, ki ga je pripeljal iz Črnomlja, še posebej ponosen pa je na pokale. Leta 1972 je namreč začel dirkati na motociklističnih dirkah Alpe-Adria in še vedno je predsednik tovrstnega kluba v Črnomlju. Pravi, da ga moti, ker ni nihče več pripravljen delati prostovoljno kot on. Še vedno ima štiri motorje, a vse kaže, kot je zatrdil, da bo moral katerega od njih prodati, da bo imel za preživetje. Ko je imel obrtno delavnico, je imel celo svoj nogometni klub, vendar ga ni več. Ostali so le spomini.

Ker v hiši ni elektrike, si Jurij ne more privoščiti niti tega, da bi mu sosedje zaklali kakšnega zajca, saj vsega hkrati ne more pojesti, v hladilnik ali zamrzovalno skrinjo pa ga seveda tudi ne more dati. Tudi zaradi tega, pravi, je vegetarijanec. A očitno ga življenje brez elektrike ne moti preveč. Res, da ne posluša radia in ne gleda televizije, vendar ju prav nič ne pogreša. "Saj prinašajo samo slabe novice," pojasni, in ker se mu zdi življenje sredi vasi, a brez kakršnih koli informacij, le nekoliko čudno, mi pojasni, da mu novice povedo sosedje.

"Ampak z njimi se v glavnem pogovarjam le o vremenu. Politika pa me tako in tako ne zanima, saj sem razočaran nad tem, kar se dogaja v naši državi," pristavi ter takoj pojasni, naj nikar ne mislim, da živi povsem odmaknjeno od sveta in da ni informiran. "Dolenjski list si grem kam sposodit pa Slovenske novice si kupim, kadar grem v Črnomelj," pove ter mi ob razkazovanju hiše pokaže kup starih časopisov, ki so vir njegovih informacij. "O, razgledan pa sem in marsikaj vem, saj sem delal v Iraku in še kje v tujini," pravi, da bi razblinil še moj zadnji dvom o njegovih informiranosti.

V hiši tudi ni tekoče vode, kar pa ga ne moti preveč, saj pravi, da ima v vodnjaku zdravno pitno vodo. Najbolj pa očitno pogreša telefon. Pozanimal se je že in izvedel, da bi ga napeljava veljala 106 tisočakov, kar je skoraj osemnajst njegovih mesečnih socialnih podpor.

Samotar, ne pa posebnež

A ko ga pobaram, če se mu zdi, da je posebej, ni najbolj navdušen nad tem. "Živim kot samotar, to je že res. Mogoče pa me ima celo kdo za posebež, a to nisem," pojasni ter začne razpredati načrte o tem, kaj vse bi bilo moč narediti na njegovi domačiji. Res, da poleti kdo pripelje na vrt kakšno počitniško prikolič, Jurij pa si je zamislil, da bi na njem lahko zrasel pravi rekreacijski ali kulturni center. Pa še forma vivo naj bi postavili. In hišo bi bilo tudi potrebno predelati, na pa prav tako kakšno od zanimivih turističnih ponudb. Prepričan je, da bi turisti vso to ponudbo dobro sprejeli.

Njegovi načrti so torej veliki, a ko ga spomnim, da bi v dveh letih, odkar je v Dolenjih Radencih, lahko že kaj naredil, me začudeno pogleda: "Kako, ko pa nisem imel denarja? S socialno pomočjo pa se res ne morem lotiti nikakršne naložbe! Saj sem šel na banko, da bi mi dali posojilo, pa mi ga niso hoteli odobriti." In ko vrtam naprej, ali je prepričan, da v prihodnje kaže kaj bolje s financami, zagotovi, da zagotovo bo, le investitorja mora najti. Toda še sam ne ve koga, čeprav je trdno prepričan, da bi se tistem, ki bi se odločil za vlaganje, naložba kmalu obrestovala. "Če pa ga ne najdem, bom pa kar vse sam naredil. Počasi bo že kaj nastalo, sicer pa čas ni moj gospodar," se tolaži Majerle.

Tako preživlja dneve skupaj z mačkom Miškom in psičkom Pikom v sicer prijetnih Dolenjih Radencih Jurij Majerle. S svojim načinom življenja se je vrnil v čase, ko je tam še živel njegov dedek. Bodisi po sili razmer ali pa ker je tako sam hotel, spozna, kako so nekdaj živeli ljudje. In videti je, da je srečen. Srečen tudi v svojih načrtih o tem, kaj vse bi lahko ponudil turistom, ki v poletnih mesecih vse bolj oblegajo Kolpo. Žal so vsaj za sedaj njegove želje in načrti veliko večji, kot pa so - vsaj kar se denarja tiče - možnosti.

A četudi bi imel denar ali pa bi našel človeka, ki bi ga bil pripravljen dati, je veliko vprašanje, če bi dopustniki potem, ko bi imeli v vasi vse, kar imajo doma, še tako radi prihajali v Dolenje Radence in v vasi ob Kolpi nasploh. In ali ne bi pogrešali prav mir, ki ga lahko sedaj Jurij na svojem vrtu prodaja v neomejenih količinah? Pa še nikakršnega denarja mu ni potrebno vlagati za takšno prodajo! In povrh vsega to niso njegovi sanjski načrti. To je resničnost.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

NAŠE ZDRAVJE: BOLEZNI DIHAL

Se lahko prehladu izognemo?

Ste vedeli, da se k zdravniku najpogosteje odpravimo zaradi okužbe dihal in da so prav ta kriva za največ odsotnosti z dela in iz šole? Okužbe, ki so za bolnika sicer precej neprijetne, se večinoma končajo hitro in brez večjih posledic, včasih pa se lahko stanje močno poslabša in se pojavijo komplikacije, kot so hujša pljučna obolenja, vnamejo se lahko srčne mišice, možgani ali posamezni žilci, pojavijo pa se lahko tudi drugi zapleti ter celo smrt. Zato je prav, če poznamo posamezne okužbe dihal in njihove povzročitelje, saj se lahko tudi tako uspešneje branimo pred njimi.

Za prehladnimi obolenji lahko zbolimo preko celega leta. Pogostejša so pri otrocih, ki zbolijo 6- do 8-krat letno, večkrat zbolijo dečki kot deklice, odrasle pa lahko okužbe dihal prizadenejo 2- do 4-krat na leto. Srečnežev, ki niso nikoli ali so zelo redko prehlajeni, je le nekaj odstotkov.

Težave z nosom in grlom

Najpogostejše vnetje zgornjih dihal je prehlad, ki ima blag in kratkotrajen potek, povzročijo pa ga virusi. Glavni znaki bolezni so tekoč izcedek iz nosa, kihanje, praskajoče in pekoče bolečine v žrelu, suh kašelj, predvsem pri otrocih tudi zvišana telesna temperatura. Prehlad pa lahko spremljajo tudi drugi znaki, kot so: hripavost, pekoč občutek v očeh, izguba okusa, bolečine v ušesih, govorjenje skozi nos in razpokana koža ob nosu. Prehlad se lahko razvije tudi v vnetje obnosnih votlin in srednjega ušesa.

Glavni rezervoar virusov so otroci, zato se okužba hitro širi v vrtcih in šolah, otroci pa okužbo prenesejo v družino, tako da družinski člani zboleijo v 1- do 5-dnevnih intervalih.

Virusi se širijo na druge osebe neposredno z nosnim izločkom obolelega na kožo in sluznice bodočega bolnika ali na predmete; širijo se z večjimi delci nosnega izločka, ki se prenašajo po zraku s kihanjem in kašljanjem, kužne kapljice nosnega in žrelnega izločka pa lebdiijo na prašnih delcih v zraku.

Prehlad si lahko blažimo s kapljicami za nos, vendar jih lahko uporabljamo

največ tri dni; proti kašlju si pomagamo s sirupom, toplimi napitki, odrasli vzamemo kak aspirin; če v grlu čutimo bolečino, jo lahko blažimo z grgranjem tople slane vode, priporočljivo je tudi uživanje vitamina C, čeprav še ni znanstvenih dokazov, da bi ta odvrčal viruse. Cepiva in zdravil proti virusom prehlada še nimamo, prav pa je, da bolniki, ki delajo v ustanovah, kjer so sprejemljive osebe,

ostanejo doma. Počitek pa je drugi ali tretji dan, ko je bolezen na višku, priporočljiv za vse prehlajene, tudi zato, da ne okužijo ljudi okoli sebe.

Umivajte si roke!

Tako bolnik kot osebe, ki pridejo z njim v stik, si morajo pogosto umivati roke. Priporočljiva je uporaba robčkov za enkratno uporabo. Treba jih je namreč pogosto menjati, saj je virus v prostoru in na predmetu aktiven do 6 ur, v vlažnem pa še dlje. Zato je velikega pomena, da ima v času prehlada v družini vsak svojo brisačo za brisanje rok. In prav rokam moramo takrat, ko so okoli nas prehlajeni ali če je okužba napadla nas, posvetiti veliko pozornosti, prav toliko kot temu, da kihamo in kašljamo v robec.

K zdravniku moramo; če se v slabem tednu znamenja nahoda ne umirijo,

FOTO: T. GAZVODA

osnovnim znakom, na se pridružijo tudi obnosnih votlin; če nas muči hud kašelj ali imamo gnojen izpljune, težave pri dihanju, sluhu, pa tudi pri visoki telesni temperaturi in bolečinah v prsih.

Bolje preprečiti

Čeprav znanstveno ni dokazano, nas izkušnje učijo, da imata pomembno vlogo pri prehladu ohladitev telesa in vlaga, saj viruse spodbudita k razmnoževanju; res pa je tudi, da je zaradi vlage in mraza zmanjšana telesna odpornost. Zato lahko veliko storimo sami s pestro izbiro hrane, polno vitaminov, z gibanjem na svežem zraku, poskrbimo, da nas prehlajeni okoli nas ne okužijo. Na povečano dovzetnost nosne sluznice za okužbe pa vplivajo tudi centralna kurjava, onesnažen zrak in cigaretni dim, saj sluznico sušijo.

Gripa ponavadi z epidemijami obide svet vsako jesen in zimo, lahko pa izbruhne v vsakem letnem času, lahko povzroči hude zdravstvene zaplete, predvsem pri starejših bolnikih in kroničnih bolnikih, manjših otrocih in nosečnicah. Povzročajo jo virusi influence A in B, posebnost teh pa je, da spreminjajo sestavo svoje ovojnice in se tako stalno več ali manj spreminjajo. Virus se prenaša s kužnimi kapljicami, ki jih bolniki razširjajo v okolico s kašljanjem in kihanjem, z neposrednim in posrednim stikom ali z drobnimi prašnimi delci, na katerih obvisi virus. Bolnik en teden izloča velike količine virusov in lahko okuži mnogo ljudi.

Bolezen spremljajo mrzlica in visoka vročina, glavobol, močne bolečine v mišicah in križu, suh kašelj, bolečina za prsnico, pekoče bolečine v grlu, izguba apetita, bolnik lahko tudi bruha, povečajo se mu vratne bezgavke, je rdečih lic in vnetih oči. Bolezen, če ne nastopijo komplikacije, preneha po enem tednu, najboljše zdravlilo pa je počitek, piti moramo tudi veliko tekočine. Pred gripo se najučinkoviteje zavarujemo s cepljenjem, ki je uspešno v 65 - 92 odstotkih, zaščita pa traja pol leta.

TANJA GAZVODA

Franc Šutej - Jazo iz Sečjega sela pri Vinici

Daj, zaigraj nam, Jazo!

Te dni so tam med belokranjskimi stelniki že zamrle kresne pesmi in čas se je iz skrivnostno zasanzanih pomladnih dnevov in noči prevesil v poletne. Zdaj bodo dnevi bolj soparni, nekako ubiti, noči pa sicer prelestne, a vendarle dolge. Leto se stara in okoli hišice na Sečjem selu pri Vinici verjetno že cveti na desetine cvetov starodavne bele lilije. Tudi sicer je hiška vsa okite na s cvetjem, ob pogledu na bujno cvetoče vrtnice okoli nje pa bi vztrepetal še tako zakrknjeno žensko srce. Pa za to bujno cvetje okoli hiše ne skrbi nežna ženska ročica, ampak raskava moška roka Franceta Šuteja. Zdaj, ko ni več njegove Barice, ki mu je minulo zimo umrla, bi se lahko raztrgal od tuge ali od obilice dela, ki ga kliče na polje in v vinograd, a cvetlic ne more pustiti. In one mu to ljubezen vračajo kot rože pač znajo - z nenehnim in bujnim cvetenjem.

Pa še nekaj je, zaradi česar je Franc znan daleč naokrog. To je njegovo igranje. Pred kakimi dvajsetimi leti ali nekaj več je začel igrati na stari ljudski instrument gudačo, ponekod tudi bajs imenovano. Z njim daje takt melodiji, ki jo izvajajo iz orglice, tukaj v okolici Vinice imenovanih tudi muzike. Na muzike pa Franc igra že od mladega, še od takrat, ko si je krajšal čas na paši. Takrat se je podajal bospet v rosne stelnike in zanj ni bilo važno, koliko glav živine je prignala gospodinja, ampak če je dala dovolj kruha, da ga je stisnil v plateno pastirsko torbico, obešeno čez rame. "Majhen sem bil še in torbica je otepala roso z visoke trave in stelje, da se je kruh vse zmočil. A je bil tudi tak še kako dober, le da ga je kaj bilo," se spominja Franc.

"Nekaterim morda ni prav, da go- dem in pojem na slavih, ko pa še ni preteklo dosti časa, odkar mi je umrla žena, jaz, ki sem jo dobro poznal, pa vem, da bi ona hotela prav to. Tukaj v mojem srcu je in deli z menoj veselje in tugo." Tako pravi Franc Šutej, daleč naokoli poznan kot viniški Jazo. Nedavno je nastopal tudi na črnomaljskem jurjevanju.

To z Jazom je zgodba zase. Tako sedaj pravimo tistemu ljudskemu godcu, ki igra na orglice in se spremlja z gudačo. Je bil pa Jazo čisto prava oseba iz mesa in krvi. To je bil Janez Kruhač, doma z Goleka pri Vinici. Belokranjski ljudski pesnik Evgen Cestnik se ga takole spominja: "Živel je pri svoji sestri, ki smo jo imenovali Fefica, kar je izviralo iz njenega imena Genovefa. Kopica orok je imela zelo rada strica Janeza. Najmlajši še niso znali dobro izgovarjati njegovega imena, zato so ga klicali Jazo. To ime ga je potem spremljalo vse življenje. Jazo je bil stasit, močan, postaven fant, žal pa tako plašen, da so ga fantje vedno preganjali in ni imel posebnega ugleda med vrstniki. Tako se do druge svetovne vojne ni uveljavil. V začetku

vojne pa ga je opazil slovenski slikar Božidar Jakac. Postal je pozoren na njegovo originalnost in ga je upodobil z njegovim gudačom v belokranjski narodni noši. S to sliko in primernim opisom je mojster Jakac Jazu odprl vrata v svet belokranjske folklorne. Na Jazo z gudačom so postali pozorni zapisalci narodnega bogastva in Jazo je dokončno stopil v belokranjsko ljudsko izročilo. "Približno to in še malo več je moč zvedeti o Jazu in gudaču z lista, ki se ga da skupaj s tem instrumentom dobiti pri Veri Vardjan v Velikem Nerajcu. Pri njej, ki v svoji domači obrti še zna narediti pravo gudačo, Franc Šutej obiskovalcem kdaj pa kdaj tudi pokaže, kako se ga pravilno uporablja. In kaj se je zgodilo s pravim Jazom? Njegovo muziciranje se je za vedno končalo, ko je odšel s partizani. Ob napadu na nemško postojanko v Litiji je leta 1944 padel. Oživel je spet z belokranjskimi folkloristi, njegova hiša pa je zadnja leta prevzel Franc Šutej, ki se ga je prišlo tudi ime Jazo.

Sedanji Jazo, torej Franc Šutej, pa svojemu soimenjaku ni podoben le po narodni noši in glasbilu. Tudi njegova usoda je podobna številnim usodam ljudi iz te zasanzane dežele med Kolpo in Gorjanci. Njegova mati Katari- na je bila leta 1905 rojena v ameriškem mestu Pittsburgu. Zrasla je v Beli kra- jini, a izseljenska usoda tega rodu ob Kolpi jo je spremljala vse do smrti. Njen mož Franc Šutej se je namreč sredi dvajsetih let tudi odpravil onkraj luže. Takrat je njun sinček Franci ležal še v zibelki. Svojega očeta je prav spoznal šele, ko se ta je ves vključen in bolan od napornega dela v kanadskih rudnikih v šestdesetih letih vrnil do- mov. Po težki in dolgotrajni bolezni je tukaj umrl, Franc pa je potem obiskal svoje sorodnike v Kanadi in Ameriki in iskal sledi, ki jih je tam pustil njegov oče. Dosti po njem ni ostalo. Pred mano na mizo strese vsebino iz kartonske škatlice, rekoč: "To je vse. Vendar mi je drag spomin." Pred mano ležijo žeblički, vijaki, razne sponkice, vse že zarjavelo. Če bi bilo iz suhega zlata, bi ne bilo dosti vredno. A ko je oče od- hajal iz domovine, so te stvari bile tukaj redkost, zato jih je tam v tujini skrbno spravil za čas, ko se bo spet vrnil.

Franc ni ostal na očetovi sledi. Vrnil se je domov, kjer ga je v cvetoči hišici v Sečjem selu čakala njegova Barica. Lastnih otrok jima usoda si- cer ni naklonila, a je vseeno marsika- tera otroška noga stopila z njunega praga v življenje, da pa prebivalcem pod njeno streho nikoli ni bilo dolgčas, je poskrbel Franc Šutej - Jazo s svojimi domačimi melodijami. Med ste- nami te kakih stopetdeset let stare hiške, se je dogajalo že marsikaj, a tako ubrane muzike kot zadnje čase, ne ver- jamem, da so že slišale.

TONE JAKŠE

Degradirana slovenska vas

Slovenska vas, njena arhitektura, urbanizem in kultura so identifikacijska točka slovenskega človeka in po svoje določajo slovenstvo in slovenski narod ter govorijo o njegovi zgodovini. In prav slovenska vas je bila v zadnjih obdobjih izpostavljena velikim spremembam v skladu s spreminjajočim se pomenom vasi za družbo, državo, skupnost in z velikimi družbenimi spremembami, ki so se dogodile po drugi svetovni vojni.

Sploh so vasi v komunističnih režimih doživljale hude spremembe. Verjetno še nismo pozabili na ne tako oddaljeno, a značilno preoblikovanje romunskih vasi pod diktatom zloglasnega Nicolaja Ceau- sescuja. V odgovoru na vprašanje, zakaj je prišlo do tako močnega preoblikova- nja oziroma uničevanja romunskih vasi, je del odgovora tudi za spremembe slo- venske vasi. Ideje komunizma in iz njih izhajajoča stališča komunističnega režima do vasi so predvsem zahtevale izničenje nasprotja med vasjo in mestom. "Raz- drobljenost poljedelskega prebivalstva na deželi je ob kopičenju industrijskega pre- bivalstva v velikih mestih stanje, ki ustre- za le še nerazviti stopnji poljedelstva in industrije, je ovira vsega nadaljnjega razvoja..." je zapisal Friedrich Engels v Načelih komunizma. O stapljanju mesta in vasi govori tudi v naslednjem citatu: "Splošna asociacija vseh članov družbe v skupno in načrtno izkoriščanje produk- tivnih sil, povečanje produkcije v tolikšni meri, da bo zadovoljevala potrebe vseh, konec stanja, v katerih se zadovoljujejo potrebe enih na račun drugih, popolno uničenje razredov in nasprotij med njimi, vsestranski razvoj sposobnosti vseh čla- nov družbe z odpravo dozdajšnje delitve dela, z industrijsko vzgojo, z menjava- njem dejavnosti, s tem da bodo vsi deležni užitkov, ki so jih ustvarili vsi, s staplja- njem mesta in podeželja..."

Romunski zaton tradicionalne vasi zlahka razumemo na podlagi tega. To nam daje možnost razumeti gradnjo sta- novanjkih blokov ob plodni zemlji in uničevanje starih enodružinskih kmečkih hiš. Kot so takrat pisali v časopisih, so se romunski kmetje odpravili v tovarne, polje kot delavci v tovarne.

Vasi so se že prej praznile

Lahko seveda sežemo tudi v drug čas in prostor. Spoznali bomo, da podobna logika velja tudi za druge prostore. Čas pred industrijsko revolucijo je bil tudi čas velikih sprememb, mnogih izumov, iz- najdb, odkritij, znanstvenih dosežkov, ki so se neposredno in posredno odražali v načinu človekovega življenja in funkcioniranja družbe. V prvi vrsti je bil to čas po velikih geografskih odkritjih in čas nji- hove eksploatacije ter čas velikih spre- memb v tehnologiji kmečkega dela, ki so sovpadale s spremembami v proizvodnji oziroma s prehajanjem manufaktur v in- dustrijske obrate. Ob vsem tem so se iz- boljševale, vsaj na nek način, življenjske razmere ali bolje povedano: možnost preživetja se je močno povečala. Vendar pa se tedaj, in to je pomembno, ni začela arhitekturna in urbanistična degradacija vaških naselij, prihajalo je predvsem do opuščanja vasi. Vaščani niso postali dne- ni delovni migranti, marveč so se do- končno izselili iz vaških naselbin. Torej je prihajalo ne do estetske degradacije, temveč do izpraznjenja vasi. Večje po- vpraševanje po dobrinah v družbi je zahtevalo večjo proizvodnjo in ta bolj do- gnana produkcijska sredstva. Vse to je tako prepleteno in povezano, da je včasih težko povedati, kaj je vzrok in kaj posledica. V prvih industrijskih deželah se je bolj kot kaj drugega začel intenziven razvoj mestnih naselij, industrijskih naselij, začela se je povečana urbanizacija, kar vse je bilo sled potreb industrije in tudi večjega naravnega prirastka znotraj sa- mih mest. Mesta so za povprečnega člo- veka postala šele kasneje privlačna tudi z drugih vidikov, kot politična, kulturna in finančna središča. Lahko bi rekli, da se je vse odvijalo po hierarhiji potreb.

Kako je bilo pri nas

Sedaj pa po kratkem orisu teh procesov pogledimo še v značilnosti našega po- vojnege časa in družbe in skušajmo ugo-

toviti, kakšen je bil njihov vpliv na vaško okolje.

Po drugi svetovni vojni se je pri nas začel čas velikih preosnov gospodarstva in hkrati pomembnih sprememb v druž- benih strukturah, hierarhiji in politični ure- diti. V slovenski družbi in mestih so se začeli procesi industrializacije. Povečale so se potrebe po delovni sili v industriji, hkrati pa so se prenavljala tudi ruralna gospodarstva. Prihajalo je do velike pre- razporeditve delovne sile, kar ni bila samo možnost, ampak potreba.

Ne smemo pozabiti na razvoj prome- ta, prometne infrastrukture in policen- tričen razvoj Slovenije kakor tudi na ne- zadostnost Slovenije in s tem odvisnost od menjave blaga z ostalimi. Razvoj pro- meta in prometne infrastrukture je omo- gočal boljše povezave, boljše dostopnost do drugih točk v prostoru, policentričen pa je razpostavljal te točke dovolj blizu. To so bila predvsem mesta, kjer se je v v glavnem uveljavil industrijski način proiz- vodnje, ki ima pač velike potrebe po de- lovni sili. Bližina teh središč je ljudem omogočala dnevno migracijo med vasjo in mestom.

To "sedenje na dveh stoli" je bilo krivo za številne probleme, s katerimi se je srečala slovenska vas. Kmet ni hotel niti ni več mogel biti več samo kmet, me- ščan, sit industrializiranega mesta, pa si je po drugi strani želel del ruralnega v svojem okolju, če že ni imel možnosti oditi, pomeščanjeni vaščan pa je ob tem imel še čisto svoje probleme, saj je izgu- bil dosednji način življenja in vrednote- nja, hkrati ko se je izgubljal v brzicah živ- ljenja, v katere ga je vrgel napredek, ki temelji na industrijski proizvodnji.

Kako je vse to vplivalo na podobo vaškega okolja? Povojna vas je bila po- rušena, požgana, deloma seveda tudi ohranjena. V začetnem obdobju so se spremenile zahteve ljudi glede zdravst- venega varstva, higienske norme so se zvišale, stanovanjska kultura se je dviga- la. To je zahtevalo preoblikovanje vasi, ki se je tudi v resnici odvijalo in potekalo celo v skladu z nekimi estetskimi zahte- vami. V povojnem obdobju so se namreč pojavljali nekakšni "priročniki", usme- ritve za prenovu slovenskega ruralnega okolja. V njih je bilo moč uzreti smernice za graditelje, ki so z veliko mero občutka upoštevale tudi arhitekturno vrednost slovenske kmečke hiše, gospodarskih poslopij in sploh vasi. Nič od tega niso zanikali, nič zapostavljali, zdelo se jim je nujno obnoviti in urediti okolje in življe- njske razmere tako, da bi ob tem ne tr- pela arhitektura. Temu času bi zagotovo težko pripisali krivdo za degradacijo naše ruralne arhitekture.

FOTO: M. MARKELJ

Kmet na črno

Do bolj nezaželenih procesov je pri- šlo kasneje. Šestdeseta in sedemdeseta leta na Slovenskem so čas pospešene in- dustrializacije mest (tudi nemestnih oko- lij), urbanizacije, motorizacije, širitve prometne infrastrukture, hkrati s tem pa se v večji meri vsepovsod pojavijo mon- tažna gradnja in nedomišljeni, naravnost bolni tipski projekti enodružinske zazida- ve. To je čas osamosvajanja prve povojne mlade generacije, čas, ko so snovali svoje družine in jim hoteli zagotoviti streho nad glavo. Bili so ugodni krediti, bil je udar- niški duh, bila je mnogoletna samograd- nja. Vse to se je odražalo tako v mestnem kot vaškem okolju. Stapljanje vasi z me- sti se je začelo in nezadržno nadaljevalo.

Industrijski delavec iz vasi si je pač hotel zgraditi hišo. Ker je bila vaška ar- hitektura necenjena, se je raje privzema- lo vzore "mestne" arhitekture. Tako so na robu ali celo v vaških jedrih gradili hiše, ki se niso prav nič razlikovale od mestnih. Zakaj bi tudi se, saj v njih živi delavec z mezdo.

Privzemanje mestnih vzorov v vaško arhitekturo sicer ni neznan pojav iz pre- teklosti, saj so mali in nekoliko manj mali kmetje že nekoč iz mest in od veleposest- nikovih stavb raznih umetnostnih obdobj prenašali arhitekturne detajle in jih mo- dro vklapljali na fasade in notranjost svojih hiš. Niso pa se ločili od vaškega načina življenja. In prav to je najpomemb- nejše, to je tudi privzetim elementom da- jalo mero. Vas je ostajala vas, ker je kmet ostajal kmet.

Torej ima največjo vlogo v degradaciji slovenske vasi sprememba načina življe- nja v nespremenjenem življenjskem oko- lju. To se je odražalo in se žal tudi v me- stih. V mesto priseljeni kmet se po drugi strani ni hotel popolnoma odreči svojim prejšnjim življenjskim navadam. Poleg hiše si je postavil kurnik, zaredil kakšnega prašiča, imel Lisko, da je pomulila kos trave, sosedu na je gospičar, s katerim je dopoldan hodil v službo v tovarno. Bil je torej nekakšen "kmet na črno". Teh vaš- kih pravic v mestu mu ni nihče odrekal, nasprotno, marsikdo je k njemu hodil po sveža jajca ali liter mleka. Skratka prava družbena harmonija, a žal čista dishar- monija v arhitekturi in urbanizmu. Ur- banisti so lahko zganjali še tak vik in krik, vendar je ostalo tako, kot je bilo.

Bogati, a nerazgledani

Zaradi mestnih kmetov in pomeščan- jeni vaščanov ter raznih "občudovalcev" kmečke arhitekture imamo sedaj v me- stih še nov problem. Preveč bogati in pre- malo razgledani si gradijo hiše, ki pove- majo arhitekturni jezik vasi. V svoji be- nevolenci do ruralnega se sem ter tja znajde še kakšen kos arhitekturne tipike drugih vaških arhitekturnih pokrajin. V zadnjem času so v Novem mestu zelo pri- ljubljene koroški čopi, seveda pridno za- delani. Ljudje hočejo pobrati iz vsega nekaj, kar se jim zdi pač dobro, in to združujejo. Vemo pa, da doma in iz leske narejena piščal le po naključju zaide na koncert klasične glasbe. To bi moralo veljati tudi za arhitekturo.

Mesta so mešanica kultur, načinov življenja, vrednot, dojemaj človeka, so zelo pisane strukture. To pisanost je tre- ba varovati, saj bogati vsakega posa- meznika posebej, napeljuje ga k strpnos- ti, razumevanju, spoštovanju sočloveka, napeljuje ga k solidarnosti, kar vse dela družbo smiselno, v njej lahko najde vsak svoj prostor, skupaj pa si omogočamo kvalitetno preživetje. Tako spoznavamo, da je življenje v skupnosti interes vsakega posameznika in da je delitev dela namen- jena skupnosti, ki bi rada živela v skladu z vrednotami in dosegala cilje, ki si jih postavlja. Spoznavamo, da je pomemben vsak člen družbene verige zato, da družba lahko obstaja, hkrati pa vemo, da je človek duhovno bitje, ki ima tudi svoje estetske potrebe, ki jih mora zadovolje- vati, pa naj živi kjerkoli, na vasi ali v me- stu.

TOMAŽ LEVIČAR

Šola prazna sameva, vas pa počasi odмира

Dvorsko vas so ustanovili štiški menihi, ki so tu najprej postavili svoj dvor. Naselje je nastalo pred letom 1250, leta 1505 je štela vas 12 kmetij in imela svoje županstvo, pod katerega so sodili kraji tja do vključno Rašice (Trubar). Kasneje je to območje menjalo lastnike in je sodilo k turjaški graščini in ortneškim veleposestvom. Vaščani so se že leta 1660 odkupili tlake.

Iz francoskih časov je znana tako rekoč po vsej Sloveniji legenda "Gašperjev soldat" in tudi primerno "siten ko Gašperjev soldat". Domačin Gašper se je namreč uprl, da bi Francozom dal hrano, zato je bil kaznovan tako, da je moral 100 dni zibati francoskega soldata (vojaka). Stoti dan je Gašper Francoza prevrnil iz zibelke in si tako spet prislužil novo kazen... Motiv o Gašperju, ki ziblje francoskega soldata, pa je pogosto naslikana na panjskih končnicah.

Vas je že leta 1869 imela 42 hiš, leta 1910 pa so tu našli 235 prebivalcev. V letih 1923-1930 je vas dobila šolo, zaradi njene gradnje pa se je nekaj Dvorjancev zelo zadolžilo in so morali v Ameriko, da so z zaslužkom odplačali dolg za šolo, saj so s svojim premoženjem jamčili, da bo gradnja šole plačana.

Zanimivo je tudi, da z območja Dvorske vasi vode stekajo delno v porečje Kolpe, delno v porečje Krke. Posebno zanimiva sta dva studenca: prvi je Zdravi studenec, ki izvira na zahodu Dvorske vasi in je tako rekoč začetek potoka Cereja; že njegovo ime pove, zakaj so mu domačini dali to ime; drugi pa je studenec Gaber, ki je znan po tem, da so si umirajoči Dvorjani v mnogih primerih zaželeli, da bi še enkrat pred smrtjo pili njegovo bistro vodo.

Oče moral zaradi šole v Ameriko

"Šolo v Dvorski vasi so zaprli približno v letih 1973-1975" se spominja 70-letni domačin Alojz Petrič, katerega oče se je tudi zadolžil za njeno gradnjo in odšel v Ameriko, da bi odplačal dolg.

"Žalostno je, da šolska zgradba, za gradnjo katere so nekateri morali prodati grunte, danes sameva prazna in propada. Med mladimi prevladuje zmotno prepričanje, da kar je državnega, se lahko uniči, čeprav je bilo zgrajeno z muko in odreknanji." Dodal je, da je v šoli menda shranjen arhiv občine Ljubljana Vič-Rudnik in da Dvorsko vas enkrat na mesec obišče potujoča knjižnica. Danes šteje Dvorska vas še vedno 42 hišnih števil, prebivalcev pa ima le še okoli 80, od tega 23 otrok, od katerih jih hodi v osnovno šolo 11. Zbiralnice mleka je tu že od pred druge svetovne vojne, mlekarna pa je v Laščah. Anton je nato našel, da je v vsej vasi le še 7 trdnih kmetij: Kovačeva, Mežnarjeva, Fižolekova, Močnikova, Žužkova, Andrejeva in Ivančeva, ki je tudi kmetija odprtih vrat, se pravi, da se ukvarja tudi s turistično dejavnostjo. To so domača imena kmetij, med katerimi je tudi njegova, se pravi Alojza Petriča. Glavni dohodek kmetij je od živinoreje, mleka, lesa in suhe robe.

"Naša vas ni Dvorska vas, ampak Nesrečna vas, saj nimamo niti trgovine niti gostilne, ljudi je vedno manj..." je vskočila v pogovor domačinka Žagarjeva Julka, ki se je s Ličan oz. Ličen, op. pis.) in med vojno je bila njihova 12-letna hči ubita. Potem sta povedala še kakšno žalostno: kako so temu ubili med vojno mater, onemu je oče umrl v internaciji na Rabu pa o bombardiranju vasi in drugem. Med vojno je bilo porušenih 12 hiš, nad 30 gospodarskih poslopij, poškodovana pa tudi cerkev. Podrta je bila tudi Zajčeva hiša, v kateri je bil rojen akademski slikar Jože Centa.

Nekaj zabavnih

Med vojno so ljudje delali na njivah pa je zapokalo s te ali one strani. Nekoč so neko žensko na njivi ubili, potem pa so vaščani dobili obvestilo, da morajo v

primeru spopada na tem območju dvigniti belo zastavo in vpiti: "Civilni! Civilni!", da bodo beli, rdeči in kaka druga vojska vedeli, da niso vojaki nasprotne strani. Seveda ljudje niso imeli s seboj belih zastav oz. niti ne vedno kaj belega, da bi nataknil na kol ali na ročaj motike. Med nekim spopadom je mlajša ženska slekla bele spodnje hlače (takrat ni bilo hlačk, ampak res prave velike spodnje hlače, in so jih nosile le mlajše, starejše pa nič), jih nataknila na ročaj motike in tako opozorila, da je civilna oseba.

Spet drugo dekle je bilo na oklicih za poroko. K maši je šla z odprtim dežnikom, ker je deževalo. Hotela je slišati oklic svoje poroke. Bila pa je nekoliko zmedena in je šla v cerkev kar z odprto marelo. Seveda so jo vsi ljudje začudeno gledali, ona pa si je mislila: "Poglej, kako me vsi gledajo, gotovo že vedo, da bom danes na oklicih!" Potem je le opazila, da ima v cerkvi odprt dežnik, bilo jo je sram in je zbežala iz cerkve, da niti ni slišala svojega oklica.

Dvorjani in Dvorjanke imajo kljub težavam in raznim revam smisel za šalo,

Alojz Petrič, 70-letni kmet, prebivalec Dvorske vasi

saj sta obe šaljivi zgodbi pripovedovali po vasi ženski, glavni junakinji obeh zgodbic.

Ob zaključku pogovora sta moja sogovornika složno predlagala: "Pa za Mančija napišite, da je fejest fant. Besedo vedno drži. Je nam tudi cesto zrihtal, da smo zdaj bolj podobni krajem v sosednji ribniški občini. Pa še cerkev so nam porihitali." Manči je namreč Manfred Deterding, prizadevni družbeni delavec in tudi Dvorjan, se pravi prebivalec Dvorske vasi.

JOŽE PRIMC

PRIČEVANJA

Stanislav Lenič – Življenjepis iz zapora

Po vojni so bili slovenski in jugoslovanski zaporji prenapolnjeni, v njih pa so ždeli, obsojeni na dolge in hude kazni, po današnjem razumevanju prava in človekovih pravic tudi povsem nedolžni ljudje. Nova oblast je namreč čvrstila svoj položaj tudi s takimi ukrepi, kot so preganjanje in zapiranje drugače mislečih ter neusmiljeno obračunavanje z domnevnimi političnimi nasprotniki. Med zaporniki je bilo precej slovenskih duhovnikov, ki so jim dosodili nesorazmerno stroge kazni kot apriornim sovražnikom delovnega ljudstva in predstavnikom tiste moči, ki bi utegnili biti nevarna mlademu komunističnemu režimu. Med okrog 270 duhovnikov iz ljubljanske škofije, ki so se v petdesetih letih znašli v zaporih, je bil tudi dr. Stanislav Lenič, Dolenjec po rodu, med vojno osebni tajnik škofa dr. Gregorija Rožmana, kasneje pa dolgoletni pomožni škof v ljubljanski škofiji.

Udba ga je zaprla 29. avgusta 1947, sodišče pa ga je najprej obsodilo na šest let zopora in zaplembo premoženja, potem pa je Vrhovno sodišče na pritožbo javnega tožilca kazen povišalo na dvajset let. Lenič je bil leta 1955 pogojno izpuščen, tako da je v zaporu preživel osem let, od tega 26 mesecev v samici. Tako hudo kazen so mu dosodili, ker naj bi posredoval v tujino dodatke pri političnem stanju v državi, o poteku volitev, o pojavu križarskega banditizma pa poročilo o zaprtih duhovnikih; kriv naj bi bil tudi posedovanja propagandne literature (letak, emigrantski koledarček, škofovo pastirsko pismo) in sodelovanja pri organiziranju pobegov hrvaških ustašev (franciškanskih duhovnikov) v tujino. Za slednje ni bilo nobenih indicov. Zanimivo pa je, da v sodbi ni omenjeno, da je zares pomagal pobegniti v tujino domobrancu Milanu Zajcu, ki se je čudežno rešil iz roške morije. Udba je vedela za to, Lenič je dejanje tudi priznal, a mu zanj niso sodili; takrat se pač ni smelo vedeti, kaj se je takoj po vojni dogajalo po roških breznih in jamah.

Kot mnoge druge zapornike je Udba prisilila tudi dr. Leniča, da je v zaporu

napisal svoj življenjepis oziroma spomine na svoje delo na škofiji. Ta dokument, ki poleg pretresljivega opisa težke mladosti na Dolenjskem (Lenič je zgodaj izgubil mater in očeta), o šolanju na najstarejši slovenski gimnaziji v Šentvidu, o življenju v semenišču in na Teološki fakulteti ter o različnih katoliških organizacijah in znanih osebnostih, priča tudi o trpljenju v zaporu, o nečloveškem ravnanju s političnimi zaporniki, o pritiskih zasliševalcev, da bi zaprti ovajali eden drugega, ob vsem tem pa posredno o Leničevi izjemni moralni moči, poštenosti in duhovniškem dostojanstvu, ki jih niso mogli zlomiti. Za zgodovino pisje je najbrž najbolj zanimivo pričevanje o medvojnem delovanju škofa Rožmana. Ker Leničevi zapiski kažejo delovanje in osebnost škofa Rožmana popolnoma drugače, kot ga je prikazovalo zgodovinske zadnjih petdeset let, je Udba te zapise zelo skrbno hranila kot tudi Leničev dnevnik, ki ga je pisal zadnji dve leti med vojno in so ga zaplenili v škofijskem arhivu. Leničev življenjepis, napisan v zaporu, je bil deklarativno, torej dostopen javnosti, šele lani, njegov vojni dnevnik pa je skrivnostno izginil, čeprav so ga prej kar pogosto citirali nekateri povojni pisci, denimo Franček Saje v svoji knjigi Belogardizem.

Pred kratkim je Leničev življenjepis skupaj z drugimi spisi, zapiski iz zaslišanj, obtožnico in sodbo izšel v knjigi STANISLAV LENIČ – ŽIVLJENJEPIJ IZ ZAPORA pri Mohorjevi založbi. Knjigo je uredila in opremila z izčrpnimi opombami svobodna raziskovalka Tamara Griesser-Pečar, avtorica številnih znanstvenih zgodovinskih raziskav, ki so izšle v tujini, pri nas pa je postala znana po zgodovinski ekspertizi za obnovo procesa proti ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, ki jo je napisala za državno javno tožilstvo in je ne dolgo tega izšla tudi v knjižni obliki. Z objavo obeh knjig se del naše novejšje zgodovine osvetljuje še iz tistih novih kotov, ki so bili doslej prezrti, pretaklost pa tako dobiva objektivnejšo podobo.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNA POLICA

Novo pri Slovenski matici

Slovenska matica je te dni poslala med svoje naročnike in ostalo bralstvo štiri nove knjige in dva ponatisa. V zbirki Filozofska knjižnica je izšla knjiga **Edmunda Husserla IDEJE ZA ČISTO FENOMENOLOGIJO IN FENOMENOLOŠKO FILOZOFIJO**, ki bistveno dopolnjuje izbor temeljnih filozofskih fenomenoloških del v slovenščini. Na področju fenomenologije in eksistencializma, ki sta najpomembnejši filozofski smeri v tem stoletju in sta močno vplivali na celotno družboslovje in humanistiko, je bila slovenska prevodna filozofska literatura precej časa zelo skromna in smo šele v zadnjih letih prav po zaslugi Slovenske maticе dobili prevode temeljnih tovrstnih del, ki so zapolnili precejšnjo praznino. S Husserlovimi Idejami v prevodu Franeta Jermana in s spremno besedo Tineta Hribarja smo dobili klasično fenomenološko delo, ki je, četudi nedokončano v začetnem obsegu treh knjig, utrla pot čisti fenomenologiji kot temeljni znanosti filozofije.

Trideseta leta tega stoletja so bila izjemno pomembna, bogata in usodna obdobje novejšje slovenske zgodovine: na eni strani je bil to čas do tedaj največje slovenske odprtosti v Evropo in presenetljivo raznolike ustvarjalnosti, na drugi strani pa desetletje skrajnih političnih in ideoloških zaostritev, ki so onemogočale dogovarjanje o vitalnih narodnih interesih, kar je usodno zaznamovalo tragične delitve med drugo svetovno vojno in ves kasnejši razvoj na Slovenskem vse do danes. Takšno oceno tridesetih let je potrdil znanstveni simpozij, ki ga je Slovenska matica pripravila septembra 1995 in katerega razprave so zdaj zbrane in natisnjene v zborniku **SLOVENSKA TRIDESETA LETA**. Zbornik, ki sta ga uredila **Peter Vodopivec** in **Joža Mahnič**, prinaša 24 razprav, žal ne vseh s simpozija, ker nekaj avtorjev svojih prispevkov ni pripravilo za natis. Prispevki 24 avtorjev podajajo izčrpan predstavitev slovenske politike, gospodarskih in družbenih razmer ter kulturne tvornosti na Slovenskem v tridesetih letih.

Tržaška slavistka **Marija Pirjevec** je v svojem najnovejšem delu **DVOJE IZVIROV SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI** pogledala na slovensko literarno tvornost z drugačnega zornega kota, kot se to običajno počne, se pravi predvsem skozi ustvarjalce, kritike in teoretike - njen zornik kot stoji pri bralcu, ki s svojim sprejemanjem in kot "potencialna" literatova publika vpliva na literarno ustvarjanje. Pirjeveva iz takega zornega kota odkriva v slovenski literaturi od druge polovice osemnajstega do srede devetnajstega stoletja dva temeljna tokova: domačjskega in svetovljanskega, etnocentričnega in univerzalističnega. Nihanje med obema, ki se kaže kot ena najbolj vidnih in povednih tipoloških lastnosti slovenske književnosti, je bila skozi zgodovino v različnih razmerjih, zdaj bolj tolerantno, zdaj v bolj poglubljenem nasprotju, a ta notranja dvojnost je dosegla tvorno sintezo v najvrednejših delih slovenske književnosti tega obdobja, v Linhartovi dramatik in Prešernovi poeziji, manj pa v tedanji prozi.

Za ljubitelje leposlovja je Matica poskrbela za izidom novega dela tržaškega pisatelja in znanega borca za pravice zamejskih Slovencev **Borisa Pahorja V VODORAVNI LEGI**. Gre za zgodbo o sodobnem človeku, ki svet doživlja iz izkušnje "vodoravne" lege, torej različnih ležišč, ki so mu bila usojena v življenju, od semenjskih, vojaških v Sahari in lagerjskih do zapornjskih. Pripoved ima avtobiografsko ozadje, čeprav je pisana v tretji osebi.

Slovenska matica je pripravila tudi dva ponatisa: med bralce je ponovno poslala uspešnico iz Filozofske knjižnice **DNEVNIK CESARJA MARKA AVRELIIJA**, ki je tako doživel že četrti natis, ter **PRAVNO ZGODOVINO SLOVENCEV** **Sergija Vilfana**, ki je bodo veseli predvsem strokovnjaki.

MILAN MARKELJ

Gaudeamus igitur

Junij je mesec, ki ostane trajno zapisan v spominu vseh tistih, ki so v tem pomladno-poletnem mesecu dočakali zaključek štiriletnega šolanja, maturo, maturantski ples, spreved po mestu, petje starodavne maturantske pesmi *Gaudeamus igitur* ter vse tisto, kar je sodilo in še sodi k temu pomembnemu življenjskemu mejniku mladega človeka. Maturo že dolgo spremljajo najrazličnejše sege in navade, različne v času in krajih, prej morda z več resnobne in dostojanstva, zdaj z več razgrajanja ter snobovskega blišča in papagajskega ponavljanja tujih vzorcev, pa vendar vedno z žarom mladosti, ki se neizbrisno zariše v srce in spomin. Za kakih petnajst let se je tradicija maturantskih dogajanj in ritualov deloma prekinila, ker je matura kot zrelostni izpit z gimnazijo vred izginila, leta 1995 pa sta se tako matura kot gimnazija ponovno vrnila, marsikaj o ritualih, povezanih z maturo, pa se je žal že tudi pozabilo. Zato je Državni izpitni center dal pobudo za knjigo o maturantskih šegah in navadah. Naloge se je lotil dr. etnoloških znanosti in prof. zgodovine umetnosti Janez Bogataj ter izbrskal marsikaj zanimivega od 19. stoletja do današnjih dni: kdaj so bile prve mature po slovenskih gimnazijah, kakšne slovesnosti so jih spremljale, kaj so dijaki sami dodali, od kod maturantska pesem *Gaudeamus igitur*, kako je s predajo ključa, kakšne so bile vatele ipd. Vse to je zbral v knjigi **GAUDEAMUS Igitur** s podnaslovom *Sege in navade maturantov na Slovenskem*, ki je pred kratkim izšla pri Državnem izpitnem centru. Knjiga je zelo skrbno oblikovana, za kar se je potrudil grafični oblikovalec Edi Berk, žal pa je tako, da s svobodno oblikovanje ni na vseh straneh v prid berljivosti, verjetno je prevladala težnja po kar se da slovesnem videzu knjige, saj je namenjena maturantom, sedanjim in nekdanjim, tudi kot nekakšna spominska knjiga, saj lahko vanjo nalepijo svojo sliko, skupinsko sliko s sošolci in zabeležijo obletnice mature. Omenimo še, da sta v knjigi tudi dve ilustraciji, povezani z novomeško gimnazijo, in sicer slika maturantov iz leta 1880 ter kadilska diploma *Magna Charta Cigaretorum*, ki jo je leta 1957 izdelal tedanji novomeški osmošolec Jože Mikec.

MILAN MARKELJ

Slovenski etimološki slovar

Ali veste, da se je slovenska beseda pest razvila iz indoevropske besede *pnk-sthi*, ki je sestavljena iz besede *penke*, ki pomeni pet, in iz korena *stah*, ki pomeni stati, da je torej njen prvotni pomen stanje petih prstov skupaj? Zelo verjetno je, da tega ne veste, ker pač niste strokovnjak, ki se ukvarja z raziskovanjem zgodovine besed in besednih delov ter njihovega izvora in prvotnega pomena. Lahko pa se o tem hitro poučite, če vas to zanima ali pa potrebujete tovrstno znanje pri svojem delu.

Mladinska knjiga je namreč pred kratkim izdala prvi poljudnoznanstveni **SLOVENSKI ETIMOLOŠKI SLOVAR**, ki je za razliko od svojega strogo znanstvenega sorodnika, Bezlajevega *Etimološkega slovarja slovenskega jezika*, napisan poljudneje, ima bolj nazorno izražene prvotne pomene besed, argumentacija in dokumentacija sta minimalni, vendar ob tem ohranja raven današnje raven etimološke znanosti, torej ni namenjen strokovnjakom, ampak vsakomur, ki ga zanimajo izvori pomenov današnjih osrednjih slovenskih knjižnih besed in njihov prvotni pomen.

Slovar je pripravil dr. Marko Snoj, etimolog z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU. V njem je nazorno prikazan izvor in prvotni pomen 26.087 najpogostejših slovenskih besed in najpogostejših tujk, ki so se že trdno uveljavile v našem knjižnem jeziku. Besede so razvrščene po načelu besedne družine v 8.583 geselskih člankov. Obsežen slovarski del spremlja daljši uvod s kratkim zgodovinskim orisom slovenščine, preglednico indoevropskih jezikov, predstavitev izhodišč, izvorov in etimologije, slovarčkom strokovnih izrazov in krajšav ter z grafično ponazoritvijo zgradbe geselskega članka.

MILAN MARKELJ

KELTSKA LONČENA POSODA – S prihodom keltskih plemen na Dolenjsko okoli leta 300 pr.n.št. je bila uničena cvetoča halštatska kultura. Prišli pa so prinesli kar nekaj novih znanj in obrtniških spretnosti. Poleg izrednega železarstva so Kelti obvladali izdelavo lončenih posod na lončarskem vretenu, ki je pomenila pravo revolucijo v lončarstvu. Na vretenu narejene posode imajo tanjše in enakomernije stene, predvsem pa so po obliki simetrične. Na sliki je taka lončena posoda, ki so jo izkopal iz mlajšeželeznodobnega groba na Kapite-ljski njivi v Novem mestu in jo hranijo v Dolenjskem muzeju. (Pri-pravil: arheolog Borut Križ)

In Tadinovih zapiskov

Zlorabljeni milodari – Dele se milodari mestnim hčeram omoživšim se. Zdaj bile na vrsti Mehorova, patriota, ki ima več dece in Rinkitova – edinica, kurba, omožena z Nemcem in stanujoča z njim v Gradcu. Rinki ima dve hiši, je nemčur in slovi za vohona. In vendar so protežirali ga mestni odborniki, med katerimi je 12 (od 18) narodnih. Tudi Mohor glasoval je za Rinkovo, če ravno stiska kaj sladko in srčno Mohoru roko. V Ljubljani protežiral je ravno tako župan Kosta z milo-dari tujce in bogatine.

Rokodelci – Vsi dobri obrtniki in rokodelci žive lahko in nekteri i premožni. Kovač v Dolenji vasi pod Šentjursko goro v Mirnopedski fari si je n.pr. prihranil v 15 letih do osem sto forintov, si nakupil njiv in plačal vse do krajcarja. Nasprotni je kovač bršlinski, ki nima še klešč ne in ne dobrega nakla, ne pravega kladiva, ne drugega orodja, ne oglavja. Zato pa ga izvrstno zna lokati.

Prva nedelja v marcu običajno kaže v-dez pristne zime. Tokrat je ta nedelja čisto spomladanska in do nekega trenutka smo uživali prebujanje narave zunaj, kjer se na cvetličnih gredah vse pripravlja na novo življenje, do nekega trenutka, ko jaz, kot običajno, zaženem paniko, in zdaj je akcija v polnem teku. Akcija iskanja pogrešane-ga, ki je izginil neznanokam in nezna-nokdaj te prelepe nedelje, ki se je že od zgodnjega jutra kopala v soncu in nam pri-pravila lep ambient za praznovanje viso-kega jubileja našega družinskega poglavar-ja, ki pa je zdajle, ob tej akciji, edini po-vsem miren, ob polni kupici dobrega pri-morskega vinca ga ne skrbi prav nič na vsem širnem svetu, svetu, ki je za vse nas ostale postal povsem majhen, zožen na hribe tod okoli, kjer je izginil naš pogre-šanec.

Pa se je praznovanje tako lepo pričelo, obetavno in veselo. Najprej pošiljka iz Go-renjske, nato Ljubljanci in čisto nazad-nje bližnje sorodstvo; komaj smo se stlačili v edini primerni prostor z lovskimi trofe-jami. Prvi obrok je bil obilen in prav moj najdražji svak, ki ga sedaj vsi iščemo, se je spomnil, da bi šli na delovno akcijo in počistili traso ob hiši, kjer so zaradi grad-nje vodovoda okopi kot sredi vojne; potem bi bil tudi apetit za pravo fešto večji. In akcije se je začela in po dveh urah končala. Ob množici okoli dveh miz je eden nekaj časa lahko pogrešan, dolgo pa ne. Ko je ostal en krožnik poln in en stol prazen, smo ugotovili, da manjka pobudnik de-lovne akcije. Je šel pač malo gledat, kako kaže po vasi celotna trasa, ali smo zadnji, ki smo naredili red ob cesti, kjer mimo-idoči lahko opazujejo naša prizadevanja za

nekaj, o čemer se jim niti ne sanja, da še nimamo.

Potem pride na mizo torta, stol pa še vedno prazen, krožnik s hrano roma v ku-hinjo, mi pa...

"No ja," se oglasi njegova najdražja, "še malo lovi sapo na čistem zraku, ko bo lačen, zagotovo pride k polni mizi." In fešta se nadaljuje, oče cveti na koncu mize in ves srečen gleda svojo dinastijo okoli sebe, pomlajeno s pravnučkom, le mali Martin se kuja in noče spati, za vse te do-brote na mizi pa je premajhen.

Potem plane kvišku Evica in z zvon-kim glasom zatuli: "Kako teži, ta naš oči, le kam je zapel?" in užaljeno odrine prazen krožnik, kjer je bil malo prej zajeten kos torte.

Čas pa teče, sonce je že zašlo za Ro-gom, počasi lega utrujenost na vse in Go-renjci bi že radi krenili proti domu, ko Evica, že vsa preplašena, zajoče: "Kje je moj oči? Mrhe, nobenega ne briga, kje je!" in jo ucvre po bregu proti dobinski hosti.

"Ja!" pravi brat, ki je bil s vsakom sku-paj na delu, "šel je dol. Ko sva odložila orodje, jo je mahnil dol. Nisem ga vprašal, kam. Se pa dolgo obira."

Tedaj v meni zazvoni alarm. "Kaj pa če se je poškodoval in kje ves onemogel leži, pa ne more nikamor. In hladno je že kar dolgo! Organizirajmo akcijo iskanja. Člo-vek ne more kar takole izginiti, ne da bi se kaj izrednega zgodilo. Zdaj je že pet ur, kar ga ni."

Zberemo se zunaj in ekipe se po-razdelijo, eni gor, eni dol, tretji pa vmes. Jaz ne najdem nikjer terenskih čevljev, gotovo so na nogah ene od iskalk, ki so že odšle na teren. Pa si natakem kar šport-

ne copate in zunaj prevzamem "koman-do". Kolikor jih je še blizu, jih pošljem v smeri, sama pa z zetom nameravam na so-sednji hribovski zaselek, kjer je pregled daleč naokoli, glas pa se tudi sliši daleč. Cesta od vasi naprej je kot zorana, še kolo-vozu ni podobna, Lada je nova in zet ima avto raje kot morda celo samega sebe, da o drugih ne govorim, in voziva silno počasi po klancu. In še kako je bilo dobro, da greva čisto počasi, kajti na vrhu klanca, kjer bi morala zaviti na stransko cesto, opaziva v mraku na glavni cesti postavo, ki nama prihaja nasproti, zamaknjena vase, in s polnim naročjem nečesa, česar v mra-ku ni spoznati. Ustaviva avto in gledava prihajajočega. Nič se mu ne mudi, koraka počasi in ne dvigne pogleda od tal, dokler se ne ustavi pred nama. Pa ne, da je... Ja, res je, pogrešani, iskani. Pogleda naju kot čudo božje. V naročju pa ima polno dre-vesnih gob.

"Ja, kaj pa vidva tule?" je na moč začuden.

Ta je pa dobra! Išče ga kopica prepla-šenih in prestrašenih, izgine za četrt dne-va, pa sprašuje o nečem, kar bi moral po-vedati sam.

Ko ga zložiiva pred hišo, je polovica iščo-čih že doma, Staneta iščeta le še nje-gova Marta in Evica.

Stopim na rob travnika, kjer se preve-si v košenico, in z vso močjo zavpijem: "Konec akcije! Imamo ga!"

Glas odmeva po ravninskem hribu in iz gozda pribrižita Marta in Evica. Zadnja vsa objokana z mladoletno zagnanostjo plane v očka, ki ne ve, ali ga objema ali mlati po hrbtu. Zavore so ji popustile, v obraz je roznata in z rdeče obrobjenimi očmi do-kazuje, da ji ni vseeno za "smotanega" očija.

Veliki angleški pesnik je nekoč napi-sal: "Konec dober, vse dobro!" Še kako prav je imel. Naša akcija pa je, če drugega ne, dobro vplivala na preobložene želodce.

10

Seveda so tudi mostovi, na enem visoko nad nami doživimo celo drveči vlak.

Prekop se po dolžini in širini ne more meriti s Sueškim, močan vtis pa napra-lja njegova globoka zajednost v kopno. Stene na obeh straneh so visoke tudi do 50 metrov, razgaljene raznobarne plasti v njih pa predstavlja-jo mogočen razgrnjen geološki zemljevid.

V Jonskem morju se usmerimo proti Dubrovni-ku. Na vzhodu nas ves dopoldan spremljajo najprej obale otoka Krfa in potem obale Albanije. Popoldne nas bogati svetla sončna plovba skozi Otrantska vrata. Tu morje neprestano spreminja barvo in ne ve se, kdo čara več lepote, morje ali nebo ali mi sami s svojim videnjem in hkratno sugestijo sopotnikov in popotnikov pred nami.

Še do večeraj neznanci, se ujeti na ladji, v vlaku, letalu, karavani ali na pešpoteh hitro zblížujemo. In vedno se znajdemo skupaj s podobnimi radovednost-mi in vrednotenji sveta in življenja. Seveda so tudi razlike, toda posamezniki nikoli ne spreminjajo pre-vladujočega vtisa, da največkrat skupaj potujejo so-rodne duše. Ko sem nekaj let pozneje popotoval na Kitajsko, sem s presenečenjem odkril, da imajo ljudje v skupini na to deželo zelo podobne poglede, kot so moji. Odkril sem celo, da smo odšli na pot iz podob-nih razlogov - tudi zaradi takrat ponižujočega odnosa bogatega Zahoda do te "zaostale" dežele.

Tudi na tej ladji se zblížujemo. Ob druženju mo-drujemo in podoživljamo svoja došedanja doživetja v različnih deželah. Navdušeni smo nad različnostjo, kj svet bolj bogati kot pa razdružuje. Ugotavljamo, da je za človeštvo kot celoto neka prisilna unifor-miranost, na primer življenje po zgledu Zahoda, lah-ko večja nesreča kot pa obstoječa danost različnih ras, narodov, ljudstev, različnih kultur in ver, jezi-kov, običajev in navad ali celo različnih stopenj raz-voja.

Ob teh vrednotenjih opozorim sobesednike, da mnogi ljudje razmišljajo drugače. Zanje je največja nesreča za človeštvo predvsem to, da je še vedno zakoreninjeno v preteklost in da prav iz tega, ker se je ne zna rešiti, izvirajo tudi vsa nasprotja. Na razno-likost gledajo kot na breme, ki je posledica pretek-losti in vsega dosedanjega zanje kaotičnega razvoja. Menijo, da je treba tak razvoj ustaviti in vsa nada-ljna hotenja usmeriti v odpravljanje vseh razlik ter v oblikovanje enotnega harmoničnega sveta.

Pripovedujem, kako me je eden od navdušenih apostolov take usmeritve in prepričanja v neki družbi na vsak način hotel spreobrniti. Ko mi je razgrnil vse

tegobe, zablode in nasprotja v svetu in mi naslikal božansko vizijo prihodnosti v enotnem svetu brez-razlik, sem ga povprašal ali je tak svet mogoč in kako si ga, če bi se uresničil, predstavlja.

Razložil mi je, da je najprej potrebno ubiti vse nacionalizme in zakoreninjene navade narodov, od-praviti meje in zaprtost vase in ustanoviti Združene države sveta z enim samim svetovnim jezikom, za kar bi bila po njegovem prepričanju najbolj primerna angleščina. Navduševal se je, da bi ob takim posegu postopoma izginila tudi vsa druga neskladja, člo-veštvo bi postalo svobodno in kot ena sama družina, srečno.

Znova sem mu omenil, da najbrž tak svet ni mogoč, če pa bi se po nekem čudežnem in nesrečnem naključju uresničil, bi bil zelo pust in reven. Da ni mogoč, sem dopovedoval predvsem s podobami in resnicami Narave, v kateri pa človek kot njen del ne more biti izjema. Kar nas v Naravi najbolj navdušuje in vznemirja, je prav njena neizmerna raznolikost - milijarde različnih vrst in življenj, ki prav zaradi različnosti zmerejo tudi čudežno Eno. Včasih se nam sicer zazdi, da so si v raznolikostih pripadniki do-ločene vrste vendarle podobni, potem pa spet vemo, da je tudi to bolj zunanji videz kot pa notranja resničnost. Ista vrsta trav, dreves, pripadniki žival-skih čred ali človeške črede nosijo v sebi poleg po-dobnosti še vedno tudi različnost. In če nam je Nara-va zgled in če smo tudi mi njeni otroci, poganjek na njenem drevesu, zakaj bi njen načrt in njena hote-nja razdirali? Če bi se videnje in hotenje mojega so-govornika po odpravi naravnih in zgodovinskih različnosti med pripadniki človeške vrste kdaj uresničilo, bi bil človeški svet res en sam dolgčas. Da zagledamo njegovo podobo, je potrebno samo malo fantazije in intuicije. Ubijanje temeljnih naravnih danosti, ki izvirajo že iz Prabit, korenin in semen in že od vsega nezačetka predstavljajo razlike v fizični naravi kot tudi v zavesti, mišljenju, čustvovanju, vol-ji... bi pomenilo popolno izničenje človeka posamez-nika in ga zanikalo kot enkrat in dragocen pojav v vesolju.

Zamislmo si, da bi ob enaki zavesti in mišljenju, ob enakem čustvovanju in hotenju, enaki veri in go-vorici vseh ljudi nastala enotna občečloveška civili-zacija in kultura, v kateri bi vsi pripadniki sprejeli podobne stanovanjske, prehrabene in druge na-vade, se navduševali samo za eno zvrst glasbe, spre-jeli en sam poenoten likovni izraz sveta, pristali celo na podoben vzorec ljubezni in sovraštva. To bi bil nedvomno poraz, kajti zdi se, da bi tak svet izgubil tudi svojo moč za nadaljnje uresničevanje, saj ta moč izvira prav iz temeljnih resnic Narave, kot so har-monija, porojena iz nasprotij, in nasprotja, poroje-na iz harmonije. Ali: Celota, ki ne more brez delov in spet deli, ki brez objema Celote ostanejo brez ži-vljenja. Svet ali narava neke združbe, v kateri bi se posamezniki samo ponavljali in posnemali drug drugega, ne da bi vnesli v življenje tudi svoj delež, del svojega bistva, ki je vedno drugačnost, bi bil mrtev.

Govorimo tudi o različnih družbenih ureditvah in odnosih med ljudmi, predvsem o kontrastih med demokracijo in totalitarnimi režimi. Sprašujemo se, ali izvira strah pred nekim režimom, na primer nacističnim ali boljševiškim, iz premajhnega zaupa-nja vase in spet o stiski odločanja, ali naj se človek preda ideji ali valovanju in hotenju v sebi? In spet ugotavljamo, kako zelo je človek ujet v čas in pro-stor in kako je, tako kot njegova fizična narava, ki sega prav do dna, ujeta v tisočletja tudi njegova za-vest - tudi z voljo in željo po svobodi in s strahom. Smo lahko ubežniki?

Potem se vračamo v doživetja. Sopotnik pripo-veduje o svojih doživetjih v Rimu, Parizu, Damasku, v Indiji, Moskvi, Petrogradu, Carigradu.

Enega je najbolj vznemiril Vzhod. Iz zakladnice ruskih carjev ga še vedno vznemirja podoba plašča z več tisoč dragulji, iz Petrograda ne more pozabiti le-pote mesta in mostov, Zimskega dvorca in galerije Ermitage, v Carigradu ga je najbolj osvojila Modra džamija. Seveda si želimo, da bi tudi sami videli in doživeli vse to, in nenavadno je, da je na tej ladji čas brez pomena.

Pretekla doživetja mojega sopotnika so postala tudi moja že takrat, pa čeprav so se uresničila šele mnogo let po tem popotovanju. Modro džamijo sem doživel kar nekajkrat: najprej v tisti votlini mojega predživljenja, kjer so prevladoval iste modre barve, potem ob pripovedi sopotnika in nazadnje, ko sem se tudi sam resnično potopil vanjo.

O resnicah

Z ladje doživljam prelep sončni zaton. Lepota me bogati, obenem pa se tudi ob tem pojavu sprošča vrsta vprašanj. Sonce se mi zdi v primerjavi z mor-jem pred menoj majhno, čeprav vem, da je mnogo večje kot vsa morja sveta in da je ves naš planet v primerjavi z njegovo velikostjo kot proseno zrno na-pram nogometni žogi.

Katero od obeh resnic o velikosti sonca naj izbe-rem za resnico, kajti nedvomno je, da sta obe resni-ci resnica. Resnica je, da vidim Sonce manjše od mor-ja, in vsi ljudje tako vidijo, ob tem pa verjamem, kar zatrjuje znanost, da je milijontristočetrdesetkrat večje od Zemlje, oddaljeno 150 milijonov kilometrov, da je temperatura na njegovi površini 6000 stopinj Celzi-ja, da kroži Zemlja okrog Sonca...

Kako za isti pojav uskladiti dve tako različni resnici, kot sta videna in vedena, posebej še, ker je izvor obeh resnic isti - človek!? Vprašanje vznemir-ja. Zdi se, da je v človeku več različnih možnosti tako v ustvarjanju kot v odražanju zunanjega sveta. Prvo resnico o velikosti sonca nedvomno ustvarjajo človekovi čuti, drugo pa razum in izkušnje. Enako je z vsemi drugimi pojavi, v vseh je tisto, kar vidimo, slišimo, občutimo in vonjamo, drugačno od tistega, kar vemo. Tako nastaja v nas dvojno dožemanje zu-nanjega sveta. Kateri svet je bolj resničen: ali tisti, ki nam ga posredujejo naši čuti in zaznave, ali tisti, ki ga vemo. Nas varajo čuti ali razum?

Večina modrecev se je v tej zadregi opredelila za tisto, kar vemo. To naj bi bila objektivna resnica, ti-sto, kar posredujejo čuti, naj bi bila subjektivna ali samo navidezna resnica.

V primeru sonca naj bi bilo to, kar vidimo ob sončnem zatonu, subjektivna resnica, kar o soncu vemo, pa objektivna resnica. Ali: barva, oblika, trdo-ta, okus in vonj vrtnice je subjektivna resnica, medtem ko je dejansko stanje, kot so kroženje elek-tronov okoli atomskih jeder, združevanje atomov v molekule, struktura celic, valovanja in procesi rasti, objektivna resnica, ki je s čuti ne moremo dojeti in je bližje čisti matematiki kot pa kakršnikoli roznati barvi.

LEKARNA RIBNICA
Majnikova 1
1310 RIBNICA

Razpisna komisija Lekarne Ribnica razpisuje delovno mesto

— **direktorja zavoda Lekarne Ribnica**

Poleg zakonskih pogojev mora prijavljeni kandidat izpolnjevati naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba farmacevtske smeri,
- strokovni izpit in najmanj 5 let delovnih izkušenj v lekarniški dejavnosti.

Kandidati morajo pisne prijave z dokazili oddati na naslov: Razpisna komisija Lekarne Ribnica, Majnikova 1, Ribnica, v 8 dneh po dnevu razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 8 dni od dneva izbire.

**Telekom Slovenije,
Mestna občina Novo mesto,
Krajevna skupnost Stopiče in
Krajevna skupnost Dolž**

vabijo krajeane Stopič in Dolža na slavnostno prireditev ob dograditvi krajevnega kabljskega omrežja, vključitvi digitalne centrale v Stopičah, vključitvi digitalnega radijskega prenosnega sistema do Novega mesta in vključitvi preko 300 novih telefonov v Stopičah in na Dolžu

**v četrtek, 26. junija 1997, ob 16. uri
pred stavbo gasilskega doma v Stopičah. V primeru slabega
vremena bo prireditev v dvorani gasilskega doma.**

V kulturnem programu bodo sodelovali tamburaški in pevski zbor in učenci Osnovne šole Stopiče.

Vljudo vabljeni!

V SPOMIN

*Ona ni umrla
kakor drugi vsi,
ker v naših srcih živi,
ona bo umrla,
ko bomo umrli mi.*

29.6.1997 mineva žalostno leto, kar
je od nas odšla naša draga

**MATEJA
GAL**
roj. Bregar

Prisrčna hvala vsem, ki se je spominjate, postojite ob njenem preranem grobu in ji prižigate sveče.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustil dragi ata in stari ata

**LEOPOLD
POGLAVC**

s Kuzarjevega Kala 6

Ob izgubi našega očeta se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, Rudniku, Hrastniku, Slovenskim železnicam, Varovanju G7, posebno pa vaščanom in vsem, ki so nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ustavilo se je plemenito srce naše
ljubljene žene, matere in babice

**DANICE
ŠUTAR**

trgovske pomočnice v pokoju

Na zadnjo pot smo jo pospremili v torek, 17.6.1997, na domačem pokopališču. Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, g. župniku, pevskemu zboru upokojencev ter vsem za darovano cvetje in sveče, govornikom za poslovilne besede in vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Vsi njeni

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni v 57. letu starosti zapustila naša najdražja in najljubša žena, mama, sestra, teta in tašča

**JOŽEFA
MARINČIČ**

iz Grmovelj 30

Od nje smo se zadnjič poslovili 9. junija 1997 na pokopališču v Škocjanu. Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju, g. župniku za pogoste obiske in lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej, ki ste jo imeli radi in ste sočustvovali z nami, hvala.

Vsi njeni

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
☎ 068/323-193
Mobilni: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: **NON STOP**

**POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustil naš
dragi oče, stari oče, brat in stric

**IVAN
STROJINC**

iz Sp. Mladetič 10

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in za sv. maše ter številno spremstvo pokojnega na zadnji poti. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred, govorniku in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je mnogo pre-
zgodaj zapustil dragi mož, oče, stari
oče, brat, stric in svak

**IVAN
KASTELIC**

z Vrha pri Pahi, Otočec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje, sveče in za sv. maše ter našega dragega pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem Ljubljanskih mlekar in Sektorju za tehnično oskrbo in energetiko tovarne zdravil Krka, Mesarstvu Bobič, učencem in razredničarki 1.b razreda OŠ Otočec, vaščanom Vrha pri Pahi ter bližnjim vikendarjem Srednjega Gričevja za denarno pomoč. Hvala tudi kapiteljskemu vikarju za lepo opravljen obred, Pogrebemu zavodu Oklešen ter govornici Marijani Horvat za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

(068) 324-377

**Pogrebne in pokopališke
storitve Peter Blatnik,
Hrastulje 48, 8275
Škocjan, vam nudi non
stop na tel. 068/76-279
ali MOB 0609/651-554.**

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 85. letu zapustila draga teta

**MARIJA
PUHEK**

iz Gor. Suhorja

Zahvaljujemo se sosedom, sorodnikom za cvetje, sveče, sv. maše in za spremstvo naše tete na zadnji poti. Hvala g. župniku, pevkom iz Vinice, g. Malnariču za organizacijo pogreba, posebno pa zdravniku in osebju DSO Črnomelj, ki so se trudili in teti lajšali bolečine. Vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

**RUDOLFA
PRIJANOVIČA**

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustil same naš dragi

TONE ŠTAMPOHAR

upokojeni kustos oddelka NOB Dolenjskega muzeja
iz Novega mesta

Zahvaliti se želimo vsem, ki ste bili z nami v naših najtežjih dneh, ko smo se poslavljali od našega Toneta. Topla zahvala Dolenjskemu muzeju za častno izraženo spoštovanje do njegovega dela na žalni seji, našim sosedom, mojim, Nelinim in Nininim prijateljem, znancem, sodelavcem iz TPV-ja, REVOZ-a in HIT-a za vsestransko pomoč. Hvala vsem za številne pisne in ustne izraze sožalja, poklonjeno cvetje in sveče ter Belokranjcem, Tonetovim sošolcem in vsem, ki ste se poslovili od njega in ga pospremili na zadnji poti.

Zelo zelo ga bomo pogrešale: žena Francka, hčerki Neli in Nina

Novo mesto, 18.6.1997

ZAHVALA

Dokončal je svojo življenjsko pot in nas v 79. letu zapustil dragi brat, bratranec, stric in svak

ALBIN KURE

Mrkajnarjev Bine
iz Svibnika 10 pri Črnomlju

K večnemu počitku smo ga spremili v torek, 17. junija, na pokopališču v Vojni vasi. Ob boleči izgubi svojega bližnjega se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, medicinskemu osebju Zdravstvenega doma Črnomelj in bolnišnice Novo mesto za obilno pomoč, nego in skrb v času bolezni. Ob njegovi smrti zahvala vsem za izraze sožalja, darovalcem cvetja in sveč, govorniku za poslovilne besede, cerkvenim pevcom iz Črnomlja za petje, organizatorju pogrebnih storitev, izvajalcu Tišine in g. duhovniku za opravljen obred. Hvala tudi vsem tistim, ki ste ga sočutno z nami spremljali na zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: sestre, bratje in ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 26. junija - **Stojan**
 Petek, 27. junija - **Ema**
 Sobota, 28. junija - **Hotimir**
 Nedelja, 29. junija - **Peter, Pavel**
 Ponedeljek, 30. junija - **Emilija**
 Torek, 1. julija - **Bogoslav**
 Sreda, 2. julija - **Marija**
LUNINE MENE
 27. junija ob 14.42 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 26. in 27.6. (ob 21. uri) film
 Lahko se zgodi tudi vam. 27.6. (ob 19. uri),
 28. in 29.6. (ob 19. in 21. uri) ter 30.6. (ob

21. uri) komedija Ti, ti lažnivec. 27.6. (ob 21. uri) drama Skrivnosti in laži.
ČRNOMELJ: 27.6. (ob 21. uri) in 28.6. (ob 19. in 21. uri) komedija Zverine. 29.6. (ob 19. in 21. uri) film Za vsako ceno.
KOSTANJEVICA: 28.6. (ob 20. uri) akcijski film Nevarno tveganje. 29.6. (ob 20. uri) ljubzenska drama Romeo in Julija.
KRŠKO: 27.6. (ob 20. uri) in 29.6. (ob 18. uri) drama Sijaj. **METLIKA:** 27.6. (ob 19. in 21. uri) film Za vsako ceno. 29.6. (ob 19. in 21. uri) komedija Zverine.
NOVO MESTO: 26., 27.6. in 30.6. do 27.6. (ob 19. in 21. uri) ter 28. in 29.6. (ob 19. uri) grozljivka Anakonda. 28. in 29.6. (ob 21. uri) kriminalni film Breakdown.
ŠENTJERNEJ: 27.6. (ob 18. uri) ljubzenska drama Romeo in Julija. 27.6. (ob 20. uri) akcijski film Nevarno tveganje.

prav daleč. Pomembno pa je, da sta pojma v praksi res nemalekrat identična. Sicer pa: ljudje, ali ni resnica, laž eden najbolj relativnih pojmov pod soncem? Zato pa za definicijo nujno potrebuje morje zakonov. Pojem so najbolj zrelativizirali ravno v Državah (ZDA). Običajno je resnica ali laž, če tako želi, na strani tistega, ki ima dovolj denarja, da si jo privoščiti. Vsekakor imata obe verziji, tako resnica kot laž, visoko ceno.

Torej, Carrey je zelo uspešen, deloholičen, animičen in pogoltnen odvetnik, japijevski ločenec, ki vedno najde pošten odgovor in nedolžno laž, da se izmuzne očetovskim obveznostim do sina. Ko sin na rojstnem dnevu, ki ga ata šprica zaradi za kariero nujnega seksa z nadrejenjo, upihne svečko, si zaželi, da se očka vsaj en dan ne bi lagal. Urok prime in tako se začne Carreyjeva kalvarija, napad resnico-ljubja, ko lahko namesto laži le še debilno zastoka. Toda, tako kot vse katastrofe tudi ta pripelje do katarzičnih spoznanj, fant se potruji in iz petnih žil ponovno sestavi razsuto družino. Kajti, pravi morala zgodbe, laž je dober biznis, resnica pa še boljši.

TOMAŽ BRATOŽ

TRAKTOR ZETOR 4712, s kabino, prodam. ☎ (0608)41-389 ali 81-886.
ŽITNI KOMBAJN Fahr 66 S, pripravljen za žetev, prodam ali menjam za traktor, BCS kosilnico, kompletni motor 5211, v okvari, ter belo in rdeče vino prodam. ☎ (068)76-513.
DOBRO OHRANJENO mlatnico s popolnim čiščenjem ugodno prodam. ☎ (068)89-050.
ROTACIJSKO KOSILNICO Sip 165 in žetveno napravo prodam. ☎ (068)44-376.
TROSILEC hlevskega gnoja, silokombajn Mengele in prevoznik bazen za mleko, 200 l, prodam. ☎ (068)81-323.
ŽITNI KOMBAJN Zmaj 810, motor Perkins, 110 KM, v dobrem stanju, ugodno prodam. ☎ (068)87-132.
PUHALNIK za seno, na kardan, prodam ali menjam za puhalnik na elektromotor. ☎ (068)81-862.
ŽETVENO NAPRAVO za BCS zelo ugodno prodam. ☎ (068)45-543.
TRAKTORSKO KOSILNICO, dvojni rez, prodam. ☎ (0608)32-069.
TRAKTOR Ursus, 55 KM, prodam. ☎ (0608)87-284.
RABLJEN Sipov obračalnik Uto 2250 prodam. Viktor Berk, Prelesje 13, Sentrupert. ☎ (068)44-376.

kupim

CERTIFIKATNE DELNICE Krke, Petrola, Pivovarne Laško in Union, Gorenja ter ostale odkupimo za gotovino in pridemo na dom! ☎ (041)669-221. 6531

BIKCA SIMENTALCA, težkega do 120 kg, primerne za nadaljnjo rejo, kupim. ☎ (068)81-774. 6533
SLAMO kupim. ☎ (068)76-636. 6556
TELIČKO SIMENTALCO, staro do 10 dni, kupim in prodam koruzo v zrnju. ☎ (068)84-306. 6583
POGONSKO kotno jermenico za traktor Steyr 188 kupim. ☎ (068)57-758. 6622
10 DNI starega bikca simentalca ali sivca kupim. ☎ (068)49-680. 6630

motorna vozila

SUZUKI SAMURAI 4 x 4, letnik 12/86, lepo ohranjen, kabriolet, prodam za 8700 DEM. ☎ (068)26-921. 6427
JUGO KORAL 45, letnik 1989, 62.000 km, registriran do 2/98, ugodno prodam. ☎ (068)51-720 ali 51-001. 6430
KARAMBOLIRAN opel kadett solza, letnik 1986, registriran, vozen, prodam za 3200 dem. ☎ (0609)627-661. 6432
MAZDO 323 GLX 1.6 i, katalizator, letnik 1990, 60.000 km, ohranjeno, prodam. ☎ (068)81-413. 6434
JUGO 45, letnik 1987, prodam za 70.000 SIT. ☎ (068)24-271. 6441
GOLF D, letnik 1989, registriran do 5/98, garažiran, redno servisiran, veliko dodatne opreme, prodam. ☎ (0608)62-754. 6443
JUGO 55, letnik 8/88 in vzdiljiv štedilnik, kombiniran drva in električni, z bojlerjem, prodam. ☎ (068)49-205. 6451
FIAT 126 P, letnik 1988, zelen, lepo ohranjen, prodam za 900 DEM. ☎ (068)42-485. 6452
STOENKO, letnik 1988, prodam za 1216 DEM. ☎ (068)79-575. 6464
Z 128, letnik 1987, registrirano do 12.10.1997, prodam. ☎ (068)40-378. 6466
TOMOS AVTOMATIC, malo rabljen, kot nov, vreden oglada, zelo ugodno prodam. ☎ (0608)61-265. 6469
BMW 518i, letnik 1992, registriran do 3/98, klima, in 200-litrsko traktorsko škropilnico prodam. Andrej Tomc, ☎ (068)52-197. 6470
DAIHATSU APPLAUSE 1.6, kovinske barve, prevoženih 94.000 km, registriran do 8.1.1998, prodam. ☎ (068)322-331. 6490
NISSAN SUNNY 1.6 SLX, letnik 1988, 112.000 km, kovinsko srebrn, sončna streha, radio, nastavljen volan, prodam za 7200 DEM. ☎ (068)325-208. 6491
JUGO KORAL 45, letnik 11/88, registriran do 11/97, zelo lepo ohranjen, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)75-334. 6497
SUZUKI SWIFT 1.0, letnik 1990, rdeč, ugodno prodam. Marija Hrovatič, Stranska vas 1, Novo mesto. 6501
AVTO ŽIGOLI, letnik 1971, registriran do 9.9., dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)73-886 ali 315-413. 6502
MOTOR TOMOS AVTOMATIC prodam. Hribar, Zasap 18, Cerklje ob Krki. ☎ (0608)69-009. 6503
126 P, letnik 12/87, odlično ohranjen, ugodno prodam. Marjan Cimermančič, Ob Težki vodi 82 a, Novo mesto. 6504
R 4 GTL, letnik 1987, 63.000 km, registriran do 5/98, rdeč, prodam. Anton Zupan, Potok 7, Straža; ☎ (068)83-374. 6505
LADO SAMARO 1300, letnik 1989, prvi lastnik, nikoli poškodovana, 60.000 km, vredna oglada, prodam. ☎ (068)83-134. 6506
R 5 CAMPUS, letnik 1991, registriran do 26.3.1998, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)89-192. 6507
GOLF III, letnik 1992, rdeč, 5V, 70.000 km, prodam. Alojz Škrbec, Bela Cerkev 13 a, Šmarješke Toplice. 6509
R 4 GTL, letnik 1990, registriran do 6/98, prodam. ☎ (0608)81-098. 6511
R 4 GTL, letnik 12/90, prodam. ☎ (068)78-171 ali (0609)642-705. 6513
JUGO KORAL 45, rdeč, letnik 1991, registriran do 3/98, in koruzo v zrnju prodam. ☎ (068)73-623. 6514
TAM 80 T3B, kasonar, letnik 1987, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)45-592. 6517
UNO 45, letnik 1988, 67.000 km, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)81-246. 6522
GOLF D, letnik 1989, bel, 5V, 5 prestav, prodam. ☎ (068)21-972. 6524

NAMENSKA POSOJILA

stanovajska posojila

- za mlade do 35 let starosti

(odplačilna doba do 15 let, obresti od TOM + 10,5% dalje)

- na podlagi namenskega varčevanja

(odplačilna doba do 15 let, obresti od TOM + 9,5% dalje)

posebna posojila

- za plačilo stroškov šolanja in izobraževanja

(odplačilna doba do 12 mesecev, obresti od TOM + 7,5% dalje)

- za nakup računalniške opreme

(odplačilna doba do 12 mesecev, obresti od TOM + 7,5% dalje)

- za plačilo stroškov počitniških aranžmajev

(odplačilna doba do 6 mesecev, TOM + 8,0%)

- za plačilo stroškov zdravstvenih storitev

(odplačilna doba do 60 mesecev, obresti od TOM + 10,5% dalje)

R 5 CAMPUS, letnik 1991, rdeče stanju, pet vrat, reg. do 5. 1998, prodam. ☎ (068)75-398.
CLIO 1.2, letnik 1995, 5V, registriran do 11/97, garažiran, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)42-456. 6525

Za gotovino odkupujemo počitniške prikolice. PRO CAMP, tel. 061/162-18-15.

TAM 780, letnik 1984, v zelo dobrem stanju, 83.000 km, prodam ali menjam za golf ii ali traktorsko prikolico kiper. ☎ (068)49-564. 6530
JUGO KORAL 55, letnik 1989, registriran do 4/98, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)78-170. 6532
GOLF JX D 1.6, letnik 1991, registriran do 1/98, bel, 5V, 5 prestav, 72.000 km, lepo ohranjen, prodam ali menjam. ☎ (061)785-181. 6534
JUGO 55, letnik 1989, odlično ohranjen, nikoli karamboliran, registriran do 1/98, prodam. ☎ (068)46-655. 6535
R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 4/98, prodam. ☎ (068)321-795. 6539
JUGO 45 KORAL, letnik 9/90, 40.000 km, temno moder, drugi lastnik, prodam za 2500 DEM. ☎ (068)47-287. 6546
R 4, letnik 1991, prodam. ☎ (068)27-947, zvečer. 6548
R 19, letnik 12/93, 52.000 km, in obnovljen R 4, letnik 1987, prodam. ☎ (068)341-792. 6550
JUGO KORAL 45, letnik 3/90, 66.000 km, registriran do 3/98, prodam za 2700 DEM. ☎ (068)48-585. 6551
OPEL ASTRO 1.6, z dodatno opremo, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (068)321-610 ali 59-035. 6553

R 5 CAMPUS, letnik 1989, rdeč, registriran za celo leto, kravo z drugim teletom (ali brez) in tele za zakol prodam. ☎ (0608)75-376. 6561
AX 11 TRE, letnik 1988, registriran do 5/98, prodam. ☎ (068)79-702. 6563
ŠKODO FAVORIT LX, letnik 1993, registriran do 4/98, prodam. Markljeva 5, Novo mesto. 6567
HYUNDAI PONY 1.5 GLS, letnik 1991, lepo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)28-745. 6568
R 4 GTL, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ (068)84-378, po 15. uri. 6569
SKALO 55, belo, letnik 1990, na novo registrirano, prodam za 2600 DEM. Ivan Žiberna, Vel. Brusnice 61. 6570
R 4 GTL, letnik 3/92, in fiat uno 45, letnik 1986, z novimi gumami, zavorami in radijem ugodno prodam. Franc Bregač, Pod Trško goro 47, Novo mesto. 6571

NISSAN SUNNY 1.6 SLX, letnik 1990, registriran do 6/98, prodam. ☎ (068)65-686. 6573
R 5, letnik 1989, prodam. ☎ (068)323-486. 6579
JUGO 45, letnik 1989, rdeč, 62.000 km, registriran do 3/98, prodam. ☎ (068)41-305. 6582
JUGO 55, letnik 10/90, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)22-332. 6585
TOMOS AVTOMATIC in nov super čistilec na suho paro prodam. ☎ (068)321-307. 6589
R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 16.1.1998, rdeč, nove zavore in izpušni lonec, prodam za 1900 DEM. ☎ (041)662-551. 6590
R 4 GTL, letnik 1988, prodam. ☎ (068)76-444. 6592
JUGO 45, letnik 1989, registriran do 11/97, rdeč, prodam. ☎ (068)81-392. 6594
R 4 GTL, letnik 1987, rdeč, registriran do 6/98, prodam ali menjam za živino. ☎ (068)59-105. 6595
MITSUBISHI COLT, letnik 1991, prva registracija 1993, turkizno zelen, registriran do 3/98, ugodno prodam. ☎ (0609)628-851. 6600
FIAT UNO 45 fire, letnik 1988/89, registriran za celo leto, črn, lepo ohranjen, prodam. Franci Zupančič, Smolenja vas 26, Novo mesto. 6602

CITROEN DX 1.6 TRS, letnik 1989, ohranjen, z nekaj dodatne opreme, prodam za 5700 DEM ali menjam za fiat uno z doplačilom. ☎ (068)76-583. 6604
FIAT 126 P, letnik 1988, prodam. ☎ (068)89-161. 6605
GOLF JX D, letnik 12/87, lepo ohranjen, prodam za 6600 DEM. ☎ (068)73-766. 6606
CLIO 1.2 RN, letnik 1993, prodam ali menjam za clio 1.4 ali polo 60, letnik 1995. ☎ (068)65-619. 6609
GOLF D, letnik 1989, 5V in golf D, letnik 1993, prodam. ☎ (068)73-177. 6610
GOLF D, letnik 1984, registriran do 4/98, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)42-395. 6611
CITROEN AX RD, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ (068)67-372. 6613
GOLF JGL, letnik 1982, registriran do oktobra, prodam. Stane Grubar, Dol. Stara vas 47, Šentjanj, ☎ (068)81-069. 6615
JUGO 55 Skala, letnik 1990, ugodno prodam. ☎ (068)25-895. 6617
R 5 GTL 1.4, letnik 1987, in koruzo v zrnju prodam. ☎ (068)73-275. 6618

FIAT BERTONE X 1.9, kabriolet, dvosedi, v odličnem stanju, registriran do novembra, prodam. ☎ (068)76-300. 6619
GOLF, letnik 1987, prodam ali menjam za R 4 in jugo, letnik 1989, prodam. ☎ (068)26-145 ali 24-895. 6625
AUDI 80 2.0 e, letnik 12/90, rdeč, 110.000 km, dodatno opremljen, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)80-465. 6627
GOLF JGL 1.3, letnik 1981, generalno obnovljen, lita platišča, prodam. ☎ (061)853-325. 6631
UNO 45 S, letnik 1985, vzdrževan, ohranjen, prodam. ☎ (068)59-199. 6634
KOMBI TRAFIC s sedeži, letnik 1987, prodam. ☎ (068)59-634. 6635
OPEL KADETT 1.3 GLS, letnik 1985, in avtomobilsko prikolico ugodno prodam. ☎ (068)47-839. 6637
KATRCO, registrirano, prodam za 500 DEM in oddam grob na Starih Žalah v Ljubljani. ☎ (068)323-824. 6638
SAMARO 1500 S, letnik 1993, 5V, 42.000 km, odlično ohranjeno, prodam. ☎ (068)60-702. 6639
YAMAHO XT 600 E, letnik 1993, 12.000 km, registrirano za celo leto, prodam. ☎ (068)65-434. 6640
Z 101 GTL 55, letnik 1987, registrirano za celo leto, lepo ohranjeno, prodam za 1200 DEM. ☎ (068)76-688. 6642
GOLF CLTD, letnik 1990 in audi 80 TD, letnik 1991, prodam. ☎ (0608)87-082. 6647
VW POLO CL 1300, letnik 1991, kovinsko siv, registriran do 4/98, prodam. ☎ (068)26-282. 6648
GOLF JX D, letnik 12/88, kovinsko olivno zelen, garažiran, prodam. ☎ (068)25-541. 6649
LADO NIVO, letnik 1990, registriran do 5/98, prodam. ☎ (068)83-710. 6650

preklci

KAROLINA VEGELJ - STOPAR, s.p., glasbeni nastopi in poslovna darila. Pod goro 8, Krško, preneha z dejavnostjo s 30.6.1997. 6488
PREKLICUJEM 2al besede, ki sem jih izrekel o gospodu Ludviku Jurmanu, Dobova, 14. 6. 1997, na avtobusu. Miha Radanovič, Vrhje 47, Kapele. 6651

pohišstvo

PRODAJAMO in kupujemo rabljeno stanovanjsko opremo. ☎ (068)325-523 ali (061)33-94-54. 6328
MLADINSKO SOBO (2 omari, dve postelji in miza) prodam. Cirer, Mestne njive 6, Novo mesto, ☎ 321-594. 6598
V TOLSTEM VRHU 6 A ugodno prodam stanovanjsko hišo, opremljeno z vinsko kletjo, vinogradom in kopalnim bazenom, ki ima čistilo napravo. ☎ (068)42-774. 6478

posest

MALI CIRNIK pri Šentjanžu: starejšo hišo - zidnico z 1 ha zemlje (gozd in travnik) prodam za 35.000 DEM. ☎ (061)831-135. 6460
V TOLSTEM VRHU 6 A ugodno prodam stanovanjsko hišo, opremljeno z vinsko kletjo, vinogradom in kopalnim bazenom, ki ima čistilo napravo. ☎ (068)42-774. 6478

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: **Drago Rustja**
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtek. Cena posamezne številke 190 tolarjev; naročnina za 1. polletje 4.940 tolarjev; za upokojene 4.446 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 19.760 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.700 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.400 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.200 tolarjev. Za nenaročnike mali oglaš do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglaš 2.700 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si
 Nenaročenih rokovnikov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

Naročilnica za brezplačni mali oglaš v Dolenjskem listu (za naročnike, samo enkrat na mesec)

v s e b i n a o g l a s a (do 15 besed)

Ime in priimek: .....
 Ulica in kraj: .....
 Pošta: .....
 Naročniška številka: ..... Podpis: .....
 Datum: .....

DOLENJSKA BANKA

Javni poziv

imetnikom prednostnih delnic
Dolenjske banke d.d. na prinosnika

Na podlagi odločitve Upravnega odbora bo
Dolenjska banka d.d. izvedla zamenjavo prednostnih delnic na prinosnika
v prednostne imenske delnice, ob hkratni dematerializaciji delnic.

Vse imetnike prinosniških delnic pozivamo, da jih dostavijo banki zaradi
zamenjave. Ta bo opravljena v razmerju
1 : 1, in sicer ob predložitvi delniške listine,
ki poleg plašča vsebuje tudi vse nezapadle kupone
za izplačilo dividende. Delnice, ki so deponirane v depotni hiši Aurum
v Ljubljani, bo banki s seznamom imetnikov dostavila depotna hiša.

Zamenjava bo potekala v roku 14 dni od dneva javnega poziva
v
naslednjih enotah banke:

Oddelek sredstev, Seidlova cesta 3, Novo mesto, tel. 068/28-359,
Enota Ljubljana, Tarčarjeva 7, Ljubljana, tel. 061/133-31-35,
Enota Črnomelj, Trg svobode 2, Črnomelj, tel. 068/51-113.

Delnice, predložene v zamenjavo, bodo po poteku pozivnega roka vključene
na ime imetnikov v centralnem registru vrednostnih papirjev, ki ga vodi
Klirinško depotna družba d.d. Ljubljana (KDD). Delniške listine bodo
z vključbo v KDD nadomeščene z izpisom stanja iz centralnega registra
vrednostnih papirjev. Slednjega bo imetniku delnic najmanj enkrat letno
izdala Klirinško depotna družba oz. njeni člani (borznoposredniške družbe
oz. banke, ki opravljajo posle z vrednostnimi papirji)
ob vsaki spremembi stanja teh vrednostnih papirjev.

Zaradi zamenjave bo začasno zaustavljeno trgovanje s prinosniškimi
delnicami, s katerimi se prek Ljubljanske borse trguje z oznako DOPP.
O tem bo borza posredovala javnosti ustrezno sporočilo.

Oznaka DOPP se bo po zamenjavi uradno umaknila iz kotacije B,
ustrezno pa se bo povečalo število
prednostnih imenskih delnic z oznako DOBP.

Dodatne informacije lahko dobite v Dolenjski banki d.d.
po telefonu 068/28-359 - Irena Košmerl.

70 A mešanega gozda v Brusnicah in
travniki na Resih, k.o. Brusnice, 35 a,
prodam. ☎ (068)21-004. 6484
TRAVNIK na Ragovem, v izmeri 35 a
in Z 101, letnik 1990, registrirano do
5/98, prodam. ☎ (068)73-814. 6486
V ŠENTRUPERTU ali bližnji okolici
vzajem v najem starejšo hišo. ☎ (068)
45-777, Majda. 6496
HIŠO, 10 x 11 m, možnost obrti, CK
na olje, telefon in 600 m² zemlje, ograje-
no, v Jablanci pri Boštanju prodam. ☎
(0608)82-850. 6523
V SAMOSTOJNI HIŠI z večjim vr-
tom v centru Novega mesta prodam višje
prilije, 100 m², nižje prilije, 65 m²,
mansardno stanovanje, 65 m², prilije, 45
in 45 m², primerno za gostišče, trgovino,
pisarne in obrt. Prednost nakupa v
celoti, ni pa pogoj. Šifra: »ENKRATNA
PRILOŽNOST«. 6587
GRADBENO PARCELO, 1000 m², z
lokalcijskim dovoljenjem, 6 km iz Novega
mesta, prodam. ☎ (0609)616-119. 6596
NOVO HIŠO, 240 m², v bližini Treb-
njega (2 km), CK, telefon, parcela 1300
m², zelo lepa lokacija, ugodno prodamo
za 160.000 DEM. ☎ (068)78-030. 6621
VINOGRAD, 19 a, 300 trt in hram, ob
asfaltni cesti v Dolu pri Podbočju prodam.
☎ (0608)87-284. 6628
VIKEND in vinograd nad Šentjanžem,
20 a, voda, elektrika, prodam za 25.000
DEM. ☎ (0608)84-372, zvečer. 6643

prodam

VINO šmarnice prodam po 130 SIT.
☎ (068)65-016. 6428
KAKOVOSTNO rdeče vino, prodam.
☎ (068)326-102. 6437
DIATONIČNO HARMONIKO Me-
lodija, 3-vrstno, s šestim basom, malo
rabljeno, ugodno prodam. ☎ (0608)70-
170. 6437
CEPLJENO belo vino, mešano s
šmarnico, prodam po 150 SIT/1. ☎
(068)23-602. 6438
KAKOVOSTNO belo in rdeče vino z
Malkovca poceni prodam. ☎ (0608)80-
214. 6454
PUŠKO Winchester 30/30, 100 naboj-
ev in biljard prodam. ☎ (0608)70-475.
6456

1500 KG koruze, večjo količino jabol-
čnega kisa in nova železna vrata, 200 x
100, prodam. ☎ (068)24-545. 6544
VINO CVIČEK prodam. ☎ (068)41-
079. 6552
RDEČE VINO ugodno prodam. ☎
(068)42-864. 6562
VINO ŠMARNICO in nov krompir
prodam. ☎ (068)49-306. 6564
VEČJO KOLIČINO cvčka ter sadje-
vo in hruškovo žganje prodam. Franc
Bobič, Žabjek 13, Podbočje, ☎ (0608)87-
611. 6574
POČITNIŠKO PRIKOLICO Adria
450 ugodno prodam. ☎ (068)81-132 ali
81-815. 6581
MIZARSKO delovno mizo (ponk) in 6
AŽ panjev, (9- satni), prodam. ☎ (068)
42-492, zvečer. 6599
SUHA bukova drva prodam. ☎
(068)78-224. 6601
AVTOPRIKOLICO s torzijo, nosilni-
sti 500 kg, in fiat 126 PGL, letnik 1987,
prodam. ☎ (068)42-666. 6603
2 VOZA, 13 in 16 col, prodam. Martin
Hrovat, Konec 10, Novo mesto. 6607
VINO, belo in rdeče, odlično, prodam.
☎ (0608)80-506. 6608
HRASTOVE PLOHE, 5 cm, zaprav-
ljivček, komat in konjsko sedlo prodam.
☎ (068)30-156. 6616
GUMI VOZ, motorno žago, harmo-
niko in brejo kravo prodam. ☎ (068)45-
478. 6626
ZARADI SELITVE prodam dobro
žlahtno rdeče vino po 230 SIT, gajbice za
krompir po 500 SIT in jabolčni kis po 80
SIT. ☎ (068)49-567. 6632
TRINITNI industrijski overlock prodam
za 600 DEM. ☎ (068)44-553, po 17.
uri. 6633
BELO in rdeče vino iz Trške gore pro-
dam ☎ (068)325-699. 6636
KORUZO v zrnju prodam. ☎ (068)
73-458. 6645

razno

IZOLA-JAGODJE! Oddam turistični
apartma za 2 in 4 osebe v juliju in avgu-
stu. ☎ (066)63-634, zvečer. 6227
V NOVALJI na otoku Pagu oddamo
lepo opremljene apartmaje po ugodni
ceni. Če želite čisto morje in prijeten od-
dih, nas pokličite! ☎ 0038553 661-458 ali
0038553 661-963. 6273
MATEMATIKO, fiziko in angleščino
za osnovno šolo inštruiram. ☎ (068)325-
228. 6435
POČITNIŠKI APARTMA, sobe z
uporabo kuhinje, v Crikvenici, Hrvaška,
100 m od obale, oddam. ☎ (00 385) 51-
786-398. 6442
V VARSIVU vzajem otroke. ☎
(068)73-470. 6463
OPAZNE PLOŠČE, kovinske pod-
pore in plohe zelo ugodno posodim. ☎
(068)342-506. 6471
CERTIFIKATI! Posebna ponudba za
zamušnike! Samo do 30/6. ☎ (062)836-
904. 6476
IZGUBLJENO TORBO z avtomobil-
skim orodjem dobite pri Bauerjevih,
Seidlova 68, zvečer. 6479
ANGLEŠČINO inštruiram. ☎ (068)
25-075, popoldan. 6499
CERTIFIKATE vpisujemo v Infond
sklad. Pokličite še danes, kajti veljavnost
certifikatov je še samo do 2.7.1. ☎
(0608)82-673. 6559
PREVOZNIKA za 6 m drv na relaciji
Šmarjeta - Ljubljana iščem in ugodno
prodam novo motorno škroplnico Stihl,
10 l. ☎ (061)50-523. 6641

službo dobi

NATAKARJA ali natakario z ustrežno
izobrazbo in delovnimi izkušnjami, za-
poslim. ☎ (068)49-008. 6450
ŽELITE OPLEMENITI vaše zna-
nje in vaš denar? Pridružite se timu vr-
hunskih mojstrov direktne prodaje. Po-
hitite! Možnost dobi samo 100 primernih
oseb. Pokličite nas na ☎ (063)452-237,
471-048, 740-279 in (041)668-314. 6459
HONORARNO ZAPOSIM dekle za
delo za šankom za dobo enega leta. ☎
(068)342-240 ali 341-871. 6473
V GOSTILNI v Novem mestu zapo-
slimo mlajšo natakario z izkušnjami.
Delo je izmensko, nedelje proste. ☎
(068)342-781. 6515
V PICERIJ v Novem mestu honorar-
no zaposlimo dekle za peko pic. ☎
(0609)622-268. 6527
GOSTIŠČE KRZNAR iz Starega trga
ob Kolpi, ☎ (061)803-786, takoj zaposli
v redno delovno razmerje KV kuharja z
delovnimi izkušnjami in tudi ostalo
strebno osebo. 6566
GOSTILNA BUDAČKI v Metliki za-
posli natakario (-ico). ☎ (068)60-538. 6576
HONORARNO ZAPOSIM dekle za
delo za šankom za dobo enega leta. ☎
(068)342-240 ali 341-871. 6580
KV KUJARICO ali KV natakario ter
KV šoferja z B in C kategorijo zaposlim.
☎ (068)81-188. 6586
V MIZARSTVU sprejemam v redno
delovno razmerje 2 delavca. Mizarstvo
Miklič, Šranga 43, Mirna Peč. 6620

stanovanja

GARSONJERO na Smrečnikovi (biv-
ša Kristanova), Novo mesto, prvo nad-
stropje, vseljivo takoj, 38 m², dobro
ohranjeno, prodamo. ☎ (068)22-745,
dopoldan. 6431
STANOVANJE pri avtocesti Novo
mesto - Škocjan oddam. ☎ (068)76-508.
6444
TRIČLANSKA DRUŽINA išče stano-
vanje v Novem mestu ali okolici. ☎
(068)81-167. 6462
V ČRNOMLJU prodam trisobno sta-
novanje. ☎ (068)51-106. 6597
V KRŠKEM prodam dvoipol sobno
stanovanje, 70 m², s telefonom, balko-
nom, vseljivo takoj. Cena 65.000 DEM.
☎ (0608)32-660. 6612

DOLENJSKI LIST

živali

MLADE NESNICE, jarkice, hisex,
rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa
cepljenja, prodajamo po ugodni ceni.
Naročila sprejemajo in dajejo vse infor-
macije: Jože Zupančič, Otovec, Črno-
melj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc,
Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera
Což, Slepšek 22, Mokronog, ☎ (068)49-
711. 6753
PURANE, težke 3 do 4 kg bomo pro-
dajali na sejmšču v Šentjerneju 28. 6.
1997. Cena 1400 kg/kom. Naročila spre-
jemamo na ☎ (067)88-058 ali (067)88-
114. 6254
8 PUJSKOV, 8 tednov starih, prodam.
☎ (0608)67-421. 6254
ŠKOTSKE OVČARJE, čistokrvne, tri
barvne, cepljene, brez rodovnika, stare 7
tednov, prodamo. ☎ (0608)77-541, zve-
čer. 6429
OVNA, starega 1 leto, prodam. ☎
(068)22-543. 6436
OVCE z mladiči ali breje ter traktor
Zetor 2511 prodam. ☎ (068)87-532. 6439

SIVO KRAVO, brejo 7 mesecev s četr-
tim teletom, prodam. ☎ (0608)80-150. 6440

BIKCA SIVCA, starega 10 dni, pro-
dam. ☎ (068)41-423. 6446

ČRNO-BELEGA BIKCA, starega 10
dni, prodam. ☎ (068)45-236. 6447

10 TEDNOV starega bikca sivca, pri-
mernege za nadaljnjo rejo in dvovreten-
skega pajka, rabljenega 1 sezono, pro-
dam. ☎ (068)52-153. 6453

KRAVO, brejo 4 mesece, prodam. Jo-
že Sukovič, Trg 29, Mirna Peč. 6457

OVČJE MESO (bravino) ali žive ovce
prodam. ☎ (068)57-866. 6480

TELICO SIVKO za zakol ali nada-
ljnjo rejo, staro 22 mesecev, prodam. ☎
(0608)75-177. 6487

ZARADI STAROSTI prodam 30 AŽ
panjev čebel in 100 kg medu po 500 SIT.
☎ (0608)70-376. 6494

PSIČKO mešanko z nemškimi ovčar-
jem, staro 3 mesece, dobro čuvajko, po-
darim. ☎ (068)47-682. 6508

PLEMENSKE TELICE simentalke, s
pedigrej, visoko breje, po izbiri, pro-
dam. ☎ (068)81-006. 6510

KOZE, mlečne pasme, kozlička za
pleme, 3 mlade krave za zakol, punte, la-
te za kozolec, les za ostreže in 2500 kom.
modularne opeke prodam. ☎ (068)73-
417. 6519

PRAŠIČE, težke 80 kg, prodam. ☎
(068)41-423. 6538

BIKCA, starega 9 tednov in bika, tež-
kega 450 kg ter šmarnico prodam. Ivan
Kocijan, Potov Vrh 28, Novo mesto. 6540

MOŠKO TELE za nadaljo rejo, staro
8 tednov, prodam. ☎ (068)50-029. 6541

PLEMENSKEGA OVNA solčavske
pasme, starega 2 leti, primernege za večjo
čredo, ugodno prodam. ☎ (068)85-858. 6543

KOBILO in vino šmarnico prodam.
☎ (068)83-723, po 20. uri. 6545

2 TELIČKA simentalca, stara 10 dni,
prodam. ☎ (068)78-272. 6549

TELE, staro 1 teden, limuzin, pro-
dam. ☎ (068)45-421. 6554

SPREJEMAMO NAROČILA za vse
vrste piščancev, enodnevnih in večjih.
Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎
(0608)71-375. 6557

KRAVO s teletom, krava stara 7 let, te-
le pa 7 tednov, skupaj ali posamezno,
prodam. ☎ (068)85-955. 6558

PRAŠIČE prodam. ☎ (068)25-854. 6560

MLADO tigrasto muco podarimo do-
brim ljudem. ☎ (068)22-958, po 20. uri. 6560

LETOS BO ŠE VROČE

LAHKO PA TUDI NE, ČE SI OMISLITE

KLIMATSKO NAPRAVO

Vse informacije o dobavi in montaži
TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE d.o.o. Novo mesto tel: 068/324-442

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

PRIJETNO IN POCENI LETOVANJE

Čisto morje, mrzlo pivo ali vročo juho, poceni bivanje lahko vedno dobite
pri nas v ŠTUDENTSKEM TABORU ANKARAN. Vabimo vse, ki gredo
na izlet, na kratek oddih, na dopust, v naše bungalove pod borovci v
času od junija do septembra.
Informacije po ☎ tel.: 061/271-471, 061/1232-122

GOTOVINSKA POSOJILA Muzejska 3 ☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!
Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacija.

HI-PO, pisarniško pohištvo OC Brezje, Grosuplje ☎ /fax: 061/764-467, 762-100

Najugodnejše cene kvalitetnega pisarniškega pohištva. Pisarniški sklop
z omarami že za 129.000 SIT.

UMETNI KAMEN za oblaganje fasad po najugodnejših cenah!

Izdelujemo ga v sivi, beli in rjavi barvi ter kombinacijah le-teh. Cena z
dostavo in polaganjem cca 2.500 dolarjev 1 m². KOŠMRLJ, s.p., Meniška
vas 7, Dolenjske Toplice. ☎ 068/65-882, 65-557.

TABAKUM, d.o.o., NOVO MESTO ☎ 068/341-288, 341-810

VELIKI POPUST in BOGATA IZBIRA za: KOSILNICE - vrtno, nahrbtno in
bočne * škroplilnice * motorne žage * VARILNE APARATE * MREŽE in
OGRAJNI SISTEMI * oprema za škropljenje in namakanje * AKCIJSKE
CENE * POPUSTI * OBROČNA ODPLAČILA * Se priporočamo!

Jelkal

Ob rojstvu sina Jurca ti
čestitamo in vama želimo
vse najboljše.
Priatelj

BIOENERGETIK
JASNOVIDEČ
IRIDILOG
ERIK
LJUBEZEN
ZDRAVJE
KARIERA
DENAR
RUBIKON
VEDEŽEVANJE
24 UR DNEVNO
POKLICITE ZDAJ! 090 42 70
ALI D.O.O.
MINI 158 SIT

Vse, kar želite
izvedeti o sebi in
svoji prihodnosti.
Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38
PREROK

Mala Klinika
Cinizma
na
vašem
kanalu

Rock
OTOČEC '97

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš
kanal
s Trdinovega vrha
na kanalu 41

RADIO MAX
88,90 MHZ
89,70 MHZ

Slavko Šribar

"Od nekdaj mislim, da dokler človek more, mora delati in se razdajati za druge. Zmeraj sem delal tako. Človek mora pripravljati in vedeti, kaj bo delal jutri. S tistim trenutkom, ko nima več načrtov, se prepusti naravi, da bi opravila svoje. Nima rad lenobe in ne razumem tistega, ki reče žne morem narediti, še preden sploh začne." Tako pravi Slavko Šribar iz Krškega. Mogoče te besede same po sebi dovolj zgovorno govorijo o človeku, ki je med posamezniki letošnji dobitnik velikega znaka občine Krško.

Veliko delovno področje, ki se mu je zapisal Šribar s takimi življenjskimi pravili, je gasilstvo. Čeprav nagajenec šteje 61 let, o njegovih delovnih dosežkih v gasilski organizaciji že govorijo kot o življenjskem delu. Šribar je pač naredil zelo veliko za krško gasilstvo, za to gre. Štiri leta je predsednik občinske gasilske zveze Krško, že 17 let vodi Prostovoljno gasilsko društvo Krško. "Moral bi že izpreči, a me ne izpustijo. Vendar bo treba dati besede mlajšim. Vsaka generacija dela skupaj, zato ne sme priti do tega, da bi generacijske razlike ogrozile razvoj društva," je poln razumevanja za pričakovane nove zamisli mož, katerega predanost gasilstvu je z izbranimi besedami močno poudaril tudi dr. Matjaž Kmecl, ko je ta pred leti govoril ob 120-letnici gasilskega društva Krško.

Podobno kot gasilstvu, ki vključuje in pomeni veliko več od pravkar navedenega, se je Šribar zapisal ohranjanju in proučevanju naravne in kulturne dediščine. Dolgo je vodil občinski odbor za varstvo naravne in kulturne dediščine in je zato lahko rekel pomembno besedo pri obnovi nekaterih spomeniško pomembnih stavb v Krškem. Še zmeraj ga privlači Ajdovska jama, v katero zdaj za arheologi vse pogosteje prihajajo biologi in v katero bodo lahko v prihodnje vstopali, če bo po sreči, tudi drugi obiskovalci.

V tem Šribarjevem zanimanju za neokriti svet pod zemeljskim površjem se najbrž zrcali pomembno osebnostno hotenje: raziskovati, zbirati, urejati, videti z lastnimi očmi, se koristno vmešavati in pustiti sled ter material za nove nemirne raziskovalce.

Šribar je zbiratelj v polnem pomenu besede. Kot filatelista in 31 let zapored predsednik krškega filatelističnega društva je zbiral znamke, kot fotograf in referent za fotografske razstave je s pomočjo fotoaparata na ustrezen način zbiral posebne motive iz okolja. Sicer pa njegovo zbirateljstvo tega dokazuje dlje. Šribar prav zdaj zbira pisno gradivo, ki bo pred bralca naslovo nedvomno novih podrobnosti o krški zgodovini. Ta material zbira zato, da ga bodo v delovni skupini dodali kot informacijo k nastajajoči krški pohodniški poti, nekakšni trim stezi, ki jo bodo speljali po krški okolici od ene zanimivosti do druge.

Njegova volja, da od nekdaj izbrska podatek, ga z drugimi informacijami poveže v celoto in ga da v javno rabo, ga je kot politologa najbrž postavila nekoč v življenju za direktorja krške delavske univerze, kar je bil celih 14 let. Iz tega šolskega časa vam bo Slavko omenil za koga mogoče neopazno, vendar v resnici pomembno področje, in sicer: "Po 25 letih se srečujem z nekdanjimi učenci in me želijo poznati."

Vprašanje je, ali sploh ima sovražnike. Mogoče sta to ura in koledar, ker tako hitro štejeta čas in priganjata, Slavko Šribar pa bi rad še toliko postal.

MARTIN LUZAR

Sevniški raketar zmagal

Sevničan Igor Štricelj že vodi v svetovnem pokalu

KOŠICE - Da slovaško industrijsko mesto Košice živi z raketnim modelarstvom, se je preteklo soboto lahko spet osebno prepričal mladi vrhunski sevniški raketni modelar Igor Štricelj, ko je na tekmi svetovnega pokala v kategoriji S6A - strimer v zelo močni svetovni konkurenci že tretjič, resda tudi z malo športne sreče, slavil v Košicah. Štricelj je namreč na sprejemu v mestni hiši osebno čestital tudi župan mesta Košice, Igor pa se je vpisal v častno knjigo gostov. Za štiri leti se uvrstila Slovaka Pavluk in Havny. S to zmago je Sevničan prevzel vodstvo v skupnem seštevku svetovnega pokala za letošnjo sezono.

Štricelj pa je poskrbel za večje presenečenje v kategoriji eksperimentalnih modelov, kje doslej ni dosegal vidnejših rezultatov. Uvrstil se je za Čehom Janom Večero in Slovakom Vasilom Pavljukom.

OB TEKU ŠE BOGAT SPREMLJEVALNI PROGAM

MIRNA PEČ - TD Mirna Peč, gasilsko društvo in organizacijski odbor Mirnopoškega teka priredijo v soboto, 28. junija, ob 15. uri mirnopoški tek, katerega program bo povezoval Sašo Hribar, vrsto zanimivih spremljevalnih dejavnosti. Še pred večerno veselico z ansamblom Ljuzeta Slaka ter obveznim srečelom ter pečenim volom bo že popoldne na ogled razstava stare gasilske opreme, ki jo bo ob svoji 95-letnici pripravilo PGD Mirna Peč, predstavili se bosta tudi vinogradniška sekcija domačega turističnega društva in Aktiv kmečkih žena, na ogled bodo izdelki domače obrti. Za dobro voljo bo skrbela godba Pošte iz Maribora s trebanjskimi mažoretami, zabavni program bosta prispevala tudi OS Mirna Peč in vrtec Cepetavček. In še vesela novica za otroke tekmovalce - čaka jih brezplačen ogled filma Sto en Dalmatincev.

RAZSTAVA OROŽJA - Ob vseslovenskem partizanskem taboru v soboto na letališču v Prečni so pripravili tudi razstavo lahkega pehotnega orožja in oklepni vozil, ki je pritegnila veliko gledalcev. Ogledal si jo je tudi načelnik generalštaba Slovenske vojske Albin Gutman z ženo. (Foto: A. B.)

Srečanje v moji deželi

V Ribnici pričakujejo nekajtisočglavo množico

RIBNICA - Na zadnjem pogovoru ribniškega župana in predsednika pripravljalnega odbora "Srečanja v moji deželi" Jožeta Tanka s predsednikom Slovenske izseljenske matice dr. Janezom Bogatajem so natančno določili urnik prireditve, ki bo v nedeljo, 6. julija, v Ribnici.

Srečanje se bo začelo ob 9. uri z izseljensko mašo v župni cerkvi sv. Štefana v Ribnici ob spremljavi cerkvenega pevskega zbora, noneta Vitra in okteta Gallus. Ob 10.30 bo po ribniških ulicah sprevod kmečkih vozov in predstavitev domačih obrti oziroma dediščine in sodobnosti Ribniške doline. Okoli poldneva pa do 17. ure bodo goste popeljali na obisk z avtobusi ali kmečkimi vozmi.

Pri Novi Štiti bo nastopila skupina Trenutek iz Sodražice, v turističnem domu na Grmadi pri

Velikih Poljanah bodo prepevale članice noneta Vitra iz Ribnice, pred cerkvico pri Sv. Ani nad Ribnico moška vokalna skupina. Prav tako bodo pripravili ogled Kočevskega Roga, suhorobarske delavnice v Sajevcu, lončarske delavnice v Dolenji vasi, razstavo v Miklovi hiši in še kaj.

Osrednja prireditev se bo začela ob 17. uri v poletnem gledališču. V dvehurnem programu bodo nastopili Ribniški oktet, igralec Marjan Hinteregger, oktet Deseti brat, Andrej Blumauer in folklorna skupina Tine Rožanc. Proti večeru se bo začelo ljudsko rajanje, nastopili pa bodo: ansambel Franca Miheliča, Vlado Kreslin z Beltinško bando, ribniška godba na pihala, folklorna skupina iz Kostela, Zagoriški fantje, moški pevski zbor Velike Lašče, Mešani pevski zbor Slovenski dom iz Zagreba in drugi.

V petek, 4. julija, bodo v Miklovi hiši odprli razstavo "Nova Štita, donacije, projekt muzeja in izseljenci."

M. GLAVONJIC

PRVI KVADRATLON NA DOLENJSKEM

DOLENJSKE TOPLICE - Klub za prosto letenje "Kanja" iz Dolenjskih Toplic bo v soboto, 28. junija, organiziral prvi kvadratlton na Dolenjskem, in sicer v naslednjih disciplinah: v čolnarjenju s kajaki od Soteske do Meniške vasi, v kolesarjenju do vasi Pogorelec, v teku do vzletišča na Pogorelcu (okrog 5 km) in v skoku z jadralnim padalom na piko. Osrednje dogajanje bo na pristanku v Podturnu, kjer bo tudi podelitev pokalov in praktičnih nagrad. Za vse dodatne informacije lahko pokličete na tel: 65 - 198 Marjana Stublerja, na 65 - 532 Dušana Gorenca ali na 65 - 090 Bogdana Muška.

Burke z medvedi

Pristojni lovci pa nič?

LOŠKI POTOK - O medvedih, neljubih srečanjih z njimi in o škodi, ki jo leto za leto povzročajo predvsem rejcem drobnice, da ne govorimo o strahu, smo že nekajkrat pisali. Letos pa je doslej vladalo zatišje. Medvedji vse do nedavnega niso vznemirjali ljudi.

Prav te dni pa se je pojavil manjši medved - lahko da jih je celo več - ki ga videvajo pozno v eni, zdaj v drugi vasi. Pred dnevi je raztrgal zaščitno mrežo čebelarja v Travniku in se spravil nad čebele. V Šegovi vasi ga je vaščan podil z mopedom, vendar se je končalo tako, da je moral bežati mopedist. V Retjah so ga iz srede vasi pregnali z avtomobilom, razsajal pa je tudi na pokopališču. 19. junija je dodobra prestrašil dve občanki, ki sta se nekoliko pozno vračali na Tabor. Kožuhar je pred njima skočil iz občnega zabojnika, občanki pa v beg. Nato je medved odhlačal na pokopališče. Kaj je iskal v zabojniku, v katerem so odpadki s pokopališča, ne ve nihče.

Kaj bodo storili lovci, je ta trenutek težko reči. Lovska družina morda za letos nima v planu odstrela medveda.

A. KOŠMERL

Robarjevi filmi na televiziji

Dokumentarca o dr. Janezu Ruglju in Vinku Globokarju

Ta tork se je s tretjim nadaljevanjem na drugem programu TV Slovenija izteklet televizijski dokumentarni film o delu dr. Janeza Ruglja in o njegovih alternativni terapevtski skupnosti pod naslovom Preobrazba. Film je nastal po zamisli novomeškega filmskega ustvarjalca Filipa Robarja Dorina, ki je delo tudi režiral. Osrednja tema filma je zdravljenje alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti po socialno-andragoški metodi psihiatra dr. Ruglja, ki je svoj čas v slovenski javnosti dvignila precej prahu. Robar se je z neposredno metodo snemanja vključil v terapevtsko skupino ter tako osvetlil celoten terapevtski proces v izbrani skupini, s čimer je javnosti prikazal avtentično podobo Rugljevega dela.

ROCK OTOČEC VSE BLIŽE

OTOČEC - V petek, 4. julija, se bo na kopališču za gradom Otočec po 14 letih prekinitev pričel dvodnevni glasbeni festival Rock Otočec 1997, ki ga organizirata Festival Novo mesto in ŠOU Ljubljana. V petek bodo nastopili: Vlado Kreslin, K.U.T. Gas, Magnifico, Avtomobili, D Kovač, Let 3 itd., v soboto pa Pero Lovšin, Majke, Zabrano pušenje, Demolition Group itd. Karte po 1.500 tolarjev za en dan in 2.500 za oba dneva so že na voljo v večini študentskih klubov, na Info točkah ŠOU v Ljubljani, v poslovalnicah DNS in na šestih mestih v Zagrebu. Na dan prireditve bodo vstopnice 20 odstotkov dražje. Na dan prireditve bo od Novega mesta do Otočca vozil avtobus, prevoz pa bo organiziran tudi iz Zagreba.

JURČIČEV SOSEDOV SIN NA PROSTEM

MULJAVA - Tukajšnja gledališka skupina, ki že vrsto let pripravlja dramske uprizoritve znanih Jurčičevih del v letnem gledališču na prostem ob Jurčičevi domačiji, je za letošnji pripravila uprizoritev povesti Sosedov sin. Prva predstava bo v petek, 27. junija, ob 21. uri, ponovitve pa v soboto, 28. junija, ter nato ob petkih in sobotah, 4., 5., 11. in 12. julija, ob isti uri. Dramatizacijo in režijo Jurčičeve povesti, ki govori o nekdanjem življenju v dolenjski vasi, je pripravil Janez Eržen, kot igralci pa nastopajo ljubiteljski igralci.

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Jugoslovanščina

Inž. Radu Kalinoviču, vodji izkoriščanja pri novomeškem gozdnem gospodarstvu, se kljub dolgoletnemu bivanju pri nas ni nikoli popolnoma uspelo naučiti slovensko. V vsakdanjem pogovoru je zato uporabljal nekakšno jugoslovanščino. Včasih mu je kdo to tudi očitil. Težave so imele tudi tipkarice pri prevajanju njegovih dopisov.

Nekoč je Rade po dolgih letih spet obiskal svoje v rodnem Negotinu v vzhodni Srbiji. Ko se je vrnil nazaj, je bil zelo potr. Povedal je, kako so se ob njegovem prihodu doma zbrali vsi sorodniki in kaj se mu je pripetilo. Ko jim je začel pripovedovati, kako se ima v daljni Sloveniji, ga je kmalu prekinil eden od najbližnjih, rekoč: "E, moj Rade, moj Rade, pa ti si svasim zaboravio srpski."

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

"Pravi Slovenec je malo šovinist" - Mirna peč dobiva deponijo - 90-letnik iz Podturna - Sam je poravnal dolg - Učiteljem regres menda šele oktobra - Nečisti Črnomelj

Francelj iz Novega mesta je sporočil, da je razočaran nad novomeško TV postajo, češ da predvaja veliko srbske glasbe. Tudi vse tri radijske postaje niso v tem pogledu po njegovem nič boljše. Tudi angleške glasbe je dovolj, slovenske pa zelo malo. Misli, da ljudje, ki popularizirajo to glasbo, ne marajo slovenske glasbe in da tudi Slovencev nimajo radi. Taki so po njegovem tudi tisti, ki zasebnim trgovinom in gostilnam dajejo tuja imena. To ne vodi nikamor. "Klečepazenje nas bo dokončno pokopalo. Pozivam poštene patriote, naj lokale s tujimi imeni ignorirajo. Tisti Slovenec, ki ni vsaj malo šovinist, ni pravi Slovenec, ni pravi patriot," je rekel.

Še en Francelj je telefoniral, ta v imenu krajanov iz Mirne Peči. Rekel je, da v Mirni peči nasproti lepo urejenih hiš nastaja deponi-

ja različnega odpadnega materiala. "Ob cesti proti železniški postaji so prej regljale žabe, zdaj pa ima Mirna Peč svoj Žabjek z odpadom," je pribil. Prepričan je, da bi vsaj krajevna skupnost lahko ukrenila kaj zoper omenjeno odlagališče, kjer sta zemlja in beton tudi od gradnje pločnikov. V dolinici, kjer je kup, je bilo včasih igrišče.

Zalka Šoba iz Pirana, je povedala, da imamo na Dolenjskem 90-letnika, bistrega in čilega. Alojzij Markovič, Mrkačev boter iz Podturna 25 pri Dolenjskih Toplicah, je ta. Po njenem bi lahko povedal marsikaj zanimivega tudi za bralece, če bi ga obiskal novinar. Zalka je povedala, da redno in rada bere Dolenjski list in da ta časopis povezuje ljudi, ki so od doma. Zalkin mož je doma iz Zdol pri Krškem.

Nada Rozman iz Prečne 41 je sporočila zahvalo za slaščičarja iz Bršljina. Slednji je poravnal, kar je bil dolžan njenemu pokojnemu možu. Ona ni vedela za ta dolg, zato bi ga slaščičar lahko zamolčal, vendar ga ni. "Ni Slovenec, a če bi bili vsi Slovenci taki, bi mojemu pokojnemu možu prišli dolgov plačati. Vem, da so bili mojemu možu veliko dolžni, pa ga niti pokropit niso prišli," je rekla Rozmanova.

Mirko Čadonič iz Črnomlja, je prebral, da se upokojenci hudejejo nad pozno izplačanim regresom. "Mi učitelji bomo dobili regres še pozneje, pol do 5. julija, pol do 5. oktobra, kot je obljubljen. Kot ugotavlja, v Črnomlju ne skrbijo najbolj za čistočo. V Ulici Staneta Rozmana je od gradu do mostu čez Dobljico en sam koš za smeti, in to pri mostu.

Včasih je bilo teh več posod. Pod oknom mladinskega kulturnega kluba je nedavno opazil veliko steklenic in nesnage, kar po njegovem govori o tem, da Mladinski kulturni klub, čeprav dela v okviru ZKO, ne zasluži sedanjega imena.

M. L.

DOLENJSKI LIST vaš četrtkov prijatelj

S KOLESI PO ZDRAVILIŠČIH - V ponedeljek jutraj so se rekreativni kolesarji: iz Krškega Matjaž Gomilšek, Marjan Horvat ter Jože Sečnik iz Dolenjskih Toplic, podali na 550 km dolgo pot po slovenskih naravnih zdraviliščih. Pot bo trajala 6 dni in jih vodi iz Dolenjskih Toplic preko Čateških in Atomskih toplic do Rogaške Slatine, naprej v Lendavo, Moravske, Ptujске toplice in Radence pa preko Zreč, Dobrne, Topolšice v Laško, pot pa bodo končali v soboto v Šmarjskih Toplicah. Drugi del bodo opravili prihodnje leto in tako trasirali kolesarsko transverzalo po slovenskih zdraviliščih. (Foto: A. B.)

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Priluh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.